

ספורי מעשיות מנוקד

• הקדמה • מעשה א' - מאבדת בת מלך • מעשה ב' - ממלך וקיסר • מעשה ג' מחגר • מעשה ד' - מעשה נסים • מעשה ה' - מבן מלך שהיה מאבנים טובות • מעשה ו' - ממלך ענו • מעשה ז' - מזבוב ועכביש • מעשה ח' - מרב ובן יחיד • מעשה ט' - מחכם ותם • מעשה י' - מבערגיר ועני • מעשה י"א - מבן מלך ובן שפחה שנתחלפו • מעשה יב' - מבעל תפלה • מעשה יג' - מהשבעה בעטלירס • שיחות שאחר ספורי המעשיות

הקדמה

מעשה א' - מאבדת בת מלך

מעשה ב' - ממלך וקיסר

מעשה ג' מחגר

מעשה ד' - מעשה נסים

מעשה ה' - מבן מלך שהיה מאבנים טובות

מעשה ו' - ממלך ענו

מעשה ז' - מזבוב ועכביש

מעשה ח' - מרב ובן יחיד

מעשה ט' - מחכם ותם

מעשה י' - מבערגיר ועני

מעשה י"א - מבן מלך ובן שפחה שנתחלפו

מעשה יב' - מבעל תפלה

מעשה יג' - מהשבעה בעטלירס

שיחות שאחר ספורי המעשיות

ספורי

מעשיות

הקדמה

מה שהיה כבר נקרא שמו, ונודע שהוא אדם, וזאת תורת האדם דקדושה, אשר זכה להשלים דמות אדם, כי זה כל האדם. הלא הוא כבוד אדונינו מורנו ורבנו, עטרת תפארתנו גאון עזנו, הרב הקדוש והנורא בוצינא רבא בוצינא עלאה בוצינא יקירא וקדישא קדשת-שם מורנו הרב נחמן זצוק"ל. נין ונכד להרב הקדוש והנורא האלקי הבעל-שם-טוב זצוק"ל. אשר כבר נהנו ישראל לאורו, בחבוריו הקדושים הנפלאים אשר כבר יצאו לאורה, רבים ראו וישמחו, וישרים יעלו. והאמת יורה דרכו. והנה עוד ראה זה נמצא באמתחותינו, ספורי מעשיות נפלאות ונוראות, אשר זכינו לשמע פה אל פה מפיו הקדוש, אשר אין וחקר ותקן משלים הרבה, והלביש והסתיר השגות גבוהות ועצומות בספורי מעשיות בדרךכים נפלאים ונוראים מאד. כי זאת לפנים בישראל על הגאולה ועל התמורה, כשהיו רוצים לדבר בנסתרות ה', היו מדברים בדרך חידה ומשל והלבישו סתרי תורה גנזיא דמלכא בכמה וכמה לבושים מלבושים שונים, כמובא אחר המעשה של בן המלך וכן השפחה. שאמר רבנו ז"ל אז, שבימים הקדמונים כשהיו החברים מדברים ומשיחים קבלה, היו משיחים בלשון כזה. כי עד רשב"י לא היו מדברים קבלה באתגליא וכו', ועל פי רב אחר כמה מעשיות, היה מגלה קצת מעט פחות מטפה מן הים איזה רמזים להיכן הדברים מגיעים, כמבאר לקמן במקומם הדברים והרמזים שספר אחר כל מעשה ומעשה. והנה עד הנה היו הדברים האלה גנוזים אצלנו, אך להיות רבים אומרים לנפשנו, מי יראנו טוב, כי רבים אשר אתנו מאנשי שלומנו, אשר נכספה וגם כלתה נפשם לשמע תמיד דברי אלקים חיים שיצאו מפיו רבנו הקדוש ז"ל, וביחוד אלו המעשיות שספר, אשר לא זכו עדן שיגיעו אליהם כי אם בהעתקות בכתב על-ידי סופרים שונים, אשר נתרבו הטעויות בהם מאד וקלקלו המכון. על כן תשוקתם הגדולה אלצונו, וכספם החזק דחקונו, עד אשר הכרחנו למלאת רצונם, להביאם לבית הדפוס. וגם כי היה לנו גלוי דעת מפיו רבנו הגדול ז"ל, אשר פעם אחד גלה דעתו שרוצה להדפיס ספר מעשיות, ואמר בזה הלשון לפני כמה אנשים: בדעתי להדפיס ספר מעשיות, ויהיה למעלה כתיב בלשון הקדש ולמטה בלשון לעז. ואמר, הלא מה יוכלו העולם לדבר על זה, הלא על כל פנים הם מעשיות נאים לספר וכו'. בדברים האלה נשמע מפיו הקדוש בפרוש. וזה אשר העירונו, להביאם לבית הדפוס. ואם אמנם ידענו ולא נעלם מעינינו, כי רבים קמו עליו, עם כל זה האמת עד לעצמו, ואנחנו

מחייבים לעשות רצונו, והי הטוב יעשה. השומע ישמע והחדל יחדל. וגם כי תהלה לאל עד כה עזרונו רחמיו יתברך, כי נתפשטו חבוריו הקדושים בקרב עם קדוש, בקהל ועדה וישראל, ויהיו דבריו להם לששון ולשמחה, ותהי בפיהם כדבש למתוק. כלם ישבעו ויתענגו מטובו. כמו חלב ודבש ותשבע נפשם, ושפתי רננות יהלל פיהם. ורבים אשר אתנו, מאשר אתם את החולקים על האמת, הדוברים על צדיק עתק בגאונה ובוז, אשר בדו מלבם אשר לא עלתה על דעתו. ולא עלינו להאריך ולספר בדבר הזה, כי הוא כבשי דרחמנא, וכמה עלמין אתהפכו בגיניהו, על ידי רבוי המחלקת שנתרבו בימינו בין החכמים והצדיקים, ומי יבוא אחר המלך את אשר כבר עשהו. אך זאת לדעת, כי עקר פונתנו בהדפסת אלו ספורי מעשיות, הוא רק בשביל אנשי שלומנו, החוסים בצל קדשו, התאבים ומצפים ומשתוקקים לשמע דברים הקדושים. ואם אמנם, הדברים הנדפסים בספר, כאלו נאמרו לאלפים ולרבבות. לעמת זה ראינו, כי כבר התחילו הדברים להתפשט בכתב על ידי העתקות רבות, ואין הבדל בין דברים הנכתבים לדברים הנדפסים. וגם לא מראש בסתר דברם, כי כל מי שיש לו עינים יראה, וכל מי שיש לו לב יבין, כי לא דבר רק הוא מכס, ואם רק הוא מכס. כי דברים הללו עומדים ברום גבהי מרומים. ושמענו מפיו הקדוש בפרוש שאמר שכל דבור ודבור של אלו המעשיות יש בו פונה עצומה, ומי שמשנה דבור אחד מאלו המעשיות מכפי מה שאמרו הוא בעצמו הוא מחסר הרבה מהמעשה. ואמר שאלו המעשיות הם חדושים נפלאים ונוראים מאד מאד, ויש בהם דרכים ונסתרות ועמקות מפלג מאד. וראויים לדרשם ברבים, לעמד בבית הכנסת ולספר מעשה מאלו המעשיות, כי הם חדושים גבוהים ונוראים מאד מאד. גם מי שלבו שלם ובקי היטב בספרי קדש ובפרט בספרי הזהר הקדוש וכתבי האר"י ז"ל, יוכל להבין ולדעת קצת מעט רמזים באיזה מעשיות אם ישם לבו ודעתו עליהם היטב. גם יש בהם התעוררות מוסר נפלא ועצום מאד ברב המקומות, יבינם המשכיל בעצמו. כי רבם ככלם מעוררים וממשיכים את הלב מאד להשם יתברך, לשוב להשם יתברך באמת לאמתו, לעסק רק בתורה ועבודה תמיד, ולהפוך פניו מהבלי העולם לגמרי, כאשר יראה הרואה בעיני שכלו, אם יסתכל בהם באמת. אולם תכלית פונות אלו המעשיות רחוק מאד מדעת אנושי ועמק עמק מי ימצאנו, ואין להאריך בשבח תפארת גדלת המעשיות האלו, כי גבהו מדעתנו, וכל המוסיף לדבר בשבח גדלתם ועמקותם הוא גורע. רק אמרנו להעיר קצת ללב אנשי שלומנו למען לא ישכחו נפלאותם אשר הראם מרחוק, כמאן דמחוי במחוג, עד היכן הדברים מגיעים, על ידי מעט הרמזים אשר גלה לעינינו, אחר ספור כל מעשה ומעשה. כי האף אמנם נרשמו קצת הרמזים שנשמעו מפיו הקדוש, אך זה ברור לכל משכיל כי אין דומה השומע מפי החכם בעצמו להרואה הדברים בספר, וביותר בדרכי רמזים כאלה, אשר אינם מובנים, כי אם על ידי תנועת האיברים בנענוע הראש וקריצת העין ונטית היד וכיוצא באלה, אשר על ידם דיקא יבין המבין קצת מעט וישתומם על המראה ועיניו למרחוק יביטו גדלת השם וגדלת תורתו הקדושה, אשר נתלבשה בכמה לבושים שונים כמבאר בכל ספרי קדש.

עד כה הגיעו דברים המעויטים המחזיקים הרבה. לבנו יהגה אימה, איה סופר איה שוקל מאין יבוא עזרנו. מי יגור לנו אש אכלה מי יעמד בעדינו. נשא לבנו אל כפים אל אל בשמים בידו נפקיד רוחנו. אליה ה' נשא נפשנו. עד הנה רחמיך עזרונו, עזרנו כי עליך נשעננו. ויהי נעם ה' אלקינו עלינו, עד יבוא מורה צדק לעדתנו, ויבנה בית קדשנו ותפארתנו. חזה ציון קרית מועדנו, מלך בפינו תחזינה עינינו, במהרה בלימינו, אמן: הלא כה דברי הכותב והמסדר והמעתיק, לאכל לשבעה ולמכסה עתיק: נאם הקטן נתן בא"א מוהר"ר נפתלי הירץ יצ"ו מנעמראב רבתי: חתן הרב הגאון החסיד המפרסם בכל קצוי ארץ כבוד קדשת מוהר"ר דוד צבי זצלה"ה שהיה אב בית-דין בקהלת-קדש קרעמיניץ והגליל. ובקהלת-קדש שאריגראד. ובקהלת-קדש מאהלוב והגלילות: גם ראינו להעתיק כאן השמטות שנשמטו מספרי לקויטי מוהר"ן שנדפסו כבר. גם הצגנו אחר המעשיות כמה וכמה ספורים ושיחות נאות של רבנו הקדוש והנורא ז"ל, אשר זכינו לשמוע מפיו. כי שיחתו היא כלה תורה. כמאמר רז"ל "ועלהו לא יבול", אפילו שיחת חליו של תלמיד חכם צריכין למוד. ובאמת כל אלו השיחות הם תורות גבוהות ונוראות מאד. וכמה שיחות יש בהם שזכינו לשמוע התורות השייכים להם: וגם על פי פשוטו הם דרכים נפלאים ועצות טובות ונוראות מאד ושזה לכול נפש, להרגיל עצמו בעבודת ה', להמשיך עצמו להשם יתברך להטות לבבו אליו יתברך כל ימי חייו, באמת ובתמימות. שים לבך היטב לכל הדברים האלה. כי אפילו הדברים הנראים כפשוטים, הם דברים עמוקים וגבוהים מאד והן הן הדברים העומדים ברומו של עולם. והעקר להרגיל עצמו לקימם בפשוטו באמת ובתמימות בלי חכמות, אז תצליח את דרכך ואז תשפיל. רק חזק ואמץ מאד. אז תלך לבטח דרכך ואשורך לא תמעד. בטחו בה' עדי

קדם שספר מעשה ראשונה שבספר זה, ענה ואמר, בספורי המעשיות שהעולם מספרים, יש בהם נסתרות הרבה ודברים גבוהים מאד, אך שנתקלקלו המעשיות, כי חסר מהם הרבה, וגם נתבלבלו ואינם מספרים אותם כסדר. כי מה ששיך בתחלה מספרים בסוף וכן להפך, וכיוצא בזה. אבל באמת יש בהמעשיות שמספרים העולם, דברים נעלמים גבוהים מאד. והבעל-שם-טוב זצוק"ל, היה יכול על ידי ספור מעשה, ליחד יחידים. כשהיה רואה שנתקלקלו צנורות עליונים, ולא היה באפשר לתקן אותם על-ידי תפלה, היה מתקנם ומיחדם על ידי ספור מעשה: ועוד דבר רבנו ז"ל בענין זה, ואחר-כך התחיל לספר מעשה שבדף הסמוך. ואמר, בדרך ספרתי מעשה וכו'. ודע שהמעשיות שספר רבנו, רבם ככלם, הם מעשיות חדשות לגמרי שלא נשמעו מעולם, רק הוא בעצמו ספרם מלבד ודעתו הקדושה כפי ההשגה העליונה שהשיג ברוח קדשו, שהיה מלביש אותה ההשגה באותה המעשה, והמעשה בעצמה היא מראה נוראה והשגה עליונה מאד שהשיג וראה במקום שראה. וגם לפעמים היה מספר מעשה מהמעשיות שמספרין העולם, אבל הוסיף בהם הרבה, והחליף ותקן הסדר, עד שנשתנה ספור המעשה לגמרי ממה שהעולם מספרין וכנ"ל. אבל לא נכתבו בזה הספר מאלו המעשיות כי אם אחת או

שְׁתִּים, וּשְׁאֵר כָּל הַמַּעֲשִׂיּוֹת הֵם חֲדָשׁוֹת לְגַמְרֵי שְׁלֹא נִשְׁמְעוּ מֵעוֹלָם:
בְּאוֹתוֹ הַזְּמַן שֶׁהִתְחִיל רַבְּנּוּ ז"ל לַעֲסֹק בְּסִפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת, וְאָמַר בְּפְרוּשׁ בְּזֶה
הַלְשׁוֹן: הִנְנִי אֹתְחִיל לְסַפֵּר מַעֲשִׂיּוֹת (אִיךָ וּוְעַל שׁוֹיֵן אֵן הֵיִיבֵן מַעֲשִׂיּוֹת דְּעַר
צִיִּילִין). וְכֹנֵנוֹת דְּבָרָיו הֵיָהּ, כְּמִי שְׁאוֹמֵר מֵאַחַר שְׁאִינוֹ מוֹעִיל לָכֶם לְשׁוֹב
אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל יְדֵי הַתּוֹרוֹת וְהַשִּׁיחוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה, מֵהַ
שְׁעֵסֶק בִּיגִיעוֹת גְּדוֹלוֹת כָּל יָמָיו לְהַשִּׁיבֵנוּ אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּאַמֶּת לְאַמֶּתוֹ,
וּמֵאַחַר שְׁאִינוֹ מוֹעִיל כָּל אֵלֶּה, עַל כֵּן הוּא מֵתְחִיל לַעֲסֹק בְּסִפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת.
וְאִזּוּ בְּאוֹתוֹ הַזְּמַן אָמַר הַתּוֹרָה הַמִּתְחַלֶּת: "פִּתַּח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר עַתָּה
לַעֲשׂוֹת לְה' הַפְּרוּ תוֹרָתְךָ וְכוּ' דָּא אֹרִיִּתָּא דְעֵתִיקָא" וְכוּ' הַנִּדְפָּסֶת בְּסִפּוּר
הָרֵאשׁוֹן בְּסוּפּוֹ בְּדָף קנ"ו. וְשֵׁם מְבֹאֵר בְּסוּף הַמֵּאֲמָר קֶצֶת מֵעֵנֵן סִפּוּרֵי
מַעֲשִׂיּוֹת, שֶׁעַל יְדֵי סִפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת שֶׁל הַצְּדִיק הָאֱמֶת מְעוֹרְרִין מֵהַשְּׁנָה אֶת
בְּנֵי אָדָם שֶׁנִּפְּלוּ בְּשִׁנָּה וַיִּשְׁנִים אֶת יְמֵיהֶם וְכוּ' עֵינֵן שָׁם. וַיֵּשׁ מַעֲשִׂיּוֹת שֶׁהֵם
בְּקָרֵב שָׁנִים, וַיֵּשׁ סִפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת שֶׁל שָׁנִים קְדָמוֹנִיּוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת עֵתִיק
וְכוּ', עֵינֵן שָׁם הֵיטֵב, וְתִבִּין וְתִשְׁכַּח לְקֶצֶת מִן מוֹצֵא דְבָר עַד הֵיכֵן הַדְּבָרִים
שֶׁל אֱלוֹ הַמַּעֲשִׂיּוֹת מְגִיעִים, וּמֵהַ הֵיָתֶה כְּוָנָתוֹ הַקְּדוֹשָׁה בְּזֶה, וּבְאַמֶּת יֵשׁ
בְּאֱלוֹ הַמַּעֲשִׂיּוֹת הַתּוֹרוֹת גְּדוֹל מְאֹד מְאֹד לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּרַב הַמְּקוֹמוֹת
אֲפֹלוּ עַל פִּי פְּשׁוּט, מְלַבֵּד הַנִּסְתָּרוֹת. כִּי כָּלֶם הֵם סוּדוֹת נוֹרָאוֹת, וַיֵּשׁ לָהֶם
כַּח גְּדוֹל לְעוֹרֵר הַכֹּל לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ: חֲזַק
בְּהִיוֹתֵנוּ עוֹסְקִים בְּהַדְפָּסֶת הַמַּעֲשִׂיּוֹת בְּרֵאשׁוֹנָה שְׁמוּעָה, שְׁמַעְנוּ קוֹל שְׁאוֹן
בְּאַמְרָם כִּי לֹא נָכוֹן לְהַדְפִּיס סִפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת כְּאֵלֶּה. וְלִכְפֹּל דְּבָרֵיהֶם הוּא
אִךְ לְמוֹתֵר. וְאִם כְּבָר הַקְּדָמָנוּ בְּהַקְּדָמָה דְּבָרֵי רַבְּנּוּ ז"ל, שְׁאָמַר שְׁרָצוֹנוֹ
לְהַדְפִּיס סִפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת וּמֵהַ יוֹכְלוּ הָעוֹלָם לֹאמַר עַל זֶה, כִּי הֲלֹא עַל כָּל
פְּנִים הֵם סִפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת נְאִים וְכָבֵד נִדְפָּסוּ בְּעוֹלָם כְּמֵה וְכֵמֵה סִפּוּרֵי
מַעֲשִׂיּוֹת רַבּוֹ מְסַפֵּר וְאִין פּוֹצֵה פֶּה וּמְצַפֵּץ, בְּפָרֵט כִּי רַב הַמַּעֲשִׂיּוֹת שֶׁל
אֲדָמוֹר ז"ל, מְסַפְּרִים בְּבֵאוֹר מֵהַתּוֹרוֹת מוֹסֵר נִפְלָא מְאֹד, כְּגוֹן הַמַּעֲשִׂיּוֹת
שֶׁל הַבַּעַל תְּפִלָּה וְהַמַּעֲשִׂיּוֹת שֶׁל הַז' בְּעֵטְלִירֵשׁ, וְכֵן בְּרַב הַמַּעֲשִׂיּוֹת נִמְצָא
מֵהֶם בְּבֵאוֹר דְּבָרֵי חֲכָמָה וּמוֹסֵר, מְלַבֵּד הַנִּסְתָּרוֹת בְּהֵם. וְגַם אֲצֵל כְּמֵה
מַעֲשִׂיּוֹת כְּבָר נִדְפָּסוּ הָעָרוֹת וּמְקַצֵּת רְמָזִים נִפְלָאִים וְנוֹרָאִים שֶׁגִּלָּה רַבְּנּוּ
ז"ל בְּעֵצְמוֹ כְּמֵבֹאֵר לְעִיל. עַל כָּל זֶה אֲמַרְתִּי לְהַעִיר עוֹד אֵיזָה הָעָרוֹת לְהִיכֵן
מְרָמָזִים הַמַּעֲשִׂיּוֹת לְפִי דְעֵתִי הַקְּלוּשָׁה וְהַרוּצָה לְהוֹסִיף יוֹסִיף:
יְדוּעָה בְּכָל סִפְרֵי הַזֵּהר וְהַתְּקוּנִים וּבְכָל כְּתָבֵי הָאֶרֶץ ז"ל, שְׁבַת מְלֻךְ הִיא
כְּנוֹי לְהַשְׁכִּינָה וְכִנְסָת-יִשְׂרָאֵל כְּבִיכּוֹל. וְכָבֵר נִתְּן לָנוּ רְשׁוּת לְדַבֵּר בְּלִשׁוֹנוֹת
כְּאֵלֶּה מִן הָרֵאשׁוֹנִים אֲשֶׁר קְדָמוֹנֵי אֲשֶׁר מְפִיחֵם אָנוּ חַיִּים. וְגַם דּוֹד הַמְּלֻךְ
עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם וְשִׁלְמָה בְּנוֹ, הַשְּׁתַּמְשׁוּ בְּלִשׁוֹנוֹת הַלְלוּ הַרְבֵּה מְאֹד, כְּמוֹ
שְׁכַתוֹב: "כָּל כְּבוֹדָה בֵּת מְלֻךְ פְּנִימָה" וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה הַרְבֵּה. וְכָל סִפְרֵי שִׁיר
הַשִּׁירִים שֶׁהוּא קֹדֶשׁ קֹדְשִׁים שְׁאִין כָּל הָעוֹלָם כְּדָאֵי לוֹ, מֵיִסָּד עַל סוּד זֶה.
וְכָל כְּתָבֵי הָאֶרֶץ ז"ל וְסִפְרֵי הַזֵּהר מְלֵאִים מְזֵה כְּמֵבֹאֵר שָׁם: מָאן דְּקָטַל
לְחוּיָא יְהִיבִין לֵהּ בְּרֵתָא דְּמִלְכָּא דְּהִיא צְלוּתָא וּבְפָרֵט בְּמֵאֲמָר הַסְּבָא
דְּמִשְׁפָּטִים שְׁאָמַר עוֹלִימָתָא שְׁפִירְתָּא דְּלִית לָהּ עֵינִין וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה הַרְבֵּה,
רַבּוֹ מְסַפֵּר כִּי אִין מְסַפֵּר. וְכֵמוֹ שְׁאוֹמְרִים בִּיְהִי רְצוֹן שְׁקָדָם תְּהִלִּים: וְלַחֲבֵר
אֲשֶׁת נְעוּרִים עִם דּוֹדָהּ וְכוּ', וְכֵן בְּהַלְשֵׁם יְחוּד קָדָם הַנְּחַת תְּפִלִּין, הַנִּדְפָּס
בְּשַׁעְרֵי צִיּוֹן אוֹמְרִים שָׁם וְהַחֲתוּ וְכוּ' עֵינֵן שָׁם. וּמִי שְׁמַעְיָן קֶצֶת בְּכַתְּבֵי

הָאָרִי זַ"ל יֵרָאֵה שֶׁם בְּבֵאוֹר שְׁכָל יְסוֹד הַקְּבָלָה הוּא כְּדָרָךְ זֶה לִיחַד
בְּחִינַת חֶתָן וְכֵלָה דְכוּרָא וְנִקְבָּא. וּמִבְּאֵר שֶׁם כָּל הַשְּׁמוֹת וְהַסְּפִירוֹת וְכָל
הַשְּׁתַלְשְׁלוֹת הָעוֹלָמוֹת עַל דְמוֹת וְצִלָּם שֶׁל פְּרָצוֹף דְכוּרָא וְכוּ'. וּמִבְּאֵרִים
שֶׁם בְּפִרְטִיּוֹת כָּל הָאֵיבָרִים שְׁלֵהֶם, וְכָל עֲנִינֵי יַחִיד וְזוּג וְעֵבוֹר וְהוֹלְדָה
וַיְנִיקָה וְהַתְגַּדְלוּת הַקֶּטָן וְהַקְטֵנָה עַד שֶׁנַּעֲשִׂים גְדוֹלִים וְכוּ'. וְהוּא דָבָר
מִבְּאֵר מְאֹד מְאֹד בְּכָל הָעֵץ חַיִּים וּפְרִי עֵץ חַיִּים. וְגַם בְּאֲדָרָא רַבָּא בְּנִשְׂאָ
וְהַאֲזִינוּ מְדַבֵּר בְּדָרָךְ רַמְזוּ מְזָה. וְגַם כָּל סֵפֶר שִׁיר הַשִּׁירִים מְלֵא מְזָה,
שְׁפוּרְט כָּל הָאֵיבָרִים שֶׁל הַחֶתָן שֶׁהַפְּלָה מְשַׁבַּחַת אוֹתוֹ, וְכֵן פּוֹרְט הָאֵיבָרִים
שֶׁל הַכֵּלָה מֵה שֶׁהַחֶתָן מְשַׁבַּח אוֹתָהּ. וְגַם רַז"ל בְּמִדְרָשִׁים הַמְשִׁילוּ מִתֵּן
תּוֹרָה לַחֲתָנָה כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ בְיוֹם חֲתָנָתוֹ זֶה מִתֵּן תּוֹרָה וְכוּ'. וְאָמְרוּ עַל פְּסוּק
"לִקְרַאת הָאֱלֹקִים" כְּחֶתָן הַיּוֹצֵא לְקִרְאָת כֵּלָה, כִּי שֶׁבַת קִדְשׁ נִקְרָא כֵּלָה
וּמִלְפָּתָא, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב: לְכֵה דוֹדֵי לְקִרְאָת כֵּלָה בּוֹאֵי כֵּלָה וְכוּ'. הָרִי מִבְּאֵר
לְעֵין, שְׁכָל רְבוּתֵינוּ ז"ל כְּנוֹ כְּלָלִיּוֹת וְהַתְחַבְּרוֹת הָעוֹלָמוֹת בְּשִׁרְשׁוֹן בְּשֵׁם
חֵבֶר שֶׁל חֶתָן וְכֵלָה, כִּי בְּצִלָּם אֱלֹקִים עָשָׂה אֶת הָאֲדָם וְכָל הָאֵיבָרִים שֶׁל
זָכָר וְנִקְבָּה כָּלֵם הֵם צִלָּם אֱלֹקִים, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב: "וַיִּבְרָא אֱלֹקִים אֶת הָאֲדָם
בְּצִלְמוֹ, בְּצִלָּם אֱלֹקִים בָּרָא אוֹתוֹ זָכָר וְנִקְבָּה בָרָא אֹתָם". וְכְמוֹ שֶׁאָמְרִים
בְּבִרְכַת נְשׂוּאִין, אֲשֶׁר בָּרָא אֶת הָאֲדָם בְּצִלְמוֹ, בְּצִלָּם דְמוֹת תְּבַנְיָתוֹ וְהַתְקִין
לוֹ מִמֶּנּוּ בְנֵן עַדִּי עַד וְכוּ'. כִּי הָאֲדָם הָאִישׁ וְהָאִשָּׁה הֵם חֵלֶק אֱלֹקִים מִמַּעַל
מִמֶּשׁ וּבָהֶם כָּלוּל הַשֵּׁם הַנּוֹי"ה בְּרוּךְ הוּא, וְאִם זוֹכִין שְׂכִינָה שְׂרוּיָה בֵּינֵיהֶם,
כִּי יֵשׁ בּוֹ יו"ד וּבָהּ ה'. וְכָל זֶה הוּא דְבָרִים פְּשׁוּטִים וּמִבְּאֵרִים לְעֵין כָּל.
וְכֵבֶר הַשְּׁתַמְשׁוֹ כָּל הַקְּדָמוֹנִים בְּלִשׁוֹנוֹת כְּאֵלָה לְכַנּוֹת הַתְּקַרְבוֹת יִשְׂרָאֵל
לְאֲבִיהֶם שֶׁבְּשָׂמִים בְּשֵׁם חֵבֶר חֶתָן וְכֵלָה. כִּי כָּל עֲבוֹדָתָנוּ בְּשִׁרְשָׁה הָעֲלִיּוֹן
מִרְמֹז לַחֵבֶר חֶתָן וְכֵלָה הָעֲלִיּוֹנִים שֶׁהִיא בְּחִינַת יַחִיד קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
וּשְׂכִינָתָהּ, כְּאֲשֶׁר כָּל סִפְרֵי הַזֵּהָר הַקְּדוֹשׁ וְכַתְּבֵי הָאָרִי זַ"ל מְלֵאִים מְזָה
כְּנ"ל. וְגַם בְּתַשְׁעָה בָּאֵב בְּקִינּוֹת שֶׁמְקוֹנְנִין עַל גְּלוּת הַשְּׂכִינָה וְכַנְסָת-יִשְׂרָאֵל
אוֹמְרִים: אִזּוּ בְּהֶלֶךְ יִרְמְיָהוּ וְכוּ' אִשָּׁה יָפֶת תֵּאָר מְנֻלֶת מְצָא. וְכֵן בְּתַקּוֹן
שְׁלֹשָׁה מְשֻׁמּוֹרוֹת שֶׁהוּא מֵהַזֵּהָר חֲדָשׁ מְדַבֵּר שֶׁם גַּם כֵּן בְּלִשׁוֹנוֹת כְּאֵלָה
כְּאִשָּׁה הַמְקוֹנְנָת עַל בַּעֲלָהּ וְכוּ' עֵין שֵׁם:
מִכָּל זֶה וַיּוֹתֵר מְזָה מִבְּאֵר לְעֵינֵים שְׁגָלוֹת הַשְּׂכִינָה וְכַנְסָת-יִשְׂרָאֵל הִיא
בְּחִינַת אֲבֹדָת בֵּית מֶלֶךְ וְהַתְּרַחֲקוּתָהּ מִדּוֹדָהּ וְכוּ'. וְעֵין בְּסִפְרֵי הַבְּהִיר
בְּהַשְׁמָטוֹת שֶׁל זֵהָר בְּרֵאשִׁית מֵה שֶׁכְּתוּב שֶׁם עַל לְכֵה דוֹדֵי נִצָּא הַשְּׂדָה וְכוּ',
מִשָּׁל לְמֶלֶךְ שֶׁהִיָּה יוֹשֵׁב בְּחֲדָרֵי חֲדָרִים וְכוּ' וְנִשְׂאָה לְמֶלֶךְ גַּם נִתְּנָה לוֹ
בְּמִתְּנָה. וְלַפְעָמִים קוֹרָא אוֹתָהּ בְּאֶהְבָּתוֹ אַחוֹתִי, כִּי מִמְּקוֹם אֶחָד הָיָה,
וְלַפְעָמִים קוֹרָא אוֹתָהּ בְּתִי כִּי בֵּיתוֹ הִיא, וְלַפְעָמִים קוֹרָא אוֹתָהּ אִמִּי. וְכֵן
אָמְרוּ רַז"ל עַל פְּסוּק "בְּעֶטְרָה שְׁעֵטְרָה לוֹ אִמּוֹ", לֹא זֶז מִחֻבְּבָה עַד שֶׁקְרָאָהּ
בְּתִי וְכוּ'. וְכֵן בְּכָל סֵפֶר מְשִׁלֵּי מְכַנֶּה הָאִמּוֹנָה וְהַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה בְּשֵׁם אִשָּׁה
טוֹבָה אֲשֶׁת חַיִל וְהָאִמּוֹנוֹת כּוֹזְבִיּוֹת וְאִפִּיקוֹרְסִית בְּשֵׁם אִשָּׁה רָעָה אִשָּׁה
זוֹנָה כְּמִבְּאֵר בְּפִרוּשׁ רַש"י וּבְכָל דְּבָרֵי רַז"ל. וְכֵבֶר נִדְפַס מַעֲשָׂה מֵהַבְּעַל-
שֵׁם-טוֹב ז"ל בְּסוֹף סֵפֶר תּוֹלְדוֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף מֵהַסּוֹחֵר עִם אֲשֶׁתוֹ שֶׁהָיוּ בָּיִם
וְכוּ' שְׁמִיּוֹסֵד עַל הַקְּדָמָה זוֹ, שֶׁאִשָּׁה יִרְאֵת ה' הִיא כְּנָסָת יִשְׂרָאֵל:
וְאַחֲרֵי הוֹדִיעַ ה' אוֹתָנוּ אֶת כָּל זֹאת עַל יְדֵי כָּל הַנְּבִיאִים וְהַצְּדִיקִים
וְהַחֲכָמִים הָרֵאשׁוֹנִים, עַל פִּי הַדְּבָרִים הָאֵלָה בְּקַל יוֹכַל הַמַּעֲיֵן הַמְּבִין

הרוצה להסתכל באלו המעשיות בעין האמת לאמתו להבין ולהשכיל בהם למצא בהם דברים נפלאים ונוראים. ואם אמנם אי אפשר לבוא עד תכונתם להבין כל קשור המעשה מראשה לסופה, עם כל זה יבין מעט מזעיר מהם ויערב לנפשו מאד: והנה מעשה הראשונה מהבת מלך שנאבדה זה מבאר שזה סוד שכינה בגלות, כי גלות השכינה התחיל קדם בריאת העולם בסוד שבירת כלים בסוד ואלה המלכים אשר מלכו וכו'. ותכף שנברא אדם הראשון היה צריך לתקן זאת, להעלות כל העולמות על מכונם לגלות מלכותו יתברך תכף בשעת בריאת העולם, כמו שתתגלה מלכותו בקרוב בעת ביאת משיחנו שיבוא במהרה בימינו. אך הוא לא נזהר מלאכל מעץ הדעת וכו', שזהו בחינת מה שכתוב בהמעשה הנ"ל שהשני למלכות לא עמד בנסיון ואכל התפוח, שעל-ידי-זה פגם בכל העולמות וחרצה וירדה השכינה והלכה למטה בין הסטרא אחרא כידוע. ואחר-כך בא נח ורצה לתקן ולא תקן, כי שנה ונשפר בסוד "וישם מן היין וישכר" וכו' כמובא בספרים, שזהו בחינת "מה אנוש" וכו', ולא עמד בנסיון ושנה מן היין כמו שכתוב שם. ומאז והלאה כל הצדיקים שבכל דור עוסקים בתקון זה עד שיבא משיחנו במהרה בימינו שאז יהיה גמר התקון. ומעשה זו היא בכל אדם ובכל זמן. כי גם בכל אדם בפרטות עובר עליו כמעט כל מעשה זו כלה. כי כל אחד מישראל צריך לעסק בתקון זה להעלות השכינה מהגלות, לאוקמא שכינתא מעפרא, להוציא מלכות דקדשה מבין העכו"ם והסטרא אחרא שנתפזרה ביניהם, אשר סוד כל עבודתנו וכל המצוות ומעשים טובים ועסק התורה שאנו עושים כל ימי חיינו שכלם מיוסדים על קטב זה כמבאר בכתבים. ואפלו אנשים פשוטים לגמרי והמון עם שאין יודעים בין ימינם לשמאלם, עם כל זה גם הם אם זוכים לילך בדרך הישר לפי ערכם, דהינו לסור מרע ולעשות טוב, כי אפלו איש פשוט לגמרי יודע מה שאסרה תורה, ואם עיניו לנכח יביטו לסור מרע ולבחור בטוב אז נעשין כל התקונים בעולמות העליונים ממילא על ידו וזוכה להקים השכינה מנפילתה כפי מה שזוכה לקדש ולטהר עצמו. נמצא שכל אחד מישראל הוא עוסק לחפש ולבקש את הבת מלך להשיבה אל אביה, שתשוב אל אביה כנעוריה בסוד "ושבה אל בית אביה כנעוריה מלחם אביה תאכל". כי ישראל בכלל הם בחינת שני למלך כי הם מושלים בעולם, מה הוא מחיה מתים רופא חולים אף ישראל כן, כמו שאמרו אל תקרי עמי אלא עמי מה אנא עבד שמיא וארעא במלולי אף אתם כן וכו' וכיוצא בזה הרבה. וכל אחד כפי מה שזוכה לעסק בעבודתו שעל ידי זה עוסק כביכול לחפש ולבקש השכינה וכןסת ישראל להוציאה מהגלות, כמו כן כביכול השכינה מתגלה אליו כביכול מתוך תקוף גלותה ומתעלמת ומסתתרת עצמה ובאה אליו בסתר ומגלית לו מקומה ומושבה, ומה לעשות בשבילה באפן שיזכה למצאה, שזה בחינת מה שגלתה הבת מלך אל השני למלכות באיזה תחבולות יוכל להוציאה, והענינים והתחבולות המבארים שם הם מבארים באר היטב על פי פשוט (כי כך דרך רבנו ז"ל ברב המעשיות, שבתוך קשור המעשה מספר דברי מוסר על פי פשוט כמבאר למעין בהם). כי צריכין לבחור לו מקום ולקבע לו תשובה ותענית ולהתגעגע תמיד ולהשתוקק תמיד אליו יתברך שיזכה

להכיר אותו שיתגלה מלכותו בעולם וידע כל פעול כי אתה פעלתו ויבין כל יצור כי אתה יצרתו ויאמר כל אשר נשמה באפו וכו', ומלכותו בכל משלה. שזה עקר הקמת השכינה מהגלות כשזוכין להכיר מלכותו באמונה שלמה באמת, וככל ידעו אותו יתברך מקטנם ועד גדולם, והיתה לה' המלוכה וכו'. וכשהאדם מתחיל לעסק בזה ובוחר לו מקום להתבודדות לעסק בעבודת השם ולכסף ולהשתוקק אליו יתברך ולפעמים זוכה שנמשך איזה זמן אך אחר-כך פשהוא סמוך מאד לבוא למבקשו שיתגלה אליו לפי בחינתו התגלות מלכותו יתברך, אזי ביום אחרון מזמינים לו איזה נסיון לפי בחינתו. ואז באותו היום שהכל תלוי בזה היום, אזי מתגבר עליו הבעל דבר וכל חילותיו עליו בהתגברות גדול מאד ונכנס עמו בדברים וממשיכו לעצתו, ורואה כי תאוה הוא לעינים ונחמד וכו' ולוקח מפריו ואוכל חס ושלום, ואינו עומד בנסיון שלו מה שהוא מכרח להתנסות ולהצטרף אז באותו העת והזמן. ואזי תכף נופל עליו שנה. ושנה הוא הסתלקות המחין שנסתלק ממנו דעתו והכמתו המאיר בפניו בסוד "ויפלו פניו", וכתוב "למה נפלו פניו". ועין מזה במאמר המתחיל פתח רבי שמעון (בסימן סמ"ד לק"א) שם מדבר מזה, שעל ידי פגם תאוות אכילה אובדן את הפנים שהוא השכל ואז נופל לבחינת שנה, עין שם היטב ותבין, כי שם מדבר הרבה מענין ספורי מעשיות אשר על ידם מעוררין מהשנה עין שם. ובאלו העתים שהאדם הוא בבחינת שנה חס ושלום, עובר עליו מה שעובר, שזהו בחינת כל החילות שעברו על השני למלכות בעת שהיה מוטל בשנה. ואחר-כך נתעורר ונודע לו שהיה ישן כל כך, וחזר והלך למקום של הבת מלך, והודיעה לו גדל הרחמנות שעליו ועליה שבשביל יום אחד אבד מה שאבד. והקלה עליו האזהרה, שאין צריך להתענות, רק לזהר משתית היין כדי שלא יבוא לידי שנה. וחזר והתנגע איזה זמן רב בעבודת ה' כדי להוציא הבת מלך, אבל ביום האחרון לא עמד גם כן בנסיון קל. כי ראה מעין של יין, והטעה את עצמו והתחיל להמשיך אחריו. ואמר להמשרת, הלא ראית שזה מעין ומאין בא לכאן יין, ובתוך כך הלך ולקח מעט וטעם מהיין, ותכף נפל עליו שנה וישן הרבה מאד. כי כך דרך הבעל דבר והתאוות כשרוצה להסית האדם הכשר שרוצה להתרחק מהתאוות, שאזי מטעה אותו מעט מעט שיתפלא ויתמה בדעתו על ענין הדבר שמתאוה אליו, ותכף שניכנס בדברים בענין התאוה מתגבר עליו הבעל דבר עד שמכשילו בה. כמו שמפרש בתורה בענין עץ הדעת, איך דבר הנחש עם האשה "אף כי אמר אלקים" וכו', "ותרא כי טוב העץ למאכל וכי תאוה הוא לעינים" וכו'. דוק ותשפח כי כך הענין בכל התאוות והנסיונות. ומי שהוא בר דעת אמת וחס על נפשו באמת למלט נפשו מני שחת ורוצה לעמד בנסיון, הוא צריך להתגבר בכל עז להסיח דעתו לגמרי, ולבלי לכנס עם התאוות בטוען ונטען כלל ולבלי לדבר ולהרהר ולהתפלא ולתמה עליהם כלל, ואל יבהלוהו רעיוניו כלל. וכמו שכתוב בספר האלף-בית אל תכנס עם פתוייך בטוען ונטען וכו' עין שם, רק יסיח דעתו מזה לגמרי, ויפקח דעתו בדברי תורה או במשא-ומתן או בדברי שיחה וכיוצא עד שינצל ממה שצריך להנצל. ואחר-כך חוזר ומתעורר לו מחשבות ורעיונים כאלה וצריך לחזר

וּלְהַתְגַּבֵּר עֲלֵיהֶם לְהַסִּיחַ דַּעְתּוֹ מֵהֶם וְכֵן כָּמָה וְכָמָה פְּעָמִים. וְצָרִיךְ לְהִיטֵר
עֲקָשׁוֹ גְדוֹל עַד שְׂיִנְצַח הַמְלַחֲמָה :
וְהִנֵּה מַחְמַת שְׂגָם בַּפֶּעַם הַשְּׁנִי לֹא עָמַד בְּנִסְיוֹן וְטַעַם מֵהֵינּוּ חִזַּר וְנִפְלַע עָלָיו
שְׁנֵה גְדוֹלָה וַיִּשָּׁן הַרְבֵּה, דְּהֵינּוּ שְׁבָעִים שָׁנָה וְעַנְיָן שָׁנָה כָּל שְׁבָעִים שָׁנָה
מִבְּאֵר בְּהַתּוֹרָה פָּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּסִימָן ס' הַנִּי"ל שֵׁשׁ שְׁנוֹפְלִים מִשְׁנָה מִכָּל
הַשְּׁבָעִים פְּנִים שֶׁל תּוֹרָה שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׁבָעִים שָׁנָה וְכוּ' עֵינַי שָׁם שָׂאִי אֶפְשָׁר
לְעוֹרֵר וּלְהַקִּיץ אוֹתָם כִּי אִם עַל יְדֵי סְפוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת שֶׁל שְׁנַיִם קְדָמוֹנִיּוֹת
וְכוּ' עֵינַי שָׁם הֵיטֵב וְהַבְּת-מֶלֶךְ שֶׁהִיא שָׂרֵשׁ נִשְׁמָתוֹ כְּשֶׁעוֹבְרֵת עָלָיו וְרוֹאֶה
[אוֹתוֹ] נוֹפֵל בְּשָׁנָה יָמִים וְשְׁנַיִם הַרְבֵּה זְמַן רַב כֹּךְ הִיא בּוֹכִית עָלָיו הַרְבֵּה
כִּי יֵשׁ רַחֲמָנוֹת גְּדוֹל עָלָיו וְעָלֶיהָ וְאִז הוֹדִיעָה לוֹ מְקוֹמָה שֶׁעָכְשׁוֹ אֵינָה
בְּמִקּוֹם הָרֵאשׁוֹן כִּי אִם בְּמִקּוֹם אַחֵר דְּהֵינּוּ בְּהַר שֶׁל זָהָב וְכוּ' וְהַרְמִז מִבְּאֵר
כִּי אֶף-עַל-פִּי שֶׁעָשָׂה מָה שֶׁעָשָׂה וְנִפְלַע אִידָּ שֶׁנִּפְלַע זֶה זְמַן רַב מֵאֵד אֶף-עַל-פִּי-
כֵּן הַשְּׂכִינָה מְעוֹרֶרֶת אוֹתוֹ בְּכָל פֶּעַם, וּבְכָל פֶּעַם מְרַמְזֵת עֲצוֹת חֲדָשׁוֹת אִידָּ
שְׂיַחֲפֹשׂ וַיִּבְקֹשׂ אֶת שָׂרֵשׁ קְדָשְׁתּוֹ שֶׁהִיא בְּחִינַת הַבֵּת מֶלֶךְ הַנִּי"ל וְזֶה הַשְּׁנִי
לְמַלְכוּת אֶף-עַל-פִּי שֶׁלֹּא עָמַד בְּנִסְיוֹן שְׁנֵי פְּעָמִים וְנִפְלַע לְשָׁנָה כָּל כֹּךְ וְעָבַר
עָלָיו מָה שֶׁעָבַר וְאַחֲרֵי יִגִּיעוֹת וְטִלְטוּלִים וְיִסּוּרִים וְצָרוֹת קָשׁוֹת וּמִשְׁנוֹת
כְּאִלֵּה שֶׁעָבַר עָלָיו בְּשִׁבְלֵי לְמַצָּא אֶת הַבֵּת מֶלֶךְ וְאַחֵר כֹּךְ בְּשִׁבְלֵי יוֹם אֶחָד
אֵבֶד הַכֹּל וְכֵן נִכְשַׁל שְׁנֵי פְּעָמִים כְּנִי"ל אֶף-עַל-פִּי-כֵן לֹא הֵנִיחַ אֶת עֲצָמוֹ
לְהַתִּיַּאֵשׁ לְגַמְרֵי, חֶסֶד וְשְׁלוֹם, רַק הִלָּךְ לְחַפְּשׂ וּלְבַקֵּשׁ הַהֵר שֶׁל זָהָב וְהַמְבַצֵּר
הַנִּי"ל וְאַחֲרֵי שֶׁהָיָה לוֹ עוֹד יִגִּיעוֹת וְטִלְטוּלִים קָשִׁים הַרְבֵּה וְחַפְּשׂ הֵר וּמְבַצֵּר
הַנִּי"ל מִצָּא אִישׁ גְּדוֹל עִם אֵילָן גְּדוֹל וְכוּ' וְזֶה הָאִישׁ דָּחָה אוֹתוֹ שֶׁבּוֹדָאִי אֵינּוּ
בְּנִמְצָא הֵר וּמְבַצֵּר הַנִּי"ל וְרָצָה לְהַסִּיחוֹ וּלְדַחוֹתוֹ שֶׁיִּשׁוּב אֲבָל הַשְּׁנִי לְמֶלֶךְ
לֹא שָׁמַע לְהַמְנִיעוֹת וְהַדְּחִיּוֹת וְאָמַר שֶׁבּוֹדָאִי הוּא בְּנִמְצָא הֵר וּמְבַצֵּר הַנִּי"ל
עַד שֶׁהִכְרַח הָאִישׁ הַגְּדוֹל הַנִּי"ל לְקַרָּא וּלְקַבֵּץ כָּל הַחִיּוֹת וְכוּ' אֲבָל כָּלֵם
הַשִּׁיבוּ שְׂאִינּוּ בְּנִמְצָא וְאִז אָמַר לוֹ (הָאִישׁ הַגְּדוֹל לְהַשְּׁנִי לְמֶלֶךְ) רְאֵה וְהִבֵּט
בְּעֵינָיִךְ שְׂאִינּוּ בְּנִמְצָא וְעַל מָה אֶתָּה מִתְיַגֵּעַ כָּל כֹּךְ בַּחֲנָם אִם תִּשְׁמַע לְדַבְּרֵי
שׁוֹב לְאַחוּרֵיךְ אֲבָל הוּא לֹא שָׁם לְבוֹ לְזֹאת וְאָמַר שֶׁהוּא בּוֹדָאִי בְּנִמְצָא וְאִז
הַשִּׁיב לוֹ הָאִישׁ הַגְּדוֹל הַנִּי"ל שֶׁיִּלָּךְ לְאַחֲרָיו שֶׁמִּמֶּנָּה עַל הַעוֹפּוֹת וְהִלָּךְ וְהַתְיַגֵּעַ
וּבִקְשׁוֹ עַד שֶׁמִּצָּאוֹ וְאִז גַּם הַשְּׁנִי דָּחָהּ וְהַסִּיחוֹ לְשׁוֹב שֶׁבּוֹדָאִי אֵינּוּ בְּנִמְצָא
הֵר וּמְבַצֵּר הַנִּי"ל וְהוּא לֹא שָׁמַע לְדַבְּרֵי הַדְּחִיּוֹת שֶׁלוֹ גַּם כֵּן וְהִכְרַח הַשְּׁנִי
לְקַרָּא לְקַבֵּץ כָּל הַעוֹפּוֹת אֲבָל כָּלֵם הַשִּׁיבוּ שְׂאִינּוּ נִמְצָא בְּעוֹלָם הֵר וּמְבַצֵּר
הַנִּי"ל וְאִז אָמַר לוֹ זֶה הַשְּׁנִי גַם כֵּן רְאֵה בְּעֵינָיִךְ שֶׁאֶתָּה מִתְיַגֵּעַ בַּחֲנָם שׁוֹב
לְאַחוּרֵיךְ וְהוּא לֹא הִטָּה אֲזַנּוֹ גַם לְדַבְּרֵי הַשְּׁנִי וְאָמַר שֶׁהוּא חִזַּק בְּאַמוּנָתוֹ
שֶׁבּוֹדָאִי הוּא בְּנִמְצָא וְאִז הוֹדִיעַ לוֹ זֶה הַשְּׁנִי שֶׁיִּלָּךְ לְאַחֲרָיו שֶׁמִּמֶּנָּה עַל
הַרוֹחוֹת וְגַם זֶה דָּחָהּ הַרְבֵּה כְּנִי"ל וְאַחֵר-כֹּךְ קָרָא וְקַבֵּץ כָּל הַרוֹחוֹת וְכָלֵם
הַשִּׁיבוּ שְׂאִינּוּ בְּנִמְצָא וְאִז אָמַר לוֹ זֶה הַשְּׁלִישִׁי עֲתָה רְאֵה גַם רְאֵה שְׁלַחֲנָם
טָרַחַת כִּי בּוֹדָאִי לֹא תִמְצָא עוֹד שׁוֹב לְאַחוּרֵיךְ וְאִז רְאֵה שֶׁכָּלוּ כָּל הַקִּצִּין
וְאֵינּוּ יוֹדְעֵי לְנִטּוֹת יָמִין וּשְׂמָאל אִידָּ לְבַקְּשָׁהּ, אֲבָל בְּעֲצָמוֹ הָיָה חִזַּק בְּדַעְתּוֹ
שֶׁבּוֹדָאִי הוּא בְּנִמְצָא הֵר וּמְבַצֵּר הַנִּי"ל שֶׁשָּׁם יוֹשְׁבַת הַבֵּת מֶלֶךְ הַנִּי"ל, וְאִז
מִגְדֵּל צָעְרוֹ וּמְרִירוֹת לְבוֹ הַתְחִיל לְבַכּוֹת מְאֹד וּבְאוֹתָהּ הַשְּׁעָה חָמַל עָלָיו
הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וּבִתְוֹךְ כֹּךְ בָּא עוֹד רוּחַ אֶחָד וְהוֹדִיעַ לוֹ שֶׁהוּא בְּעֲצָמוֹ נִשְׂאָה הַבֵּת
מֶלֶךְ לְהֵר וּמְבַצֵּר הַנִּי"ל וְאִז נָתַן לוֹ כְּלֵי שִׂיקְבָּל מִמֶּנּוּ מַעוֹת שֶׁלֹּא יִהְיֶה לוֹ

עֲכוּב מִחֶמֶת מְעוֹת וְאִזִּי הַלֵּךְ לְשֵׁם וְהַשְׁתַּדֵּל בְּתַחֲבוּלוֹת עַד שְׁמִצָּאָה, אֲשֶׁרִי לוֹ:

וְהַמְעִין בְּכָל זֶה בְּעֵין הָאֱמֶת יָבִין הַיֵּטֵב כַּמָּה וְכַמָּה צָרִיכִין לְהִתְחַזֵּק בְּעַבְדוּת ה' וְאִיךָ וְעַד הֵיכֵן צָרִיכִין לְהִיּוֹת עֹקֵשׁ גְּדוֹל בְּעַבְדוּת הַשֵּׁם בְּלִי שְׁעוֹר וְעַרְךָ וּמִסְפָּר. כָּל אָדָם וְאָדָם לִפִּי מִדְרָגָתוֹ וּלְפִי עֲלִיּוֹתָיו וִירִידוֹתָיו וְאֶפְלוּ אִם עָבַר עָלָיו מֵה שְׁעֵבֶר. רָאָה וְהָבִן וְהִבֵּט בְּהַמְעֵשָׂה הַנִּי"ל כַּמָּה יִגִּיעוֹת יָגַע וְכַמָּה טְרָחוֹת טָרַח הַשָּׁנִי לְמַלְךְ הַנִּי"ל וְאַחֲר־כֵּן נִפְל מְאֹד עַל יָדֵי שְׂלָא עֲמֵד בְּנִסְיוֹן קַל שְׁנֵי פְעָמִים עַד שֶׁנִּפְל לְבַחֲנִית שָׁנָה כַּמָּה וְכַמָּה שְׁנִים עַד שֶׁהָיָה בְּבַחֲנִית שָׁנָה שֶׁל כָּל הַשְּׁבָעִים שָׁנָה כְּנִי"ל. וְאָף-עַל-פִּי-כֵן לֹא הִתְיַאֵשׁ עֲצָמוֹ וְהָיָה לוֹ יִגִּיעוֹת הָאֱלֹה אַחֲר־כֵּן וְלֹא שָׁמַע לְשׁוּם מְנִיעוֹת וּדְחִיּוֹת שֶׁרָצוּ לְדַחֲוֹתוֹ שְׂלָא לְבַקֵּשׁ וּלְחַפֵּשׂ עוֹד וְכָל מֵה שֶׁהִתְחַזַּק וְלֹא שָׁמַע לְקוֹל הַדְּחִיּוֹת שֶׁל הָאֲנָשִׁים הַנִּי"ל תִּכְף נִתְהַפֵּד שֶׁהָאֲנָשִׁים הַנִּי"ל הָיוּ לוֹ לְסִיוֵעַ כִּי כָּל אֶחָד קִבֵּץ בְּשִׁבְלוֹ הַחִיּוֹת אוֹ הַעוֹפּוֹת שֶׁהָיָה מְמַנֶּה עֲלֵיהֶם וְאִם אַחֲרֵי כֵּן חֲזְרוּ וְדָחוּ אוֹתוֹ וְאָמְרוּ לוֹ רָאָה שְׂאִינוּ בְּנִמְצָא וְאָף-עַל-פִּי-כֵן לֹא שָׁמַע לְדְחִיּוֹתָם וְאִזִּי סִיעוּ לוֹ וְהוֹדִיעוּ לוֹ כָּל אֶחָד מֵאֲחֵיו עַד שֶׁבָּא לָזֶה שְׁמִמְנָה עַל הַרוּחוֹת שֶׁעַל יָדוֹ בָּא לְמִבְקָשׁוֹ. וְגַם זֶה דְּחָה אוֹתוֹ הַרְבֵּה בְּיוֹתֵר אֲבָל עַל יָדֵי שֶׁהָיָה חֲזָק בְּדַעְתּוֹ וְלֹא נִתְיַאֵשׁ לְעוֹלָם בְּשׁוּם אֶפֶן אִזִּי בְּרָגַע קָלָה נִתְהַפֵּד הַדְּבָר וְנִתְהַפְּכוּ הַמְּנִיעוֹת לְסִיוֵעוֹת וְיִשׁוּעוֹת וּבָא רוּחַ אֶחָד וְהוֹדִיעַ לוֹ שֶׁהוּא בְּעֲצָמוֹ נִשָּׂא אֶת הַבַּת מְלֶכֶךְ לְהַר וּמִבְצָר הַנִּי"ל וְאַחֲר־כֵּן זֶה הַרוּחַ בְּעֲצָמוֹ נִשָּׂא אוֹתוֹ גַּם כֵּן לְשֵׁם כְּנִי"ל. רָאָה וְהָבִן וְהִבֵּט עַל כָּל פְּרִט וּפְרִט מִהַמְעֵשָׂה וְתִבִּין רְמִזִּים וְהִתְעוֹרְרוּת נִפְלָא כַּמָּה צָרִיכִין לְהִתְחַזֵּק לְדַרְשׁ וּלְחַפֵּשׁ וּלְבַקֵּשׁ אֶת עַבְדוּת ה' יִתְבַּרְךָ תָּמִיד כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב "בִּקְשׁוּ פְּנֵי תָּמִיד" וְגו'. כִּי אִם אֲמַנֵּם עֲצָם הַמְעֵשָׂה גְּבַהָה מִדַּעְתָּנוּ וְאִין אָנוּ יוֹדְעִים כָּלֵל מֵהוּ הַר שֶׁל זָהָב וּמִבְצָר שֶׁל מְרַגְלִיּוֹת וְכוּ' וְשָׂאָר הָעֲנִינִים בְּכָלֵל וּבְפְרִט אָף-עַל-פִּי-כֵן כָּל הַרְמִזִּים הַנִּי"ל כְּלָם אֲמַתִּיִּים וּמִבְאָרִים לְעֵין הָאֱמֶת בְּתוֹךְ הַמְעֵשָׂה הַנִּי"ל וְיוֹתֵר וְיוֹתֵר מֵהֶם יָכוֹל כָּל אֶחָד לְהוֹצִיא מֵהֶם רְמִזִּים וְהִתְעוֹרְרוּת נִפְלָא אִם יִרְצֶה יִשְׁמַע חֶכֶם וְיוֹסִיף לְקַח. וְכֵן בְּשָׂאָר הַמְעֵשִׂיּוֹת (עֲנִין הַר שֶׁל זָהָב וּמִבְצָר שֶׁל מְרַגְלִיּוֹת מְרִמֵּז לְעֵשִׂירוֹת נִפְלָא דְקָדְשָׁה שֶׁצָּרִיכִין בְּשִׁבְלֵי הַתְּבוּנָנוֹת וְכוּ' כְּמִבְאָר בְּהַתּוֹרָה פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן סִימָן ס' חֵלֶק א' עֵין שֵׁם הַיֵּטֵב וְהָבִן מְאֹד כִּי הַתּוֹרָה הַזֹּאת הִיא פְּרוּשׁ עַל הַמְעֵשָׂה הַזֹּאת כְּאֲשֶׁר הַבְּנָי מְמַנֵּה ז"ל):

וְנִלְךָ מְעַנֵּן לְעַנֵּן וְנָשִׂים לֵב מְעַט לְהַמְעֵשָׂה שֶׁל הַחֶכֶם וְהַתָּם. שֵׁם תִּרְאֶה מְבָרַר קֶצֶת הַמְּכַנֵּן בְּאוֹתוֹ הַמְעֵשָׂה שֶׁעֵקֶר הַתְּכָלִית לִילְךָ בְּתַמִּימוֹת בְּלִי שׁוּם חֲכָמוֹת וְעֵין שֵׁם הַיֵּטֵב בְּכָל דְּבוּר וְדְבוּר וְתַמְצָא רְמִזִּים נִפְלָאִים לְהִתְחַזֵּק בְּדַרְכֵי הַתְּמִימוֹת שֶׁזֶה עֵקֶר הַתְּכָלִית הַטּוֹב גַּם בְּעוֹלָם הַזֶּה מְכַל שָׁבֵן בְּעוֹלָם הַבָּא.

וְכֵן בְּהַמְעֵשָׂה שֶׁל הַבְּנִים שֶׁנִּחְלְפוּ וּבְהַמְעֵשָׂה שֶׁל הַבַּעַל תְּפִלָּה וּמְכַל שָׁבֵן וְכָל שָׁבֵן בְּהַמְעֵשָׂה שֶׁל הַשְּׁבָעָה בְּעֵטְלִירִס שֶׁשֵּׁם מְבָאָר אֶצֶל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִהַשְּׁבָעָה מוֹסֵר נִפְלָא וְנוֹרָא שְׂאִין כְּמוֹהוּ כִּי כָּל אֶחָד הַתְּפָאָר בְּגִדְל רְחוּקוֹ מִהַעוֹלָם הַזֶּה בְּתַכְלִית. שֶׁזֶה הַתְּפָאָר שֶׁהוּא עוֹר לְגַמְרֵי מִהַעוֹלָם וְאִין לוֹ שׁוּם הַסְתַּכְּלוּת בְּזֶה הַעוֹלָם כְּלָל כִּי כָּל הַעוֹלָם אִינוּ עוֹלָה אֶצְלוֹ כְּהַרְף עֵין וְכוּ'. וְהַחֲרַשׁ הַתְּפָאָר שֶׁהוּא חֲרַשׁ לְגַמְרֵי מִלְשִׁמַּע קוֹלוֹת שֶׁל זֶה הַעוֹלָם

שְׁכֵלֶם חֲסְרוֹנוֹת. כִּי כָל הָעוֹלָם אֵינוֹ עוֹלָה אֶצְלוֹ לִשְׁמַע קוֹל הַחֲסְרוֹנוֹת
שְׁלֵהֶם וְכוּ'. וְזֶה הַתְּפִאָר שְׁאִינוֹ מְדַבֵּר שׁוֹם דְּבוּר שְׁאִינוֹ שְׁבָחִים לְהֵשֵׁם
יְתַבְרַךְ וְעַל כֵּן הוּא כְּבֹד פֶּה לְגַמְרֵי מְדַבְּרֵי הָעוֹלָם הַזֶּה. וְכֵן זֶה הַתְּפִאָר
שְׁאִינוֹ רוֹצֵה לְהַנִּיחַ שׁוֹם הַבֵּל בְּעֵלְמָא לְזֶה הָעוֹלָם וְכֵן כָּלֶם עֵינֵי שָׁם הֵיטֵב
וְאִם תִּבְטֵיט בְּעֵינֵי הָאֱמֶת תַּעֲמֹד מֵרַעִיד וּמִשְׁתוֹמֵם וְתִרְאֶה לַעֲצֵם הַמוֹסֵר
הַנִּפְלֵא וְהַתְּעוֹרְרוֹת נוֹרָא לְהֵשֵׁם יְתַבְרַךְ בְּהַמְעָשָׂה הַנִּיִּל שְׁאִין כְּמוֹהוּ.
וְעֵינֵי בְּדַבְּרֵינוּ בְּסִפֵּר לְקוּטֵי הַלְכוֹת בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת מֵה שְׁהֵאִיר הֵשֵׁם עֵינֵי
וְאִיזָה רְמִזִּים בְּכַמָּה מַעֲשִׂיּוֹת עֵינֵי בְּהַלְכוֹת תִּפְלִין עַל פִּי הַמְעָשָׂה שֶׁל
הַבְּעֻטְלִיר הַרְאֵנוּ שֶׁהִיא עוֹר וְכוּ' עֵינֵי שָׁם וּבְהַלְכוֹת בְּרֻכּוֹת הַשָּׁחַר עַל פִּי
הַמְעָשָׂה שֶׁל הַבְּנִים שֶׁנִּחְלְפוּ וּבְהַלְכוֹת תִּפְלָה עַל פִּי הַמְעָשָׂה שֶׁל הַבְּעַל תִּפְלָה
וּבִיּוֹרָה דְּעָה בְּהַלְכוֹת תּוֹלְעִים עַל-פִּי הַמְעָשָׂה שֶׁל הַבְּעֻטְלִיר הַשְּׂשִׁי שֶׁהִיא
בְּלֹא יָדִים שֶׁסִּפֵּר הַמְעָשָׂה שֶׁל הַבֵּת מְלֻךְ שֶׁבְּרַחֵה לְהַמְבַּצֵּר שֶׁל מִים וְכוּ'
וּבִאֲבֹן הָעֶזֶר בְּהַלְכוֹת אִישׁוֹת עַל הַמְעָשָׂה הַנִּיִּל עַל מֵה שְׁפָתוֹב שָׁם
שֶׁרְפוּאוֹת הַבֵּת מְלֻךְ עַל יְדֵי עֲשָׂרָה מִינֵי נְגִינָה וְעוֹד בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת עֵינֵי שָׁם
וְתַמְצֵא נַחַת בְּעֶזֶר הֵשֵׁם יְתַבְרַךְ וְעֵינֵי בְּהַלְכוֹת נְדָרִים עַל הַמְעָשָׂה שֶׁל יוֹם
הַרְבִּיעִי מַעֲנֵן הַשְּׂתִי צְפָרִים וּבְהַלְכוֹת צְדָקָה עַל הַמְעָשָׂה שֶׁל יוֹם הַשְּׁלִישִׁי
מַעֲנֵן הַכְּבֹד פֶּה וְהַמְעֵן שֶׁלְמַעְלָה מֵהַזְּמַן וְהַלֵּב שֶׁל הָעוֹלָם. הֵשֵׁם יְתַבְרַךְ
יִרְאֵנוּ נִפְלְאוֹת בְּתוֹרָתוֹ שֶׁנִּזְכָּה לְהוֹסִיף לְהַבִּין וּלְהַשְׁכִּיל רְמִזִּים אֱמֶתִיִּים
בְּכָל הַמְעָשִׂיּוֹת וְדַבְּרִים שֶׁזְכִּינוּ לִשְׁמַע מֵאוֹר כְּזֶה:
זֹאת מְצִאנוּ בְּאֱמֶתֶחַת הַכְּתָבִים וְהוּא עֵנֵן הַתְּנַצְלוֹת עַל שְׁפָתַי ז"ל הַסְּפוּרִי
מַעֲשִׂיּוֹת עַל לְשׁוֹן פְּשׁוּט נִמּוּךְ כְּזֶה וְזֶהוּ:
עוֹד רְאִיתִי לְהַעִיר לְבַב הַמְעֵינִים בְּסִפֵּר זֶה שֶׁל הַמְעָשִׂיּוֹת לְבַל יְהִיָּה בְּלִבָּם
עָלְיוֹ עַל אֲשֶׁר נִמְצְאוּ לְפַעְמִים שֶׁיִּצְא מִתַּחַת לְשׁוֹנֵי לְשׁוֹנוֹת גְּסִים בְּסִפֵּר
"סְפוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת" כְּגוֹן וְנַעֲשֶׂה בְּרָגֵז עָלֶיהָ בְּסִימָן א' וְלִקַּח אֶת עֲצָמוֹ אֶל
הַשְּׂתִיָּה בְּהַמְעָשָׂה שֶׁל הַבְּנִים שֶׁנִּחְלְפוּ וְעוֹד בְּאִיזָה מְקוֹמוֹת כִּי יָדִין אוֹתִי
לְכַף זְכוּת שְׁזֶה הִיא כְּשֶׁגָּגָה הַיּוֹצֵא מִלְּפָנַי הַשְּׁלִיט עַל-פִּי הַכֶּרֶחַ גְּדוֹל כִּי.
[עַד כֵּן מְצִאנוּ וְהַעֲתִקְתִּי אוֹת בְּאוֹת לְשׁוֹנוֹ ז"ל]:
וְהִנֵּה נִרְאֶה בְּעֵלִיל שֶׁרְצוֹנוֹ הַקְּדוֹשׁ הִיא לְכַתֵּב טַעַם עַל זֶה אֵךְ לְפִי הַנִּרְאֶה
שֶׁפִּסֵּק בְּאֱמָצֵעַ מִחֲמַת אִיזָה אֵינְס וְשׁוֹב לֹא זְכִינוּ שֶׁהֵשֵׁם יְתַבְרַךְ יִסְבֵּב הַדְּבָר
שֶׁיִּכְתֹּב בְּעֲצָמוֹ. תִּהְיֶה לֵאל אֲשֶׁר זְכִינוּ בְּרַחֲמָיו יְתַבְרַךְ שֶׁנִּכְתְּבוּ דְבָרִים
אֱלֹה. כִּי עַל כָּל דְּבוּר וְדַבְּרוֹ שֶׁרְצָה לְכַתֵּב שֶׁיִּתְגַּלֶּה בְּעוֹלָם הִיא מְנִיעוֹת עַל
זֶה הַרְבֵּה וּמִחֲמַת זֶה הִיא זְרִיז מְאֹד מְאֹד בְּכַתִּיבָתוֹ כְּאֲשֶׁר רְאִינוּ בְּעֵינֵינוּ
כִּי הִיא רְגִיל לומר לָנוּ תְּמִיד שְׁאִם אֵינוֹ מְזַרְזֵנוּ אֶת עֲצָמוֹ לְשַׁבֵּר הַמְּנִיעוֹת
לְכַתֵּב מִיָּד אֵינוֹ יוֹדֵעַ אִם יִכְתֹּב עוֹד מִכַּמָּה טַעְמִים הַכְּמוֹסִים אֶצְלוֹ. וְעַתָּה
בְּשִׁבִיל שֶׁשְׁמַעְתִּי גְלוּי דַעַת מִמֶּנּוּ ז"ל שֶׁרְצוֹנוֹ כְּשִׁיִּדְפְּסוּ עוֹד הַפַּעַם לְכַתֵּב
אִיזָה טַעַם עַל זֶה אֲמַרְתִּי לֹא אֶכְחַד מִלְּכַתֵּב טַעַם אֶחָד מִטַּעְמִים הַרְבֵּה
אֲשֶׁר הָיוּ גְנוּזִים וְכְמוֹסִים אֶצְלוֹ ז"ל וְזֶהוּ שֶׁשְׁמַעְתִּי מִמֶּנּוּ ז"ל כִּי אֲדַמּוּ"ר
הַרְבֵּה ר' נַחְמָן זְצוּק"ל סִפֵּר הַמְעָשִׂיּוֹת בְּלִשׁוֹן אֲשֶׁכְּנֹה הַנְּהוּג בְּמִדְיָנִתְנוּ
וּמִוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ הַרְבֵּה ר' נֶתָן זְצ"ל רֵאשׁוֹן שְׁבַת לְמִידֵיו הַיְקָרִים ז"ל הַעֲתִיקָם
עַל לְשׁוֹן הַקְּדוֹשׁ וְהוֹרִיד אֶת עֲצָמוֹ בְּכוּוֹן לְלִשׁוֹן פְּשׁוּט בְּכַדִּי שֶׁלֹּא יִשְׁתַּנֶּה
הָעֵנֵן אֶצְל הַקּוֹרָא אוֹתָם בְּלִשׁוֹן הַקְּדוֹשׁ מִכַּפִּי מֵה שֶׁסִּפְרָם הוּא ז"ל עַל
לְשׁוֹן אֲשֶׁכְּנֹה הַנְּהוּג בֵּינֵינוּ וְזֶהוּ סִבַּת אֲשֶׁר נִשְׁמַע מִלְּשׁוֹנוֹ הַקְּדוֹשׁ לְשׁוֹנוֹת

פְּשׁוּטִים כְּאֵלֶּה בְּכֹמֶה מְקוֹמוֹת זֶה הַטַּעַם הוּא כְּפִי מֵה שֶׁשָּׁמַעְתִּי מִמֶּנּוּ ז"ל
עַל פִּי פְּשׁוּט וְחוּץ שֶׁהָיָה לוֹ טַעְמִים כְּמוֹסִים אֲשֶׁר לֹא זָכִיתִי לִשְׁמַע מִמֶּנּוּ
ז"ל. וְרֵאווִי לְהֶאֱמִין בְּזֶה שֶׁהָיוּ לוֹ עוֹד טַעְמִים כְּמוֹסִים כִּי זֶה יְדוּעַ מִסְפָּרָיו
הַקְּדוּשִׁים אֲשֶׁר הָיָה בְּעַל לְשׁוֹן גְּדוֹל וְכֹאן הוֹרִיד אֶת עֲצָמוֹ לְלִשׁוֹן פְּשׁוּט
לְכֹן רֵאווִי לְהֶאֱמִין שֶׁהָיָה לוֹ כּוּוֹן גְּדוֹל בְּזֶה וְאִישׁ אֲמוֹנוֹת יָבוא לוֹ רַב בְּרָכוֹת
אָמֵן יְהִי רָצוֹן:

מעשה א' - מאבדת בת מלך

עָנָה וְאָמַר: בְּדַרְךְ סִפְרָתִי מַעֲשֶׂה, שֶׁכָּל מִי שֶׁהָיָה שׁוֹמְעָה הָיָה לוֹ הֶרְהוּר
תְּשׁוּבָה. וְזוֹ הִיא:

מַעֲשֶׂה בְּמֶלֶךְ אֶחָד, שֶׁהָיוּ לוֹ שְׁשֶׁה בָּנִים וּבַת אַחַת. וְאוֹתָהּ הִבַּת הָיְתָה
חֲשׁוּבָה בְּעֵינָיו מְאֹד, וְהָיָה מְחַבְּבָהּ בְּיוֹתֵר וְהָיָה מְשַׁעֲשֵׁעַ עִמָּהּ מְאֹד. פֶּעַם
אַחַת הָיָה מִתְנַעֵד עִמָּהּ בַּיַּחַד בְּאִיזָה יוֹם וְנַעֲשֶׂה בְּרָגֵז עָלֶיהָ, וְנִזְרָקָה מִפִּיו
דְּבוּר: שֶׁהִיא טוֹבִי יִקַּח אוֹתָךְ. (דָּעַר נִיט גוֹיטֵר זָאל דִּיךְ נַעֲמִין) בְּלִילָה
הַלְכָה לַחֲדָרָה. וּבִבְקָר לֹא יָדְעוּ הַיְכֹן הִיא. וְהָיָה אָבִיהָ מְצַעֵר מְאֹד וְהִלְךְ
לְבִקְשָׁה אָנָּה וְאָנָּה. עָמַד הַשָּׁנִי לְמַלְכוּת, מְחַמֵּת שְׂרָאָה שֶׁהִמְלִיךְ מְצַטְעֵר
מְאֹד, וּבִקֵּשׁ, שֶׁיִּתְּנֵנוּ לוֹ מְשָׁרֵת וְסוּס וּמַעוֹת עַל הוֹצָאוֹת, וְהִלְךְ לְבִקְשָׁה.
וְהָיָה מִבְּקִשָּׁה מְאֹד זְמַן מְרַבָּה מְאֹד עַד שֶׁמְצָאָהּ (עֵתָהּ מְסַפֵּר אֵיךְ בִּקְשָׁה
עַד שֶׁמְצָאָהּ).

וְהָיָה הוֹלֵךְ אָנָּה וְאָנָּה זְמַן רַב וּבִמְדַבְּרִיּוֹת וּבִשְׂדוֹת וּבִיַּעָרִים וְהָיָה מִבְּקִשָּׁה
זְמַן רַב מְאֹד. וְהָיָה הוֹלֵךְ בְּמַדְבָּר, וְרָאָה שְׂבִיל אֶחָד מִן הַצַּד, וְהָיָה מֵיִשֵּׁב
עֲצָמוֹ: בְּאֲשֶׁר שָׁאֲנִי הוֹלֵךְ כָּל־כֶּף זְמַן רַב בְּמַדְבָּר וְאִינִי יָכוֹל לְמוֹצָאָהּ, אֵלֶּךְ
בְּשְׂבִיל הַזֶּה, אוֹלִי אָבוא לְמָקוֹם יָשׁוּב; וְהָיָה הוֹלֵךְ זְמַן רַב.
אַחֲרָכֶךָ רָאָה מְבַצֵּר (שְׁקוֹרִין "שְׁלֵאִס"), וְכֹמֶה חֲלִלוֹת הָיוּ עוֹמְדִים שָׁם
סָבִיבוֹ. וְהִמְבַצֵּר הָיָה נָאָה וּמִתְקַן וּמְסוֹדֵר מְאֹד עִם הַחֲלִלוֹת, וְהָיָה מִתְיָרָא
מִפְּנֵי הַחֲלִלוֹת, פֶּן לֹא יִנְיָחוּהוּ לְכַנֵּס. וְהָיָה מֵיִשֵּׁב עֲצָמוֹ: אֵלֶּךְ וְאִנְסָה.
וְהִשְׁאִיר הַסוּס וְהִלְךְ לְהִמְבַצֵּר, וְהָיוּ מִנְיָחִים אוֹתוֹ, וְלֹא עִכְבוּהוּ כָּלֵל. וְהָיָה
הוֹלֵךְ מִחֲדָר לַחֲדָר בְּלִי עִכּוּב, וּבֹא לְפָלְטִין אֶחָד וְרָאָה, שֶׁיִּשֵּׁב שָׁם הִמְלִיךְ
בְּעֵטְרָה, וְכֹמֶה חֲלִלוֹת שָׁם וְכֹמֶה מְשׁוֹרְרִים בְּכֻלָּם לְפָנָיו, וְהָיָה שָׁם נָאָה
וְיָפָה מְאֹד, וְהִמְלִיךְ וְשׁוּם אֶחָד מֵהֶם לֹא שָׁאֲלוּהוּ כָּלֵל. וְרָאָה שָׁם מַעֲדָנִים
וּמֵאֲכָלִים טוֹבִים, וְעָמַד וְאָכַל וְהִלְךְ וְשָׁכַב בְּזוּיֵת לְרֵאוֹת מֵה נַעֲשֶׂה שָׁם.
וְרָאָה שֶׁהִמְלִיךְ צָוָה לְהַבִּיא הַמְּלָכָה. וְהִלְכוּ לְהַבִּיא אוֹתָהּ, וְהָיָה שָׁם רַעַשׁ
גְּדוֹל וְשִׁמְחָה גְּדוֹלָה, וְהַמְשׁוֹרְרִים הָיוּ מְזַמְרִים וּמְשׁוֹרְרִים מְאֹד, בְּאֲשֶׁר
שֶׁהַבִּיאוּ אֶת הַמְּלָכָה. וְהַעֲמִידוּ לָהּ כֶּסֶף וְהוֹשִׁיבוּהָ אֶצְלוֹ. וְהִיא הָיְתָה הִבַּת
מֶלֶךְ הַנִּי"ל, וְהוּא (הֵינּוּ הַשָּׁנִי לְמַלְכוּת) רָאָה וְהִפְרָה.
אַחֲרָכֶךָ הִצִּיחָה הַמְּלָכָה וְרָאָתָה אֶחָד, שֶׁשׁוֹכֵב בְּזוּיֵת וְהִפְרָה אוֹתוֹ. וְעָמְדָה
מִכְּסָאָה וְהִלְכָה לְשָׁם וְנָגְעָה בּוֹ וְשָׁאֲלָה אוֹתוֹ: הֲאֵתָה מְכִיר אוֹתִי? וְהָשִׁיב

לה: הן, אני מכיר אותך; את היא הבת מלך שנאבדה. ושאל אותה: האיד באתה לכאן? והשיבה: באשר שאבי המלך נזרק מפיו דבור הנ"ל, וכאן המקום הזה, הוא לא טוב. וספר לה, שאביה מצטער מאד ושהוא מבקשה כמה שנים. ושאל אותה: איד אני יכול להוציא אותך? ואמרה לו שאי אפשר לך להוציא אותי כי אם פשתהיה בוחר לך מקום ותהיה יושב שם שנה אחת, וכל השנה תתגעגע אחרי להוציא אותי, ובכל זמן שיהיה לך פנאי, תהיה רק מתגעגע ומבקש ומצפה להוציא אותי ותהיה מתענה, וביום האחרון מהשנה תהיה מתענה ולא תישן כל המעת לעת. והלך ועשה כן. ובסוף השנה ביום האחרון היה מתענה, ולא היה ישן ועמד והלך לשם. והיה רואה אילו, ועליו גדלים תפוחים נאים מאד. והיה מתאוה לעיניו מאד, ועמד ואכל משם, ותכף שאכל התפוח, נפל וחספו שנה, והיה ישן זמן מרבה מאד. והיה המשרת מנער אותו, ולא היה נעור כלל. אחר כך הקיץ משנתו ושאל להמשרת: היכן אני בעולם? וספר לו המעשה (הינו המשרת ספר להשני למלך המעשה ואמר לו) שאתה ישן זמן מרבה מאד זה כמה שנים, ואני הייתי מתפרנס מהפרות. והיה מצער עצמו

והלך לשם ומצא אותה. והיתה מצטערת לפניו מאד, כי אלו באת באותו היום, היתה מוציא אותי מכאן, ובשביל יום אחד אבדת. אמנם שלא לאכל הוא דבר קשה מאד, בפרט ביום האחרון, אז מתגבר היצר הרע מאד. (הינו שהבת מלך אמרה לו, שעתה תקל עליו האזהרה ולא יהיה מזוהר שלא לאכל, כי הוא דבר קשה לעמד בו וכו') בכך תשוב לבחור לך מקום, ותשב גם כן שנה, כנ"ל. וביום האחרון תהיה רשאי לאכל, רק שלא תישן ולא תשתה יין כדי שלא תישן, כי העקר הוא השנה. והלך ועשה

ביום האחרון היה הולך לשם וראה מעין הולך והמראה – אדם והריח – של יין. ושאל את המשרת: הראית שזה מעין, וראוי שיהיה בו מים והמראה – אדמומית והריח – של יין? והלך וטעם מהמעין. ונפל וישן מיד כמה שנים עד שבעים שנה, והיו הולכין חילות רבות עם השיף להם, מה שנוסע אחריהם (שקורין "אובאזין") והמשרת הטמין עצמו מחמת החילות. אחר כך הלכה מרכבה ועגלות צב, ושם ישבה הבת מלך. ועמדה שם אצלו, וירדה וישבה אצלו והכירה אותו. והיתה מנערת אותו מאד, ולא ננער. והתחילה לקבל עליו אשר כמה וכמה יגיעות וטרחות גדולות מאד שהיו לו זה כמה וכמה שנים כדי להוציא אותי, ובשביל אותו היום שהיה יכול להוציאני ואבדו, והיתה בוכה מאד על זה, כי יש רחמנות גדול עליו ועלי, שכל כך זמן שאני כאן, ואיני יכול לצאת. אחר כך לקחה פאטשיילע מעל ראשה וכתבה עליו בדמעות שלה והניחה אצלו ועמדה וישבה במרכבתה, ונסעה משם.

אחר כך הקיץ. ושאל את המשרת: היכן אני בעולם? וספר לו כל המעשה. ושחילות רבות הלכו שם, ושהיתה כאן מרכבה הנ"ל, ושהיתה בוכה עליו והיתה צועקת שיש רחמנות עליו ועליה, כנ"ל. בתוך כך הציץ וראה, שהפאטשיילע מנחת אצלו. ושאל: מאין זה? והשיב לו, שהיא כתבה עליו בהדמעות. ולקחה. והרים אותה כנגד השמש, והתחיל לראות האותיות,

וְקָרָא מֵה שְׁפָתַיב שָׁם כָּל קִבְלָתָהּ וְצַעֲקָתָהּ, כַּנִּי"ל, וְשָׁפַעַת אֵינְנָה שָׁם
בַּמְבָּצָר הַנִּי"ל, כִּי אִם שְׁיִבְקֶשׁ הָרָשָׁה וּמְבָצָר שֶׁל מְרַגְלִיּוֹת, שָׁם
תִּמְצָאֵנִי.

וְהִשְׁאִיר אֶת הַמְּשֻׁרָת וְהַנִּיחוֹ, וְהִלָּךְ לִבְדּוֹ לְבַקְשָׁהּ. וְהִלָּךְ כַּמָּה שָׁנִים
לְבַקְשָׁהּ, וַיֵּשֶׁב עֲצָמוֹ, שְׁבוּדָאֵי בִישׁוּב לֹא נִמְצָא הָרָשָׁה וּמְבָצָר שֶׁל
מְרַגְלִיּוֹת, כִּי הוּא בָּקִי בְּמִפְתֵּי הָעוֹלָם (שְׁקוֹרִין קְרָאֵינִיקוֹס) וְעַל כֵּן אֵלֶּךְ אֶל
הַמְּדַבְּרִיּוֹת. וְהִלָּךְ לְבַקְשָׁהּ בְּמִדְּבָרִיּוֹת כַּמָּה וְכַמָּה שָׁנִים.
אַחֲרֵיכֶן רָאָה אָדָם גָּדוֹל מְאֹד, שְׂאִינוֹ (גִּדְר) אָנוּשִׁי כָּלֵל שְׂיִהִיָּה אָדָם גָּדוֹל
כְּלִכְד. וְנִשְׂא אֵילָן גָּדוֹל, שְׂבִישׁוּב אֵינוֹ נִמְצָא אֵילָן גָּדוֹל כֵּזֶה. וְאוֹתוֹ הָאִישׁ
שָׁאַל אוֹתוֹ: מִי אַתָּה? וְאָמַר לוֹ: אֲנִי אָדָם, וְתַמָּה וְאָמַר, שְׂזָה כְּלִכְד זְמַן
שְׂאֵנִי בְּהַמְּדַבֵּר, וְלֹא רָאִיתִי מְעוֹלָם בְּכָאן אָדָם. וְסִפֵּר לוֹ כָּל הַמַּעֲשֵׂה הַנִּי"ל.
וְשֶׁהוּא מְבַקֵּשׁ הָרָשָׁה וּמְבָצָר שֶׁל מְרַגְלִיּוֹת. אָמַר לוֹ: בְּוִדָאֵי אֵינוֹ
בְּנִמְצָא כָּלֵל, וְדָחָה אוֹתוֹ וְאָמַר לוֹ, שְׂהַשִּׂיאוּ אֶת דְּעִתּוֹ בְּדַבַּר שְׂטוּת, כִּי
בְּוִדָאֵי אֵינוֹ נִמְצָא כָּלֵל. וְהִתְחִיל לְבַכּוֹת מְאֹד (הֵינּוּ הַשְּׂנִי לְמַלְכוּת בְּכָה מְאֹד
וְאָמַר), כִּי בְּוִדָאֵי בְּהַכְרַח הוּא נִמְצָא בְּאִיזָה מְקוֹם. וְהוּא דָּחָה אוֹתוֹ (הֵינּוּ
הָאָדָם הַמְּשֻׁנָּה שֶׁפָּגַע דָּחָה אוֹתוֹ בְּדַבְּרִיו וְאָמַר) כִּי בְּוִדָאֵי דְּבַר שְׂטוּת אָמְרוּ
לְפָנָיו. וְהוּא אָמַר (הֵינּוּ הַשְּׂנִי לְמַלְכוּת), שְׂבוּדָאֵי יֵשׁ.
אָמַר לוֹ (הָאָדָם הַמְּשֻׁנָּה לְהַשְּׂנִי לְמַלְכוּת): לְדַעְתִּי הוּא שְׂטוּת, אֵד מְחַמֵּת
שְׂאֵתָה מְתַעַקֵּשׁ, הִנֵּה אֲנִי מְמַנֶּה עַל כָּל הַחַיּוֹת, אֶעֱשֶׂה לְמַעַנְדָּה וְאֶקְרָא לְכָל
הַחַיּוֹת, כִּי הֵם רְצִים אֶת כָּל הָעוֹלָם. אוּלַי תִּדַּע אַחַת מֵהֶם מֵהָרָשָׁה וּמְבָצָר,
כַּנִּי"ל. וְקָרָא אֶת כָּלֵם מְקֻטָּן וְעַד גָּדוֹל כָּל מִינֵי הַחַיּוֹת. וְשָׁאַל אוֹתָם, וְכָלֵם
הַשִּׁיבוּ, שְׂלֹא רָאוּ. וְאָמַר לוֹ: רָאָה שְׂשֻׁטוֹת סִפְרוּ לְפָנֶיךָ; אִם תִּשְׁמַע, שׁוּב
לְאַחֲוֵרֶיךָ, כִּי בְּוִדָאֵי לֹא תִמְצָא, כִּי אֵינְנוּ בְּעוֹלָם. וְהוּא הִפְצִיר מְאֹד וְאָמַר,
שְׂבִהַכְרַח הוּא בְּנִמְצָא בְּוִדָאֵי. אָמַר לוֹ (הָאָדָם הַמְּשֻׁנָּה לְהַשְּׂנִי לְמַלְכוּת):
הִנֵּה בְּמִדְּבַר נִמְצָא שָׁם אַחִי, וְהוּא מְמַנֶּה עַל כָּל הָעוֹפּוֹת. וְאוּלַי יוֹדְעִים הֵם
מְחַמֵּת שְׂהֵם פּוֹרְחִים בְּאֵוִיר בְּגָבוֹהַ. אוּלַי רָאוּ הָרָשָׁה וּמְבָצָר הַנִּי"ל, וְתִלָּךְ אֵלָיו
וְתִאמַר לוֹ, שְׂאֵנִי שְׂלַחְתִּי אוֹתָךְ אֵלָיו.

וְהִלָּךְ כַּמָּה וְכַמָּה שָׁנִים לְבַקְשׁוֹ. וּמְצָא שׁוּב אָדָם גָּדוֹל מְאֹד, כַּנִּי"ל, וְנִשְׂא
גַּסְכּוֹן אֵילָן גָּדוֹל, כַּנִּי"ל. וְשָׁאַל אוֹתוֹ גַּסְכּוֹן כַּנִּי"ל. וְהַשִּׁיב לוֹ כָּל הַמַּעֲשֵׂה
וְשָׂאֲחִיו שְׂלַחוּ אֵלָיו. וְהוּא דָּחָה אוֹתוֹ גַּסְכּוֹן. כִּי בְּוִדָאֵי אֵינוֹ בְּנִמְצָא. וְהוּא
הִפְצִיר אוֹתוֹ גַּסְכּוֹן. וְאָמַר לוֹ (הָאָדָם הַזֶּה לְהַשְּׂנִי לְמַלְכוּת): הִנֵּה אֲנִי מְמַנֶּה
עַל כָּל הָעוֹפּוֹת; אֶקְרָא אוֹתָם, אוּלַי יוֹדְעִים הֵם וְקָרָא כָּל הָעוֹפּוֹת וְשָׁאַל
אֶת כָּלֵם מְקֻטָּן וְעַד גָּדוֹל, וְהַשִּׁיבוּ, שְׂאֵינְם יוֹדְעִים מֵהָרָשָׁה וּמְבָצָר הַנִּי"ל. אָמַר
לוֹ: הֲלֹא אַתָּה רוֹאֶה שְׂבוּדָאֵי אֵינְנוּ בְּעוֹלָם, אִם תִּשְׁמַע לִי, שׁוּב לְאַחֲוֵרֶיךָ,
כִּי בְּוִדָאֵי אֵינְנוּ. וְהוּא (הֵינּוּ הַשְּׂנִי לְמַלְכוּת) הִפְצִיר אוֹתוֹ וְאָמַר, שְׂבוּדָאֵי
יֵשְׁנוּ בְּעוֹלָם.

אָמַר לוֹ (הָאָדָם הַזֶּה לְהַשְּׂנִי לְמַלְכוּת): לְהֵלֵךְ בְּמִדְּבַר נִמְצָא שָׁם אַחִי,
שְׂמַמְנָה עַל כָּל הָרוּחוֹת, וְהֵם רְצִים כָּל הָעוֹלָם, אוּלַי יוֹדְעִים הֵם וְהִלָּךְ כַּמָּה
וְכַמָּה שָׁנִים לְבַקֵּשׁ וּמְצָא אָדָם גָּדוֹל גַּסְכּוֹן, כַּנִּי"ל, וְנִשְׂא גַּסְכּוֹן אֵילָן גָּדוֹל,
כַּנִּי"ל. וְשָׁאַל אוֹתוֹ גַּסְכּוֹן, כַּנִּי"ל. וְהַשִּׁיב לוֹ כָּל הַמַּעֲשֵׂה, כַּנִּי"ל. וְדָחָה אוֹתוֹ
גַּסְכּוֹן. וְהוּא הִפְצִיר אוֹתוֹ גַּסְכּוֹן. וְאָמַר לוֹ (הָאָדָם הַזֶּה לְהַשְּׂנִי
לְמַלְכוּת): שְׂלַמְעֵנוּ יִקְרָא שְׂיָבוֹאוּ כָּל הָרוּחוֹת וַיִּשְׂאֵל אוֹתָם. וְקָרָא אוֹתָם,

ובאו כל הרוחות, ושאל את כלם. ולא ידעו שום אחד מהם מהר ומבצר הנ"ל. ואמר לו (האדם הגי להשני למלכות): הלא אתה רואה ששטות ספרו לפניך. והתחיל לבכות מאד ואמר: אני יודע שישנו בנדאי. בתוך כך ראה שבא עוד רוח אחד. וכעס עליו הממנה הנ"ל: מדוע נתאחרת לבוא? הלא גזרתי, שיבואו כל הרוחות, ולמה לא באת עמהם? השיב לו, שנתעכבתי מחמת שהייתי צריך לשאת בת מלכה אל הר של זהב ומבצר של מרגליות. ושמוח מאד. ושאל הממנה את הרוח: מה יקר שם (הינו איזה דברים הם שם ביקר ובהשיבות), ואמר לו, שכל הדברים הם שם ביקר גדול. ואמר הממנה על הרוחות להשני למלכות: באשר שזה זמן גדול כלכך שאתה מבקשה וכמה יגיעות שהיו לך, ואולי יהיה לך עתה מניעה מחמת ממון, על כן אני נותן לך כלי, כשתושיט ידך לתוכה תקבל משם מעות. וגזר על הרוח הנ"ל, שיוליך אותו לשם. ובא הרוח סערה ונשא אותו לשם. והביא אותו אל שער, והיו עומדים שם חילות, שלא הניחו לכנס אל העיר. והושיט ידו אל הכלי, ולקח מעות, ושחד אותם, ונכנס לתוך העיר. והיתה עיר נאה והלך אל גביר ושכר לו מזונות. כי צריך לשהות שם, כי צריך לשום שכל וחקמה להוציאה. ואיך שהוציאה לא ספר; ובסוף הוציאה:

מעשה ב' - ממלך וקיסר

מעשה בקיסר אחד, שלא היה לו בנים. גם מלך אחד לא היה לו בנים. ונסע הקיסר על הארץ לשוטט לבקש אולי ימצא איזה עצה ותרופה להוליד בנים. גם המלך נסע כמו כן, ונודמו שניהם לפנדק אחד. ולא היו יודעים זה מזה. והכיר הקיסר בהמלך, שיש לו נמוס (של מלכות), ושאל אותו, והודה לו שהוא מלך. גם המלך הכיר בקיסר גם כן, והודה לו גם כן. והודיעו זה לזה שנוסעים בשביל בנים. ונתקשרו שניהם, באם שיבואו לביתם ויולידו נשותיהם זכר ונקבה באפן שיהיו יכולים להתחתן, אזי יתחתנו בין שניהם. ונסע הקיסר לביתו והוליד בת. והמלך נסע לביתו והוליד בן, והתקשרות הנ"ל נשכח מהם. ושלח הקיסר את בתו ללמד. גם המלך שלח את בנו ללמד. ונודמו שניהם אצל מלמד אחד. והיו אוהבים זה את זה מאד. ונתקשרו ביניהם, שישאו זה לזה. ונטל הבן מלך טבעת ונתן על ידה. ונתחתנו יחד. אחר כך שלח הקיסר אחר בתו והביאה לביתו. גם המלך שלח אחר בנו והביאו לביתו. והיו מדברים שדוכים לבת הקיסר, ולא רצתה שום שדוף מחמת התקשרות הנ"ל. והבן מלך היה מגעגע מאד אחריה. גם הבת קיסר היתה עצובה תמיד. והיה הקיסר מוליכה לחצרות שלו ופלטרין שלו, והראה אותה גדלתה, והיא היתה עצבה והבן מלך היה מגעגע מאד אחריה עד שנחלה. וכל מה ששאלו אותו על מה אתה חולה. לא רצה להגיד, ואמרו

להמשימש אותו: אולי תוכל אתה לחקר אצלו? ואמר להם, שהוא יודע. כי הוא היה עמו אז במקום שלמד שם. והגיד להם הדבר. ואזי נזכר המלך, שכבר נתחתן הוא עם הקיסר מקדם. והלך וכתב להקיסר, שיכין עצמו על החתונה, כי כבר נתקשרו מקדם, כנ"ל. ולא רצה הקיסר. אך לא היה יכול להעז ולסרב, והשיב לו, שישלח המלך בנו אליו, ויראה אם יוכל לנהג מדינות אזי ישיא בתו אליו. ושלח בנו אליו (הינו שהמלך שלח בנו להקיסר, באשר צוה הקיסר, כנ"ל) והשיבו הקיסר בתוך חדר ומסר לו נירות של עסקי המדינה, לראות אם יוכל לנהג את המדינה.

והבן מלך היה מתגעגע מאד לראות אותה. ולא היה אפשר לו לראותה, פעם אחד הלך אצל כתל של אספקלריא, וראה אותה, ונפל חלשות. ובאתה היא אליו ונערתו. וספרה לו, שאינה רוצה שום שדוך מחמת ההתקשרות עמו. ואמר לה: מה נעשה, ואביך אינו רוצה? ואמרה: אף עלפיהן. אחר כך התיעצו, שיניחו לפרש עצמם על היס. ושכרו להם ספינה ופרשו

והלכו על היס. אחר כך רצו לקרב עצמם אל הספר ובאו לספר. והיה שם יער. והלכו לשם. ולקחה הבת קיסר הטבעת ונתנה לו, והיא שכבה שם. אחר כך ראה הבן מלך, שבסמוך תעמד. והניח הטבעת אצלה. אחר כך עמדו והלכו אל הספינה.

בתוך כך נזכרה, ששכחו הטבעת שם, ושלחה אותו אחרי הטבעת. והלך לשם, ולא היה יכול למצא המקום. והלך למקום אחר, ולא היה יכול למצא הטבעת. והיה הולך לבקשו ממקום למקום, עד שנתעה, ולא היה יכול לחזור. והיא הלכה לבקשו, ונתעית גם כן. והיה הוא הולך ותועה, הולך ותועה. אחר כך ראה דרך, והלך לשוב. ולא היה לו מה לעשות, ונעשה משרת, גם היא הייתה הולכת ותועה. וישבה עצמה, שתשב אצל היס, והלכה אל שפת היס, והיה שם אילנות של פירות, וישבה שם, וביום הייתה הולכת אצל היס, אולי תמצא עוברים ושבים, והייתה מתפרנסת מהפירות. ובלילה הייתה עולה על אילן כדי שתהיה נשמרת מן החיות. ויהי היום, והיה סוחר גדול מפלג מאד, והיה לו משא ומתן בכל העולם, והיה לו בן יחיד. והסוחר היה זקן. פעם אחד אמר הבן לאביו: באשר שאתה זקן ואני נער, והנאמנים שלך אינם משגיחים כלל עלי. ואתה תסתלק, ואהיה נשאר ריק, ולא אדע מה לעשות. בכך תן לי ספינה עם סחורה, ואלך על היס כדי להיות בקי במשא ומתן. ונתן לו אביו ספינה עם סחורה, והלך למדינות, ומכר הסחורה, וקנה סחורה אחרת והצליח. בהיותו על היס, ראה אותן האילנות הנ"ל (שהייתה הבת קיסר שם), וסברו שהוא ישוב. ורצו לילך לשם. וכשנתקרב ראו שהם אילנות, ורצו לחזור. בתוך כך הציץ הסוחר (הינו בן הסוחר הנ"ל) לתוך היס וראה שם אילן, ועליו כמראה אדם. וסבר שמה הוא טועה עצמו. והגיד לשאר האנשים שהיו שם, והביטו וראו גם כן כמראה אדם על האילן והתישבו להתקרב לשם. ושלחו איש עם ספינה קטנה לשם. והם היו מביטים בתוך היס. כדי לכוון את השליח, שלא יטעה מן הדרך, כדי שילך מכוון אל האילן הנ"ל. והלך לשם, וראה, שישב שם אדם, והגיד להם.

והלך בעצמו. (בן הסוחר הנ"ל) וראה, שיששבת שם (הינו הבת קיסר הנ"ל, שהיתה יושבת שם, כנ"ל). ואמר לה שתירד. ואמרה לו, שאינה רוצה לכנס אל הספינה כי אם שיבטיחה, שלא יגע בה כי אם כשיבוא לביתו וישא אותה פדת. והבטיח לה. ונכנסה אצלו לספינה. וראה, שהיא מזמרת על כליזמר ויכולה לדבר בכמה לשונות, ושמח על שנזדמנה לו. אחר־כך, כשהתחילו להתקרב לביתו. אמרה לו. שהישר שילך לביתו ויודיע לאביו וקרוביו וכל מידעיו, שכלם יצאו לקראתה. באשר שמוליד אשה חשובה כזו. ואחר־כך יתודע לו מי היא. (כי גם מקדם התנה היא עמו שלא ישאל אותה מי היא עד אחר החתונה, אז ידע מי היא) והסכים עמה. אמרה לו: גם הישר, באשר שאתה מוליד אשה כזו, שתשפר את כל המאטראסין המוליכין הספינה. למען ידעו, שהסוחר שלהם יש לו נשואין עם אשה כזו. והסכים עמה. ולקח יין טוב מאד, שהיה לו בספינה, ונתן להם, ונשתכרו מאד. והוא הלך לביתו להודיע לאביו וקרוביו, כנ"ל, והמאטראסין נשתכרו ויצאו מן הספינה. ונפלו ושכבו בשכרותם. ובעוד שהיו מכינים עצמם שם לילך לקראתה עם כל המשפחה, הלכה היא והתירה הספינה מן הספר. ופרשה הוילונות (הינו ליינוינט), והלכה לה עם הספינה. והם באו אל הספינה (הינו כל המשפחה של הסוחר) ולא מצאו דבר. וחרה להסוחר, אבי הבן הנ"ל, מאד, והוא צועק ואומר (הינו הבן של הסוחר הנ"ל, שהיה בא עם הספינה הנ"ל, צעק ואמר): תאמין לי, שהבאתי ספינה עם סחורה וכו', והם אינם רואים דבר. ואמר לו: תשאל להמאטראסין. והלך לשאל אותם, והם שוכבים שכורים, אחר־כך ננערו. ושאל להם. ואינם יודעים כלל מה עבר עליהם. רק יודעים, שהביאו ספינה עם כל הנ"ל, ואינם יודעים היכן היא. וחרה הסוחר מאד על בנו. וגרשו מביתו. ולא יבוא לנגד פניו. והלך ממנו נע ונד. והיא (הינו הבת קיסר הנ"ל) היתה הולכת על היים. ויהי היום, והיה מלך אחד. והיה בונה לו פלטין על היים, כי שם הוטב בעיניו לבנות פלטין מחמת אויר היים. והספינות הולכות שם. והיא (הינו הבת קיסר הנ"ל) היתה הולכת על היים, ובאתה סמוך לפלטין של המלך הנ"ל. והמלך הביט וראה ספינה בלי מנהיגים, ואין שם אנשים. וסבר שהוא טועה עצמו. וצוה לאנשיו, שישתכלו. וראו גם־כן בן. והיא נתקרבה אל הפלטין. אחר־כך התישבה עצמה: למה לה הפלטין? והתחילה לחזר ושלח המלך והחזירה. והביאה לביתו. והמלך הנ"ל לא היה לו אשה. כי לא היה יכול לברר לו. כי מי שהיה רוצה, לא רצתה היא. וכן להפך. וכשבאתה לשם הבת קיסר הנ"ל, אמרה לו, שישבע לה, שלא יגע בה עד שישאנה פדת. ונשבע לה. ואמרה לו. שראוי שלא יפתח את הספינה שלה ולא יגע בה, רק שתעמד כך על היים עד הנשואין, ואז יראו הכל את רבוי הסחורה שהביאה, לבל יאמרו, שלקח אשה מן השוק. והבטיח לה בן. והמלך כתב לכל המדינות, שיתקבצו ויבואו על החתונה שלו. ובנה פלטין בשבילה. והיא צויתה, שיביאו לה אחד־עשר בנות שרים שיהיו עמה. וצוה המלך, ושלחו לה אחד־עשר בנות שרים גדולים מאד, ובנאו לכל אחת

פְּלִטִין מִיַּחַד. וְהִיא הִיְתָה לָהּ גַם כֶּן פְּלִטִין מִיַּחַד. וְהָיוּ מִתְקַבְּצוֹת אֵלֶיהָ. וְהָיוּ מְזַמְּרוֹת בְּכָל־יָשִׁיר וּמְשַׁחֲקִים שָׁם עִמָּהּ. פְּעַם אַחַת אָמְרָה לָהֶם, שְׁתַּלְּדוּ עִמָּהֶם עַל הַיָּם. וְהִלְכוּ עִמָּהּ. וְהָיוּ מְשַׁחֲקִים שָׁם. וְאָמְרָה לָהֶם. שְׁתַּכַּבְּדוּ אוֹתָם בַּיּוֹן טוֹב שְׂיֵשׁ לָהּ. וְנִתְּנָה לָהֶם מִהַיּוֹן שְׁבִסְפִינָה, וְנִשְׁתַּכְּרוּ וְנִפְּלוּ וְשָׁכְבוּ. וְהִלְכָה וְהִתִּירָה הַסְּפִינָה, וּפְרָשָׁה הַוִּילָאוֹת, וּבְרָחָה עִם הַסְּפִינָה. וְהֵם (הַיְנוּ הַמְּלָךְ וְאַנְשָׁיו) הִצִּיצוּ וְרָאוּ שֶׁהַסְּפִינָה אֵינָנָה. וְנִבְהָלוּ מְאֹד, וְאָמַר הַמְּלָךְ: הִזְהָרוּ שֶׁלֹּא לְהַגִּיד לָהּ פֶּתְאִם, כִּי צַעֲרָה יְהִיָּה גְדוֹל מְאֹד עַל סְפִינָה יִקְרָה כְּזֹו. (כִּי הַמְּלָךְ לֹא הָיָה יוֹדֵעַ, שֶׁהִיא בְּעֶצְמָה בְּרָחָה עִם הַסְּפִינָה, וְהָיָה סְבוּר שֶׁהִיא עֹדִין בְּחַדְרָהּ), גַּם אוֹלֵי תַּסְבֵּר, שֶׁהַמְּלָךְ נָתַן לְאֶחָד אֶת הַסְּפִינָה, רַק יִשְׁלַחוּ אֶת שְׂרָרַת אַחַת מִהַבְּנוֹת שָׂרִים הַנִּי"ל לְהַגִּיד לָהּ בְּחֻכְמָהּ. וְהִלְכוּ לְחַדֵּר אֶחָד, וְלֹא מְצָאוּ אָדָם. וְכֵן לְחַדֵּר הַבִּי וְכֵן לְכָל הַיִּי"א חַדְרִים. וְלֹא מְצָאוּ אָדָם. וְהַסְּפִימוּ לְשַׁלַּח בְּלִילָה שְׂרָרַת זְקֵנָה לְהַגִּיד לָהּ. וְהִלְכוּ לְחַדְרָהּ, וְלֹא מְצָאוּ אָדָם. וְנִבְהָלוּ מְאֹד.

וְאַבְיָהוֹן שֶׁל הַבְּנוֹת שָׂרִים הַנִּי"ל, שֶׁהָיוּ רְגִילִים שְׂיַגִּיעוּ לָהֶם אֲגָרוֹת זֶה מִזֶּה, וְעַתָּה רָאוּ שֶׁהֵם שׁוֹלְחִים אֲגָרוֹת, וְאִין לָהֶם שׁוּם אֲגָרַת מִבְּנוֹתֵיהֶם עִמְדוּ הַשָּׂרִים וְנִסְעוּ בְּעֶצְמָן לָשֶׁם. וְלֹא מְצָאוּ אֶת בְּנוֹתֵיהֶם. וְחָרָה לָהֶם מְאֹד. וְאָמְרוּ לְשַׁלַּח אֶת הַמְּלָךְ (דְּהַיְנוּ לְמָקוֹם שֶׁשׁוֹלְחִין הַחַיִּיבִים מִיתָהּ, שְׁקוֹרִין "פְּרָשִׁיקִין"), כִּי הֵם הָיוּ הַשָּׂרִי מְלוֹכָה. אֵךְ נִתְּיָשְׁבוּ: מָה חָטָא הַמְּלָךְ שִׁיתְחַיֵּב שְׁלוֹחַ, כִּי נֶאֱנַס בְּדַבָּר? וְהַסְּפִימוּ לְהַעֲבִירוּ מִמְּלַכּוּתוֹ וּלְגַרְשׁוֹ. וְהַעֲבִירוּ אוֹתוֹ וּגְרָשׁוּהוּ, וְהִלְדוּ לוֹ.

וְהִיא (הַיְנוּ הַבֵּת קִיסָר הַנִּי"ל, שֶׁבְּרָחָה עִם הַיִּי"א בְּנוֹת שָׂרִים) הִלְכָה עִם הַסְּפִינָה. אַחַר־כֵּן נִנְעָרוּ הַשְּׂרוֹת הַנִּי"ל (וְהִתְחִילוּ שׁוּב לְשַׁחַק כְּמִקְדָּם, כִּי לֹא יָדְעוּ שֶׁהַסְּפִינָה כְּבֵר הִלְכָה מִן הַסְּפָר), וְאָמְרוּ לָהּ: נַחֲזֹר. וְהַשִּׁיבָה לָהֶם: נִשְׁהָא עוֹד כְּאִן קָצַת. אַחַר־כֵּן עָמַד רוּחַ סְעָרָה. וְאָמְרוּ: נַחֲזֹר לְבֵיתֵנוּ. וְהוֹדִיעָה לָהֶם, שֶׁהַסְּפִינָה כְּבֵר פְּרָשָׁה מִן הַסְּפָר. וְשָׂאָלוּ אוֹתָהּ עַל מָה עֲשִׂתָּה כֵּן. וְאָמְרָה, שֶׁהִיְתָה יִרְאָה פֶּן תִּשְׁבֵּר מִחַמַּת הַרוּחַ סְעָרָה, עַל כֵּן הִכְרַחָה לְהִתִּירָה וּלְפָרֵשׁ הַוִּילָאוֹת. וְהָיוּ הוֹלְכִים עַל הַיָּם (הַבֵּת קִיסָר עִם הַיִּי"א בְּנוֹת שָׂרִים הַנִּי"ל), וְהָיוּ מְזַמְּרִים שָׁם בְּכָל־יָזְמֵר. וּפְגָעוּ בְּפִלְטִין, וְאָמְרוּ לָהּ הַשְּׂרוֹת הַנִּי"ל: נִתְקַרַּב לָשֶׁם וְלֹא רָצַתָּה. וְאָמְרָה כִּי נִתְחַרְטָה עַל שְׁנֵת־קִרְבָּה אֶצֶל פְּלִטִין הַנִּי"ל (הַיְנוּ עַל שְׁנֵת־קִרְבָּה לְפִלְטִין שֶׁל הַמְּלָךְ הַנִּי"ל, שֶׁרָצָה לְשֹׂא אוֹתָהּ, כַּנִּי"ל).

אַחַר־כֵּן רָאוּ כְּמִין אֵי הַיָּם, וְנִתְקַרְבוּ לָשֶׁם. וְהָיוּ שָׁם יִיב גְּזֻלָּנִים. וְרָצוּ לְהַרְגֵם. וְשָׂאָלָה הִיא: מִי הַגְּדוֹל שְׁבָכֶם? וְהָרְאוּ לָהּ. אָמְרָה לוֹ: מָה מַעֲשִׂיכֶם? אָמַר לָהּ, שֶׁהֵם גְּזֻלָּנִים. אָמְרָה לוֹ: אֵף אֲנַחְנוּ גְּזֻלָּנִים. רַק שְׂאֲתֶם גְּזֻלָּנִים בְּגִבּוֹרָה שְׁלָכֶם. וְאַנְחָנוּ גְּזֻלָּנִים עַל־יַדֵּי חֻכְמָה, כִּי אֲנוּ מְלַמְּדִים בְּלִשׁוֹנוֹת וּבְכָל־יָזְמֵר. בְּכֵן מָה בָּצַע כִּי תִתְהַרְגוּ אוֹתֵנוּ?! הֲלֹא טוֹב שֶׁתִּשְׂאוּ אוֹתֵנוּ וְיִהְיֶה לָכֶם נָשִׁים. גַּם הַעֲשִׂירוֹת שְׁלָנוּ. וְהִרְאָה הִיא לָהֶם מָה שְׁבִסְפִינָה. וְנִתְרָצוּ לְדַבְּרֶיהָ, וְהָרְאוּ הַגְּזֻלָּנִים לָהֶם גַּם כֵּן כָּל הַעֲשִׂירוֹת שְׁלָהֶם. וְהוֹלִיכוּ אוֹתָם בְּכָל מְקוֹמוֹת שְׁלָהֶם, וְהַסְּפִימוּ שֶׁלֹּא יְהִיוּ נוֹשְׂאִים בְּבֵת־אַחַת, כִּי אִם בְּזֶה אַחַר זֶה (הַיְנוּ שֶׁכָּל הַגְּזֻלָּנִים הַנִּי"ל לֹא יְהִיוּ נוֹשְׂאִים אֶת הַשְּׂרָרוֹת הַנִּי"ל כְּלָם בְּבֵת־אַחַת, רַק הַנְּשׂוֹאִין שְׁלָהֶם יְהִיָּה בְּזֶה אַחַר זֶה)

גם שיבירו לכל אחד שררת אחת לפי הראוי לו, הגדול לפי גדלו וכו'.
אחר־כך אמרה להם, שתכבד אותם ביין טוב, נפלא מאד, שיש לה
בספינה, שאינה מסתפקת ממנו, רק הוא טמון אצלה עד יום שיזמן לה
השם יתברך הזיוג שלה. ונתנה להם היין בי"ב גביעים ואמרה, שכל אחד
ישתה לכל אחד מהי"ב, ושתו ונשתכרו ונפלו. ואמרה לחברותיה הנ"ל:
לכו ושחטו כל אחת את בעלה, והלכו ושחטו כלם. ומצאו שם עשירות
מפגל מאד, שלא היה אצל שום מלך. והספימו שלא לקח נחשת ולא כסף,
כי אם זהב ואבנים טובות. והשליכו מן הספינה שלהם דברים שאינם
חשובים כל־כך. וטענו כל הספינה עם דברים יקרים: זהב ואבנים טובות
שמצאו שם. והספימו שלא לילך עוד מלבש כמו נשים, ותפרו להם בגדי
זכרים, מלבושי אשכנז, והלכו עם הספינה.
ויהי היום והיה מלך אחד זקן. והיה לו בן יחיד, והשיא אותו. ומסר
מלכותו לבנו. אמר הבן מלך, שילך ויטיל עם אשתו בים, כדי שתהיה
רגילה באויר הים פן, חס ושלום, מכרחים באיזו פעם לברח בים. והלך
עם אשתו עם השרי מלוכה ופרשו בספינה, והיו שם שמחים ומשחקים
מאד. אחר־כך אמרו שיפשוטו כלם בגדיהם (הינו המלך עם השרי מלוכה
שהיו שם בספינה התיעצו מחמת שמחה, שיהיו כלם פושטים את
בגדיהם. וכן עשו) ולא נשאר עליהם כי אם הכתנת. והיו מתחזקין לעלות
על התרן. והיה הבן מלך הנ"ל מתחזק לעלות לשם.
והיא (הינו הבת קיסר הנ"ל) באתה עם הספינה (שלה הנ"ל) וראתה אותו
הספינה הנ"ל (הינו הספינה של הבן־מלך עם שרי מלוכה הנ"ל). ובתחלה
היתה יראה להתקרב. אחר־כך נסמכו קצת. וראו שהם משחקים מאד.
והבינו שאינם גזלנים, והתחילו להתקרב. אמרה הבת קיסר לחברותיה.
אני יכול להפיל את אותו הקרח לתוך הים (הינו את הבן מלך הנ"ל, שהיה
עולה בראש התרן, כנ"ל) כי הבן מלך הנ"ל היה קרח, דהינו שהיה מקרח
ראשו משערות. אמרו לה. ואיך אפשר. הלא אנו רחוקים מהם מאד.
אמרה להן. שיש זכוכית ששורף, ועלידי זה תפיל אותו. ואמרה שלא
להפיל אותו עד שיעלה על ראש התרן ממש, כי כשהוא באמצעית התרן,
אזי כשיפיל, יפל אל תוך הספינה. אבל כשיעלה בראש, אזי כשיפיל, יפל
לתוך הים. המתינה עד שעלה אל ראש התרן ממש, ולקחה הזכוכית
ששורף נגד החמה (שקורין ברען בריל) וכונה נגד מחו, עד שנקוה מחו ונפל
לתוך הים.
וכיון שראו אנשי הספינה של המלך הנ"ל שנפל. נעשה שם רעש גדול, כי
איך יוכלו לחזר לביתם, כי המלך ימות מחמת צער. ואמרו להתקרב אל
הספינה שראו (הינו לספינה זו הנ"ל של הבת קיסר) אולי יש שם איזה
דאקטיר שיוכל לתן להם עצה. והתקרבו אל הספינה הנ"ל (הינו הספינה
של הבת קיסר עם השרות הנ"ל) ואמרו להם (אנשי הספינה של המלך
להשרות עם הבת קיסר הנ"ל) שלא יתראו כלל, כי לא יעשו להם כלל.
שאלו אותם. אולי יש ביניכם דאקטיר שיתן לנו עצה. וספרו להם כל
המעשה. ושבו המלך נפל לתוך הים, ואמרה הבת קיסר. שיוציאו אותו
מן הים. והלכו ומצאו אותו והוציאו אותו. ולקחה הדפק בידה. ואמרה
שנשרף מחו. וקרעו המוח ומצאו שפדבריה פן הוא. ונבהלו מאד. ובקשו

ממנה שתלך עמהם לביתם, ותהיה דאקטיר אצל המלך, ותהיה חשובה וגדולה מאד, ולא רצתה. ואמרה כי איננה דאקטיר. רק שיודעת סתם דברים.

ולא רצו (אנשי הספינה של המלך) לחזר לביתם, והלכו ב' הספינות ביחד. והוטב בעיני השרי מלוכה מאד, שהמלכה שלהם תשא את הדאקטיר, מחמת גדל חכמתו שראו בו. (כי השרי מלוכה של בן המלך הנ"ל, שנפל ומת, סברו שהבת קיסר עם השרות הנ"ל הם זכרים, כי היו מלבשים במלבושי זכרים כנ"ל. על כן רצו שהמלכה שלהם, שהיא אשת בן המלך שמת, תשא את הדאקטיר, שהיא באמת הבת קיסר, שהיו סבורים שהיא דאקטיר, מחמת שידעה בחכמתה שנשרף המוח של בן המלך שנפל, כנ"ל) ושיהיה הוא מלך שלהם. ואת המלך שלהם (הינו המלך הזקן הנ"ל) יהרגו, (כל זה היו רוצים מאד השרי מלוכה הנ"ל) אך שלא היה אפשר לדבר דבר כזה אל המלכה, שהיא תשא דאקטיר. גם להמלכה הוטב גם כן מאד שתשא את הדאקטיר, אך שהיתה מתיראה מן המדינה, פן לא יתראו שיהיה הוא מלך. והסכימו לעשות משתאות. כדי שעל המשתה בשעת חדוה. יוכלו לדבר מזה. והיו עושין משתה אצל כל אחד ביומו. כשהגיע יום משתה של הדאקטיר (הינו הבת קיסר), נתן להם מינו שלו הנ"ל ונשתכרו. בשעת חדוה אמרו השרים: מה יפה היה שהמלכה תשא את הדאקטיר. ואמר הדאקטיר. יפה מאד היה, רק אם היו מדברים זאת בלתי פה שתי (הינו שלא בשעת שכרות). נענית המלכה גם כן ואמרה: מה יפה היה שהיא תשא את הדאקטיר, רק שהמדינה תסכים על זה. השיב שנית הדאקטיר (הינו בת קיסר): יפה מאד היה, רק אם היו מדברים זאת בלתי פה שתי. אחר כך כשהקיצו משכרותם, נזכרו השרים מה שאמרו ונתבישו בעצמן מהמלכה, שאמרו דבר כזה. אך הלא היא גם כן בעצמה אמרה זאת. והיא גם כן נתבישה מפניהם. אך הלא גם הם אמרו זאת. והתחילו לדבר מזה ונסכס ביניהם כן. ונתחנתה היא עם הדאקטיר (וכנ"ל הינו עם בת הקיסר, שסברו שהיא דאקטיר, כנ"ל) והלכו.

וכשראו בני המדינה שהם באים, שמחו מאד, כי זה זמן רב שהלך הבן מלך, ולא ידעו היכן הוא. והמלך הזקן כבר מת בטרום ביאתם. אחר כך ראו (בני המדינה) שהבן מלך, שהוא מלך שלהם, איננו. ושאלו: היכן הוא מלכנו. וספרו להם כל המעשה, איך שכבר מת. ושכבר קבלו להם מלך זה, שבא עמהם. ושמחו מאד על שבא להם מלך חדש. והמלך (הינו בת הקיסר הנ"ל, שהיא נעשית עתה מלך, כנ"ל) צוה להכריז בכל מדינה ומדינה, שכל מי שנמצא בכל מקום שהוא, גר או אורח ובורח ומגרש, שפלים יבואו על החתנה שלו. איש מהם לא יהיה נעדר. ויקבלו מתנות גדולות. וצוה (המלך הנ"ל, הינו בת הקיסר) שיעשו סביב סביב כל העיר מעינות. כדי שכשאחד ירצה לשתות. לא יצטרך לילך ולשתות, רק כל אחד ימצא מעין אצלו, וצוה (המלך הנ"ל, הינו בת הקיסר) לציר צורתו אצל כל מעין ומעין. ושיעמדו שומרים וישמרו באם שיבוא אחד ויסתכל ביותר על הצורה ויעשה רע פנים. (הינו שישתנה פניו כמו מי שמביט היטב על איזה דבר ומשתומם ומצטער). אזי יתפסו אותו.

בתפיסה. וכן עשו. ובאו אלו השלושה הנ"ל. דהינו בן המלך הראשון, שהוא החתן האמת של בת הקיסר הזאת (שהיא המלך עכשו, פנ"ל) ובן הסוחר (הנ"ל שגרשו אביו מחמת הבת הקיסר הזאת, שברחה עם הספינה עם כל הסחורה, פנ"ל) והמלך שהעבירוהו (גם בן עלידה, כי ברה ממנו עם י"א שרות, פנ"ל) וכל אחד מאלו הגי הפיר שזה צורתה, והסתכלו ונזכרו ונצטערו (הינו שבאו אצל המעינות הנ"ל וראו צורתה, שהיתה מצירת שם, והכירו אותה, והיו מסתכלים ביותר וכו') ותפסו אותם.

בשעת חתונה צנה המלך (הינו הבת הקיסר) שיבואו השבויים לפניו. והביאו השלושה הנ"ל. והכירה אותם. והם לא הכירוה, מחמת שמלבשת כמו איש. ענתה הבת קיסר ואמרה. אתה מלך (הינו המלך שהעבירוהו הנ"ל, שהוא אי מגי השבויים הנ"ל). אותך העבירו בשביל הי"א בנות שרים שנאבדו. הרי לך הבנות שרים. שוב למדינתך ולמלכותך (כי הי"א בנות שרים היו עמה כאן, פנ"ל). אתה סוחר (הינו בתחלה דברה להמלך שהעבירוהו הנ"ל, עכשו חזרה פניה ודברה עם הסוחר, הינו עם בן הסוחר הנ"ל) אותך גרש אביך בשביל הספינה עם סחורה שנאבדה ממך (פנ"ל). הרי לך הספינה שלך עם כל הסחורה. ועל שנשתהא המעות כל כך יש לך עתה עשירות בספינה בכפלי כפלים ממה שהיה, (כי הספינה בעצמה עם כל הסחורה של בן הסוחר, שהיא ברה עמה פנ"ל, עדין היה אצלה בשלמות, פנ"ל, ונוסף לזה היה בספינה כל העשירות שלקחה אצל הגזלנים הנ"ל, שהיה עשירות מפלג מאד, כפלי כפלים, פנ"ל) ואתה בן מלך (הינו החתן שלה באמת) גלכה ונסעה. ושב לביתם: ברוך ה' לעולם אמן.

מעשה ג' מחגר

מעשה בחכם אחד, קדם מותו קרא את בניו ומשפחתו וצנה אותם להשקות אילנות. גם יש לכם רשות לעסק בשאר פרנסות, אבל בזה תשתדלו, להשקות אילנות. אחר כך נפטר החכם. והניח בנים. והיה לו בן אחד שלא היה יכול לילך. והיה יכול לעמד, רק שלא היה יכול לילך, והיו אחיו נותנים לו ספוק די פרנסתו. והיו מספיקים אותו כל כך עד שנשאר לו. והיה אותו הבן (שלא היה יכול לילך) מקבץ עליד עליד ממה שנשאר לו מפרנסתו עד שקבץ סך מסים. וישב עצמו: למה לי לקבל הספקה מהם? טוב שאתחיל לעשות איזה משא ומתן. ואף שאינו יכול לילך. יעץ בדעתו לשכר לו עגלה ונאמן ובעל עגלה, ויסע עמהם לליפסיק, ויוכל לעשות המשא ומתן, אף שאינו יכול לילך. כששמעו המשפחה זאת, הוטב בעיניהם. ואמרו: למה לנו לתן לו הספקה. טוב שיהיה לו פרנסה. והלוו לו עוד מעות, כדי שיוכל לנהג

המשא ומתן. ושכר לו עגלה ונאמן ובעל־עגלה ונסע. ובא לקרעטשמי. ואמר הנאמן שילינו שם, ולא רצה. והפצירו בו. והוא עקש אותם ונסעו משם. ותעו וביער. ונפלו עליהם גזלנים. ואותן הגזלנים נעשו. על־ידי שהיה פעם אחת רעב. ובא אחד לעיר והכריז: מי שרוצה מזונות יבוא אליו ונתקבצו אליו כמה אנשים. והוא עשה בערמה. ומי שהיה מבין בו שאין בו צורך אליו. דחה אותו. ולאחד היה אומר. אתה תוכל להיות בעל־מלאכה. ולזה אומר. אתה תוכל להיות ברחים. וברר רק אנשים חכמים, והלך עמהם ליער. ואמר להם שיהיו נעשים גזלנים. באשר שמכאן הולכים הדרכים לליפסיק, לברעסלא ולשאר מקומות, ונוסעים בכאן סוחרים, ונגזל אותם ונקבץ מעות. ונפלו עליהם (הינו אלו הגזלנים הנ"ל נפלו על הבן הנ"ל, שלא היה יכול לילך, ועל האנשים שלו, דהינו הנאמן והבעל־עגלה). הבעל־עגלה והנאמן, שהיו יכולים לברח ברחו. והוא נשאר על העגלה. ובאו ולקחו התבה של המעות, ושאלו אותו: למה אתה יושב. והשיב שאינו יכול לילך. וגזלו התבה והסוסיים. והוא נשאר על העגלה. והנאמן והבעל־עגלה (שברחו למקום שברחו) ישבו עצמם, באשר שלקחו פרוקלאדין מפריצים, ולמה להם לשוב לביתם. שיוכלו לבוא בשלשלאות? טוב להם לשאר שם (במקום שברחו לשם), ויהיו בכאן נאמן ובעל־עגלה.

והבן הנ"ל, כל זמן שהיה לו המאכל שלקח מביתו. לחם יבש שהיה בעגלה (שקורין סוחרים) אכל אותם. ואחר־כך כשפלה ולא היה לו לאכל. ישב עצמו מה לעשות. והשליך עצמו מהעגלה לאכל עשבים, והיה לן יחידי בשדה ונפחד. ונטל ממנו הכח, עד שלא היה יכול אפלו לעמד, רק לרחש (בלשון אשכנז: "רוקין זיד"), והיה אוכל העשב סביבותיו, וכל זמן שהיה יכול להושיט ולאכל, היה אוכל שם. ואחר־כך, כשפלה העשב סביבו עד שלא היה יכול להושיט, היה מנתק עצמו להלן ואכל שם. והיה אוכל העשב

איזה

פעם אחד בא לעשב אחד שעדין לא אכל עשב כזה. והוטב בעיניו אותו העשב. מחמת שהיה אוכל זמן רב עשבים, והיה מכיר בהם, ועדין לא ראה עשב כזה. וישב עצמו לעקרו עם שרשו. והיה תחת השרש דומיט. והדומיט היה מרבע. וכל צד היה לו סגלה אחרת. ובצד אחד היה כתוב שמי שיאחז אותו צד, ישא אותו למקום שיום ולילה נתקבצים ביחד, שהשמש והירח נתקבצים שם ביחד. וכשעקר העשב עם השרש שהיה שם הדומיט, נזדמן שאחז באותו הצד (המסגל לשא למקום שיום ולילה מתקבצים פנ"ל), ונשא אותו, ובא למקום שיום ולילה נתועדים יחד. והסתפל והנה הוא שם במקום ששמש וירח באים ביחד פנ"ל. ושמע שהשמש עם הירח מדברים, והיה השמש קובל לפני הירח. באשר שיש אילן שיש לו ענפים רבים, ופריו ועליו וכל ענף וענף ופרי ועלה יש לו סגלה מיחדת. שזה מסגל לבנים וזה מסגל לפרנסה. וזה מסגל לרפואת חולאת זה וזה לחולאת אחרת. כל אחד ואחד מסגל לדבר אחר. וזה האילן היו צריכין להשקותו, ואם היו משקיין אותו היה מסגל מאד, ולא די שאין אני משקה אותו, אלא שעל־ידי שאני מזריח עליו אני מיבש

אותו.

עֲנֵתָהּ הַלְבֵנָה וְאָמְרָה : אֵתָהּ דּוֹאֵג דְּאָגוֹת אַחֲרַיִם , אֲנִי אֶסְפֵּר לְךָ עֵסֶק שְׁלִי .
הַיּוֹת שֵׁישׁ לִי אֶלֶף הָרִים , וְסִבִּיבוֹת הָאֶלֶף הָרִים . יֵשׁ עוֹד אֶלֶף הָרִים . וְשֵׁם
מְקוֹם שְׂדִים . וְהַשְּׂדִים יֵשׁ לָהֶם רְגְלֵי תְרַנְגוּלִים . וְאִין לָהֶם כַּח בְּרַגְלֵיהֶם
וְיוֹנְקִים מְרַגְלֵי , וּמַחֲמַת זֶה אִין לִי כַח בְּרַגְלֵי . וְיֵשׁ לִי אֶבֶק , הִינּוּ פוּל , שֶׁהוּא
רְפוּאָה לְרַגְלֵי . וּבֹא רוּחַ וְנוֹשֵׂא אוֹתוֹ .
עֲנֵתָהּ הַחֲמָה . אֵת זֶה אֵתָהּ דּוֹאֵג? (בְּלִשׁוֹן תַּמָּה) , אֲגִיד לְךָ רְפוּאָה . בְּאֶשֶׁר
שֵׁישׁ דָּרָךְ . וּמֵאוֹתוֹ הַדָּרָךְ מִתְפַּצְּלִים כַּמָּה דְרָכִים . דָּרָךְ אֶחָד שֶׁל צְדִיקִים .
אֶפְלוּ הַצְּדִיק שֶׁהוּא בְּכָאן , מִפְּזָרִים תַּחֲתֵיו אוֹתוֹ הָאֶבֶק שֶׁבְּאוֹתוֹ הַדָּרָךְ
הַנִּי"ל בְּכָל פְּסִיעָה . וְכָל פְּסִיעָה שֶׁהוּא פּוֹסֵעַ הוּא דוֹרָךְ בְּאוֹתוֹ הָאֶבֶק . וְיֵשׁ
דָּרָךְ שֶׁל אֶפִיקוֹרְסִים . אֶפְלוּ אֶפִיקוֹרְסִים שֶׁבְּכָאן , מִפְּזָרִים תַּחֲתֵיו בְּכָל פְּסִיעָה
מֵאוֹתוֹ הָאֶבֶק כַּנִּי"ל . וְיֵשׁ דָּרָךְ שֶׁל מְשֻׁנְעִים . אֶפְלוּ מְשֻׁנְעֵי שֶׁבְּכָאן , מִפְּזָרִים
תַּחֲתֵיו כַּנִּי"ל , וְכֵן יֵשׁ כַּמָּה דְרָכִים . וְיֵשׁ דָּרָךְ אַחֵר . בְּאֶשֶׁר שֵׁישׁ צְדִיקִים ,
שֶׁמְקַבְּלִים עַל עֲצָמָם יְסוּרִים , וּמוֹלִיכִים אוֹתָם הַפְּרִיצִים בְּשִׁלְשָׁלוֹת . וְאִין
לָהֶם כַּח בְּרַגְלֵיהֶם , וּמִפְּזָרִים תַּחֲתֵיהֶם מֵאוֹתוֹ הָאֶבֶק שֶׁל אוֹתוֹ הַדָּרָךְ . וְיֵשׁ
לָהֶם כַּח בְּרַגְלֵיהֶם . עַל כֵּן תִּלְךָ לָשֵׁם , שֵׁישׁ שֶׁם הַרְבֵּה אֶבֶק , וְיִהְיֶה לְךָ
רְפוּאָה עַל רַגְלֶיךָ . (כָּל זֶה דְבַרֵי הַחֲמָה אֶל הַלְבֵנָה) וְהוּא שָׁמַע כָּל זֶה .
בְּתוֹךְ כֶּךָ נִסְתַּכַּל עַל הַדּוּמִיט בְּצַד אַחֵר וְרָאָה כְּתוּב שֵׁם . שְׁמִי שִׂיאֲחִז
בְּאוֹתוֹ הַצַּד , שֵׁישָׂא אוֹתוֹ לְהַדָּרָךְ שִׁיּוֹצְאִים מִמֶּנּוּ כַּמָּה דְרָכִים , כַּנִּי"ל . וְאַחֲזוּ
בְּאוֹתוֹ הַצַּד . וְנוֹשֵׂא אוֹתוֹ לָשֵׁם , וְנָתַן רַגְלָיו בְּאוֹתוֹ הַדָּרָךְ שֶׁהָאֶבֶק רְפוּאָה
לְרַגְלִים . וְנִתְרַפָּא מִיָּד . וְהִלְךְ וְנִטַּל הָאֶבֶק מִכָּל הַדְּרָכִים , וְעָשָׂה לוֹ אֲגָדוֹת .
שֶׁאֲגַד הַפּוּל שֶׁל הַדָּרָךְ שֶׁל צְדִיקִים לְבִדּוֹ . וְכֵן הַפּוּל שֶׁל שְׂאֵר הַדְּרָכִים אֲגַד
כָּל אֶחָד לְבִדּוֹ . וּלְקַחֵם אוֹתוֹ .
וְיֵשֵׁב עֲצָמוֹ . וְהִלְךְ לְאוֹתוֹ הַיַּעַר שֶׁגִּזְלוּ אוֹתוֹ שֵׁם . כְּשֶׁבֵּא לָשֵׁם . בְּחַר לוֹ אֵילָן
גְּבוּהָ , שֶׁהוּא סְמוּךְ לְהַדָּרָךְ שִׁיּוֹצְאִים שֵׁם הַגְּזֻלָּנִים לְגֹזֵל . וְלָקַח הַפּוּל שֶׁל
צְדִיקִים וְהַפּוּל שֶׁל מְשֻׁנְעִים וְעָרְבָם יַחַד , וּפְזָר אוֹתָם עַל הַדָּרָךְ . וְהוּא עָלָה
עַל הָאֵילָן וְיֵשֵׁב שֵׁם לְרֵאוֹת מֵהָ יִהְיֶה נַעֲשֶׂה בָּהֶם . וְהָיוּ יוֹצְאִים שֵׁם גְּזֻלָּנִים
שֶׁשָּׁלַח אוֹתָן הַגְּזֻלָּן הַגָּדוֹל שֶׁבָּהֶם הַנִּי"ל לְצִיאַת וְלְגֹזֵל . וּכְשֶׁבָּאוּ לְאוֹתוֹ הַדָּרָךְ .
תִּכְף כְּשֶׁדָּרְכוּ עַל הַפּוּל הַנִּי"ל נַעֲשׂוּ צְדִיקִים . וְהִתְחִילוּ לְצַעֵק עַל נַפְשָׁם עַל
שֶׁגִּזְלוּ עַד הַנָּה וְהָרְגוּ כַּמָּה נַפְשוֹת . אֲבָל מַחֲמַת שֶׁהָיָה מְעָרְב שֵׁם פּוּל שֶׁל
מְשֻׁנְעִים , נַעֲשׂוּ צְדִיקִים מְשֻׁנְעִים . וְהִתְחִילוּ לְהִתְקוּטֵט זֶה עִם זֶה , זֶה אָמַר :
בְּשִׁבִילְךָ גִּזְלָנוּ , וְזֶה אָמַר : עַל־יְדֶךָ גִּזְלָנוּ . עַד שֶׁהָרְגוּ זֶה אֶת זֶה . וְהָיָה שׁוֹלַח
כַּת אַחֲרָת , וְהָיָה גַם־כֵּן כַּנִּי"ל . וְהָרְגוּ זֶה אֶת זֶה כַּנִּי"ל . וְכֵן הָיָה אַחֲרֵי־כֶּךָ . עַד
שֶׁנִּהְרְגוּ כָּלָם . עַד שֶׁהִבִּין שֶׁלֹּא נִשְׂאָרוּ כִּי אִם הוּא בְּעֲצָמוֹ עִם עוֹד אֶחָד (הִינּוּ
שֶׁהִבִּין הַנִּי"ל הִבִּין שֶׁכָּבַר נִהְרְגוּ כָּל הַגְּזֻלָּנִים הַנִּי"ל , וְלֹא נִשְׂאָר כִּי אִם הַגְּזֻלָּן
הַגָּדוֹל בְּעֲצָמוֹ עִם עוֹד אֶחָד) וַיֵּרַד מֵהָאֵילָן . וְכִבַּד מִשֵּׁם אֶת הַפּוּל הַנִּי"ל מִן
הַדָּרָךְ . וּפְזָר אֶת הַפּוּל שֶׁל צְדִיקִים בְּעֲצָמוֹ . וְהִלְךְ וְיֵשֵׁב עַל הָאֵילָן .
וְאוֹתוֹ הַגְּזֻלָּן (הִינּוּ הַגָּדוֹל שֶׁבָּהֶם) תַּמָּה שֶׁשׁוֹלַח כָּל הַגְּזֻלָּנִים . וְאִין אֶחָד
מֵהֶם שָׁב אֵלָיו . וְהִלְךְ הוּא בְּעֲצָמוֹ עִם הָאֶחָד שֶׁנִּשְׂאָר אֲצִלוֹ . וְתִכְף כְּשֶׁבֵּא
עַל אוֹתוֹ הַדָּרָךְ (שֶׁפְזָר שֵׁם הַבֵּן הַנִּי"ל הַפּוּל שֶׁל צְדִיקִים לְבִדּוֹ) נַעֲשֶׂה צְדִיק .
וְהִתְחִיל לְצַעֵק לְחִבְרוֹ עַל נַפְשׁוֹ עַל שֶׁהָרַג כָּל־כֶּךָ נַפְשוֹת וְגִזַּל כָּל־כֶּךָ . וְהָיָה
תּוֹלֵשׁ קְבָרִים וְהָיָה שָׁב בְּתִשׁוּבָה וּמִתְחַרֵּט מְאֹד . וְכִינּוּן שֶׁרָאָה (הַבֵּן הַנִּי"ל

שְׁהִיָּה יוֹשֵׁב עַל הָאֵילָן) שֶׁהוּא מִתְחַרֵּט וְשׁוֹב בְּתִשׁוּבָה כְּלִכְּדָה, יֵרֵד מִהָאֵילָן.
כִּינּוּן שֶׁרָאָה הַגִּזְלוֹן שֶׁמִּצָּא אָדָם. הִתְחִיל לְצַעֵק: אוֹי עַל נַפְשִׁי, כְּזֹאת וְכֹזֶאת
עֲשִׂיתִי. אָהָה! תָּן לִי תִשׁוּבָה. עָנָה לוֹ. הַחֲזֹר לִי הַתְּבָה שֶׁגִּזַּלְתָּם מִמֶּנִּי. כִּי
כְּתוּב אֲצִלְם עַל כָּל גִּזְלָה. בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם שֶׁנִּגְזַל. וְאֲצִל מִי נִגְזַל. אָמַר לוֹ: אֲנִי
מִחֲזִיר לָךְ תִּכְרֶף, וְאֲנִי נוֹתֵן לָךְ אֶפְלוֹ כָּל הָאוֹצְרוֹת שֶׁל גִּזְלָה שֵׁישׁ לִי. רַק תָּן
לִי תִשׁוּבָה. אָמַר לוֹ: תִשׁוּבָתְךָ הִיא. רַק שֶׁתִּלְךָ אֶל הָעִיר וְתִצְעַק וְתִתְוַדֵּה:
אֲנִי הוּא שֶׁהִכְרַזְתִּי אֲזִי וְעֲשִׂיתִי כַּמָּה גִזְלָנִים. וְהִרְגִּיתִי וְגִזַּלְתִּי כַּמָּה נַפְשׁוֹת,
זֶה הוּא תִשׁוּבָתְךָ. וְנָתַן לוֹ כָּל הָאוֹצְרוֹת. וְהִלְךָ עִמּוֹ אֶל הָעִיר. וְעָשָׂה כֵּן,
וּפְסָקוּ שָׁם בְּאוֹתוֹ הָעִיר. בְּאֲשֶׁר שֶׁהִרְגַּ כְּלִכְּדָה נַפְשׁוֹת. עַל כֵּן יִתְלוּ אוֹתוֹ.
לְמַעַן

אֲחֵרֶכֶךָ יֹשֵׁב עֲצָמוֹ הֵבֵן הַנִּי"ל לִילְךָ אֶל הַבַּיִת אֶלְפֵי הָרִים (הַנִּי"ל) לְהִסְתַּכֵּל מֵהַ
נַעֲשֶׂה שָׁם. כְּשֶׁבָא לְשָׁם. עָמַד מִרְחוֹק מִהַשְּׂנִי אֶלְפֵי הָרִים. וְרָאָה שֵׁישׁ שָׁם
כַּמָּה וְכַמָּה אֶלְפֵי אֶלְפִים וְרַבֵּי רַבּוֹת מִשְׁפָּחוֹת שֶׁל שְׂדִים. כִּי הֵם פְּרִים
וְרַבִּים כְּבִנְיֵאֲדָם, וְהֵם רַבִּים מְאֹד. וְרָאָה הַמַּלְכוּת שֶׁלָּהֶם יוֹשֵׁב עַל כֶּסֶף
שְׂשׁוּם יְלוּד אִשָּׁה אֵינּוּ יוֹשֵׁב עַל כֶּסֶף כְּזוֹ. וְרָאָה אוֹתָם שֶׁעוֹשִׂים לִיצְנוּת.
זֶה מְסַפֵּר שֶׁהִזִּיק לְזֶה תִינּוֹק. וְזֶה אוֹמֵר שֶׁהִזִּיק לְזֶה יָד. וְזֶה מְסַפֵּר שֶׁהִזִּיק
רַגְלֵי. וְכֵן שָׂאָר לִיצְנוּת.

בְּתוֹךְ כֶּךָ נִסְתַּכַּל וְרָאָה אֵב וְאֵם הוֹלְכִים וּבוֹכִים. וְשָׂאָלוּ אוֹתָם: לָמָּה אַתֶּם
בוֹכִים. וְהִשִּׁיבוּ שֵׁישׁ לָהֶם כֵּן, וְהָיָה דִרְכּוֹ לִילְךָ לְדִרְכּוֹף וְהָיָה שׁוֹב בְּאוֹתוֹ
הַזְּמַן. וְעִכְשָׁיו הוּא זְמַן רַב וְעֵדִין לֹא בָא. וְהִבִּיאוּ אוֹתָם לְמִלְךָ. וְצִוָּה הַמֶּלֶךְ
לְשַׁלַּח שְׁלוּחִים לְכָל הָעוֹלָם 1 לְמַצְאוֹ. וְהָיוּ הָאֵב וְאֵם חוֹזְרִים, וּפְגָעוּ בְּאֶחָד
שֶׁהָיָה הוֹלֵךְ בִּיחַד עִם בְּנֵם הַנִּי"ל (הַיְנִינּוּ שֶׁאוֹתוֹ הָאֶחָד שֶׁפָּגְעוּ בּוֹ הָיָה הַחֵבֵר
שֶׁל בְּנֵם, וְהָיָה הוֹלֵךְ בִּיחַד עִם בְּנֵם בְּתַחֲלָה. אֲבָל עִכְשָׁו פָּגְעוּ בּוֹ לְבַדּוֹ) וְשָׂאָל
אוֹתָם: עַל מָה אַתֶּם בוֹכִים. וְסִפְרוּ לוֹ כִּנְי"ל. הִשִּׁיב לָהֶם: אֲנִי אוֹדִיעַ לָכֶם.
הָיוֹת שֶׁהָיָה לָנוּ אֵי אֶחָד בָּיָם, שֶׁהָיָה שָׁם מְקוֹם שְׁלָנוּ. וְאֲחֵרֶכֶךָ הִלְךְ הַמֶּלֶךְ
שֶׁהָיָה שִׂיף לוֹ הָאֵי הַנִּי"ל, וְרָצָה לְבַנוֹת שָׁם בְּנִינִים וְהִנִּיחַ יְסוּדוֹת. וְאָמַר
הֵבֵן הַנִּי"ל (הַיְנִינּוּ הֵבֵן שֶׁל הַשְּׂדִים הַנִּי"ל שֶׁנֶּאֱבַד) 2 אֵלַי שֶׁנִּזְיַק אוֹתוֹ. וְהִלְכְנוּ
וְלָקַחְנוּ הַכַּח מִהַמֶּלֶךְ. וְהָיָה עוֹסֵק בְּדַאקְטוֹרִים. וְלֹא הָיוּ יְכוּלִים לַעֲזֹר לוֹ.
וְהִתְחִיל לַעֲסֹק בְּמַכְשָׁפִים, וְהָיָה שָׁם מְכַשֵּׁף אֶחָד, שֶׁהָיָה יוֹדֵעַ מִשְׁפָּחָתוֹ.
וְאֵת מִשְׁפָּחָתִי לֹא יָדַע. עַל כֵּן לֹא הָיָה יְכוּל לַעֲשׂוֹת לִי דָבָר. אֲבָל מִשְׁפָּחָתוֹ
הָיָה יוֹדֵעַ, וְתַפֵּס אוֹתוֹ וּמַעֲנֶה אוֹתוֹ כְּלִכְּדָה. וְהִבִּיאוּ אוֹתוֹ אֶל הַמֶּלֶךְ. (הַיְנִינּוּ
זֶה הַשֵּׁד, שֶׁסִּפֵּר כָּל זֶה, הִבִּיאוּ אוֹתוֹ אֶל הַמֶּלֶךְ שֶׁלָּהֶם) וְסִפֵּר זֹאת לְפָנָי
הַמֶּלֶךְ. אָמַר הַמֶּלֶךְ: יִשִּׁיבוּ לוֹ הַכַּח. עָנָה וְאָמַר. שֶׁהָיָה אֲצִלְנוּ אֶחָד, שֶׁלֹּא
הָיָה לוֹ כַּח, וְנִתְּנָנוּ לוֹ הַכַּח. אָמַר הַמֶּלֶךְ: יִקְחוּ מִמֶּנּוּ הַכַּח וְיִחְזִירוּ לְהַמֶּלֶךְ.
הִשִּׁיבוּ לְהַמֶּלֶךְ כִּי נַעֲשֶׂה עֲנֵן. אָמַר הַמֶּלֶךְ שֶׁיִּקְרְאוּ הָעֲנָן וְיִבִּיאוּ אוֹתוֹ לְכָאן.
וְשַׁלְּחוּ שְׁלִיחַ

אָמַר אוֹתוֹ הָאִישׁ הֵבֵן הַנִּי"ל (הַיְנִינּוּ זֶה הֵבֵן, שֶׁלֹּא הָיָה לוֹ כַּח בְּרַגְלָיו בְּתַחֲלָה,
שֶׁבָא לְכָאן וְרָאָה כָּל זֶה): אֵלְךָ וְאֶרְאָה הָעֲנָן, אֵיךְ נַעֲשֶׂה מִהָאֲנָשִׁים אֵלּוֹ
עֲנֵן. וְהִלְךְ אַחֲרֵי הַשְּׁלִיחַ. וּבָא אֶל הָעִיר שֶׁהָיָה שָׁם הָעֲנָן. וְשָׂאָל אֶת אֲנָשֵׁי
הָעִיר. מִפְּנֵי מָה כֶּסֶה הָעֲנָן כְּלִכְּדָה בְּתוֹךְ הָעִיר. וְהִשִּׁיבוּ לוֹ: בְּכָאן. אֲדַרְבָּא.
שֶׁמַּעוֹלָם אֵין כָּאן עֲנָן. וְזֶה זְמַן שֶׁכֶּסֶה הָעֲנָן. וּבָא הַשְּׁלִיחַ וְקָרָא אֶת הָעֲנָן.
וְהִלְךְ מִשָּׁם. וְיֹשֵׁב עֲצָמוֹ הָאִישׁ הַנִּי"ל לִילְךָ אַחֲרֵיהֶם לְשִׁמְעַע מֵהַם

מְדַבְּרִים. וְשָׁמַע שֶׁהַשְּׁלִיחַ שָׁאַל אוֹתוֹ: אֵיךְ אַתָּה בָּא לְהִיּוֹת בְּכָאן עִנּוּ.
וְהָשִׁיב לוֹ: אֲסַפֵּר לְךָ מַעֲשֵׂה.

פְּעַם אֶחָד הָיָה חֲכָם אֶחָד. וְהַקִּיסָר מִהַמְּדִינָה הָיָה אֶפִיקוֹרְס גְּדוֹל. וַעֲשֵׂה
אֶת כָּל הַמְּדִינָה לְאֶפִיקוֹרְסִים. וְהִלְךְ הַחֲכָם וְקָרָא אֶת כָּל בְּנֵי מִשְׁפַּחְתּוֹ.
עָנָה וְאָמַר לָהֶם. הֲלֹא אַתֶּם רוֹאִים שֶׁהַקִּיסָר הוּא אֶפִיקוֹרְס גְּדוֹל, וַעֲשֵׂה
אֶת כָּל הַמְּדִינָה אֶפִיקוֹרְסִים, וְקִצַּת מִמִּשְׁפַּחְתֵּנוּ עֲשֵׂה גַם־כֵּן לְאֶפִיקוֹרְסִים.
בְּכֵן נִפְרַשׁ אֶל הַמְּדַבֵּר, כְּדִי שֶׁנִּשְׁאַר בְּהַאֲמוּנָה בְּהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ. וְהִסְכִּימוּ
עִמּוֹ. וְאָמַר הַחֲכָם שֵׁם (הֵינּוּ שֶׁהַזְּכִיר אֵיזָה שֵׁם מִן הַשְּׁמוֹת), וְהִבִּיא אוֹתָם
אֶל הַמְּדַבֵּר, וְלֹא הוּטַב בְּעֵינָיו אוֹתוֹ הַמְּדַבֵּר, וְאָמַר שֵׁם וְנִשְׂא אוֹתָם אֶל
מְדַבֵּר אַחֵר. וְלֹא הוּטַב בְּעֵינָיו גַּם־כֵּן. וְאָמַר עוֹד שֵׁם, וְהִבִּיא אוֹתָם אֶל
מְדַבֵּר אַחֵר, וְהוּטַב בְּעֵינָיו. וְאוֹתוֹ הַמְּדַבֵּר הִיָּתָה סְמוּכָה אֶל הַבַּיִת אֶלֶף
הָרִים, וְהִלְךְ (אוֹתוֹ הַחֲכָם הַנִּי"ל) וַעֲשֵׂה עֲגוּל סְבִיבוֹתָם, שֶׁלֹּא יוּכַל שׁוּם
אֶחָד לְהִתְקַרֵּב אֵלֵיהֶם.

וַיֵּשׁ אֵילָן, שָׁאֵם הָיָה אוֹתוֹ הָאֵילָן נִשְׁקָה, לֹא הָיָה נִשְׁאָר מִמֶּנּוּ (הֵינּוּ מִן
הַשְּׂדִים) כְּלוּם. עַל כֵּן עוֹמְדִים יוֹם וְלַיְלָה מֵאַתְּנוּ, שְׁחוּפְרִים וְאִינָם מִנִּיחִים
מִים לְהָאֵילָן, וְשָׁאַל אוֹתוֹ: לָמָּה עוֹמְדִים יוֹם וְלַיְלָה. כִּינּוּן שְׁחוּפְרִים פְּעַם
אַחַת לְמַנַּע הַמַּיִם, דִּי. הַשִּׁיב לוֹ: שֵׁשׁ בֵּינֵינוּ מְדַבְּרִים, וְאֵלוּ הַמְּדַבְּרִים
הוֹלְכִים וְעוֹשִׂים מַחְלָקֶת בֵּין מְלֶךְ זֶה לְמֶלֶךְ אַחֵר, וְעַל־יְדֵי־זֶה נַעֲשֵׂה
מַלְחָמָה, וְעַל־יְדֵי־זֶה נַעֲשֵׂה רְעִידַת הָאָרֶץ. וְנוֹפֵל הָאֲדָמָה שֶׁסְּבִיבוֹת
הַחֲפִירָה, וְיוּכַל לְבוֹא מִים לְהָאֵילָן, עַל כֵּן עוֹמְדִים תָּמִיד לַחֲפֵר, כַּנִּי"ל.
וְכִשְׁנַעֲשֵׂה מְלֶךְ בֵּינֵינוּ, עוֹשִׂים לְפָנָיו כָּל הַלִּיצָנוֹת וְשִׂמְחִים. זֶה מִתְּלוּצֵץ אֵיךְ
הַזִּיק תִּינּוֹק, וְהִיּוֹלְדֵת מִתְּאַבְּלֵת עָלָיו. וְזֶה מִרְאֵה לִיצָנוֹת אַחֲרוֹת, וְכֵן כַּמָּה
מִינֵי לִיצָנוֹת. וְכִשְׁהַמְּלֶךְ בָּא בְּתוֹךְ הַשְּׂמֻחָה, הוּא הוֹלֵךְ וּמִטִּיל עִם הַשָּׂרִי
מְלוּכָה שָׁלוֹ. וּמִנְסָה עֲצָמוֹ לְעַקֵּר הָאֵילָן. כִּי אִם לֹא הָיָה הָאֵילָן כָּלֵל, הָיָה
טוֹב לָנוּ מְאֹד. וּמִחֲזִק לְבוֹ מְאֹד כְּדִי לְעַקֵּר הָאֵילָן כְּלוֹ. וְכִשְׁבָּא אֶל הָאֵילָן.
אֲזַי הָאֵילָן צוֹעֵק מְאֹד. וְאֲזַי נוֹפֵל עָלָיו פֶּחַד וְחוּזָר לְאַחֲוָרָיו.
פְּעַם אֶחָד נַעֲשֵׂה מְלֶךְ חֲדָשׁ בֵּינֵיהֶם. וַעֲשׂוּ לְפָנָיו לִיצָנוֹת גְּדוֹלוֹת, כַּנִּי"ל. וּבָא
בְּשִׂמְחָה גְּדוֹלָה. וַעֲשֵׂה לְעֲצָמוֹ אֲבִירוֹת יָב מְאֹד. וְאָמַר לְעַקֵּר אֶת הָאֵילָן כְּלוֹ
לְגַמְרִי. וְנִצָּא לְטִיֵּל עִם שָׂרִיו. וְחֲזַק לְבוֹ מְאֹד. וְרַץ לְעַקֵּר הָאֵילָן לְגַמְרִי.
וְכִשְׁבָּא אֵלָיו, נָתַן קוֹל גְּדוֹל, וְנִפֵּל עָלָיו פֶּחַד. וְחֲזַר לְאַחֲוָרָיו וּבָא בְּכַעַס גְּדוֹל
וְחֲזַר. וְהָיָה הוֹלֵךְ. בְּתוֹךְ כֶּךָ נִסְתַּפֵּל וְרָאָה בְּנֵי־אָדָם יוֹשְׁבִים (הֵינּוּ הַפֶּתַח
אֲנָשִׁים שֶׁל הַחֲכָם הַנִּי"ל), וְשָׁלַח אֵיזָה אֲנָשִׁים מֵאֲנָשָׁיו לַעֲשׂוֹת לָהֶם כְּרָאוּי,
כְּדָרְכָם תָּמִיד (הֵינּוּ שֶׁזֶה הַמְּלֶךְ שֶׁלַח לְהַזִּיקָם כְּדָרְכָם). וְכִינּוּן שָׂרָאוֹ אוֹתָם
אוֹתָהּ הַמִּשְׁפָּחָה שֶׁל בְּנֵי־אָדָם הַנִּי"ל, נִפֵּל עָלֵיהֶם פֶּחַד. וְאָמַר לָהֶם הַזִּקוֹן
הַנִּי"ל: תִּפְחָדוּ.

וְכִשְׁנִתְקַרְבוּ הַשְּׂדִים לָשֵׁם, לֹא הָיוּ יְכוּלִים לְהִתְקַרֵּב אֵלֵיהֶם מִחֲמַת הָעֲגוּל
הַנִּי"ל שֶׁהָיָה סְבִיבוֹתָם. וְשָׁלַח שְׁלוּחִים אַחֲרֵים, וְלֹא הָיוּ יְכוּלִים גַּם־כֵּן. וּבָא
בְּכַעַס גְּדוֹל, וְהִלְךְ בְּעֲצָמוֹ, וְלֹא הָיָה יְכוּל גַּם הוּא לְקַרֵּב אֵלֵיהֶם. וּבִקֵּשׁ
מִהַזִּקוֹן שִׁינִיחֵנוּ לְכַנֵּס לָשֵׁם. וְאָמַר לוֹ: מֵאַחַר שֶׁאַתָּה מְבַקֵּשׁ, אֲנִיחֵ אוֹתָךְ
לְכַנֵּס. אֲבָל אֵין דָּרָךְ שִׁילֵךְ הַמְּלֶךְ יַחֲדִי. וְאֲנִיחֵ אוֹתָךְ עִם עוֹד אֶחָד לְכַנֵּס.
וּפְתַח לָהֶם פְּתַח וְנִכְנְסוּ. וְחֲזַר וְסָגַר הָעֲגוּל. אָמַר הַמְּלֶךְ לְהַזִּקוֹן. אֵיךְ אַתָּה
בָּא לִישֵׁב עַל מְקוֹם שְׁלָנוּ. אָמַר לוֹ: מִפְּנֵי מַה הוּא מְקוֹמָךְ. הוּא מְקוֹם שְׁלִי.

אמר לו: אין אתה מתירא ממני. השיב לו: לאו. אמר לו: אין אתה מתירא. ופשט עצמו ונעשה גדול מאד עד השמים, ורצה לבולעו. אמר הזקן: אף-על-פי-כן איני מתירא כלל. אך אם אני רוצה. תהיה אתה מתירא ממני. והלך והתפלל קצת, ונעשה עב וענן גדול, והיו רעמים גדולים. והרעם הורג אותם, ונהרגו כל השרי מלוכה שלו שהיו עמו. ולא נשארו כי אם הוא עם הא' שהיה עמו שם בתוך העגול. ובקש אותו שיפסק הרעם.

ענה המלך ואמר: מאחר שאתה איש כזה. אתן לך ספר מכל המשפחות של שדים. כי יש בעלי שמות שאינם יודעים רק ממשפחה אחת, ואפלו אותה המשפחה אינם יודעים בשלמות, אני אתן לך ספר שכתוב בו כל המשפחות. כי אצל המלך כתובים כלם, ואפלו מי שנולד נכתב אצל המלך. ושלח את האחד, שהיה עמו אחר הספר. (הינו שהמלך של השדים שלח את הא', שהיה עמו בתוך העגול אחר הספר נמצא, שטוב עשה שהניח אותו עם עוד אחד לכנס, כי אם לאו, את מי היה שולח?) והביא לו הספר. ופתח את הספר, וראה כתוב בו אלף אלפים ורבי רבבות משפחות שלהם. והבטיח המלך שלא יזיקו לעולם את כל משפחתו של אותו הזקן הנ"ל, וצוה להביא כל הפארעטין של כל בני משפחתו, ואפלו אם יהיה נולד להם (איזה ילד) יביאו תכף הפארעט שלו, כדי שלא יהיה נזוק שום אחד ממשפחת הזקן.

אחר-כך, כשהגיע זמנו של הזקן לפטר מן העולם, קרא לבניו וצוה להם ואמר להם: אני מניח לכם זה הספר. והלא אתם רואים שיש לי כח להשתמש עם זה הספר בקדשה. ואף-על-פי-כן איני משתמש בו. רק יש לי אמונה בהשם יתברך. גם אתם אל תשתמשו בו. אפלו אם ימצא אחד מכם שיוכל להשתמש בו בקדשה. אף-על-פי-כן אל ישתמש בו, רק יהיה לו אמונה בהשם יתברך, ונפטר החכם. והלך הספר בירשה. ובא לבן בנו. והיה לו כח להשתמש בו בקדשה. רק שהיה לו אמונה בהשם יתברך, ולא היה משתמש בו, באשר צוה הזקן. והמדברים שיש ביניהם היו מפתים את נכד הזקן הנ"ל. באשר שיש לך בנות גדולות ואין לך לפרנסם ולהשיאם. על כן השתמש בזה הספר. והוא לא היה יודע שהם מפתים אותו, וסבר שלבו מיעצו לזה. ונסע לאביו זקנו על קברו. ושאל אותו: באשר שהנחת צוה שלא להשתמש עם הספר, רק שהיה לנו אמונה בהשם יתברך. ועתה הלב מפתה אותי להשתמש בו, ענה אותו (הזקן הנפטר הנ"ל): אף-על-פי שיש לך כח להשתמש בו בקדשה. מוטב שהיה לך אמונה בהשם יתברך. ואל תשתמש בו. והשם יתברך יעזר לך. ועשה כן.

(ויהי היום) והיה המלך חולה באותה מדינה שיושב בה הנכד של הזקן הנ"ל ועסק בדאקטורים ולא היו יכולים לעשות רפואה. מחמת גדל החמימות שהיה שם באותה המדינה לא היו מועילים הרפואות. וגזר המלך שישאל ותפלו בעדו. אמר המלך שלנו: באשר שזה הנכד הנ"ל יש לו כח להשתמש עם הספר בקדשה ואינו משתמש בו. על כן נעשה לטובתו. וצוה עלי להיות שם ענן כדי שהיה להמלך רפואה מהרפואות שלקח כבר ומהרפואות שיקח עוד. והנכד הנ"ל לא ידע כלל מזה. ומחמת

זֶה אֲנִי הֵייתִי בְּכֹאן עֲנֹן (כֹּל זֶה הָיָה מְסַפֵּר הָעֲנֹן לְהַשְׁלִיחַ).
 וְזֶה הֵבִן הַנְּי"ל (הֵינּוּ זֶה שֶׁלֹּא הָיָה לוֹ כַּח בְּרִגְלָיו בְּתַחֲלָה) הָיָה הוֹלֵךְ
 אַחֲרֵיהֶם וְשׁוֹמֵעַ. וְהֵבִיאוּ אוֹתוֹ לְמֶלֶךְ. וְצִוְּהוּ הַמֶּלֶךְ שִׁיקְחוּ הַכֶּחַ וְיַחְזִירוּ
 לְהַמֶּלֶךְ הַנְּי"ל. וְהַחְזִירוּ לוֹ הַכֶּחַ. וְאִזְ חָזַר הֵבִן שֶׁל הַשְּׂדִים הַנְּי"ל, כְּנִי"ל. וּבֵא
 מִיֶּסֶר מְאֹד בְּלֹא כֶחַ, כִּי עָנּוּ אוֹתוֹ מְאֹד שֵׁם. וְחָרָה לוֹ מְאֹד עַל הַמְּכַשֵּׁף שֶׁעָנָה
 אוֹתוֹ כְּלֶכֶד, וְצִוְּהוּ לְבָנָיו וּמִשְׁפַּחְתּוֹ שִׁיְהִיו אוֹרְבִים תָּמִיד עַל הַמְּכַשֵּׁף הַנְּי"ל,
 וַיֵּשׁ בֵּינֵיהֶם מְדַבְּרִים. וְהִלְכוּ וְהִגִּידוּ לְהַמְּכַשֵּׁף שִׁישְׁמֹר עֲצָמוֹ, כִּי הֵם
 אוֹרְבִים עָלָיו. וַעֲשֵׂה 5 הַמְּכַשֵּׁף תַּחֲבוּלוֹת, וְקֵרָא עוֹד מְכַשְׁפִּים שִׁיּוֹדְעִים
 מִשְׁפָּחוֹת כְּדֵי לְשַׁמֵּר מֵהֶם, וְחָרָה מְאֹד לְהֵבִן הַנְּי"ל וּלְמִשְׁפַּחְתּוֹ עַל
 הַמְּדַבְּרִים עַל שְׁגָלוֹ סוּדוֹ לְהַמְּכַשֵּׁף.
 פַּעַם אַחַת נִזְדַּמְּן שֶׁהִלְכוּ יַחַד מִהַמְּשַׁפָּחָה שֶׁל הֵבִן הַנְּי"ל וּמִהַמְּדַבְּרִים. עַל
 הַמְּשַׁמֵּר אֶצֶל הַמֶּלֶךְ. וְהִלְכוּ בְּנֵי הַמְּשַׁפָּחָה הַנְּי"ל וַעֲשׂוּ עֲלִילָה עַל הַמְּדַבְּרִים.
 וְהָרַג הַמֶּלֶךְ אֶת הַמְּדַבְּרִים. וְחָרָה לְהַמְּדַבְּרִים הַנְּשֹׂאָרִים. וְהִלְכוּ וַעֲשׂוּ
 מְרִידָה בֵּין כָּל הַמְּלָכִים. וְהָיָה בֵּין הַשְּׂדִים רָעַב וְחִלְשׁוֹת וְחָרָב וְדָבָר. וְנַעֲשֶׂה
 מְלַחְמוֹת בֵּין כָּל הַמְּלָכִים. וְעַל־יְדִיזָה נַעֲשֶׂה רְעִידַת הָאָרֶץ וְנִפְלָה הָאָרֶץ
 כְּלָה וְנִשְׁקָה הָאֵילָן כָּלוֹ. וְלֹא נִשְׂאָר מֵהֶם כָּלָל. וְנַעֲשׂוּ כְּלֹא הָיוּ: אֲמֹן:
 סוּד מַעֲשֶׂה זֶה מְרַמֵּז בְּקַפִּיטָל א' שֶׁבְּתַהֲלִים: אֲשֶׁרִי הָאִישׁ וְכוּ': דָּרָךְ רִשְׁעִים
 דָּרָךְ צְדִיקִים וְכוּ'. הֵינּוּ בַחֲנִינָת הַדְּרָכִים הַנְּי"ל שִׁישׁ בָּהֶם הָאֲבֵק שֶׁמִּפְּזָרִים
 וְכוּ' כְּנִי"ל: וְהָיָה כְּעֵץ שֶׁתּוֹל עַל פְּלָגֵי מַיִם אֲשֶׁר פָּרִיו יִתֵּן בְּעֵתוֹ וְעֵלְהוּ וְכוּ'.
 וְכֹל אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה יִצְלִיחַ. הֵינּוּ הָאֵילָן הַנְּי"ל. שֶׁכָּל פְּרִיו וְעֵלְיוֹ הַכֹּל כְּאֲשֶׁר לְכָל
 מְסַגֵּל מְאֹד כְּנִי"ל. דּוֹק וְתִשְׁכַּח עוֹד אֵיזָה רְמִזִּים: אֲשֶׁרִי הָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא
 הִלֵּךְ כִּי בְּתַחֲלָה לֹא הָיָה יָכוֹל לֵילֵךְ: לֹא עָמַד כִּי אַחֲרֵיכֶן לֹא הָיָה יָכוֹל
 לַעֲמֹד גַּם־כֵּן: וּבְמוֹשֵׁב לְצִים. הֵינּוּ מוֹשֵׁב לְצִים הַנְּי"ל שֶׁעוֹשִׂין לִיצְנּוֹת וְכוּ'
 כְּנִי"ל: כְּמוֹץ אֲשֶׁר תִּדְפְּנוּ רוּחַ הַיָּם הַרוּחַ שֶׁנוֹשֵׂא הַפּוֹל הַנְּי"ל: וְכֹל זֶה הוּא
 רַק רְמִזִּים בְּעֵלְמָא. שֶׁהָאִיר עֵינֵינוּ קִצָּת. לְמַעַן נִבְיִן וְנִשְׁכִּיל קִצָּת עַד הֵיכֵן
 הַדְּבָרִים מְגִיעִים. אֲבָל הַדְּבָרִים סְתוּמִים עֲדִין בְּתַכְלִית הַהֶעֱלֵם: כִּי כָּל אֵלוֹ
 הַמַּעֲשִׂיּוֹת שֶׁסִּפֵּר גָּבְהוּ מְאֹד מְאֹד מְדַעַת אֲנוּשֵׁי וְנַעֲלָמִים מַעִין כָּל חַי וְכוּ'.

מעשה ד' - מעשה נסים

פַּעַם אֶחָד הָיָה מֶלֶךְ וְגָזַר עַל הַמְּדִינָה גְרוּשׁ בַּגְּזֵרוֹת שְׁמֹד. שְׁמִי שִׁירְצָה
 לְשֹׂאֵר בְּמְדִינָה יְמִיר דָּתוֹ. וְאִם לֹא, יְהִיָּה נִתְגַּרֵּשׁ מִהַמְּדִינָה. וְהָיוּ קִצָּת
 מֵהֶם שֶׁהִפְקִירוּ כָּל רְכוּשָׁם וַעֲשִׂירוֹת שְׁלָהֶם וַיִּצְאוּ מִשָּׁם בְּדִלוֹת כְּדֵי לְשֹׂאֵר
 בְּאֲמוּנָה שִׁיְהִיו יִשְׂרָאֵלִים. וְקִצָּת מֵהֶם חָסוּ עַל רְכוּשָׁם וַעֲשִׂירוֹתָם וְנִשְׂאָרוּ
 שֵׁם וְהָיוּ אֲנוּסִים. בְּצִנְעָא הָיוּ נוֹהֲגִים דָּת יְהוּדִית. וּבְפִרְהָסִיָּא לֹא הָיוּ
 רִשָּׁאִים.

וּמֵת הַמֶּלֶךְ. וְנַעֲשֶׂה בְּנוֹ מֶלֶךְ. וְהִתְחִיל לְנַהֵג הַמְּדִינָה בְּיַד רָמָה. וְכַבֵּשׁ כְּמָה
 מְדִינּוֹת, וְהָיָה חֲכָם גְּדוֹל.

וּמַחֲמַת שְׁהִיָּה מִחֲזִיק בְּתַקָּף יָדוֹ אֶת הַשָּׂרִי מְלוּכָה. יַעֲצוּ עָלָיו וְנִתְקַשְּׂרוּ לִפְלַע עָלָיו וְלִהְיֹת אוֹתוֹ וְאֶת זָרְעוֹ. וְהָיָה בֵּין הַשָּׂרִים א' מִהֶאֱנוּסִים. וַיֵּשֶׁב עֲצָמוֹ: הֲלֹא מִפְּנֵי מָה אָנִי אֲנוּס. מַחֲמַת שְׁהִיִּיתִי חָס עַל הוֹנֵי וּרְכוּשֵׁי. עֲכָשׁוּ שְׁהִיָּיָה הַמְּדִינָה בְּלֹא מֶלֶךְ. יְהִיָּה אִישׁ אֶת רֵעֵהוּ חַיִּים בְּלֵעוֹ. כִּי אִי אֶפְשָׁר שְׁהִיָּיָה מְדִינָה בְּלֹא מֶלֶךְ. עַל כֵּן יַעֲצוּ בְּעֲצָמוֹ לִילָךְ וְלִהְיִיד לְמֶלֶךְ בְּלִי יַדִּיעַתְם. וְהִלְךְ וְהִגִּיד לְמֶלֶךְ, שְׁנִתְקַשְּׂרוּ עָלָיו כְּנִ"ל. וְהִלְךְ הַמֶּלֶךְ וְנָסָה אִם אָמַת הַדָּבָר. וְרָאָה שֶׁהוּא אָמַת, וְהֶעֱמִיד שׁוֹמְרִים. בְּאוֹתוֹ לִילָה שֶׁנִּפְּלוּ עָלָיו תִּפְסוּ אוֹתָם. וְדָן אוֹתָם כָּל אֶחָד כִּפִּי מִשְׁפָּטוֹ. עָנָה הַמֶּלֶךְ וְאָמַר לְהַשָּׂר הָאֲנוּס הַנִּ"ל. אֵיזָה כְּבוֹד אָתָּן לָךְ בְּשִׁבִיל זֶה שְׁהַצַּלְתָּנִי וְאֶת זָרְעִי. אִם אָמַר לַעֲשׂוֹת אוֹתָךְ שָׂר. הֲרִי אֶתָּה בְּלֹא זֶה שָׂר; וְאִם לָתֵן לָךְ מַעוֹת. יֵשׁ לָךְ. אָמַר אֵיזָה כְּבוֹד אֶתָּה רוֹצָה, וְאֶעֱשֶׂה לָךְ. עָנָה הָאֲנוּס וְאָמַר: אֲבָל תַּעֲשֶׂה לִּי מָה שֶׁאֲמַר. אָמַר הַמֶּלֶךְ: הֵן. אָמַר: הַשִּׁבְעֵ לִי בְּכַתְרָךְ וּמְלֻכוֹתֶיךָ. וְנִשְׁבַּע לוֹ. עָנָה וְאָמַר (הָאֲנוּס הַנִּ"ל): עֲקָר כְּבוֹדִי שְׁאֵהִיָּה רְשָׁאִי לְהִיֹּת יְהוּדִי בְּפְרָהֲסִיא, לְהַנִּיחַ טְלִית וּתְפִלִּין בְּפְרָהֲסִיא, וְחָרָה לְהַמְלֹךְ מְאֹד. מַחֲמַת שֶׁבְּכָל מְדִינָתוֹ אֵינָם רְשָׁאִים לְהִיֹּת יְהוּדִים, אֲבָל לֹא הָיָה לוֹ בְּרָרָה מַחֲמַת הַשְּׁבוּעָה. בְּבִקָּר הַלֶּךְ הָאֲנוּס וְהַנִּיחַ טְלִית וּתְפִלִּין בְּפְרָהֲסִיא.

אֲחֵרֶכֶךְ מִת הַמֶּלֶךְ וְנַעֲשֶׂה בְּנוֹ מֶלֶךְ. וְהוּא הִתְחִיל לְהַנְהִיג מְדִינָתוֹ בְּרַכּוֹת. מַחֲמַת שֶׁרָאָה שֶׁרָצוּ לְהַכְרִית אֶת אָבִיו כְּנִ"ל. וְכַבֵּשׂ מְדִינוֹת רַבּוֹת. וְהָיָה חָכֵם גְּדוֹל מְאֹד, וְצָוָה לְקַבֵּץ וּלְקַרְוֹת אֶת כָּל הַחוּזֵי כּוֹכְבִים שֶׁיִּגִּידוּ. מֵאִיזָה דָּבָר יוֹכֵל לְהִיֹּת נִכְרֵת זָרְעוֹ, כִּדִּי שֶׁיִּשְׁמַר מְזָה, וְאָמְרוּ לוֹ שֶׁזָרְעוֹ לֹא יִכְרֵת, רַק שֶׁיִּשְׁמַר מְשׁוֹר וְשָׂה, וְכָתְבוּ זֹאת בְּסֵפֶר הַזְּכוּרוֹנוֹת, וְצָוָה לְבָנָיו שֶׁיִּנְהַגוּ גַם־כֵּן כְּמוֹתוֹ בְּדַרְךְ רַכָּה. וּמַת. וְנַעֲשֶׂה בְּנוֹ מֶלֶךְ, וְהִתְחִיל לְנַהֵג בְּיַד רַמָּה וּבְחֻזֵק כְּמוֹ זִקְנוֹ. וְכַבֵּשׂ מְדִינוֹת רַבּוֹת וְנִפְּלַע עַל חֲכָמָה. וְצָוָה לְהַכְרִיז שֶׁלֹּא יִמְצָא בְּמְדִינָתוֹ שׁוֹר וְשָׂה, כִּדִּי שֶׁלֹּא יְהִיָּה נִכְרֵת זָרְעוֹ. עַל כֵּן אֵין לוֹ מוֹרָא מִשׁוּם דָּבָר. וְנַהֵג מְדִינָתוֹ בְּרַמָּה. וְנַעֲשֶׂה חָכֵם גְּדוֹל מְאֹד, וְנִפְּלַע עַל חֲכָמָה לְכַבֵּשׂ אֶת כָּל הָעוֹלָם בְּלֹא מְלַחְמָה. כִּי יֵשׁ ז' חֲלָקֵי עוֹלָם, שֶׁהָעוֹלָם נִתְחַלֵּק לְז' חֲלָקִים. וַיֵּשׁ ז' כּוֹכְבֵי לֶכֶת, שֶׁכָּל כּוֹכֵב מְאִיר בְּחֲלֵק מִחֲלָקֵי הָעוֹלָם, וַיֵּשׁ ז' מִיְּנֵי מִתְּכוֹת, שֶׁכָּל א' מְז' כּוֹכְבֵי לֶכֶת מְאִיר 6 בְּמִין מִתְּכֵת א'. וְהִלְךְ וְקַבֵּץ כָּל הַז' מִיְּנֵי מִתְּכוֹת. וְצָוָה לְהַבִּיא כָּל הַפְּאֲטָרְעֵטִין שֶׁל כָּל הַמְּלָכִים שֶׁהֵם שֶׁל זָהָב. שֶׁתּוֹלִין בְּפִלְטָרִין שֶׁלָּהֶם. וְעֲשֶׂה מְזָה אָדָם. רֹאשׁוֹ שֶׁל זָהָב וְגוֹפּוֹ שֶׁל כֶּסֶף, וְכֵן שְׂאֵר הָאֵיבָרִים מִמִּיְּנֵי מִתְּכוֹת הָאֲחֵרִים, וְהָיָה בְּאוֹתוֹ הָאָדָם כָּל הַז' מִיְּנֵי מִתְּכוֹת. וְהֶעֱמִיד אוֹתוֹ עַל הַר גְּבוּהָ. וְהָיוּ כָּל הַז' כּוֹכְבֵי לֶכֶת מְאִירִין בְּאוֹתוֹ הָאָדָם. וְכִשְׁהָיָה אָדָם צָרִיךְ לְאִיזָה עֲצָה. אוֹ אֵיזָה מִשָּׂא וּמִתָּן אִם לַעֲשׂוֹתוֹ אִם לֹא. הָיָה עוֹמֵד נֶגֶד אוֹתוֹ הָאֲבָר שֶׁל הַמִּין מִתְּכֵת הַשִּׁינִי לְחַלֵּק הָעוֹלָם שֶׁהוּא מִשָּׁם. וְהָיָה חוֹשֵׁב בְּדַעְתּוֹ אִם לַעֲשׂוֹת אִם לֹא. וְכִשְׁהָיָה צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת, הָיָה מְאִיר וּמְזַרְיח אוֹתוֹ הָאֲבָר, וְאִם לֹא. הָיָה נִחְשֵׁד הָאֲבָר. (כָּל זֶה עָשָׂה הַמֶּלֶךְ הַנִּ"ל) וְעַל־יְדֵי זֶה הָיָה כּוֹבֵשׂ כָּל הָעוֹלָם. וְאִסַּף מִמּוֹן רַב. וְאוֹתוֹ הִדְמוֹת אָדָם לֹא הָיָה מְסַגֵּל לְהַנִּ"ל. רַק (בְּאֶפֶן וּבִתְנָאִי) שְׁהִיָּיָה הַמֶּלֶךְ מִשְׁפִּיל גָּאִים וּמְגַבִּיָּה שְׁפָלִים. וְהִלְךְ וְשָׁלַח פְּקֻדוֹת (הֵינּוּ "אוֹקְאָזִין") עֲבוּר כָּל הַיַּעַדְנִירָאֲלִין וְשְׂאֵר הַשָּׂרִים שֶׁיֵּשׁ לָהֶם הִתְמַנּוּת וְאוֹרְדִיר"ש. וּבָאוּ כָּלֵם.

והשפיל אותם. ולקח מהם ההתמנות שלהם. אפלו אותן שהיו להם
התמנות שעבדו אצל אבי אבי זקנו. לקח מהם. והגביה שפלים. והעמיד
אותם תחתיהם. בתוכם היה השר האנוס הנ"ל (הינו שהוא היה בתוך
השרים שהמלך היה עוסק להשפילם) ושאל אותו המלך: מהו השררות
וההתמנות שלך. השיב לו. השררות שלי הוא. שאהיה רשאי להיות יהודי
בפרהסיא בשביל אותה הטובה שעשיתי לזקנד כנ"ל. ולקח מאתו זאת.
וחרז ונעשה אנוס.

פעם אחד שכב המלך לישן. וראה בחלום שהשמים זפים. וראה כל הייב
מזלות. וראה ששור ושה שיש בין המזלות. הם משחקים ממנו. והקיצ
בכעס גדול. ונפחד מאד. וצנה להביא את ספר הזכרונות. וראה כתוב בו
שעל ידי שור ושה יהיה נכרת זרעו. ונפל עליו פחד גדול. וספר להמלכה,
ונפל עליה ועל בניה גם כן פחד גדול. ותפעם רוחו מאד. וקרא לכל הפותרי
חלומות. וכל אחד היה פותר לעצמו, ולא היה קולו נכנס באזניו. ונפל
עליו פחד גדול מאד. ובא אליו חכם אחד ואמר לו. שיש לו קבלה מאביו,
היות שיש שס"ה מיני תהלוכות השמש, ויש מקום שכל השס"ה מיני
תהלוכות השמש מזריחים לשם. ושם גדל שבט ברזל. ומי שיש לו פחד.
כשבא להשבט הנ"ל, נצול מהפחד.

והיטב להמלך, והלך עם אשתו ובניו וכל זרעו למקום הנ"ל. עם החכם
הנ"ל. ובאמצע הדרך עומד מלאך שהוא ממנה על פעם. כי עלידי פעם
בוראים מלאך המשחית, ואותו מלאך הנ"ל הוא ממנה על כל
המשחיתים, ושואליו אותו הדרך. כי יש דרך ישר לפני איש. ויש דרך
שהוא מלא טיט. ויש דרך שהוא מלא פחיתים ובורות, וכן שאר דרכים.
ויש דרך אחד, שיש שם אש שארבע פרסאות מאותו האש נשרפים (ושאלו
לו הדרך, ואמר להם אותו הדרך שיש שם האש) והיו הולכים. והיה
החכם מסתכל לפניו בכל פעם אם יש שם אותו האש. כי היה לו קבלה
מאביו שיש שם אש כנ"ל. בתוך כך ראה האש. וראה שהיו הולכים דרך
האש מלכים ויהודים מעטפים בטלית ותפליו. וזה היה מחמת שהיו אצל
אותן המלכים יושבים יהודים במדינתם, על כן היו יכולים לילך דרך
האש. ואמר החכם להמלך. באשר שיש קבלה בידי. שד' פרסאות רחוק
מן האש נשרפים. על כן אין אני רוצה לילך עוד. והמלך חשב: מאחר
שרואה ששאר מלכים הולכים שם דרך האש. על כן אמר שגם הוא ילך.
וענה החכם: אני יש לי קבלה מאבי כנ"ל. על כן איני רוצה לילך. אתה,
אם רצונך לילך. לך. והלך המלך וזרעו. ושלט בהם האש. ונשרף הוא
וזרעו ונכרתו כלם.

כשבא החכם לביתו. היה תמוה בעיני השרים. הלא היה נשמר משור
ושה. ואיך בא שיהיה נכרת הוא וזרעו. ענה האנוס ואמר. עלידי נכרת,
כי החוזי כוכבים ראו, ולא ידעו מה ראו. כי שור, עושין מעורו תפליו,
ושה, עושין מצמרו ציצית לטלית, ועלידיהם נכרת הוא וזרעו. כי אותן
המלכים שהיו יהודים דרים במדינתם, שמלבשין בטלית ותפליו, היו
הולכים דרך האש ולא היו נזוקים כלל. והוא נכרת עלידי שלא היו
רשאים יהודים שלובשין טלית ותפליו לישב במדינתו. ועל כן היו השור
ושה שבמזלות שוחקים ממנו. כי החוזי כוכבים ראו ולא ידעו מה ראו.

וְנִכְרַת הוּא וְזָרְעוֹ כַּנִּיל.
 "לָמָּה רָגַשׁוּ גוֹיִם וְכוּ'. תִּרְעַם בְּשֹׁבֵט בְּרִזָּל: פֶּן יֵאָנֶף וְתֵאבְדוּ דָרְךְ כִּי יִבְעֵר" וְכוּ' (תְּהִלִּים ב'): וְהַדְּבָרִים עֲתִיקִים וְסִתּוּמִים מְאֹד: כָּל זֶה שֶׁמֵּעֵתִי: עוֹד מְצֵאתִי קִצֵּת רְמִזִּים מִהַמְעֻשָּׂה זֶה בְּקַפִּיטֵל הַנִּיל: "נִנְתְּקָה אֶת מוֹסְרוֹתַיִמוֹ. מוֹסְרוֹת הֵם שֶׁל עוֹר: בְּחִינַת תְּפִילִין: "עֲבוֹתַיִמוֹ", עֲבוֹת הֵם חֲבָלִים: בְּחִינַת צִיצִית. כְּמוֹ שֶׁדָּרַז"ל פְּסוּק זֶה בְּמִסְכַּת עֲבוֹדָה זָרָה (דָּף ג'): עַל צִיצִית וְתְּפִלִּין: "יּוֹשֵׁב בְּשָׂמִים יִשְׁחַק": כִּי הַשּׁוֹר וְשֶׁה שְׂבִשְׂמִים שֶׁחֲקוּ מִמֶּנּוּ: "אֲזַיְדַבֵּר אֵלֶימוֹ בְּאִפּוֹ וּבְחֵרוֹנוֹ יִבְהַלְמוּ": הַפֶּעַס וְהַבְּהֵלָה וְהַפְּחַד הַנִּיל: "וְאֲנִי נִסְכַּתִּי מֶלְכִי עַל צִיּוֹן הַר קְדֹשִׁי": אֲפֹשֶׁר הֶרְמֵז בָּזֶה. כִּי הַדְּמוּת אָדָם שֶׁהַעֲמִיד הַמְּלֶךְ הַנִּיל עַל הַר גְּבוּהָ אֶת זֶה לְעַמַּת זֶה: כִּי הוּא כִּנְגַד הַמְּלֶךְ עַל צִיּוֹן הַר הַקְּדוֹשׁ. כִּי שֵׁם כְּלוּלִים כָּל חֻלְקֵי עוֹלָם וְכוּ', וְזֶהוּ "הַר" כַּנִּיל: "נִסְכַּתִּי", לְשׁוֹן "נִסְדָּ וְנִצָּק": "שֶׁאֵל מִמֶּנִּי", כָּל הָעֲצוֹת כַּנִּיל: "גוֹיִם נִחְלָתָהּ וְאַחֲזַתָּהּ אֶפְסִי אֶרֶץ". לְאַחֲזוֹ יַחַד כָּל אֶפְסֵי אֶרֶץ, הֵינּוּ כָּל ז' חֻלְקֵי עוֹלָם. וְכָל הַמְּלָכִים וְהַגּוֹיִם לְנִחְלָה תַּחֲתָיו: "עֲבָדוּ", זֶה צִיצִית, "בְּיִרְאָה", זֶה תְּפִלִּין. וְגִילּוֹ בְּרַעְדָּה: רַעְדָּה הַנִּיל:

מעשה ה' - מבן מלך שהיה מאבנים טובות

מַעֲשֵׂה בְּמֶלֶךְ אֶחָד שֶׁלֹּא הָיוּ לוֹ בָּנִים, וְהֵלֶךְ וְעָסַק בְּדַאקְטוֹרִים, כְּדִי שֶׁלֹּא תִהְיֶה מְלָכוּתוֹ נִהְפָּכֶת לְזָרִים, וְלֹא הוֹעִילוֹ לוֹ. וְגַזַּר עַל הַיְהוּדִים שֶׁיִּתְּפַלְלוּ בְּעִבּוּרוֹ שֶׁיְהִיוּ לוֹ בָּנִים. וְהָיוּ הַיְהוּדִים מְבַקְּשִׁים וּמְחַפְּשִׁים צְדִיק, כְּדִי שֶׁיִּתְּפַלֵּל וְיַפְעֵל שֶׁיְהִיוּ לוֹ בָּנִים. וּבִקְשׁוֹ וּמְצָאוּ צְדִיק גְּנוּז, וְאָמְרוּ לוֹ שֶׁיִּתְּפַלֵּל שֶׁיְהִיוּ לְהַמְּלֶךְ בָּנִים, וְעָנָה שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ כָּלֵל. וְהוֹדִיעוֹ לְהַמְּלֶךְ, וְשָׁלַח הַמְּלֶךְ פְּקֻדָּתוֹ (שְׁקוֹרִין אוֹקֵאָז) אַחֲרָיו, וְהִבִּיאוּ אוֹתוֹ לְהַמְּלֶךְ. וְהִתְחִיל הַמְּלֶךְ לְדַבֵּר עִמּוֹ בְּטוֹב: הֲלֹא אַתָּה יוֹדֵעַ, שֶׁהַיְהוּדִים הֵם בְּיָדֵי לַעֲשׂוֹת בָּהֶם כְּרָצוֹנִי. עַל כֵּן אֲנִי מְבַקֵּשׁ מִמְּךָ בְּטוֹב שֶׁתְּתַפַּלֵּל שֶׁיְהִיוּ לִי בָּנִים. וְהִבְטִיחַ לוֹ שֶׁיְהִיָּה לוֹ בְּאוֹתָהּ שָׁנָה וְלָד. וְהֵלֶךְ לְמִקְוָמוֹ, וְיָלְדָה הַמְּלָכָה בֵּת, וְהִיְתָה אוֹתָהּ הַבֵּת מְלָכָה יִפְתִּיתָאֵר מְאֹד, וְכִשְׁהִיְתָה בֵּת ד' שָׁנִים, הִיְתָה יְכוּלָה כָּל הַחֻכְמוֹת וּלְזַמֵּר בְּכִלֵי שִׁיר, וְהִיְתָה יוֹדַעַת כָּל הַלְשׁוֹנוֹת. וְהָיוּ נוֹסְעִים מְלָכִים מִכָּל הַמְּדִינּוֹת לְרִאוּתָהּ, וְהָיָה שֶׁמְחָה גְדוּלָה עַל הַמְּלֶךְ. אַחֲרֵיכֶן נִכְסַף הַמְּלֶךְ מְאֹד שֶׁיְהִיָּה לוֹ בֵּן, כְּדִי שֶׁלֹּא תִהְיֶה מְסֻבָּת מְלָכוּתוֹ לְאִישׁ זָר, וְגַזַּר שׁוּב עַל הַיְהוּדִים שֶׁיִּתְּפַלְלוּ שֶׁיְהִיָּה לוֹ בֵּן, וְהָיוּ מְבַקְּשִׁים וּמְחַפְּשִׁים אֶת הַצְּדִיק הַנִּיל, וְלֹא מְצָאוּ אוֹתוֹ כִּי כְּבָר נִפְטָר. וּבִקְשׁוּ עוֹד וּמְצָאוּ עוֹד צְדִיק גְּנוּז, וְאָמְרוּ לוֹ שֶׁיִּתֵּן לְהַמְּלֶךְ בֵּן, וְאָמַר שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ כָּלֵל. וְהוֹדִיעוֹ לְהַמְּלֶךְ, וְאָמַר לוֹ הַמְּלֶךְ גַּם־כֵּן כַּנִּיל: הֲלֹא הַיְהוּדִים בְּיָדֵי וְכוּ' כַּנִּיל. אָמַר לוֹ הַחֲכָם (הֵינּוּ זֶה הַצְּדִיק הַנִּיל): תּוֹכֵל לַעֲשׂוֹת מִה שֶׁאַצְוָה?

אמר המלך: הן. אמר לו החכם: אני צריך שתביא כל המיני אבנים טובות, כי כל אבן טוב, יש לו סגולה אחרת, כי יש אצל המלכים ספר שפתוב בו כל מיני האבנים טובות. אמר המלך: אני אוציא חצי מלכותי כדי שיהיה לי בן. והלך והביא לו כל מיני האבנים טובות ולקחם החכם והדקם, ולקח כוס יין ונתנם לתוכו, ונתן חצי הכוס להמלך לשתות וחציה להמלכה. ואמר להם שיהיה להם בן שיהיה כלו מאבנים טובות, ויהיו בו כל הסגלות של כל האבנים טובות, והלך למקומו. וילדה בן, ונעשה שמחה גדולה על המלך. והבן הנולד לא היה מאבנים טובות. כשהיה הבן בן ד' שנים היה יפה-תאר מאד וחכם גדול בכל החכמות, והיה יודע כל הלשונות, והיו נוסעים מלכים לראותו. והבת מלכה ראתה שאינה חשובה כל-כך, ונתקנאה בו. רק זאת היה נחמתה, באשר שאותו הצדיק אמר שיהיה כלו מאבנים טובות. טוב שאינו מאבנים

פעם אחד היה הבן מלך מחדש עצים ונקף באצבעו, ורצתה הבת מלכה לכרף את אצבעו, וראתה שם אבן טוב, ונתקנאה בו מאד ועשתה עצמה חולה, ובאו כמה דאקטורים, ולא היו יכולים לעשות לה רפואה, וקראו למכשפים. והיה שם מכשף, וגלתה לו האמת, שהיא עשתה עצמה חולה כנ"ל, ושאלה אותו אם יוכל לעשות כשוף לאדם שיהיה מצרע. אמר: הן. אמרה לו: אולי יבקש מכשף שיבטל הכשוף ויתרפא. אמר המכשף: אם ישליכו הכשוף אל המים, לא יוכלו לבטלו עוד. ועשתה כן, והשליכה הכשוף אל המים, ונעשה הבן מלך מצרע מאד, על חוטמו צרעת ועל פניו ועל שאר גופו, ועסק המלך בדאקטורים ובמכשפים ולא הועילו. וגזר על היהודים שיתפללו. ובקשו הצדיק הנ"ל, והביאו אותו למלך, והצדיק הנ"ל היה מתפלל תמיד להשם יתברך באשר שהוא היה מבטיח שיהיה הבן מלך כלו מאבנים טובות, ולא היה כן, והיה טוען להשם יתברך: האם עשיתי זאת בשביל כבודי? לא עשיתי כי אם בשביל כבודך, ועכשו לא נתקיים כמו שאמרתי. ובא הצדיק להמלך, והיה מתפלל ולא הועיל, והודיעו לו שהוא כשוף.

והצדיק הנ"ל היה גבוה למעלה מן כל הכשפים, ובא הצדיק והודיע להמלך שהוא כשוף, ושהשליכו הכשוף למים, ואין תקנה להבן מלך כי אם שישליכו המכשף שעשה הכשוף למים. אמר המלך: אני נותן לך כל המכשפים להשליכם למים כדי שיתרפא בני. ונתראה הבת מלכה, ורצתה אל המים להוציא הכשוף מן המים, כי היתה יודעת היכן מנח הכשוף, ונפלה אל המים. ונעשה רעש גדול שהבת מלך נפלה אל המים, ובא הצדיק הנ"ל ואמר להם שהבן מלך יתרפא. ונתרפא, ונתלבש הצרעת ונפל ונקלף כל העור ממנו ונעשה מאבנים טובות כלו, והיה לו כל הסגלות של כל האבנים טובות: (הינו כי אחר שנקלף העור אז נתגלה ונראה שהבן מלך הוא כלו מאבנים טובות, באשר אמר הצדיק הנ"ל).

מעשה ו' - ממלך ענו

מעשה במלך אחד, והיה לו חכם. אמר המלך להחכם: באשר שיש מלך שחותם עצמו שהוא גבור גדול ואיש אמת וענו. והנה גבור, אני יודע שהוא גבור, מחמת שסביב מדינתו הולך היס, ועל היס עומדים חיל על ספינות עם הורמאטיס ואינם מניחים להתקרב. ולפנים מן היס יש (מקום שטובעין בו שקורין) זומפ גדול סביב המדינה, שאין שם כי אם שביל קטן, שאינו יכול לילך שם כי אם אדם אחד, וגם שם עומדים הורמאטיס, וכשיבוא אחד להלחם, מורים עם ההורמאטיס, ואי אפשר להתקרב לשם. אך מה שחותם עצמו איש אמת וענו, זה איני יודע. ואני רוצה שתביא אלי הפארעט של אותו המלך, כי יש להמלך כל הפארעטין של כל המלכים, והפארעט שלו לא נמצא אצל שום מלך, כי הוא נסתר מבני אדם, כי הוא יושב תחת פלה, והוא רחוק מבני מדינתו. הלך החכם אל המדינה. אמר החכם בדעתו שצריך לו לידע מהות המדינה, ועל ידי מה ידע המהות של המדינה? על ידי הקאטאויש של המדינה (הינו עניני צחוק שקורין קאטאויש). כי כשצריכים לידע דבר צריכים לידע הקאטאויש של אותו הדבר. כי יש כמה מיני קאטאויש: יש אחד שמכון באמת להזיק לחברו בדבריו, וכשחברו מקפיד עליו, אומר לו: אני מצחק כמו שפיתוב: "כמתלהלה" (משלי כו) וכו'. ואמר: הלא מצחק אני. וכן יש אחד שמתכונן בדרך צחוק ואף על פיו כן חברו נזוק על ידי דבריו. וכן יש כמה מיני קאטאויש. ויש בכל המדינות מדינה שכוללת כל המדינות, ובאותה המדינה יש עיר א' שכוללת כל העירות של כל המדינה שכוללת כל המדינות, ובאותה העיר יש בית א' שכוללת כל הבתים של כל העיר שכוללת כל העירות של המדינה שכוללת כל המדינות, ושם יש אדם שכלול מכל הבית וכו', ושם יש אחד שעושה כל הליצנות והקאטאויש של המדינה. ולקח החכם עמו ממון רב, והלך לשם. וראה שעושים כמה מיני ליצנות וצחוק, והבין בהקאטאויש שהמדינה פלה מלאה שקרים מתחלה ועד סוף. כי ראה שעושין צחוק איך מאנים ומטעים בני אדם במשא ומתן ואיך הוא בא לדון בהמאניסטרטט ושם פלו שקר ומקבלין שחד. והולך להסאנד הגבוה יותר, וגם שם פלו שקר, והיו עושים בדרך צחוק אן שטעליו מכל הדברים הללו. והבין החכם באותו הצחוק שהמדינה פלה מלאה שקרים ורמאות ואין בה שום אמת. והלך ונשא ונתן בהמדינה, והניח עצמו להונות אותו בהמשא ומתן, והלך לדון לפני הערכאות, והם כלם מלאים שקר ושחדים, וביום זה נתן להם שחד למחר לא הפירוהו. והלך לערכאות גבוה יותר, וגם שם פלו שקר. עד שבא לפני הסאנאט, וגם הם מלאים שקר ושחדים, עד שבא אל המלך בעצמו. וכשבא אל המלך ענה ואמר: על מי אתה מלך? שהמדינה מלאה שקרים פלה מתחלה ועד סוף ואין בה שום אמת. והתחיל לספר כל השקרים של המדינה, וכשהמלך שמע דבריו, הרפין אזניו אצל הוילון לשמע דבריו, כי היה תמוה להמלך שימצא איש שיודע מכל השקרים של המדינה. והשרי מלוכה ששמעו דבריו היו כועסים עליו מאד, והוא היה מספר והולך השקרים של המדינה. ענה ואמר (החכם הנ"ל): והיה ראוי לומר שגם

הַמֶּלֶךְ כְּמוֹתֶם, שֶׁהוּא אוֹהֵב שֶׁקָר כְּמוֹ הַמְּדִינָה, אֵד מְזֶה אֲנִי רוֹאֶה אִיךְ אֶתְּה אִישׁ אֲמֶת, וּבִשְׁבִיל זֶה אֶתְּה רְחוּק מֵהֶם מִחֲמַת שְׂאִין אֶתְּה יְכוּל לְסַבֵּל הַשֶּׁקֶר שֶׁל הַמְּדִינָה. וְהִתְחִיל לְשַׁבַּח הַמֶּלֶךְ מְאֹד מְאֹד, וְהַמֶּלֶךְ מִחֲמַת שֶׁהָיָה עֵנּוּ מְאֹד, וּבְמִקּוֹם גְּדֻלָּתוֹ שֶׁם עֲנוּתָנוֹתוֹ, כִּי כֵן דָּרָךְ הָעֵנּוּ, שֶׁבְּכֹל מֵה שֶׁמִּשְׁבַּחִין וּמְגַדְּלִין אוֹתוֹ יוֹתֵר נַעֲשֶׂה קֶטֶן וְעֵנּוּ יוֹתֵר, וּמִחֲמַת גְּדֻלַּת הַשְּׁבַח שֶׁל הַחֶכֶם שֶׁשְׁבַח וְגִדְּל אֶת הַמֶּלֶךְ, בָּא הַמֶּלֶךְ בְּעֵנִיּוֹת וְקִטְנוֹת מְאֹד עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה אִין מִמֶּשׁ. וְלֹא הָיָה יְכוּל לְהִתְאַפֵּק וְהַשְׁלִיךְ אֶת הַוִּילּוֹן לְרֹאוֹת אֶת אוֹתוֹ הַחֶכֶם, מִי הוּא זֶה שֶׁהוּא יוֹדֵעַ וּמִבִּין כָּל זֹאת. וְנִתְגַּלָּה פָּנָיו, וְרֹאֶה אוֹתוֹ הַחֶכֶם, וְהִבִּיא הַפֶּאֶטְרֵעַט שְׁלוֹ אֶל הַמֶּלֶךְ. "דְּרַכֵּי צִיּוֹן אֲבִלוֹת" (אִיכָה א). צִיּוֹן הִיא בְּחִינַת הַצִּיּוֹנִים שֶׁל כָּל הַמְּדִינּוֹת, שֶׁכֻּלָּם נִתְּוַעְדִים לְשֵׁם. כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב: "וְרֹאֶה אֲדָם וּבָנָה אֲצִלוֹ צִיּוֹן" (יחזקאל ט).

וְזֶהוּ (ישעיה לג): "חֲזֵה "צִיּוֹן" קְרִינָה "מוֹעֲדֵינוּ, רֹאשֵׁי־תִבּוֹת מִצְחָק. שֶׁשֵּׁם הָיָה נִתְּוַעְדִים כָּל הַצִּיּוֹנִים, וּמִי שֶׁהָיָה צָרִיךְ לִידַע אִם לַעֲשׂוֹת הַדָּבָר אוֹ הַמַּשָּׂא וּמִתֵּן הָיָה יוֹדֵעַ שֵׁם. יְהִי רְצוֹן שֶׁיִּבְנֶה בְּמַהֲרָה בְּיַמֵּינוּ אָמֵן. רֹאֶה וְהִבֵּן וְהִבִּט אֶתְּה הַמַּעֲיָן עַד הֵיכָן הַדְּבָרִים מְגִיעִים. אֲשֶׁרִי הַמְּחַכֶּה וְיִגִיעַ לִידַע וְלִהְשִׁיג מַעֲט מִסּוּדוֹת הַמַּעֲשִׂיּוֹת הַלְלוּ, אֲשֶׁר לֹא נִשְׁמַעוּ כְּאֵלֶּה מִיָּמִים

וְדַע שֶׁכָּל אֵלוֹ הַפְּסוּקִים וְהַרְמְזִים הַמוּבָאִים אַחַר קִצַּת הַמַּעֲשִׂיּוֹת הֵם רַק רְמְזִים וְגִלּוֹי מְלֵתָא בְּעֵלְמָא, לְמַעַן יִדְעוּ כִּי לֹא דָּבָר רִיק הוּא חֵס וְשָׁלוֹם. וְכֹאֲשֶׁר נִשְׁמַע מִפִּי הַקְּדוֹשׁ בְּפִרוּשׁ שֶׁאָמַר שֶׁהוּא מְגַלֶּה אֵיזָה רְמְזִים בְּעֵלְמָא בְּאֵיזָה פְּסוּקִים הַמְּרְמְזִים לְסוּד הַמַּעֲשִׂיּוֹת לְמַעַן דַּעַת שְׂאִינוֹ מְדַבֵּר חֵס וְשָׁלוֹם דְּבָרִים בְּטָלִים חֵס וְשָׁלוֹם, אֲבָל סוּד הַמַּעֲשִׂיּוֹת בְּעֵצָם, רְחוּק מְדַעַתְנוּ וְעַמְק וְעַמְק עַמְק מִי יִמְצְאוּנוּ.

מעשה ז' - מזבוב ועכביש

עָנָה וְאָמַר: אֲסַפֵּר לָכֶם כָּל הַנְּסִיעָה שְׁלִי שֶׁהָיָה לִי: מַעֲשֶׂה בְּמֶלֶךְ אֶחָד, שֶׁהָיָה עָלָיו כְּפֹה מְלַחְמוֹת כְּבִדּוֹת וְכִבֵּשׁ אוֹתָם, וְלָקַח שְׁבוּיִים הַרְבֵּה. (בְּתוֹךְ דְּבָרָיו שֶׁהִתְחִיל לְסַפֵּר זֹאת הַמַּעֲשֶׂה עָנָה וְאָמַר בְּזֶה הַלְשׁוֹן: תֹּאמְרוּ שֶׁאֲסַפֵּר לָכֶם הַכֹּל וְתוּכְלוּ לְהַבִּין) וְהָיָה הַמֶּלֶךְ עוֹשֶׂה סַעֲדָה גְדוֹלָה שֶׁקוֹרִין בְּאִיל בְּכָל שָׁנָה בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם שֶׁכִּבֵּשׁ הַמְּלַחְמָה. וְהָיָה שֵׁם עַל הַבְּאִיל כָּל הַשָּׂרִי מְלוּכָה וְכָל הַשָּׂרִים כְּדָרָךְ הַמְּלָכִים, וְהָיָה עוֹשִׂין שֵׁם עֲנִינֵי צְחוּק שֶׁקוֹרִין קוֹמְעֵדִים, וְהָיָה מְשַׁחֲקִים וְצוֹחֲקִים מִכָּל הָאֲמוֹת, מִהַיְשָׁמַעַל וּמִכָּל הָאֲמוֹת. וְהָיָה עוֹשִׂים וּמַעֲקֻמִּים בְּדָרָךְ שְׁחוּק כְּדָרָךְ הַנְּמוּס וְהַהֲנַהֲגָה שֶׁל כָּל אֲמָה, וּמִן הַסֵּתֶם מִיִּשְׂרָאֵל גַּם-כֵּן הָיָה עוֹשִׂין הַשְּׁחוּק.

וְצִוָּה הַמֶּלֶךְ לְהִבִּיא לוֹ הַסֵּפֶר שֶׁהָיָה כְּתוּב בּוֹ הַנְּמוּסִים וְהַהֲנַהֲגָה שֶׁל כָּל

אָמָה וְאָמָה, וּבְכָל מְקוֹם שֶׁהָיָה פּוֹתַח אֶת הַסֵּפֶר, הָיָה רוֹאֵה שְׁכַתּוֹב בּוֹ
הַהֲנַהֲגָה וְהַנְּמוּסִים שֶׁל הָאָמָה, כְּדָרָךְ שֶׁהָיוּ עוֹשִׂין בְּעֲלֵי הַשְּׁחוּק מִמֶּשׁ, כִּי
מִסְתַּמָּא גַם זֶה שֶׁעָשָׂה הַצְּחוּק וְהַקְּאֻמְעֵדְיָא רָאָה גַם־כֵּן אֶת הַסֵּפֶר הַנִּיִּיל.
וּבִתּוֹךְ שֶׁהָיָה הַמְּלֻךְ יוֹשֵׁב עַל הַסֵּפֶר, רָאָה שֶׁהָיָה עֶכְבִּישׁ, הַנִּקְרָא (שְׂפִיו),
שֶׁהָיָה מֵרַחֵשׁ עַל צְדֵי הַסֵּפֶר דְּהֵינּוּ עַל חֲדֵי הַדְּפִין, וּמֵצֵד הַבֵּי הָיָה עוֹמֵד
זָבוּב. מִן הַסֵּתֶם לְהִיכֵן הוֹלֵךְ הָעֶכְבִּישׁ? אֵל הַזָּבוּב. וּבִתּוֹךְ שֶׁהָיָה הָעֶכְבִּישׁ
מֵרַחֵשׁ וְהוֹלֵךְ אֵל הַזָּבוּב בָּא רוּחַ וְהָרִים אֶת הַדָּף מִן הַסֵּפֶר, וְלֹא הָיָה
הָעֶכְבִּישׁ יָכוֹל לִילֵךְ אֵל הַזָּבוּב. וְחִזְרָה לְאַחוּרִיָּה, וְעָשְׂתָה עֲצָמָה בְּעַרְמָה
כְּאֵלוֹ הִיא חוֹזֶרֶת וְאֵינָה רוֹצֶה עוֹד לִילֵךְ אֵל הַזָּבוּב. וְחִזְרָה הַדָּף לְמִקּוּמָה,
וְחִזְרָה הָעֶכְבִּישׁ לִילֵךְ אֵל הַזָּבוּב, וְאַזִּי שׁוֹב הָרִים הַדָּף וְלֹא הִנִּיחָהּ, (הֵינּוּ
שֶׁהַדָּף חִזַּר וְהָרִים אֶת עֲצָמוֹ וְלֹא הִנִּיחַ אֶת הָעֶכְבִּישׁ לִילֵךְ אֵל הַזָּבוּב)
וְחִזְרָה, וְכֵן הָיָה כְּמָה פְּעָמִים. אַחֲרֵכֶּךָ שׁוֹב חִזְרָה הָעֶכְבִּישׁ לִילֵךְ אֵל הַזָּבוּב,
וְהִיָּתָה מֵרַחֵשֶׁת וְהוֹלֶכֶת עַד שֶׁכָּבַר חֲטָפָה עֲצָמָה בְּרָגֵל אַחַד עַל הַדָּף. וְשׁוֹב
הָרִים הַדָּף אֶת עֲצָמוֹ, וְהִיא כְּבֹר הִיָּתָה עַל הַדָּף קֶצֶת, וְאַזִּי הִנִּיחַ הַדָּף אֶת
עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי עַד שֶׁנִּשְׁאַרָה הָעֶכְבִּישׁ תַּחְתָּיו בְּחֻלָּל בֵּין דָּף לְדָף, וְהִיָּתָה
מֵרַחֵשֶׁת שֶׁם וְנִשְׁאַרָה מִטָּה מִטָּה עַד שֶׁלֹּא נִשְׁאַר מִמֶּנָּה כְּלוּם. (וְהַזָּבוּב לֹא
אַסֵּפֶר לָכֶם מָה שֶׁהָיָה בָּהּ).

וְהַמְּלֻךְ הָיָה רוֹאֵה כָּל זֶה וְהָיָה מִתְמַיֵּה עֲצָמוֹ, וְהָבִין שֶׁאֵין זֶה דְּבַר רִיק, רַק
שְׂמֵרָאִין לוֹ אֵיזָה דְּבַר. (וְכָל הַשְּׂרִים רָאוּ שֶׁהַמְּלֻךְ מִסְתַּפְּל וּמִתְמַיֵּה עַל זֶה)
וְהַתְּחִיל לַחֲשֹׁב בְּזֶה, מָה זֶה וְעַל מָה זֶה, וְנִתְנַמֵּם עַל הַסֵּפֶר.
וְחָלַם לוֹ, שֶׁהָיָה בִּידוֹ אָבִן טוֹב שֶׁקוֹרִין דּוּמִיט, וְהָיָה מִסְתַּפְּל בּוֹ, וְהָיוּ
יוֹצְאִין מִמֶּנּוּ גְזָמוֹת אֲנָשִׁים, וְהַשְּׁלִיךְ מִיָּדוֹ הַדּוּמִיט. וְהַדָּרָךְ אֲצֵל הַמְּלָכִים,
שֶׁתּוֹלָה עַל־גַּבְיָהֶם הַפֶּאֶטְרֵעַט שְׁלוֹ וְעַל־גַּבֵּי הַפֶּאֶטְרֵעַט תּוֹלָה הַכֶּתֶר. וְהָיוּ
אוֹתָן הָאֲנָשִׁים הַיּוֹצְאִין מִן הַדּוּמִיט לּוֹקְחִין אֶת הַפֶּאֶטְרֵעַט, וְחִתְּכוּ אֶת
רֹאשׁוֹ, וְאַחֲרֵכֶּךָ לְקַחוּ אֶת הַכֶּתֶר וְהַשְּׁלִיכוּ לְתוֹךְ הַרְפֵּשׁ (כָּל זֶה חָלַם לוֹ).
וְהָיוּ אוֹתָן הָאֲנָשִׁים רְצִים אֵלָיו לְהַרְגוֹ, וְהָרִים עֲצָמוֹ דָּף מִן הַסֵּפֶר הַנִּיִּיל
שֶׁהָיָה שׁוֹכֵב עָלָיו, וְהָגוּ לְפָנָיו וְלֹא יָכְלוּ לַעֲשׂוֹת לוֹ מְאוּמָה, וְהִלְכוּ מִמֶּנּוּ.
וְאַחֲרֵכֶּךָ חִזַּר הַדָּף לְמִקּוּמוֹ, וְשׁוֹב הָיוּ רְצִים לְהַרְגוֹ, וְחִזַּר וְהָרִים הַדָּף
כְּנִיִּיל, וְכֵן הָיָה כְּמָה פְּעָמִים.

וְהָיָה מִשְׁתַּוְּקֵק מְאֹד לְרֹאוֹת אֵיזָה דָּף שְׂמִיגָן עָלָיו, מְאִיזָה נְמוּסִים שֶׁל אֵיזָה
אָמָה כְּתוּב עָלָיו, וְהָיָה מִתְיָרָא לְהַסְתַּפְּל, וְהַתְּחִיל לַצֶּעֶק: חֲבַל, חֲבַל.
וְשִׁמְעוּ כָּל הַשְּׂרִים שֶׁהָיוּ יוֹשְׁבֵין שָׁם, וְהָיוּ חִפְצִים לְהַקִּיצוֹ, אֵךְ אֵין זֶה נְמוּס
לְהַקִּיץ אֶת הַמְּלֻךְ. וְהָיוּ מִפִּים סְבִיבוֹתָיו כְּדִי לְהַקִּיצוֹ וְלֹא הָיָה שׁוֹמֵעַ.
בְּתוֹךְ כֶּךָ בָּא אֵלָיו הַר גְּבוּהָ, וְשָׂאֵל אוֹתוֹ: מָה אַתָּה צוֹעֵק כְּלִכֶּךָ שְׂזָה זְמַן
רַב שְׂאֲנִי יִשֵּׁן וְלֹא הַקִּיץ אוֹתִי כְּלוּם שׁוּם דְּבַר, וְאַתָּה הַקִּיצוֹת אוֹתִי? אָמַר
לוֹ: וְלֹא אֲצַעֵק? שֶׁהֵם קָמִים עָלַי לְהַרְגֵנִי, רַק שְׂזָה הַדָּף מִגֵּן עָלַי. הַשִּׁיב לוֹ
הָהָר: אִם זֶה הַדָּף מִגֵּן עָלֶיךָ אֵין אַתָּה צָרִיךְ לְהַתְיָרָא מִשׁוּם דְּבַר, כִּי גַם
עָלַי קָמִים הַרְבֵּה שׁוֹנְאִים, רַק זֶה הַדָּף מִגֵּן עָלַי. בּוֹא וְאַרְאֵךְ.
וְהָרָאָה לוֹ שֶׁסְבִיב הָהָר עוֹמְדִים אֲלֵפִים וְרַבְבוֹת שׁוֹנְאִים וְעוֹשִׂים סְעֵדוֹת
וְשִׁמְחִים, וְכִלְיָזְמֵר מְזַמְרִים וּמְרַקְדִין, וְהַשְּׂמָחָה הִיא, שְׂאֵיזָה כֶּת מֵהֶם
חוֹשֵׁב אַחַד וּבָא עַל אֵיזָה חֲכָמָה אֵיךְ לַעֲלוֹת אֶל הָהָר, וְאַזִּי עוֹשִׂים שְׂמָחָה
גְּדוֹלָה וְסְעֵדָה וּמְזַמְרִים וְכוּ'. וְכֵן כָּל כֶּת וְכֶת מֵהֶם, רַק שְׂזָה הַדָּף שֶׁל אֵלוֹ

הנמוסים שמגן עליך, מגן עלי.
ובראש החר היה נסר שקורין טאבליצע, והיה כתוב שם הנמוסים של
הדרך המגן עליו מאיזה אמה הוא, רק מחמת שההר גבוה אין יכולים
לקרות אותו הכתב, רק למטה היה טאבליצע, והיה כתוב שם, שמי שיש
לו כל השנים, יכול לעלות אל החר. ונתן השם יתברך שגדל עשב במקום
שצריכין לעלות אל החר, ומי שבא לשם היה נופלים לו כל השנים, הן
שהיה הולך ברגליו, הן שהיה רוכב, הן שהלך בעגלה עם בהמות, היה
נופלים כל השנים. והיו מנחים שם חמרים חמרים של שנים כמו הרים
הרים.

אחר כך לקחו אותן האנשים הנ"ל, וחזרו והעמידו יחד את הפטרעט
כבראשונה, ואת הכתר לקחו ורחצו אותו, וחזרו ותלאום במקומם.
והקיץ המלך, והסתכל תכף על הדרך שהגן עליו מאיזה נמוס של איזה
אמה הוא, וראה שכתוב בו הנמוס של ישראל, והתחיל להסתכל (על הדרך)
בדרך אמת, והבין האמת לאמתו. וישב עצמו, שהוא עצמו בודאי יהיה
ישראל, רק מה עושין להחזיר למוטב כלם, להביאם להאמת?
וישב עצמו, שילך ויסע לבקש חכם שיפתר לו החלום כהיותו. ולקח עמו
שני אנשים ונסע להעולם, לא כדרך המלך, רק כאיש פשוט. והיה נוסע
מעיר לעיר וממדינה למדינה, ושאל איך נמצא חכם שיוכל לפתור חלום
כהיותו. והודיעו לו ששם ושם נמצא חכם כזה. ונסע לשם, ובא אל החכם,
וספר לו האמת, איך שהוא מלך וכבש מלחמות וכל המעשה שהיה כנ"ל,
ובקש ממנו לפתור חלומו. והשיב לו: אני בעצמי איני יכול לפתור, רק שיש
זמן, באותו יום באותו חדש, ואזי אני מקבץ כל סממני הקטרת ועושה
מהם מרכב, ומעשנין את האדם באלו הקטרת, ואותו האדם חושב
במחשבתו מה שרוצה לראות ולידע, ואזי ידע הכל.
וישב המלך עצמו, מאחר שכבר פלה זמן רב בשביל זה, שימתין עוד עד
אותו היום ואותו החדש, ואזי עשה לו החכם כן כנ"ל, ועשן אותו עם
הקטרת כנ"ל. והתחיל לראות אפלו מה שהיה נעשה עמו קדם הלכה בעת
שהיה הנשמה בעולם העליון, וראה שהיו מוליכין הנשמה שלו דרך כל
העולמות, והיו מכריזין ושואלין מי שיש לו ללמד חוב על זאת הנשמה,
יבוא. ולא היה נמצא אחד ללמד חוב עליה. בתוך כך בא אחד ורץ וצעק:
רבונו של עולם! שמע תפלתי. אם זה יבוא לעולם, מה לי לעשות עוד, ועל
מה בראתני? וזה היה הס"מ. (הינו זה שצעק כל זה היה הס"מ בעצמו).
והשיבו לו: זאת הנשמה צריכה לירד להעולם בודאי, ואתה חשב לך עצה.
להלך.

והוליכו את הנשמה עוד דרך עולמות, עד שהביאו אותה להבית דין של
מעלה כדי להשביע אותה, שתירד להעולם. ואותו האיש עדין לא בא.
ושלחו אחריו שליח, ובא והביא עמו זקן אחד שהיה כפוף בדרך הזקן,
שהיה מכיר עמו מכבר (הינו שהבעל דבר היה לו הפרות עם זה הזקן
הכפוף מכבר), ושחק, ואמר: כבר נתתי לי עצה. רשאי הוא לילך להעולם.
והניחו את הנשמה וירדה להעולם. והיה רואה כל מה שעבר עליו מתחלה
ועד סוף, ואיך נעשה מלך, והמלחמות שהיה לו וכו'. (ולקח שבויים,
ובתוכם היה יפת תאר, שהיה לה כל מיני חן שבעולם, רק שזה החן לא

הָיָה מַעֲצָמָה, רַק שֶׁהָיָה תּוֹלָה עָלֶיהָ דּוֹמִיט, וְאוֹתוֹ הַדּוֹמִיט הָיָה לוֹ כָּל מִינֵי חוֹ, וּמַחֲמַת זֶה נִדְמָה שֶׁיֵּשׁ לָהּ כָּל מִינֵי חוֹ. וְעַל אוֹתוֹ הִהָר אֵינָם יְכוּלִים לָבוֹא, רַק חֲכָמִים וְעֹשִׂירִים וְכוּי' (וַיּוֹתֵר לֹא הִגִּיד) וַיֵּשׁ עוֹד הַרְבֵּה מְאֹד בָּזָה. (מִן וְלִקְחָ שְׂבוּיִים עַד הַסּוֹף לֹא נִכְתַּב כְּרֵאוֹי כְּמוֹ שֶׁסָּפַר). מִזְמוֹר לְדָוִד בְּבִרְחוֹ וְכוּי'. ה' מָה רַבּוּ צָרֵי רַבִּים קָמִים עָלַי וְכוּי'. וְאַתָּה ה' מִגֵּן בְּעַדִי כְּבוֹדִי וּמְרִים רֵאשִׁי. קוֹלִי אֶל ה' אֶקְרָא, וַיַּעֲנֵנִי מִהָר קִדְשׁוֹ סֵלָה, הַר הַנִּי"ל. אֲנִי שִׁכַּבְתִּי וְאִישָׁנָה, כִּנְי"ל. הַקְּצוֹתַי וְכוּי'. לֹא אִירָא מְרַבּוֹת עִם וְכוּי'. כִּי הַפִּיתָ אֶת כָּל אוֹיְבֵי לַחֵי שְׁנֵי רִשְׁעִים שִׁבְרָתָ, כִּי הָיוּ נוֹפְלִים לָהֶם הַשְּׁנִים כְּשָׂרְצוּ לַעֲלוֹת אֶל הָהָר. עַל עַמּוּד בְּרִכְתָּךְ סֵלָה (תְּהִלִּים ג'). עֲמֹד וְהִתְבּוֹנֵן נִפְלְאוֹת אֱלֹהֵי, אִם בְּעַלְנֹפֶשׁ אֶתָּה תִּשָּׂא בְּשָׂרְךָ בְּשִׁנֶּיךָ, וְנִפְשָׁךְ תִּשָּׂא בְּכַפְּךָ. תַּעֲמֹד מִרְעִיד וּמִשְׁתּוֹמֵם, תִּסְמַר שְׁעָרוֹת רֵאשֶׁךְ וְתִשׁוּב תִּתְפַּלֵּא, בְּדַבָּרִים הָאֵלֶּה הָעוֹמְדִים בְּגַבְהֵי מְרוֹמִים.

מעשה ח' - מרב ובן יחיד

מַעֲשֵׂה בְּרַב אֶחָד, שֶׁלֹּא הָיָה לוֹ בָּנִים. אַחֲר־כֵּן הָיָה לוֹ בֶּן יָחִיד, וְגִדְל אוֹתוֹ, וְהִשִּׂיא אוֹתוֹ, וְהָיָה יוֹשֵׁב בְּעַלְיָה וְלָמַד, כְּדָרְךָ אֶצֶל הַגְּבִירִים. וְהָיָה לוֹמַד וּמִתְפַּלֵּל תְּמִיד, רַק שֶׁהָיָה מְרַגֵּשׁ בְּעַצְמוֹ שֶׁחָסַר לוֹ אֵיזָה חֲסָרוֹן וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ מֵהוּ, וְלֹא הָיָה מְרַגֵּשׁ טַעַם בְּלִמּוּדוֹ וּבִתְפִלָּתוֹ. וְסָפַר לִפְנֵי שְׁנֵי אֲנָשִׁים בָּנֵי הַנְּעוּרִים, וְנִתְּנוּ לוֹ עֵצָה שֶׁיִּסַּע לְאוֹתוֹ צָדִיק. וְאוֹתוֹ בֶּן הַנִּי"ל עָשָׂה מְצוּהַ שְׂבָא עַל־יָדָה לְבַחֲיַנַּת מְאוּר הַקָּטָן. וְהִלֵּךְ אוֹתוֹ הַבֶּן יָחִיד וְסָפַר לְאָבִיו, בְּאֲשֶׁר שָׂאִינוֹ מְרַגֵּשׁ טַעַם בְּעַבְדוֹתוֹ כִּנְי"ל, וְחָסַר לוֹ, וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ מֵהוּ. בְּכֵן הוּא רוֹצֵה לְנַסֵּעַ לְאוֹתוֹ צָדִיק. וְהִשִּׁיב לוֹ אָבִיו: אֵיךְ אֶתָּה בָּא לְנַסֵּעַ אֵלָיו? הֲלֹא אֶתָּה לְמַדָּן יוֹתֵר מִמֶּנּוּ, וּמִיַּחַס יוֹתֵר מִמֶּנּוּ? לֹא נָאֵה לָךְ לְנַסֵּעַ אֵלָיו, כִּלְכֵּךְ מִדָּרְךָ זֶה! עַד שֶׁמָּנַע אוֹתוֹ לְנַסֵּעַ. וְחָזַר לְלִמּוּדוֹ, וְשׁוּב הִרְגִישׁ חֲסָרוֹן כִּנְי"ל. וְהִתְיַעֵץ שׁוּב עִם אוֹתוֹ הָאֲנָשִׁים הַנִּי"ל, וַיַּעֲצוּ אוֹתוֹ כְּמִקְדָּם לְנַסֵּעַ לְהַצְדִּיק, וְשׁוּב הִלֵּךְ לְאָבִיו, וְהִטָּה אוֹתוֹ אָבִיו וּמָנַע אוֹתוֹ כִּנְי"ל. וְכֵן הָיָה כְּמָה פְּעָמִים. וְהַבֶּן הַנִּי"ל הָיָה מְרַגֵּשׁ שֶׁחָסַר לוֹ, וְהָיָה מִתְגַּעְגַּע מְאֹד לְמַלְאוֹת חֲסָרוֹנוֹ וְלֹא יוֹדֵעַ מֵהוּ כִּנְי"ל. וּבֹא עוֹד לְאָבִיו וְהַפְּצִיר בּוֹ, עַד שֶׁהִכְרַח אָבִיו לְנַסֵּעַ עִמוֹ, כִּי לֹא רָצָה לְהַנִּיחַ אוֹתוֹ לְנַסֵּעַ לְבָדוֹ, מַחֲמַת שֶׁהָיָה בֶּן יָחִיד. וְאָמַר לוֹ אָבִיו: הֲלֹא תִרְאֶה שֶׁאֲסַע עִמָּךְ, וְאַרְאֶה לָךְ שָׂאִין בּוֹ מִמֶּשׁ. וְאַסְרוּ הַמְּרַכְבָּה וְנִסְעוּ. אָמַר לוֹ אָבִיו: בָּזָה אֲנִסָּה: אִם יִתְנַהֵג כְּסִדָּר, הוּא מִן הַשְּׂמַיִם, וְאִם לֹא אֵינוֹ מִן הַשְּׂמַיִם, וְנִחְזַר. וְנִסְעוּ וּבָאוּ אֶל גֶּשֶׁר קָטָן, וְנִפְל סוּס אֶחָד וְהִמְרַכְבָּה נִתְהַפְּכָה וְכִמְעַט נִטְבְּעוּ. אָמַר לוֹ אָבִיו: רָאֵה שָׂאִינוֹ מִתְנַהֵג כְּסִדָּר, וְאֵין הַנִּסְיָעָה מִן הַשְּׂמַיִם, וְנִחְזְרוּ. וְחָזַר הַבֶּן לְלִמּוּדוֹ, וְשׁוּב רָאֵה הַחֲסָרוֹן שֶׁחָסַר לוֹ וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ. וְחָזַר וְהַפְּצִיר בְּאָבִיו כִּנְי"ל, וְהִכְרַח לְנַסֵּעַ עִמוֹ שְׁנִית. וְכִשְׁנִסְעוּ הָעַמִּיד אָבִיו הַנִּסְיָוִן

כְּבָרָא שׁוֹנָה אִם יִתְנַהֵג כְּסֹדֵר. וְנִזְדַּמּוֹן, כְּשֶׁהָיוּ נוֹסְעִים וְנִשְׁבְּרוּ שְׁנֵי הַיְדוּת
שְׁקוֹרִין אֶקְסִין, וְאָמַר לוֹ אָבִיו: רְאֵה שְׂאִינוֹ מִתְנַהֵג לָנוּ לְנִסְעָה, כִּי הֵאֵם זֶה
דְּרֹךְ הַטְּבַע שֶׁיִּשְׁתַּבְּרוּ שְׁנֵי הָאֶקְסִין? וְכִמָּה פְּעָמִים שֶׁנִּסְעוּ עִם הַמְרַכְּבָה
הַזֹּאת, וְלֹא נִזְדַּמּוֹן כְּזֹאת. וְחִזְרוּ.
וְחִזַּר הַבֵּן הַנִּי"ל לְדַרְכּוֹ כַּנִּי"ל (הֵינּוּ לְלִמּוּדוֹ וְכוּ' כַּנִּי"ל), וְשׁוֹב הַרְגִישׁ הַחֲסָרוֹן
כַּנִּי"ל, וְהֶאֱנָשִׁים יַעֲצוּ אוֹתוֹ לְנִסְעָה. וְחִזַּר לְאָבִיו וְהִפְצִיר אוֹתוֹ, כַּנִּי"ל, וְהִכְרַח
לְנִסְעָה עִמוֹ עוֹד. וְאָמַר לוֹ הַבֵּן שֶׁלֹּא נַעֲמַד עוֹד עַל נִסְיוֹן כָּזֶה, כִּי זֶה דְּרֹךְ
הַטְּבַע, שֶׁנוֹפֵל סוּס לְפְעָמִים, אוֹ שֶׁנִּשְׁתַּבְּרוּ הָאֶקְסִין, אִם לֹא שִׁיחִיָּה אֵיזָה
דְּבַר מְרַגֵּשׁ מְאֹד. וְנִסְעוּ וּבָאוּ לְקַרְעֻטְשָׁמִי לְלוֹן, וּמִצְאוּ שֶׁם סוֹחַר, וְהִתְחִילוּ
לְסַפֵּר עִמוֹ כְּדֶרֶךְ הַסוֹחָרִים, וְלֹא גָלוּ לוֹ שֶׁהֵם נוֹסְעִים לְשָׁם, כִּי הָרַב הָיָה
מִתְבַּיֵּשׁ בְּעֲצָמוֹ לוֹמַר שֶׁנוֹסֵעַ לְאוֹתוֹ הַצַּדִּיק. וְהָיוּ מְדַבְּרִים מֵעַסְקֵי הָעוֹלָם,
עַד שֶׁבְּסִבּוֹב הַדְּבָרִים הִגִּיעוּ לְסַפֵּר מִצַּדִּיקִים, הֵיכֵן נִמְצְאוּ צַדִּיקִים, וְסַפֵּר
לָהֶם שֶׁשָׁם נִמְצָא צַדִּיק, וְשָׁם, וְשָׁם, וְהִתְחִילוּ הֵם לְדַבֵּר מֵהַצַּדִּיק שֶׁנִּסְעוּ
אֵלָיו. הַשֵּׁיב לָהֶם: זֶה? (בְּלִשׁוֹן תַּמָּה) הֲלֹא קָל הוּא, כִּי אֲנִי נוֹסֵעַ עִכְשָׁו
מִמָּוֶן, וְאֲנִי הֵייתִי שָׁם, שֶׁהָיָה עוֹבֵר עֲבֵרָה. עָנָה אָבִיו וְאָמַר לְבָנוּ: הֲרֵאִיתָ
בְּנִי, מָה שָׂזָה הַסוֹחַר מְסַפֵּר לְפִי תָמוּ, וְהֲלֹא הוּא נוֹסֵעַ מִשָּׁם. וְחִזְרוּ לְבֵיתָם.
וְנִפְטַר אוֹתוֹ הַבֵּן, וּבָא בְּחִלּוֹם לְהָרַב הַנִּי"ל אָבִיו, וְרָאָה אוֹתוֹ שֶׁהָיָה עוֹמֵד
בְּכַעַס גָּדוֹל, וְשָׂאֵל אוֹתוֹ: לָמָּה אֲתָה בְּכַעַס כָּל־כָּךְ? וְהַשֵּׁיב לוֹ, שֶׁיִּסְעַתְּ לְאוֹתוֹ
הַצַּדִּיק הַנִּי"ל (שֶׁרָצָה לְנִסְעָה עִם בָּנוּ אֵלָיו כַּנִּי"ל), וְהוּא יִגִּיד לָךְ עַל מָה אֲנִי
בְּכַעַס. וְהִקִּיץ, וְאָמַר, שֶׁמְקַרָּה הוּא. אַחֲרֵכֶךְ חָלַם לוֹ עוֹד כַּנִּי"ל, וְאָמַר
שֶׁהוּא גִסְכֵּן חִלּוֹם שָׂוָא, וְכֵן עַד שֶׁלָּשָׁה פְּעָמִים. וְהָבִינוּ: הֲלֹא דְבַר הוּא. וְנִסְעָה
לְשָׁם.

וּפָגַע בְּהַדְרֹךְ אֶת הַסוֹחַר שֶׁפָּגַע מִקֵּדָם בְּעֵת שֶׁנִּסְעָה עִם בָּנוּ, וְהִפִּיר אוֹתוֹ
וְאָמַר לוֹ: הֲלֹא אֲתָה הוּא שְׂרָאִיתִיךָ בְּאוֹתוֹ הַקַּרְעֻטְשָׁמִי? וְהַשֵּׁיב לוֹ: בּוֹדְאִי
רֵאִיתָ אוֹתִי. וּפְתַח פִּיו, וְאָמַר לוֹ אִם תִּרְצָה, אֶהְיָה בּוֹלֵעַ אוֹתְךָ. אָמַר לוֹ:
מָה אֲתָה מְדַבֵּר? הַשֵּׁיב לוֹ: זְכוּר אֲתָה, כְּשֶׁנִּסְעַתָּ עִם בְּנֵךְ. וּבִתְחִלָּה נָפַל סוּס
עַל הַגֶּשֶׁר, וְחִזְרָתָ. אַחֲרֵכֶךְ נִשְׁבְּרוּ הָאֶקְסִין, אַחֲרֵכֶךְ פָּגַעְתָּ בִּי, וְאִמְרַתִּי לָךְ
שֶׁהוּא קָל. וּמֵאַחַר שֶׁפְּטַרְתִּי אוֹתוֹ, אֲתָה בְּנֵךְ, עִכְשָׁו אֲתָה רִשָּׁאִי לְנִסְעָה, כִּי
הוּא הָיָה בְּחִינַת מְאוֹר הַקֶּטָן, וְהַצַּדִּיק הַנִּי"ל הוּא בְּחִינַת מְאוֹר הַגָּדוֹל, וְאִם
הָיוּ מִתּוֹעֲדִים יַחַד, הָיָה בָּא מְשִׁיחַ; וְכִיּוֹן שֶׁפְּטַרְתִּי אוֹתוֹ אֲתָה רִשָּׁאִי לְנִסְעָה.
וּבִתּוֹךְ דְּבָרָיו נֶעְלַם, וְלֹא הָיָה לוֹ עִם מִי לְדַבֵּר. וְנִסְעָה הָרַב אֶל הַצַּדִּיק, וְצַעַק
חֲבֵל! חֲבֵל! חֲבֵל עַל דְּאִבְדִּין וְלֹא מִשְׁתַּכַּחֵין! הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יֹשִׁיב נְדַחֵינוּ
בְּקִרְוֵב,

וְזֶה הַסוֹחַר הַנִּי"ל הָיָה הַסִּי"מ בְּעֲצָמוֹ, (שֶׁנִּדְמָה לְסוֹחַר וְהִטְעָה אוֹתָם,
וְאַחֲרֵכֶךְ כְּשֶׁפָּגַע שְׁנֵית בְּהָרַב הַנִּי"ל, הִתְגַּרְהָ עִמוֹ הוּא בְּעֲצָמוֹ עַל אֲשֶׁר שָׁמַע
לְעֲצָתוֹ, כִּי כֵן דָּרְכּוֹ בְּיָדוֹעַ) הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִצְלִילָנוּ.

מעשה ט' - מחכם ותם

מעשה שני בעלי־בתים היו בעיר אחת והיו גדולים בעשירות, והיה להם בתים גדולים, והיו להם שני בנים, לכל אחד בן אחד, ולמדו שניהם בחדר אחד. ואלו השני בנים היו אחד מהם ברהבנה, והאחד היה תם (לא שהיה טפש אלא שהיה לו שכל פשוט ונמוד). ואלו השני בנים היו אוהבים זה את זה מאד. אף־על־פי שהאחד היה חכם והאחד היה תם ומחו היה נמוד, אף־על־פי־כן אהבו זה את זה מאד.

לימים התחילו ה' בעלי בתים הנ"ל לירד, וירדו מטה מטה עד שאבדו הכל ונעשו אביונים, ולא נשאר להם כי אם הבתים שלהם. והבנים התחילו להתגדל. אמרו האבות הנ"ל להבנים: אין בידינו לשלם עבורכם להחזיק אתכם, עשו לכם מה שתעשו. הלך התם ולמד מלאכת רצען. והחכם, שהיה ברהבנה לא היה רצונו לעסק במלאכה פשוטה כזו, וישב בדעתו שילך בעולם ויסתכל מה לעשות. והיה הולך ומשוטט בשוק, וראה עגלה גדולה עם ארבעה סוסים וחאמיטיש שהיתה רצה והולכת. ענה ואמר להסוחרים: מאין אתם? השיבו לו: מוארשא. להיכן אתם נוסעים? לוארשא. שאל אותם: שמא אתם צריכים משרתים? ראו שהוא ברהבנה ומזרז, והוטב בעיניהם, וקבלו אותו עמם. ונסע עמם ושמש אותם היטב מאד על הדרך. בבואו לוארשא, מאחר שהיה ברהבנה ישב עצמו: מאחר שכבר אני בוארשא למה לי להתקשר עם אלו, אולי יש מקום טוב מהם, אלך ואבקש ואראה. והלך בשוק, והתחיל לחקר ולשאל על האנשים שהביאוהו ואם יש טוב מהם. ואמרו לו, שהאנשים הללו הם הגונים וטוב להיות אצלם, אך שקשה מאד להיות אצלם, מחמת שהמשא ומתן שלהם הוא למרחקים

הלך וראה משרתים של גועלבין שהיו הולכים בשוק, והיו הולכים כדרךם, עם מיני חן שלהם, בכובעיהם ובמנעליהם עם הקצוות בולטות ושאר מיני חן שיש להם בהלוכיהם ובמלבושיהם. והוא היה ברהבנה וחריו וישר בעיניו מאד מחמת שהוא ענין נאה וגם הדבר בביתו במקומו. הלך אל האנשים שהביאוהו, ונתן להם תשואות חן, ואמר להם שאין נוח לפניו להיות אצלם. ועל מה שהביאוהו בעד זה שמש אותם בדרך.

והלך ועמד עצמו אצל בעל־הבית אחד. ודרך המשרתים שבתחלה צריכים להשכר בפחות ולעשות עבודות כבדות, ואחר־כך באים למעלות המשרתים הגדולים. והיה הבעל־הבית עושה עמו מלאכות כבדות, והיה שולחו לאדונים לשאת סחורה כדרך המשרתים, שצריכים לכף ידיהם תחת אציליהם להניח הבגד על בליטת היד ברחב הכתף, והיה כבד עליו מאד עבודה כזו. לפעמים היה צריך לעלות עם המשאוי הנ"ל על עליות הגבוהות, והיה קשה עליו העבודה. וישב עצמו, כי היה פילוסוף ברהבנה, מה לי לעבודה זו, הלא העקר הוא רק בשביל התכלית, לשא אשה ולהתפרנס, עדן איני צריך להסתכל על זה. על זה יהיה פנאי להבא בשנים הבאות, פעת טוב לי להיות משוטט בארץ, להיות במדינות, להשביע עיני

הלך בשוק, וראה שנוסעים בעגלה גדולה סוחרים, ושאל אותם: להיכן אתם נוסעים? ללאגורנא. התקחו אותי לשם? הן. וקבלו אותו לשם,

ומשם הפליג לאטליא, משם לשפאניא. בין קד ובין קד עברו כמה שנים, ועלידי זה נעשה עוד חכם יותר מאחר שהיה במדינות רבות. וישב עצמו, כעת ראוי להביט על התכלית. והתחיל לחשב עם פילוסופיא שלו מה לעשות, ויישר בעיניו ללמד מלאכת צורף (בזהב), שהיא מלאכה גדולה ונאה ויש בה חכמה, וגם היא מלאכה עשירה. והוא היה ברהבנה ופילוסוף ולא הצרף ללמד המלאכה כמה שנים, רק ברבע שנה קבל את האומנות ונעשה אומן גדול מאד והיה בקי במלאכה יותר מן האומן שלמדו. אחר-כך ישב עצמו: אף-על-פי שיש בידי מלאכה כזו, אף-על-פי-כן אין די לי בזה. היום חשוב זאת, פן בזמן אחר יחשב דבר אחר. והלך והעמיד עצמו אצל שטיין-שניידער, ומחמת הבנה שלו קבל אמנות הזאת גם-כן בזמן מעט ברבע שנה. אחר-כך ישב עצמו עם הפילוסופיא שלו: גם שיש בידי ב' האמנות, מי יודע פן לא יחשבו שניהם, טוב לי ללמד אמנות, שהיא חשובה לעולם. וחקר בהבנה ופילוסוף שלו ללמד דאקטורייה שהוא דבר הצריך וחשוב תמיד. ודרך למוד דאקטיריי שצריכין ללמד מקדם לשון לטיין והכתב וללמד חכמות פילוסופיא. והוא מחמת הבנתו למד גם זאת בזמן מעט ברבע שנה, ונעשה דאקטיר גדול ופילוסוף וחכם בכל החכמות. אחר-כך התחיל העולם להיות בעיניו כלא, כי מחמת חכמתו שהיה אמן גדול בזה, וחכם ודאקטיר בזה, היה כל אחד מבני העולם בעיניו כלא. וישב עצמו לעשות לו תכלית ולשא אשה, ואמר בדעתו: אם אשא אשה בכאן, מי ידע מה שנעשה ממני? אלך ואשוב לביתי, למען יראו מה שנהיה ממני, שהייתי נער קטן ועכשו באתי לגדלה כזו! והלך ונסע לביתו, והיה לו יסורין גדולים בדרך, כי מחמת חכמתו לא היה לו עם מי לדבר, ולא היה מוצא אכסניא כרצונו, והיה לו יסורים הרבה. והנה נשליך כעת את מעשה החכם, ונתחיל לספר במעשה התם: התם הנ"ל למד מלאכת רצענות, ומחמת שהיה תם למד הרבה עד שקבל, ולא היה בקי בהאומנות בשלמות, ונשא אשה, והיה מתפרנס מן המלאכה. ומחמת שהיה תם ולא היה בקי בהמלאכה כל-כך על פן היה פרנסתו בדחק גדול ובצמצום, ולא היה לו פנאי אפלו לאכל כי היה צריך תמיד לעסק במלאכה מחמת שלא היה יכול האמנות בשלמות. רק בשעת המלאכה, בשעה שהיה נוקב במרצע והיה מכניס ומוציא החוט העב של התפירה כדרך הרצענים, אז היה נושך חתיכת לחם ואוכל. ומנהגו היה, שהיה תמיד בשמחה גדולה מאד, והיה רק מלא שמחה תמיד. והיו לו כל המאכלים וכל המשקות וכל המלבושים. והיה אומר לאשתו: אשתי תן לי לאכל, והיתה נותנת לו חתיכת לחם ואכל. אחר-כך היה אומר: תן לי הרטב עם קטנית, והיתה חותכת לו עוד חתיכת לחם ואכל. והיה משבח ואומר: כמה יפה וטוב מאד הרטב הזה. וכן היה מצוה לתן לו הבשר ושאר מאכלים טובים פיוצא בזה, ובעד כל מאכל ומאכל היתה נותנת לו חתיכת לחם, והוא היה מתענג מאד מזה ושבח מאד את אותו המאכל, כמה הוא מתקן וטוב, כאלו היה אוכל אותו המאכל ממש. ובאמת היה מרגיש באכילתו הלחם טעם כל מאכל ומאכל שהיה רוצה, מחמת תמימותו ושמחתו והגדולה.

וְכֵן הָיָה מְצוּיָה: אֲשֶׁתִּי תָן לִי שֶׁכֶר לְשִׁתוֹת! וְנִתְּנָה לוֹ מַיִם. וְהָיָה מְשַׁבַּח
כַּמָּה יָפָה הַשֶּׁכֶר הַזֶּה. תָּן לִי דְבִשׁ! וְנִתְּנָה לוֹ מַיִם, וְהָיָה מְשַׁבַּח גַּם־כֵּן כַּנְי"ל.
תָּן לִי יַיִן וְכוּי' פְּיוּצָא בָּזָה! וְנִתְּנָה לוֹ מַיִם, וְהָיָה מִתְּעַנֵּג וּמְשַׁבַּח אוֹתוֹ
הַמְשָׁקָה כָּאלוֹ הוּא שׁוֹתָה אוֹתָה מִמֶּשׁ.
וְכֵן בְּמַלְבוּשִׁים הָיָה לָהֶם בְּשִׁתְפוֹת, לוֹ וּלְאֲשֶׁתוֹ פֶּעֶלֶץ אֶחָד. וְהָיָה אוֹמֵר:
אֲשֶׁתִּי תָן לִי הַפֶּעֶלֶץ! כְּשֶׁהָיָה צָרִיךְ לְלִבֵּשׁ פֶּעֶלֶץ, כְּגוֹן לִילָדָה לְשׁוֹק. וְהִיתָה
נוֹתְנָת לוֹ. כְּשֶׁהָיָה צָרִיךְ לְלִבֵּשׁ טוֹלִיפ לִילָדָה בֵּין אֲנָשִׁים, הָיָה אוֹמֵר: אֲשֶׁתִּי
תָּן לִי הַטוֹלִיפ! וְהִיתָה נוֹתְנָת לוֹ הַפֶּעֶלֶץ, וְהָיָה מִתְּעַנֵּג מִמֶּנּוּ, וְהָיָה מְשַׁבַּח:
כַּמָּה יָפָה הַטוֹלִיפ הַזֶּה! כְּשֶׁהָיָה צָרִיךְ לְקַאפְטִין, כְּגוֹן לִילָדָה לְבֵית־הַכְּנִסֵּת,
הָיָה מְצוּיָה וְאוֹמֵר: אֲשֶׁתִּי תָן לִי הַקַּאפְטִין! וְהִיתָה נוֹתְנָת לוֹ הַפֶּעֶלֶץ, וְהָיָה
מְשַׁבַּח וְאוֹמֵר: כַּמָּה יָפָה וְנָאָה הַקַּאפְטִין הַזֶּה! וְכֵן כְּשֶׁהָיָה צָרִיךְ לְלִבֵּשׁ
יוֹפָא, הִיתָה נוֹתְנָת לוֹ גַּם־כֵּן הַפֶּעֶלֶץ, וְהָיָה מְשַׁבַּח וּמִתְּעַנֵּג גַּם־כֵּן: כַּמָּה יָפָה
וְנָאָה הַיּוֹפָא הַזֶּאת, כַּנְי"ל, וְכֵן בְּכִיּוּצָא בָּזָה. וְהָיָה רַק מְלֵא שְׂמָחָה וְחֻדוּהָ
תַּמִּיד.

כְּשֶׁהָיָה גּוֹמֵר הַמְנַעֵל, וּמִן הַסֵּתֶם הָיָה לוֹ גִי קְצוֹוֹת, כִּי לֹא הָיָה יָכוֹל
הַאֲמִנוֹת בְּשִׁלְמוֹת כַּנְי"ל, הָיָה לוֹקַח הַמְנַעֵל בְּיָדוֹ, וְהָיָה מְשַׁבַּח אוֹתוֹ מְאֹד
וְהָיָה מִתְּעַנֵּג מְאֹד מִמֶּנּוּ, וְהָיָה אוֹמֵר: אֲשֶׁתִּי כַּמָּה יָפָה וְנִפְלָא הַמְנַעֵל הַזֶּה!
כַּמָּה מְתוֹק הַמְנַעֵל הַזֶּה! כַּמָּה מְנַעֵל שֶׁל דְּבִשׁ וְצוֹקִיר הַמְנַעֵל הַזֶּה! וְהִיתָה
שׁוֹאֵלֶת אוֹתוֹ: אִם־כֵּן מִפְּנֵי מָה שְׂאָרֵי רְצֻעָנִים נוֹטְלִים גִי זְהוּבִים בְּעַד זוּג
מְנַעֵלִים וְאֵתָה לוֹקַח רַק חֲצֵי טְאָלִיר (הַיַּינוּ זְהוּב וְחֲצִי)? הַשֵּׁיב לָהּ: מָה לִּי
בָּזָה? זֶה מַעֲשֶׂה שְׁלוֹ, וְזֶה מַעֲשֶׂה שְׁלִי! וְעוֹד לָמָּה לָנוּ לְדַבֵּר מֵאַחֲרֵים? הֲלֹא
נִתְחִיל לְחַשֵּׁב כַּמָּה וְכַמָּה אֲנִי מְרוּיַח בְּמְנַעֵל זֶה מִיָּד לְיָד: הַעוֹר הוּא בְּכָךְ,
הַזָּפֶת וְהַחוּטִים וְכוּי' בְּכָךְ, וְשְׂאָרֵי דְבָרִים פְּיוּצָא בָּזָה בְּכָךְ, לֹא־פָקִיס בְּכָךְ;
וְעֵתָה אֲנִי מְרוּיַח מִיָּד לְיָד עֲשָׂרָה גְדוּלִים, וּמָה אֲכַפֵּת לִי רוּחַ כָּזָה מִיָּד לְיָד?!
וְהָיָה רַק מְלֵא שְׂמָחָה וְחֻדוּהָ תַּמִּיד.
וְאֶצֶל הָעוֹלָם הָיָה לְלַעַג, וְהַשִּׁיגוֹ תִּאֲוָתָם בּוֹ שְׂמִצָּאוּ מִמִּי לְהַתְלוּצֵץ כְּרָצוֹנִם
כִּי הָיָה נִדְמָה לְמִשְׁגָּע. וְהָיוּ בָּאִים בְּנִי־אָדָם וְהִתְחִילוּ בְּכּוֹנֵה לְדַבֵּר עִמּוֹ,
בְּשִׁבִיל לְהַתְלוּצֵץ. וְהָיָה אוֹתוֹ הִתָּם אוֹמֵר: רַק בְּלִי לִיצְנוּת! וְתִכְף שֶׁהִשִּׁיבוּ
לוֹ בְּלִי לִיצְנוּת קִבֵּל דְּבָרֵיהֶם, וְהִתְחִיל לְדַבֵּר עִמָּם, כִּי יוֹתֵר לֹא הָיָה רוּצָה
לְהַעֲמִיק לְחַשֵּׁב חֲכָמוֹת שְׁגָם זֶה בְּעַצְמוֹ לִיצְנוּת, כִּי הָיָה אִישׁ תָּם. וְכִשְׁהָיָה
רוּאָה, שְׂכּוֹנְתָם לְלִיצְנוּת, הָיָה אוֹמֵר: מָה יְהִיָה כְּשֶׁתְּהִיָה חֲכָם מִמֶּנִּי? הֲלֹא
אֲזִי תְהִיָה שׁוֹטָה, כִּי מָה אֲנִי נִחְשָׁב? וְכִשְׁתְּהִיָה חֲכָם מִמֶּנִּי, אֲדַרְבָּא אֲזִי
תְהִיָה שׁוֹטָה! (כֹּל זֶה הָיָה דְרָכֵי הַתָּם, וְעֵתָה נִחְזֵר לְעַנְּנוּ רֵאשׁוֹן).
בְּתוֹךְ כֵּךְ נַעֲשֶׂה רַעַשׁ, שֶׁהַחֲכָם הַנִּי"ל נוֹסֵעַ וּבָא לְכָאן, בְּגִדְלָה וְחֲכָמָה גְדוּלָה.
וְרַץ הַתָּם גַּם־כֵּן לְקַרְאֵתוֹ בְּשִׂמְחָה גְדוּלָה, וְהָיָה אוֹמֵר לְאֲשֶׁתוֹ: תָּן לִי מֵהַר
הַיּוֹפָא, אֲלֹךְ לְקַרְאֵת חֲבָרֵי יְדִידֵי לְרֵאוֹתוֹ. וְנִתְּנָה לוֹ הַפֶּעֶלֶץ, וְהָיָה רָץ
לְקַרְאֵתוֹ. וְהַחֲכָם הָיָה נוֹסֵעַ בְּעִגְלוֹת־צֶבַח בְּגִדְלָה. וּבָא לְקַרְאֵתוֹ הַתָּם הַזֶּה
וְהָיָה שׁוֹאֵל בְּשִׁלּוּמוֹ בְּאַהֲבָה בְּשִׂמְחָה: אַחֵי חֲבִיבֵי מָה אֵתָה עוֹשֶׂה? בְּרוּךְ
הַמְּקוֹם שֶׁהִבִּיאָךְ וְאֲנִי זוֹכֵה לְרֵאוֹתָךְ. וְהַחֲכָם הַנִּי"ל גַּם כֹּל הָעוֹלָם הָיָה
בְּעֵינָיו כְּלֵא כַּנְי"ל, מְכַלֵּשׁכֵּן אִישׁ כָּזָה שֶׁנִּדְמָה לְמִשְׁגָּע, אֵךְ אֲרִי־עַל־פִּי־כֵן,
מִחֲמַת אַהֲבַת נְעוּרִים הַגְּדוּלָה שֶׁהָיָה בֵּינֵיהֶם, הָיָה מְקַרְבּוֹ וְנִסְעַ עִמּוֹ לְתוֹךְ
הָעִיר.

וְהִשְׁנִי בְעַל־בִּתִּים הַנִּי"ל, אָבִיהֶם שֶׁל אֱלוֹ הַבֵּי בָנִים, מֵתוּ בְּתוֹךְ אוֹתוֹ הַזְּמַן שֶׁהָיָה הַחֶכֶם מְשׁוּטֵט בַּמְדִּינוֹת, וְנִשְׁאַרוּ הַבָּתִּים שְׁלֵהֶם. וְהֵתֵם שֶׁהָיָה בְּמִקוּמוֹ נִכְנָס לְבֵית אָבִיו וַיִּרְשׁוּ, וְהַחֶכֶם שֶׁהָיָה בַּמְדִּינוֹת, לֹא הָיָה מִי לְקַבֵּל הַבֵּית, וְנִעְשָׂה כָּלָה וְאָבוֹד בֵּית הַחֶכֶם, וְלֹא נִשְׁאַר מִמֶּנּוּ כָּלוּם, וְלֹא הָיָה לְהַחֶכֶם מְקוֹם לְכַנָּס בּוֹ בְּבוֹאוֹ. וְנִסְעָה לְתוֹךְ אַכְסֵינְיָא אַחַת, וְהָיָה לוֹ שֵׁם יְסוּרִים כִּי לֹא הָיְתָה הָאֲכֻסְנְיָא כְּרֻצוֹנוֹ. וְהֵתֵם הַנִּי"ל מִצָּא לוֹ עֵתָה עֲבָדָא חֲדָשָׁה, וְהָיָה רֶץ וּבָא בְּכָל פְּעַם מִבֵּיתוֹ לְהַחֶכֶם בְּאַהֲבָה בְּשִׂמְחָה. וְהָיָה רוּאָה שֵׁישׁ לוֹ יְסוּרִין מֵהָאֲכֻסְנְיָא, וְאָמַר הֵתֵם לְהַחֶכֶם: אַחִי, עוֹל לְבֵיתִי, וְתַעֲמֵד אֶצְלִי, וְאֲנִי אֶקְבֹּץ כָּל מָה שֵׁישׁ לִי בְּקִמְץ אֶחָד, וְכָל בֵּיתִי הַכֹּל לְפָנֶיךָ כְּרֻצוֹנָךְ. וַיֵּשֶׁר בְּעֵינֵי הַחֶכֶם, וְנִכְנָס לְבֵיתוֹ, וְעָמַד אֶצְלוֹ. וְהַחֶכֶם הָיָה מְלֵא יְסוּרִים תָּמִיד, כִּי הֵנִיחַ שֵׁם שֶׁהוּא חֶכֶם מִפְּלַג וְאִמּוֹן וְדַאקְטִיר גְּדוֹל מְאֹד. וְהָיָה בָּא שֶׁר אֶחָד וְצוּהָ לוֹ שִׁיעֵשָׂה לוֹ טַבְעַת שֶׁל זָהָב. וְעָשָׂה לוֹ טַבְעַת נִפְלְאָ מְאֹד וְחֻקֵּי שֵׁם צִיּוּרִים בְּדַרְכֵי נִפְלְאִים מְאֹד, וְחֻקֵּי שֵׁם אֵילָן שֶׁהָיָה נִפְלְאָ מְאֹד. וּבָא הַשֵּׁר וְלֹא יָשָׁר בְּעֵינָיו כָּלֵל הַטַּבְעַת, וְהָיָה לוֹ יְסוּרִים גְּדוֹלִים מְאֹד, כִּי הָיָה יוֹדֵעַ בְּעֵצְמוֹ שֶׁאֱלוֹ הָיָה הַטַּבְעַת עִם הָאֵילָן הַזֶּה בְּשִׂפְאֵינְיָא הָיָה חָשׁוּב וְנִפְלְאָ מְאֹד. וְכֵן פְּעַם אֶחָד בָּא שֶׁר גְּדוֹל וְהִבִּיא אָבֹן טוֹב יָקָר שֶׁבָּא מִמֶּרְחֻקִים, וְהִבִּיא לוֹ עוֹד אָבֹן טוֹב עִם צִיּוּר, וְצוּהָ לוֹ, שִׁיעִיר כְּצִיּוּר הַזֶּה עַל הָאָבֹן טוֹב שֶׁהִבִּיא. וְצִיר מִמֶּשׁ כְּאוֹתוֹ הַצִּיּוּר, רַק שֶׁשָּׂגָה בְּדַבָּר אֶחָד שֶׁלֹּא הָיָה שׁוֹם אָדָם מִבֵּין עַל זֶה רַק הוּא לְבַדּוֹ. וּבָא הַשֵּׁר וְקַבֵּל הָאָבֹן טוֹב וַיֵּשֶׁר בְּעֵינָיו. וְהָיָה לוֹ לְהַחֶכֶם הַזֶּה יְסוּרִים גְּדוֹלִים מִן הַשְּׂגִיָּאָה: הֲלֹא עַד הֵיכָן מִגִּיעַ חֲכָמְתִּי, וְעֵתָה יִזְדַּמֵּן לִי שְׂגִיָּאָה. וְגַם בְּעֵנָן הַדַּאקְטִירֵי הָיָה לוֹ יְסוּרִים: כְּשֶׁהָיָה בָּא לְחוּלָה וְהָיָה נוֹתֵן לוֹ רְפוּאָה שֶׁהָיָה יוֹדֵעַ בְּבִירוֹ שֶׁאִם יֵלֵךְ לוֹ לְהַחוּלָה לְחַיִּים בְּוַדָּאִי מְחִיב בְּבִירוֹ לְהַתְרַפְּאוֹת מְזָה, כִּי הִיא רְפוּאָה נִפְלְאָה מְאֹד. וְאַחֲרֵיכֵן מֵת הַחוּלָה, וְהָיוּ אוֹמְרִים הָעוֹלָם, שְׂמַת עַל־יְדוֹ, וְהָיָה לוֹ יְסוּרִים גְּדוֹלִים מְזָה. וְכֵן לְפַעְמֵים נָתַן רְפוּאָה לְחוּלָה וְנִתְרַפָּא, וְהָיוּ אוֹמְרִים הָעוֹלָם: מְקַרָּה הוּא. וְהָיָה מְלֵא יְסוּרִים תָּמִיד. וְכֵן הָיָה צָרִיךְ לְמַלְבוּשׁ. וְקָרָא הַחֵיט וְנִגַּע עִמּוֹ עַד שֶׁלְּמַדּוֹ לַעֲשׂוֹת הַמַּלְבוּשׁ כְּרֻצוֹנוֹ, כְּמוֹ שֶׁהָיָה יוֹדֵעַ. וְכֵן הַחֵיט וְעָשָׂה הַמַּלְבוּשׁ כְּרֻצוֹנוֹ, רַק כִּנְף אֶחָד שֶׁקוֹרִין (לְעַפִּיל) שָׂגָה בּוֹ, וְלֹא כּוֹנֵן יָפָה. וְהָיָה מְצִטְעָר מְאֹד, כִּי הָיָה יוֹדֵעַ בְּעֵצְמוֹ אִף שֶׁבְּכָאן הוּא יָפָה, כִּי אֵינָם מְבִינִים עַל זֶה, אֲבָל אִם הָיִיתִי בְּשִׂפְאֵינְיָא עִם הַלְעַפִּיל הַזֶּה הָיִיתִי לְשָׁחוּק וְהָיִיתִי נִדְמָה כְּמוֹ (נִתִּיר). וְכֵן הָיָה מְלֵא יְסוּרִים תָּמִיד. וְהֵתֵם הָיָה רֶץ וּבָא בְּכָל פְּעַם אֶל הַחֶכֶם בְּשִׂמְחָה, וּמִצָּאוֹ שֶׁהוּא מִצָּר וּמְלֵא יְסוּרִים וּשְׁאָלוֹ: הֲלֹא חֶכֶם וְעֹשִׂיר כְּמוֹתְךָ, עַל מָה יֵשׁ לְךָ יְסוּרִים תָּמִיד? הֲלֹא אֲנִי מְלֵא שִׂמְחָה תָּמִיד. וְהָיָה בְּעֵינֵי הַחֶכֶם לְשָׁחוּק וְנִדְמָה בְּעֵינָיו לְמִשְׁגָּע. וְאָמַר לוֹ הֵתֵם: הֲלֹא סִתֵּם בְּנֵי־אָדָם שְׂמַתְלוּצִים מִמֶּנִּי הֵם שׁוֹטִים, כִּי אִם הֵמָּה חֲכָמִים מִמֶּנִּי הֲלֹא אֲדַרְבֶּה הֵם שׁוֹטִים כְּנִי"ל, מִכָּל שְׂכָן חֶכֶם כְּמוֹתְךָ, וּמָה תִּהְיֶה אִם אֲתָה חֶכֶם מִמֶּנִּי? עֲנֵה הֵתֵם וְאָמַר לְהַחֶכֶם: מִי יִתֵּן שֶׁתְּבוֹא אֲתָה עַל מִדְּרָגָה שְׁלִי. הַשִּׁיב הַחֶכֶם וְאָמַר: זֶה אֶפְשָׁר לְהֵיוֹת, שְׂאֲנִי אָבוֹא עַל שְׁלָךְ, שִׁינְטֵל מִמֶּנִּי הַשֶּׁכֶל חָס וְשָׁלוֹם אוֹ אֶהְיֶה חוּלָה חָס

וְשָׁלוֹם וְאַהֲיָה נַעֲשֶׂה מְשַׁגֵּעַ, כִּי הֲלֹא מָה אַתָּה? אִישׁ מְשַׁגֵּעַ! אָבֵל שְׂאֵתָה תָּבוֹא עַל שְׁלִי, זֶה אִי אֶפְשָׁר בְּשׁוּם אֶפֶן, שְׂתִּהְיֶה אַתָּה חֲכָם כְּמוֹנִי. הַשִּׁיב הַתָּם: אֲצֵל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הַכֹּל אֶפְשָׁר, וְיִכּוֹל לִהְיוֹת כְּהֶרֶף עֵין שְׂאֵנִי אָבוֹא עַל שְׁלָךְ. וְשַׁחַק הַחֲכָם מְמַנּוּ מְאֹד.

וְאֵלוֹ הִב' בְּנִים הָיוּ נִקְרָאִים בְּפִי הָעוֹלָם, זֶה בְּכַנּוּי חֲכָם וְזֶה בְּכַנּוּי תָּם. אֶף־עַל־פִּי שֵׁשׁ כְּמָה חֲכָמִים וְתַמִּים בְּעוֹלָם, אֶף־עַל־פִּי־כֵן כָּאֵן הָיָה נֶכֶד הַדְּבָר בְּיוֹתֵר, כִּי שְׁנִיָּהֶם מִמְּקוֹם אֶחָד וְלָמְדוֹ בְּיַחַד. וְזֶה נַעֲשֶׂה חֲכָם מִפְּלֶג מְאֹד, וְזֶה הָיָה תָּם גְּדוֹל מְאֹד. וּבַהֲסַקְאֶסְקִי שְׁשֵׁם כּוֹתְבִין כָּל אֶחָד עִם כַּנּוּי פֶּאֶמְעֵלְיָא שְׁלוֹ, הָיוּ כּוֹתְבִין עַל זֶה כַּנּוּי חֲכָם וְעַל זֶה כַּנּוּי תָּם. פֶּעַם אֶחָד בָּא הַמֶּלֶךְ עַל הַסַּקְאֶסְקִי, וּמָצָא שֶׁהָיוּ כְּתוּבִין שֵׁם אֵלוֹ הִב' בְּנִים, זֶה בְּשֵׁם חֲכָם וְזֶה בְּשֵׁם תָּם. וְהָיָה בְּעֵינָיו לְפָלֵא, שֶׁאֵלוֹ הִב' מְכַנִּים בְּשֵׁם חֲכָם וְתָם, וְנִתְאַוָּה הַמֶּלֶךְ לְרֵאוֹתָם. וְחָשַׁב הַמֶּלֶךְ: אִם אֶשְׁלַח אַחֲרֵיהֶם פְּתָאִים שְׂיָבוֹאוּ לְפָנַי, יִתְפַּחְדּוּ מְאֹד, וְהַחֲכָם יִסְתַּתֵּמוּ טַעֲנוֹתָיו לְגַמְרִי, וְהַתָּם גַּם־כֵּן אֶפְשָׁר יִשְׁתַּגַּע מִחֲמַת פַּחַד. וְנִתְיַשֵּׁב הַמֶּלֶךְ לְשַׁלַּח חֲכָם אֶחָד אֶל הַחֲכָם וְתָם אֶל הַתָּם. רַק אֵיךְ מוֹצֵאִין בְּעִיר מְלוּכָה תָּם, כִּי בְּעִיר מְלוּכָה עַל־פִּירֹב הֵם חֲכָמִים, רַק שֶׁהַמְּמַנֶּה עַל הָאוֹצְרוֹת הוּא תָּם דְּוָקָא, כִּי הַחֲכָם אֵינֶם רוֹצִים לַעֲשׂוֹת מְמַנָּה עַל הָאוֹצְרוֹת, פֶּן עַל יְדֵי חֲכָמְתוֹ וְשִׁכְלוֹ יוֹכֵל לְבַזֵּז הָאוֹצְרוֹת, עַל כֵּן עוֹשִׂין מְמַנָּה עַל הָאוֹצְרוֹת תָּם דְּוָקָא.

וְקָרָא הַמֶּלֶךְ לְחֲכָם אֶחָד וּלְאוֹתוֹ הַתָּם הַנִּי"ל וּשְׁלַחֵם לְהִב' בְּנִים הַנִּי"ל, וְנָתַן בְּיָדָם אֲגָרוֹת לְכֹל אֶחָד וְאֶחָד. גַּם נָתַן בְּיָדָם אֲגָרָת לְהַגְאֲבִירְנִיר שֶׁל הַגְּאֲבִירְנִיא שֶׁאֵלוֹ הִב' בְּנִים הֵם תַּחַת מְמַשְׁלָתוֹ. וְצִוָּה בְּהַאֲגָרָת שֶׁהַגְּאֲבִירְנִיר יִשְׁלַח לָהֶם אֲגָרוֹת מְשֻׁמוֹ לְהַחֲכָם וְהַתָּם כְּדִי שֶׁלֹּא יִתְפַּחְדּוּ, וְיִכְתֹּב לָהֶם שְׂאֵין הַדְּבָר נַחוּץ, וְאֵין הַמֶּלֶךְ גּוֹזֵר דְּוָקָא שְׂיָבוֹאוּ, רַק הַדְּבָר תְּלוּי בְּרִצּוֹנָם: אִם הֵם רוֹצִים־יָבוֹאוּ, רַק שֶׁהַמֶּלֶךְ חִפֵּץ לְרֵאוֹתָם. וְנִסְעוּ אֵלוֹ הַשְּׁלוּחִים הַחֲכָם וְהַתָּם וּבָאוּ לְהַגְאֲבִירְנִיר וְנִתְּנוּ לוֹ הָאֲגָרָת. וְשָׂאֵל הַגְּאֲבִירְנִיר עַל אֵלוֹ הִב' בְּנִים, וְאָמְרוּ לוֹ שֶׁהַחֲכָם הוּא חֲכָם מִפְּלֶג וְעֵשִׂיר גְּדוֹל. וְהַתָּם הוּא תָּם בְּיוֹתֵר וַיֵּשׁ לוֹ כָּל הַמְּלַבּוֹשִׁים שֶׁל הַפְּעֵלֶץ כְּנִי"ל. וְנִתְיַעַץ הַגְּאֲבִירְנִיר שֶׁבּוֹדָאֵי אֵין רָאוּי לְהִבִּיא לְפָנַי הַמֶּלֶךְ בְּלָבוּשׁ פְּעֵלֶץ, וְעֵשֶׂה לוֹ מְלַבּוֹשִׁים כְּרָאוּי וְהִנִּיחַ בְּתוֹךְ הָעֵגְלוֹת צֵב שֶׁל הַתָּם, וְנָתַן לָהֶם אֲגָרוֹת כְּנִי"ל. וְנִסְעוּ הַשְּׁלוּחִים וּבָאוּ לָשֵׁם. וְנִתְּנוּ הָאֲגָרוֹת לָהֶם: הַחֲכָם־לְהַחֲכָם, וְהַתָּם־לְהַתָּם. וְהַתָּם תַּכְף שֶׁהִגִּיעַ לוֹ הָאֲגָרָת, אָמַר לְהַתָּם הַשְּׁלִיחַ שֶׁהִבִּיא: הֲלֹא אֵינִי יוֹדֵעַ מָה כְּתוּב בּוֹ קָרָא אוֹתוֹ לְפָנַי! הַשִּׁיב לוֹ: אֵנִי אֶסְפֵּר לָךְ בְּעַלְפָּה מָה שֶׁכְּתוּב בּוֹ, שֶׁהַמֶּלֶךְ רוֹצֵה שֶׁתָּבוֹא אֵלָיו. שְׂאֵל תַּכְף: רַק בְּלִי לִיצְנוֹת! הַשִּׁיב לוֹ: בּוֹדָאֵי אֲמַת בְּלִי לִיצְנוֹת. וְנִתְמַלֵּא שְׂמִיחָה תַּכְף וְרָץ וְאָמַר לְאִשְׁתּוֹ: אִשְׁתִּי, הַמֶּלֶךְ שָׁלַח בְּשִׁבְלִי! וְשָׂאֵלָה אוֹתוֹ עַל מָה וְלָמָּה? וְלֹא הָיָה לוֹ פְּנָאֵי לְהַשִּׁיבָה כָּלֵל. וְתַכְף נִזְדָּרַז בְּשִׂמְחָה וְהִלֵּךְ וְנִסַּע עִם הַשְּׁלִיחַ תַּכְף. וְנִכְנַס וַיֵּשֶׁב בְּתוֹךְ הָעֵגְלוֹת־צֵב וּמָצָא שֵׁם הַבְּגָדִים הַנִּי"ל וְשִׁמַּח יוֹתֵר.

בְּתוֹךְ־כֶּף נִשְׁלַחוּ מְסִירוֹת, עַל הַגְּאֲבִירְנִיר שֶׁהוּא עוֹשֶׂה עוֹלוֹת, וְהַעֲבִירוּ הַמֶּלֶךְ. וְנִתְיַעַץ הַמֶּלֶךְ שְׁטוֹב שְׂיִהְיֶה גְּאֲבִירְנִיר אִישׁ תָּם, שֶׁהַתָּם יִנְהַג הַמְּדִינָה בְּאֲמַת וַיִּשָּׂר מִחֲמַת שְׂאֵינּוּ יוֹדֵעַ חֲכָמוֹת וְהַמְּצָאוֹת. וְנִמְלָךְ הַמֶּלֶךְ לַעֲשׂוֹת אֶת הַתָּם הַנִּי"ל גְּאֲבִירְנִיר, וְשָׁלַח הַמֶּלֶךְ פְּקֻדָּתוֹ שֶׁהַתָּם הַנִּי"ל שֶׁשָּׁלַח

אחריו, הוא יהיה גאבירניר. והוא צריך לנסע דרך העיר של הגאבערניא, ויעמדו על השערים של העיר, ותכף בבואו יעכבו אותו ויכתירו אותו בהתמנות הזאת שיהיה גאבירניר, וכן עשו. ועמדו על השערים, ותכף בעברו שם, עכבו אותו, ואמרו לו שהוא נעשה גאבירניר. ושאל ואמר: רק בלי ליצנות! השיבו לו: בודאי בלי שום ליצנות. ונעשה התם תכף גאבירניר בתקף ועז.

ועתה, שנתרומם מזלו, ומזל מחכים, ובא לו קצת הבנה, אף על פניו לא השתמש כלל בחכמתו, רק נהג בתמימותו כבראשונה. והנהיג את המדינה בתמימות באמת ובישר, ועולה לא נמצא בו. ועל הנהגת המדינה אין צריכין שכל גדול וחכמות, רק על פי הישר בתמימות. כשבאו לפניו שנים לדון, היה אומר: אתה זכאי ואתה חייב, כפי תמימותו באמת בלי שום ערמה ומרמה, וכן נהג הכל באמת. והיו אוהבים אותו המדינה מאד. והיה לו יועצים אוהבים באמת, ומחמת האהבה יעץ לו אחד: באשר שבנדאי בהכרח תהיה קרוא אל המלך שתבוא לפניו, כי הלא כבר שלח אחריו וגם הדרך, שהגאבירניר מכרח לבוא לפני המלך, ועל כן אף על פי שאתה כשר מאד ולא ימצא בך שום עולה בהנהגתך המדינה, אף על פניו דרך המלך בדבריו לנטות בדבריו לצד אחר, לדבר חכמות ולשונות אחרים, על כן נאה ודרך ארץ שתוכל להשיבו. על כן טוב שאלמדך חכמות ולשונות. ונתקבל הדבר בעיני התם ואמר: מה אכפת לי אם אלמד חכמות ולשונות. ותכף עלה על דעתו, שחברו החכם אמר לו שאי אפשר בשום אופן שהוא יבוא על שלו, והנה עתה כבר בא על חכמתו (ואף על פניו), אף על פי שכבר היה יודע חכמות, לא היה משתמש עם החכמות כלל, רק נהג הכל בתמימותו (כבראשונה).

אחר כך שלח המלך שיבוא זה התם הגאבירניר אליו, ונסע אליו. ודבר המלך עם התם בתחלה מהנהגת המדינה, והוטב בעיני המלך מאד מאד, כי ראה שהוא מתנהג בישר ואמת גדול בלי שום עולה ומרמה. אחר כך התחיל המלך לדבר חכמות ולשונות, והשיבו התם כראוי. והוטב בעיני המלך זאת ביותר ויותר, ואמר: אני רואה שהוא חכם כזה, ואף על פניו הוא מתנהג בתמימות כזה! וייטב בעיני המלך מאד מאד. ומנה המלך אותו שיהיה מיניסטר על כל המיניסטרש. וצוה לו מקום מיוחד ששם יהיה ישיבתו, וצוה שיבנה לו חומות נאות ומפארות כראוי, ונתן לו כתב על התמנות הזאת שיהיה מיניסטר, כנ"ל. וכן היה שבנאו לו בננינים כנ"ל באותו המקום שצוה המלך, והלך וקבל הגדלה בתקף. והחכם הנ"ל, כשבא אליו האגרת מהמלך כנ"ל, השיב להחכם שהביאה: המתן ולין פה ונדבר ונתישב. לערב עשה עבורו סעדה גדולה. בתוך סעדתו נתחכם החכם בחכמתו ופילוספיא שלו, וענה ואמר: מה זאת, שהמלך כזה ישלח אחרי עבור שפל בך כמוני, ומה אני שהמלך ישלח אחרי?! הלא מלך כזה שיש לו ממשלה וגדלה כזו, ואני שפל ונבזה כנגד מלך גדול ונורא כזה, ואיך יתישב זאת בדעת, שמלך כזה ישלח עבור שפל כמוני? אם אמר בשביל חכמתי, מה אני כנגד המלך? וכי אין להמלך חכמים? וגם המלך בעצמו בודאי חכם גדול, ומה הדבר הזה, שהמלך ישלח עבורי?

וישתומם על זה מאד מאד. ענה ואמר זה החכם (הינו החכם הראשון שהוא חברו של התם, פי כל זה הכל מדבריו של אותו החכם הראשון חברו של התם, שאחר שהשתומם והתמיה עצמו מאד כנ"ל ענה בעצמו דברים אלו, ואמר להחכם השליח): תדע מה שאני אומר דעתי, שבהכרח הדבר מובן ומברר, שאין מלך בעולם כלל, וכל העולם טועים בשטות הזה שסוברים שיש מלך. וראה והבן איך אפשר זאת, שכל בני העולם ימסרו עצמן לסמך על איש אחד שהוא המלך? בודאי אין מלך בעולם כלל. השיב החכם השליח הנ"ל: הלא אני הבאתי לך אגרת מהמלך! שאל אותו החכם הראשון הנ"ל: האתה בעצמך קבלת האגרת מיד המלך בעצמו ממש? השיב לו: לאו, רק איש אחר נתן בידי האגרת בשם המלך. ענה ואמר: עתה ראה בעיניך, שדברי כנים כי אין מלך כלל. וחזר ושאל אותו: תאמר לי, הלא אתה מן העיר מלוכה ומגדל שם מימך, הגידה לי: הראית מימך את המלך? השיב לו: לאו (כי באמת כן הדבר, שלא כל אחד ואחד זוכה לראות את המלך, כי אין המלך מתראה, רק בעתים רחוקות מאד). ענה החכם הראשון ואמר: עתה ראה גם ראה שדברי ברורים ומבררים שבודאי אין מלך כלל, כי הלא אפלו אתה לא ראית את המלך מעולם.

שוב שאל החכם השליח: אם כן מי מנהיג המדינה? השיב החכם הראשון: זאת, אני אספר לך ברור, כי ממני תשאל כי אני בקי בזה, כי הייתי משוטט במדינות, והייתי במדינת איטליא, וכך המנהג שיש שבעים שרי יועצים שקורין (ראטהיריו), והם עולים ומנהיגים המדינה זמן מיחד, ועם זה השטרות חולקין עצמן כל בני המדינה בזה אחר זה. והתחילו דבריו לכנס באזני החכם השליח, עד שהסכימו וגזרו, שבודאי אין מלך בעולם כלל.

שוב ענה החכם הראשון: המתן עד הבקר, אברר לך עוד בברור אחר ברור שאין מלך בעולם כלל. וישכם החכם הראשון בבקר (החכם שהוא חברו של התם אנו קוראים אותו תמיד בשם החכם הראשון), והקיץ את חברו החכם השליח, ואמר לו: בוא עמי אל החוץ ואראך הדבר בברור איך העולם פלו בטעות, ובאמת אין מלך כלל וכלם בטעות גדול. והלכו בשוק, וראו איש חיל אחד, ותפסו אותו ושאלו אותו: למי אתה עובד? השיב: את המלך. (שאלו אותו): הראית את המלך מימך? לאו. ענה ואמר: ראה, היש שטות כזה?! שוב הלכו אל אדון אחד מן החיל, ונכנסו עמו בדברים עד ששאלוהו: למי אתה עובד? את המלך. הראית את המלך? לאו. ענה ואמר: עתה ראה בעיניך שהדבר מברר שכלם טועים, ואין מלך כלל בעולם. ונסכם ביניהם הדבר שאין מלך כלל. ענה החכם ואמר עוד: בוא ונסע ונלך בעולם, ואראך עוד איך כל העולם פלו בטעותים גדולים, והיו הולכים ונוסעים בעולם, ובכל מקום שבאו מצאו את העולם בטעות. ודבר המלך הנ"ל נעשה אצלם למשל, ובכל מקום שמצאו העולם בטעות, לקחו את המלך למשל: כמו שזה אמת שיש מלך כן הדבר הזה. והיו הולכים ונוסעים עד שפלה מה שבגדס, והתחילו למכר סוס אחד ואחר כך השני, עד שמכרו כלם, עד שהכרחו לילך רגלי. ותמיד היו חוקרים העולם, ומצאו שהעולם בטעות. ונעשו עניים הולכי

רְגֵלִי, וְנִסְתַּלַּק חֲשִׁיבוֹתֶם, וְלֹא הָיוּ נַחֲשָׁבִים כָּלֵל, כִּי לֹא הָיוּ מְשֻׁגָּחִים
עֲלֵיהֶם כָּלֵל, עַל אֲבִיוֹנִים כְּמוֹתֶם.
וְנִתְגַּלְגַּל הַדָּבָר, וְהָיוּ הוֹלְכִים וְסוֹבְבִים עַד שֶׁבָּאוּ אֶל הָעִיר שְׁדָר בַּה
הַמִּינִיסְטֵר הַנִּי"ל (שֶׁהוּא הַתֵּם חִבְרוֹ שֶׁל הַחֶכֶם הַנִּי"ל). וְשֵׁם בְּאוֹתָהּ הָעִיר
הָיָה בְּעַל־שֵׁם אֲמַתִּי, וְהָיָה חָשׁוּב מְאֹד כִּי עָשָׂה דְבָרִים נִפְלְאִים, וְאֶפְלוּ בֵּין
הַשָּׂרִים הָיָה חָשׁוּב וּמְפָרָס. וְאֵלוּ הַחֲכָמִים בָּאוּ לְאוֹתָהּ הָעִיר, וְהִלְכוּ
וְסָבְבוּ וּבָאוּ לִפְנֵי בֵּית הַבְּעַל־שֵׁם, וְרָאוּ שֶׁהָיוּ עוֹמְדִים שָׁם כְּמֵה עֲגֻלוֹת,
אֲרַבְעִים וְחֲמִשִּׁים, עִם חוֹלִים. וְסָבַר הַחֶכֶם שֶׁשֵּׁם דָּר דְּאֶקְטִיר, וְהָיָה רוֹצֵה
לְכַנֵּס לְבֵיתוֹ מִחֲמַת שָׁגַם הוּא הָיָה דְּאֶקְטִיר גְּדוֹל, וְרָצָה לְכַנֵּס לַעֲשׂוֹת
הַכְּרוֹת עִמּוֹ. וְשָׂאֵל מִי דָר בְּכָאן? הַשִּׁיבוּ: בְּעַל־שֵׁם. וַיִּמְלֵא פִּיו שְׁחוֹק, וְאָמַר
לְחִבְרוֹ: זֶה הוּא שֶׁקָר וְטְעוֹת נִפְלְאָ מְאֹד, וְזֶה הוּא שְׁטוֹת יוֹתֵר מִטְעוֹת שֶׁל
הַמֶּלֶךְ. חֲבָרִי! אֲסַפֵּר לָךְ הַשֶּׁקֶר הַזֶּה כְּמֵה וְכְמֵה הָעוֹלָם בְּטְעוֹת בְּשֶׁקֶר כְּזֶה.
בְּתוֹךְ כֵּךְ הָיוּ רַעֲבִים, וּמִצְאוּ עֵדִין אֲצֵלֶם גִּיד' גְּדוֹלִים. וְהִלְכוּ אֶל בֵּית־
הַתְּבַשִּׁיל, שְׁקוֹרִין גְּאֶרְקֵעַד, וְשֵׁם מוֹצְאִים לְאֹכֵל אֶפְלוּ בְּעַד גִּי' אוֹ דִ'
גְּדוֹלִים. וְצוּוּ לִתֵּן לָהֶם מֵאֹכֵל, וְנִתְּנוּ לָהֶם. בְּתוֹךְ שֶׁהָיוּ אוֹכְלִים הָיוּ
מְסַפְּרִים וּמִתְלוֹצְצִים מִהַשֶּׁקֶר וְטְעוֹת שֶׁל דָּבָר הַבְּעַל־שֵׁם. וְהַבְּעַל הַגְּאֶר־
קֵעַד שָׁמַע דְּבָרֵיהֶם וְחָרָה לוֹ מְאֹד, כִּי הַבְּעַל־שֵׁם הָיָה חָשׁוּב שֵׁם מְאֹד.
וַיֹּאמֶר לָהֶם: אֲכָלוּ לָכֶם מֵה שֵׁיִשׁ לִפְנֵיכֶם וּצְאוּ מִכָּאן. אַחֲרֵי־כֵן בָּא לְשֵׁם
בֶּן הַבְּעַל־שֵׁם, וְהֵם עֵדִין הָיוּ מִתְלוֹצְצִים מִן הַבְּעַל־שֵׁם בְּפָנָיו בְּנוֹ. וְגַעַר בָּהֶם
הַבְּעַל גְּאֶרְקֵעַד עַל שֶׁהֵם מִתְלוֹצְצִים מִן הַבְּעַל־שֵׁם בְּפָנָיו בְּנוֹ, עַד שֶׁהִכָּה
אוֹתָם הִכָּה וּפְצוּעַ, וּדְחָפָם מִבֵּיתוֹ. וְחָרָה לָהֶם מְאֹד, וְרָצוּ לְבַקֵּשׁ מִשְׁפָּט עַל
הַמִּכָּה אוֹתָם. וְנִתְּיָשְׁבוּ לִילָךְ אֶל הַבְּעַל הַבֵּית שֶׁלָּהֶם שֶׁהִנִּיחוּ שֵׁם הַחֲבִילוֹת
שֶׁלָּהֶם, לְהַתִּיעֵץ עִמּוֹ אֵיךְ לְהַשִּׁיג מִשְׁפָּט עַל הַנִּי"ל. וּבָאוּ וְסִפְרוּ לוֹ, שֶׁבְּעַל
הַגְּאֶר־קֵעַד הִכָּה אוֹתָם מְאֹד. וְשָׂאֵל לָהֶם לָמָּה, וְסִפְרוּ לוֹ שֶׁדָּבְרוּ עַל הַבְּעַל־
שֵׁם. הַשִּׁיב לָהֶם: בּוֹדְאֵי אֵינּוּ יִשָּׂר לְהִכּוֹת בְּנֵי־אָדָם, אֲבָל אַתֶּם לֹא עֲשִׂיתֶם
נְכוֹנָה כָּלֵל שֶׁדְּבַרְתֶּם עַל הַבְּעַל־שֵׁם, כִּי הַבְּעַל־שֵׁם חָשׁוּב כָּאן מְאֹד. וְרָאוּ,
שֶׁאִין בּוֹ מִמֶּשׁ, וְגַם הוּא בְּטְעוֹת. וְהִלְכוּ מִמֶּנּוּ אֶל הַפְּקִיד, וְהַפְּקִיד הָיָה
עֲכוּ"ם, וְסִפְרוּ לוֹ הַמַּעֲשֶׂה, שֶׁהִכּוּ אוֹתָם. שָׂאֵל, עַל מֵה? הַשִּׁיבוּ, שֶׁדָּבְרוּ עַל
הַבְּעַל־שֵׁם, וְהִכָּה אוֹתָם הַפְּקִיד הִכָּה וּפְצוּעַ וּדְחָפָם מִבֵּיתוֹ.
וְהִלְכוּ מִזֶּה לָזֶה, מִמּוֹשֵׁל לְמּוֹשֵׁל גְּבוּהָ מִמֶּנּוּ עַד שֶׁבָּאוּ לִפְנֵי הַמִּינִיסְטֵר
הַנִּי"ל. וְשֵׁם לִפְנֵי בֵּית הַמִּינִיסְטֵר עוֹמְדִים אֲנִישֵׁי־חֵיל דְּהִינּוּ (וּוּאֲכִיוּ),
וְהוֹדִיעוּ לְהַמִּינִיסְטֵר שֶׁאִישׁ אֶחָד צָרִיךְ אֵלָיו, וְצָוָה שֶׁיִּכְנַס. וּבָא אוֹתוֹ
הַחֶכֶם לִפְנֵי הַמִּינִיסְטֵר, וְתַכֵּף בְּבוֹאוֹ הַכִּירוֹ הַמִּינִיסְטֵר שֶׁזֶהוּ הַחֶכֶם חִבְרוֹ
כְּנִי"ל, וְהַחֶכֶם לֹא הַכִּירוֹ, מִחֲמַת שֶׁהָיָה בְּגִדְלָה כְּזוֹ. וְתַכֵּף הַתְּחִיל
הַמִּינִיסְטֵר וְדָבַר אֵלָיו: רְאֵה תְּמִימוֹתֵי לָמָּה שֶׁהִבִּיא אוֹתִי, לְגִדְלָה כְּזוֹ, וְאֵל
מֵה חֲכָמְתֶךָ הַבִּיאָה אוֹתֶךָ?
עָנָה הַחֶכֶם וְאָמַר: מֵאַחַר שֶׁאַתָּה הוּא חֲבָרִי הַתֵּם, מִזֶּה נִסְפַר אַחֲרֵי־כֵן, לָעַת
עָתָה יֵתֵן לִי מִשְׁפָּט עַל שֶׁהִכּוּ אוֹתִי. שָׂאֵלוּ לָמָּה, הַשִּׁיבוּ: בְּשֶׁבִיל שֶׁדְּבַרְתִּי עַל
הַבְּעַל־שֵׁם, שֶׁהוּא שֶׁקֶר וּמְרָמָה גְּדוֹלָה. עָנָה הַתֵּם הַמִּינִיסְטֵר וְאָמַר: עֵדִין
אַתָּה אוֹחֵז בְּחֲכָמוֹת שֶׁלֶךָ? רְאֵה, אַתָּה אֲמַרְתָּ שֶׁאַתָּה יָכוֹל לְבוֹא עַל שְׁלִי
בְּקָל, וְאֵנִי לֹא אוֹכֵל לְבוֹא עַל שֶׁלֶךָ. רְאֵה שֶׁאֵנִי כֹבֵר בְּאַתִּי עַל שֶׁלֶךָ כְּנִי"ל,
וְאַתָּה עֵדִין לֹא בָּאתָ עַל שְׁלִי. וְאֵנִי רוֹאֶה שֶׁזֶה קֶשֶׁה יוֹתֵר שֶׁאַתָּה תְּבוֹא עַל

תמימות שלי. ואף-על-פי-כן, מחמת שהיה מכיר בו מכבד בגדלתו, צוה לתת לו בגדים להלבישו, ובקשו שיאכל עמו. בשעת אכילתם, התחילו לדבר יחד. התחיל החכם להוכיח לו דעתו הנ"ל, שאין מלך כלל. גער בו התם המיניסטר: הלא אני בעצמי ראיתי את המלך! השיב לו החכם בשחוק: אתה יודע בעצמך שזה היה המלך? אתה מכיר אותו, ואת אביו ואת זקנו שהיו מלכים? מאין אתה יודע שזה מלך? אנשים הגידו לך שזה מלך, ורמו אותך בשקר. וחרה להתם מאד מאד על דבר המלך על שהוא כופר במלך. בתוך כך בא אחד ואמר: העזאזל, דהינו (הטייוויל) שלח אחריכם. ונזדעזע התם מאד מאד, ורץ וספר לאשתו בפחד גדול באשר שהנ"ל שלח אחריו, ויעצה לו אשתו לשלח עבור הבעל-שם, ושלח אחריו. ובא הבעל-שם ונתן לו קמיעות ושמירות, ואמר לו שעתה לא יפחד כלל, והיה לו אמונה גדולה בזה. והיו יושבים עוד החכם והתם הנ"ל, ושאל החכם אותו: על מה נפחדת כל-כך? אמר לו: בשביל הנ"ל ששלח אחרינו. שחק ממנו: אתה מאמין שיש טייוויל? השיב לו: ואס-כן מי הוא זה ששלח אחרינו? ענה החכם ואמר: בודאי זהו אחי שרצה שיתראה עמי ושלח אחרי במרמה זו. שאל אותו התם: אס-כן, איך עבר על כל הווארטש? השיבו: בודאי שחד אותם, והם אומרים במרמה ושקר שלא ראו אותו כלל.

בתוך כך חזר ובא אחד ואמר פנ"ל, שהטייוויל שלח אחריהם. והתם לא נזדעזע עתה ולא היה לו שום פחד כלל מחמת השמירה של הבעל-שם פנ"ל. ענה ואמר להחכם, עתה מה אתה אומר? אמר: אודיע לך, שיש לי אח שהוא עמי בכעס ועשה מרמה זו כדי להפחיד אותי. ועמד ושאל לאותו שבא בשבילם: ומה הוא דמותו של זה ששלח אחרינו? איזה פנים יש לו ואיזה מראה יש לשערות שלו וכי פיוצא. השיב לו: כך וכך. ענה החכם ואמר: ראה, זה הוא מראה אחי הנ"ל. אמר לו התם: התלך עמם? השיב: הו, רק שתתן עמי, איזה אנשי-חיל שיהיו (זלאגא) כדי שלא יצערו אותי. ונתן לו זלאגא.

והלכו ה' חכמים הנ"ל עם אותו האיש שבא בשבילם, וחזרו החיל. ושאל אותם התם המיניסטר: היכן הם החכמים הנ"ל? השיבו: אינם יודעים כלל איך נעלמו. והנ"ל (הינו הטייוויל) חטף אותם את החכמים האלו הנ"ל, והביא אותם אל רפש וטיט, ושם היה יושב הטייוויל על כסא בתוך הרפש, והשליכו את החכמים הנ"ל בתוך הרפש. והרפש היה עב ודבוק כמו דבק ממש שקורין קליי, ולא היו יכולים לזוז עצמן כלל בתוך הרפש, וצעקו (אלו החכמים לאלו שהיו מיסרים אותם, דהינו הטייוויל ואנשיו): רשעים! על מה אתם מיסרים אותנו? וכי יש טייוויל בעולם? אתם רשעים מיסרים אותנו בחנם (כי אלו החכמים הנ"ל עדין לא האמינו שיש טייוויל, רק אמרו שאנשים רשעים מיסרים אותם בחנם). והיו מנחים אלו ה' חכמים בתוך עבי הרפש, והיו חוקרים מה זאת: אין זאת רק שאנשים פוחזים שהיינו מתקוטטים עמם איזה פעם, ועתה הם מיסרים אותנו כל-כך. והיו מתיסרים שם בענויים גדולים כמה שנים. פעם אחת, עבר התם המיניסטר הנ"ל לפני בית הבעל-שם, ונזכר בחברו

החכם, ונכנס אל הבעל־שם, והטה עצמו אליו כְּדָרַךְ הַשָּׂרִים, ושאל אותו, אם אפשר שיראה אותו (הינו את החכם הנ"ל) ואם יוכל להוציאו משם. ואמר אל הבעל־שם: האתם זוכרים את החכם ששלח הטייוול ונשא וימאותו היום לא ראיתיו? השיבו: הן. ובקש ממנו שיראה לו מקומו ויוציאו משם. ואמר לו הבעל־שם: בודאי אני יכול להראות לך מקומו ולהוציאו, רק שלא ילכו כי אם אני ואתה. והלכו יחד. ועשה הבעל־שם מה שידע, ובאו לשם, וראה שהם מנחים בעבי טיט ורפֿש. וכשראה החכם את המיניסטר, צעק אליו: אחי! ראה, שהם מכים ומענים אותי כל־כֶּדֶד הרשעים הללו בחנם. גער בו המיניסטר: עדין אתה אוהז בחכמות שלך, ואין אתה מאמין בשום דבר, ולדברידך אלו הם אנשים? עתה ראה הלא זה הוא הבעל־שם שהיית כופר בו, והוא דיקא יכול להוציאכם (והוא יראה לכם האמת). ובקש התם המיניסטר הנ"ל מן הבעל־שם שיוציאם ויראה להם שזהו טייוול ואינם אנשים. ועשה הבעל־שם מה שעשה, ונשארו עומדים על היבשה ולא היה שם רפֿש כלל, ואלו המזיקים הנ"ל נעשו עפרא בעלמא. אז ראה החכם הנ"ל והכרח בעל כרחו להודות על הכל שיש מלך וכו'.

על זה המעשה נאמרה התורה המדברת מחכמות ותמימות, שעקר השלמות הוא רק תמימות ופשיטות. וענין עמלק, שהיה חכם וכפר בעקר וכו' עין שם על פסוק (משלי כ"ד): שבע"י לפל" צדיק" וקס" סופי תבות עמל"ק. כי עקר כל הנפילות הם על־ידי חכמות וכו', עין שם (עין לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן י"ט). גם אגג מזרע עמלק אף־על־פי שראה מפלתו בשעה שבא שמואל אצל שאול להרגו, עדין לא היה מאמין. כמו שנאמר: "וילך אגג מעדנות" (שמואל א' ט"ו) ותרגם יונתן: מפנקא, כי עדין לא האמין במפלתו, עד שראה בעיניו סוף מפלתו, אז: "ויאמר אכן סר מר המות", כי עד עתה לא האמין. (שים עיניך על המעשה ותבין פלאי פלאות). ואם התפלה אינה כראוי, הוא מנעל בגי קצוות, והבן.

מעשה י' - מבערגיר ועני

מעשה פעם אחת היה בערגיר. והיה עשיר מפלג מאד, והיה לו סחורות רבות מאד וכיוצא. והיו הוועקסלין והברייב שלו הולכין על העולם, והיה לו כל טוב. ולמטה ממנו היה דר עני אחד שהיה עני גדול מאד והיה לו כל ההפך מן הבערגיר העשיר. ושניהם היו חשוכי־בנים, לזה לא היה בנים וכן לזה.

פעם אחד, חלם להבערגיר, שבאו אנשים ועשו חבילות חבילות דהינו (פאקין). ושאל אותם: מה אתם עושים? השיבו: לשאת הכל אל העני הנ"ל. וחרה לו מאד מאד על שהם רוצים לשאת כל הונו מביתו אל העני, ולקעס עליהם איאפשר, שהם אנשים רבים. והם עשו חבילות חבילות

מִכָּל אֲשֶׁר הָיוּ לוֹ מִכָּל סְחוּרוֹתָיו וְהוֹנוּ וּרְכוּשׁוֹ, וְנִשְׂאוּ הַכֹּל כַּאֲשֶׁר לְכָל אֵל
בֵּית הָעֵנִי הַנִּי"ל, וְלֹא הִשְׁאִירוּ כְּלוּם בְּבֵיתוֹ כִּי אִם דְּפָנוֹת הַבַּיִת רִיקִים. וְחָרָה
לוֹ מְאֹד מְאֹד, וְהִקְיץ וַיֵּרָא וְהִנֵּה חֲלוּם. וְאָף שָׂרָאָה שֶׁהוּא חֲלוּם וַיְבַרֵּךְ
הַשֵּׁם הַכֹּל אֲצִלוֹ, אֲף־עַל־פִּיכֶן הָיָה לְבוֹ נֹקֵפוֹ מְאֹד. וְחָרָה לוֹ הַדָּבָר מְאֹד
מְאֹד עַל דְּבַר הַחֲלוּם, וְלֹא הָיָה יָכוֹל לָצֵאת מִדַּעְתּוֹ דְּבַר הַחֲלוּם הַנִּי"ל.
וְהָעֵנִי הַנִּי"ל עִם זִוְגָתוֹ, הָיָה רָגִיל גַּם מִקֵּדֶם לְהִשְׁגִּיחַ עֲלֵיהֶם וּלְתַת לָהֶם
מִסֵּת־יָדוֹ, וְעִכְשָׁו אַחַר הַחֲלוּם, נָתַן עֲלֵיהֶם הַשְּׁגָחָה יוֹתֵר מִקֵּדֶם, אֲךָ בְּכָל
עֵת שֶׁהָיוּ בָּאִים לְבֵיתוֹ, הָעֵנִי אִו אֲשֶׁתּוֹ, הָיוּ מִשְׁתַּנְּיִים פָּנָיו וְנִבְהַל מִפְּנֵיהֶם
מִחֲמַת הַחֲלוּם שֶׁזָּכַר. וְהֵם הָעֵנִי עִם אֲשֶׁתּוֹ, הָיוּ רָגִילִים לְפָרְקִים אֲצִלוֹ וְהָיוּ
אֲצִלוֹ נִכְנָסִים וְיוֹצְאִים.

פַּעַת אַחַת בְּאַתָּה אֲצִלוֹ אֲשֶׁת הָעֵנִי הַנִּי"ל, וְנָתַן לָהּ מָה שֶׁנָּתַן, וְנִשְׁתַּנְּה צוּרְתוֹ
וְנִבְהַל וְנִשְׁתַּוְּמִם מְאֹד. שֶׁאֵלָה אוֹתוֹ הָעֵנִי הַנִּי"ל: אֲבָקֵשׁ מִחִילָה
מִכְּבוֹדְכֶם, תִּגִּידוּ לִי, מָה זֹאת, שֶׁבְּכָל עֵת אֲשֶׁר אָנוּ בָּאִים אֲצִלְכֶם מִשְׁתַּנְּיִים
פָּנֵיכֶם מְאֹד? סִפְרָה לָהּ כָּל אוֹתוֹ הָעֵנִי, שֶׁחֲלַם לוֹ כְּנִי"ל, וּמֵאוֹתוֹ הַיּוֹם לְבוֹ
נֹקֵפוֹ מְאֹד וְכוּי כְּנִי"ל. הַשִּׁיבָה לוֹ: הֲאִם הָיָה הַחֲלוּם בְּאוֹתוֹ הַלֵּילָה פְּלוּנִית
שֶׁאֲמַרָה לוֹ? הַשִּׁיב לָהּ: הֵן, וּמָה בָּזָה? הַשִּׁיבָה לוֹ: בְּאוֹתוֹ הַלֵּילָה חֲלַם לִי
גַם־כֵּן שֶׁאֲנִי עֹשִׂיָה גְדוֹלָה וַיְבֹאוּ אֲנָשִׁים לְתוֹךְ בֵּיתִי וְעָשׂוּ פְּאָקִין פְּאָקִין
וּשְׁאֲלָתִים: לְהִיכֶן אַתֶּם נוֹשְׂאִים? הַשִּׁיבוּ: אֵל אוֹתוֹ הָעֵנִי, הֵינּוּ לְהַבְעֵרָגִיר
הַנִּי"ל שֶׁקְּרָאוּהוּ עִכְשָׁו עֵנִי. עַל כֵּן מָה אַתָּה מִשְׁגִּיחַ עַל חֲלוּם, הֲלֹא אֲף אֲנִי
בְּחֲלוּמִי? וְהוּא נִבְהַל וְנִשְׁתַּוְּמִם עִכְשָׁו יוֹתֵר וְיוֹתֵר עַל שֶׁשָּׁמַע עוֹד אֵת
חֲלוּמָהּ, שֶׁהַדָּבָר נִרְאָה שֶׁיִּשְׂאוּ עֲשִׂירוֹתוֹ וּרְכוּשׁוֹ אֲצֵל הָעֵנִי, וְדַלּוֹת שֶׁל הָעֵנִי
יִשְׂאוּ אֲצִלוֹ, וְנִבְהַל מְאֹד מְאֹד.

וְהָיָה הַיּוֹם, וְנִסְעָה אֲשֶׁת הַבְּעֵרָגִיר עִם עֲגֻלוֹת־צֶב לְטִי"ל, וְלִקְחָה עִמָּה
רְעוּתֶיהָ, וְלִקְחָה גַם אֲשֶׁת הָעֵנִי עִמָּה, וְנִסְעוּ עַל הַטִּיּוֹל. וְהִנֵּה עֶבֶר אִישׁ חֵי"ל,
אֲדוֹן שְׁקוֹרִין יַעֲדֵנִירָאֵל עִם הַחֵי"ל שְׁלוֹ, וּפִינּוּ אֵל הַצַּד מִן הַדָּרָךְ בְּשִׁבְלוֹ.
וְעֶבֶר הַחֵי"ל, וַיֵּרָא שְׁנוֹסְעִים נָשִׁים, וְצֹנָה שְׁיוֹצִיאוּ אַחַת מִן הַנָּשִׁים שֶׁנִּסְעוּ
לְטִי"ל, וְהִלְכוּ וְהוֹצִיאוּ אֵת אֲשֶׁת הָעֵנִי וְחִטְפוּ אוֹתָהּ בְּתוֹךְ הָעֲגֻלוֹת־צֶב שֶׁל
הַיַּעֲדֵנִירָאֵל, וְנִסְעוּ עִמָּה. וַיְבֹדְדֵי אִי אֲפֹשֶׁר לְהַשִּׁיבָה כִּי נִסַּע לְהֵלֶן. בְּפֶרֶט
אִישׁ חֵי"ל יַעֲדֵנִירָאֵל עִם חֵי"לוֹתָיו. וְלִקְחָה וְנִסַּע עִמָּה לְמִדְיָנָה שְׁלוֹ, וְהָיָה
הֵיתָה יְרֵאת שְׁמִים, וְלֹא רָצְתָה לְשָׁמַע לוֹ כְּלָל. וְהֵיתָה בּוֹכָה מְאֹד, וְהָיוּ
מִבְּקָשִׁים וּמִפְתִּים אוֹתָהּ וְהָיָה הֵיתָה יְרֵאת שְׁמִים בְּיוֹתֵר. וְהֵם שָׁבוּ לְבֵיתָם
מִן הַטִּיּוֹל, וְהִנֵּה נִלְקְחָה הָעֵנִי הַנִּי"ל. וְהָיָה הָעֵנִי מִתְאַבֵּל וּבּוֹכָה וּמִתְמַרְמֵר
מְאֹד מְאֹד עַל אֲשֶׁתּוֹ תַּמִּיד.

פַּעַם אַחַת עֶבֶר הַבְּעֵרָגִיר אֲצֵל בֵּית הָעֵנִי, שָׁמַע שֶׁהוּא בּוֹכָה וּמִתְמַרְמֵר מְאֹד
מְאֹד. נִכְנַס וּשְׂאָלוֹ: מָה אַתָּה מִתְמַרְמֵר וּבּוֹכָה כְּלִכְדָּ? הַשִּׁיבוּ: וְכִי לֹא
אֲבָכָה? וּמָה נִשְׂאָר לִי? יֵשׁ שֶׁנִּשְׂאָר לָהֶם הָעֲשִׂירוֹת אוֹ בָּנִים. אֲנִי אֵין לִי
כְּלוּם, וְגַם אֲשֶׁתִּי נִלְקְחָה מִמֶּנִּי, וּמָה נִשְׂאָר לִי? וְנִכְמַר לְבוֹ שֶׁל הַבְּעֵרָגִיר עַל
הָעֵנִי הַנִּי"ל וְנִתְעוֹרְרוּ רַחֲמָיו עָלָיו מְאֹד מְאֹד, מִגְּדֵל הַמְּרִירוֹת שֶׁרָאָה בּוֹ.
וְהִלְךְ וְעָשָׂה דְּבַר מְבָהֵל, וַיְבַאֲמַת הָיָה שֶׁגִּעוֹן, וְהִלְךְ וְשָׂאֵל בְּאִיזָה מְדִינָה דֵּר
הַיַּעֲדֵנִירָאֵל הַנִּי"ל, וְהִלְךְ וְנִסַּע לְשָׁם. וְעָשָׂה דְּבַר מְבָהֵל מְאֹד וְהִלְךְ לְבֵית
הַיַּעֲדֵנִירָאֵל, וְשָׁם עוֹמְדִים (וּוּאֲכִין), וְהוּא מִגְּדֵל הַבְּהֵלָה שְׁלוֹ מְאֹד מְאֹד
נִשְׁתַּוְּמִם, וְהִלְךְ בְּבִהְלָה גְדוֹלָה וְלֹא הִשְׁגִּיחַ כְּלָל עַל הַנּוֹאֲכִין, וְגַם הַנּוֹאֲכִין

נְבִיחָהּ וְנִשְׁתַּמְּמוּ מְאֹד מִחֲמַת שְׂרָאוֹ פְתָאִים בְּרֹאֲדָם אֲצֵלָם מִבְּהֵל מְאֹד,
וְנִבְהָלוּ מְאֹד. אֵיפֶה בָּא זֶה לְכָאוֹ? וּמִחֲמַת הַבְּהִלָּה הַנִּיחֻוּהוּ כָּל הַוּוֹאכִין,
וְעֵבֶר עַל כָּל הַוּוֹאכִין עַד שְׁנִכְנַס לְבֵית הַיַּעֲדֻנִירָאֵל, לְמִקּוֹם שְׁהִיְתָה שׁוֹכֶבֶת
שָׁם, וּבָא וְהִקִּיצָהּ. וְאָמַר לָהּ: בּוֹא, וְרֵאֲתָה אוֹתוֹ וְנִבְהָלָה. וְאָמַר לָהּ: תִּכְרָף
בּוֹא עִמִּי, וְהִלְכָה עִמּוֹ, וְעֵבְרוּ גַם עִתָּה עַל כָּל הַוּוֹאכִין עַד שְׁיִצְאוּ.
וְאִזִּי תִכְרָף נִבְהֵל וְנִזְכָּר מֵהַ שְׁעֵשָׂה דְבַר כְּזֶה, וְהִבִּין שֶׁבּוֹדָאֵי תִכְרָף יְהִיָּה נַעֲשֶׂה
רַעַשׁ גְּדוֹל, וְכֵן הָיָה שֶׁנַּעֲשֶׂה שָׁם תִּכְרָף רַעַשׁ גְּדוֹל אֲצֵל הַיַּעֲדֻנִירָאֵל. וְהִלְדָּה
וְהִטְמִין עֲצָמוֹ בְּתוֹךְ בּוֹר אֶחָד שְׁהִיָּה עִם מֵי גִשְׁמִים עַד שְׁיַעֲבֵר הָרַעַשׁ, וְשָׁהָה
שָׁם עִמָּה ב' יָמִים בְּתוֹךְ הַבּוֹר, וְרֵאֲתָה הָאִשָּׁה הַנִּי"ל גְּדֹל הַמְסִירָת נֶפֶשׁ
שְׁהִיָּה לוֹ בְּשִׁבְלָה וְהַצָּרוֹת שְׁסוֹבֵל בְּשִׁבְלָה, וְנִשְׁבַּעָה בְּה', שֶׁכָּל הַמְזֹל שִׁישׁ
לָהּ, אֲפֹשֶׁר יֵשׁ לָהּ אִיזָה מְזֹל שְׁהִיָּה לָהּ אִיזָה גְדֹלָה וְהַצְלָחָה, שְׁהִיָּה כָּל
הַצְלָחָה שְׁלָהּ לֹא נִמְנַע מֵאֵתוֹ, וְאִם יִרְצָה לִקַּח לְעַצְמוֹ כָּל הַצְלָחָה וְגִדְלָה
שְׁלָהּ וְהִיא תִשָּׂאָר כְּמִקְדָּם, לֹא יִמְנַע מִמֶּנּוּ כָּלֵל. וְאִיךָ מוֹצְאִים שָׁם עֵדוֹת?
וְלִקַּח אוֹתוֹ הַבּוֹר לְעֵדוֹת. אַחֵר ב' יָמִים יִצָּא עִמָּה מִשָּׁם, וְהִלְדָּה לְהֵלֶן וְהִיָּה
הוֹלֵךְ וּבָא עִמָּה לְהֵלֶן לְהֵלֶן, וְהִבִּין שֶׁגַּם שָׁם בְּאוֹתוֹ הַמִּקּוֹם מִחֲפָשִׁים
אַחֲרָיו. וְהִלְדָּה עוֹד, וְהִחְבִּיא עֲצָמוֹ עִמָּה בְּתוֹךְ מִקְוֵה. וְנִזְכָּרָה שׁוֹב בְּגִדְלָה
הַמְסִירוֹת נֶפֶשׁ וְהַצָּרָה שְׁסוֹבֵל בְּשִׁבְלָה, וְנִשְׁבַּעָה עוֹד הַפַּעַם כְּנִי"ל וְלִקַּחָהּ
אֶת הַמִּקְוֵה לְעֵדוֹת. וְהָיוּ שָׁם גַּם-כֵּן בְּעָרֶךְ ב' יָמִים, וַיִּצְאוּ וְהִלְכוּ לְהֵלֶן. וְכֵן
הָיָה כְּמָה פְעָמִים, שֶׁהִחְבִּיא עֲצָמוֹ עִמָּה בְּמִקּוֹמוֹת אַחֲרִים כִּיּוֹצֵא בְּאֵלוֹ,
דְּהִינּוּ בְּשִׁבְעָה מִקּוֹמוֹת שֶׁל מַיִם, וְהֵם בּוֹר וּמִקְוֵה כְּנִי"ל וְאֲגַמִּים וּמַעֲיָן
וּנְחָלִים וּנְהָרוֹת וַיִּמִּים. וּבְכָל מִקּוֹם וּמִקּוֹם שְׁהָיוּ נִחְבָּאִים שָׁם, נִזְכָּרָה
בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁוֹ וְצָרְתוֹ בְּשִׁבְלָה וְנִשְׁבַּעָה לוֹ כְּנִי"ל, וְלִקַּחָהּ אוֹתוֹ הַמִּקּוֹם
לְעֵדוֹת כְּנִי"ל. וְהִלְכוּ וּבָאוּ, וְהָיוּ מִחְבִּיאִים עֲצָמָם בְּכָל פַּעַם בְּמִחְבּוֹאוֹת
הַנִּי"ל עַד שֶׁבָּאוּ עַל הַיָּם. כְּשֶׁבָּאוּ עַל הַיָּם, וְהוּא הָיָה סוֹחֵר גְּדוֹל, וְהָיָה מְכִיר
הַדְרָכִים עַל הַיָּם, וְחִתָּךְ עֲצָמוֹ לְבוֹא לְמַדִּינָתוֹ, עַד שְׁעֵבֶר וּבָא לְבֵיתוֹ עִם
אִשְׁתֵּי הָעֲנִי הַנִּי"ל, וְהִשִּׁיבָהּ לְהָעֲנִי, וְהָיָה שְׁמַחָה גְדוֹלָה שָׁם.
וְהַבְּעֵרְגִיר הַנִּי"ל, בְּשִׁכָר שְׁעֵשָׂה דְבַר כְּזֶה, וְגַם עֲמֵד בְּנִסְיוֹן עִמָּה, נִפְקֵד וְנוֹלַד
לוֹ בְּאוֹתָהּ שָׁנָה בֶּן זָכָר. וְהִיא גַם הִיא אִשְׁתֵּי הָעֲנִי הַנִּי"ל, בְּשִׁכָר שְׁעֵמְדָה
בְּנִסְיוֹן כְּזֶה עִם הַיַּעֲדֻנִירָאֵל וְגַם עִמּוֹ, זָכָתָה גַם-כֵּן וְיִלְדָה נִקְבָּה. וְהִיְתָה יִפְתָּ
תֹּאֵר מְאֹד מְאֹד שֶׁלֹּא הָיָה יָפִי שֶׁל מִין אָדָם כָּלֵל, כִּי בֵּין בְּנֵי-אָדָם לֹא נִמְצָא
יָפִי כְזֶה. וְהָיוּ הָעוֹלָם אוֹמְרִים: הַלּוֹאֵי שְׁתַּתְּגַדֵּל (כִּי חֲדוּשׁ נִפְלָא כְּזֶה קִשָּׁה
שְׁיִתְגַּדֵּל), כִּי הָיָה יָפִיָּה וְתִפְאָרְתָהּ מִפְּלֶג מְאֹד מְאֹד שֶׁלֹּא נִרְאָה כְּזֹאת
בְּעוֹלָם כָּלֵל. וְהָיוּ הָעוֹלָם בָּאִים וְנִכְנְסִים לְרֵאוֹתָהּ, וְהָיוּ מִשְׁתַּמְּמִים מְאֹד
עַל גְּדֹל יָפִיָּהּ הַמִּפְּלֶג מְאֹד מְאֹד, וְהָיוּ נוֹתְנִים לָהּ מִתְּנוּת מִתְּנוּת מִחֲמַת
חֶבֶה. וְהָיוּ נוֹתְנִים מִתְּנוּת עַד שֶׁנִּתְעַשֶּׂר הָעֲנִי. וְהַבְּעֵרְגִיר הַנִּי"ל נִפְלַ בְּדַעְתּוֹ
שִׁישְׁתַּדֵּךְ עִם הָעֲנִי הַנִּי"ל מִגְּדֹל יָפִיָּהּ, שְׁהִיָּה חֲדוּשׁ כְּזֶה, וַיֹּאמֶר בְּלִבּוֹ: אֲפֹשֶׁר
עַל זֶה מִרְאָה הַחֲלוּם שֶׁנוֹשְׂאִין שְׁלוֹ לְהָעֲנִי וּמֵהָעֲנִי נוֹשְׂאִין אֲצֵלוֹ, דְּהִינּוּ
שִׁישְׁתַּדְּכוּ יַחַד וַיִּתְעַרְבוּ יַחַד עַל יְדֵי הַשְּׂדוּף.
פַּעַם אַחֲת, בְּאֵתָהּ אִשְׁתֵּי הָעֲנִי אֲצֵלוֹ, וְאָמַר לָהּ דַּעְתּוֹ, שֶׁרְצוֹנוֹ לְהִשְׁתַּדֵּךְ עִמָּה
וְאֲפֹשֶׁר כְּזֶה יִתְקִים הַחֲלוּם כְּנִי"ל. הַשִּׁיבָהּ לוֹ: גַּם אֲנִי חֲשַׁבְתִּי זֹאת בְּדַעְתִּי,
אֲךָ לֹא הָיָה לִי הָעֵזָה לְדַבֵּר מִזֶּה שְׂאֲנִי אֲשַׁתַּדֵּךְ עִמָּכֶם. אֲךָ אִם אֵתֶם רוֹצִים
בּוֹדָאֵי אֲנִי מוֹכֵן וְלֹא אֲמַנַע מִכֶּם, כִּי כִּבֵּר נִשְׁבַּעְתִּי שֶׁכָּל טוֹבִי וְהַצְלָחָתִי לֹא

יִמְנַע

מִכֶּם.

וְהֵבִן וְהִבִּית הַנִּי"ל לְמַדּוֹ שְׁנֵיהֶם בְּחֶדֶר אֶחָד לְשׁוֹנוֹת וְכִיּוֹצֵא כְּדַרְכֶּם. וְהִבִּית הַנִּי"ל, הָיוּ הוֹלְכִים וּבָאִים לְרֵאוֹתָהּ מְגֹדֵל הַחֲדוּשׁ בְּנִי"ל, וְנִתְּנוּ מִתְּנוֹת עַד שְׁנַת־עֶשֶׂר הָעֵנִי. וְהָיוּ בָּאִים שָׂרִים לְרֵאוֹתָהּ וְהוֹטְבָה בְּעֵינֵיהֶם מְאֹד. וְהָיָה יִפְיָה חֲדוּשׁ גָּדוֹל בֵּינֵיהֶם, כִּי לֹא הָיָה יָפִי שֶׁל אֲנוּשֵׁי כָּלֵל. וּמְגֹדֵל הַכְּפֻלָּת יִפְיָה בָּא עַל דַּעַת הַשָּׂרִים לְהַשְׁתַּדֵּף עִם הָעֵנִי הַזֶּה, וְשֶׁר שֶׁהָיָה לוֹ בֶּן, חָשַׁק לְהִתְחַתֵּן עִמָּה, אֲדָּא אֵין נָאָה לָהֶם לְהִתְחַתֵּן עִם כָּזָה, עַל כֵּן הִכְרַחוּ לְרֵאוֹת לְהַשְׁתַּדֵּל לְגֹדֵל אֶת הָאִישׁ הַזֶּה, וְהַשְׁתַּדְּלוּ שֶׁיַּעֲבֹד אֶצֶל הַקִּיסָר. וְנַעֲשֶׂה מִתְחִלָּה (פְּרֵאפִירֶטְשִׁיק) וְאַחֲרֵי־כֵן לְמַעֲלָה לְמַעֲלָה, כִּי הַשְׁתַּדְּלוּ לְהַגְבִּיחוּ בְּמַהֲרָה עַד שֶׁהִלְךְ מֵהָר מִמַּעֲלָה לְמַעֲלָה, עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה יַעֲדִינֵי־רֵאֵל וְהָיוּ חֲפָצִים הַשָּׂרִים לְהַשְׁתַּדֵּף עִמּוֹ. אֲדָּא הָיוּ רַבִּים קוֹפְצִים עַל זֶה, כִּי כַּמָּה שָׂרִים בָּאוּ עַל זֶה וְעָסְקוּ בְּזֶה לְהַגְבִּיחוּ, וְגַם כִּי לֹא הָיָה אֲפָשָׁר לוֹ לְהִתְחַתֵּן מִחַמַּת הַבְּעֶרְגִיר שֶׁכָּבֵר הָיוּ מְדַבְּרִים לְהַשְׁתַּדֵּף עִמּוֹ.

וְהָעֵנִי הַזֶּה שֶׁנַּעֲשֶׂה יַעֲדִינֵי־רֵאֵל, הָיָה מְצַלִּיחַ יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וְהָיָה שׁוֹלֵחַ אוֹתוֹ הַקִּיסָר לְהַמְלִיחָמָה וְהַצְּלִיחַ מְאֹד בְּכָל פַּעַם, וְנִשְׂא אוֹתוֹ עוֹד יוֹתֵר לְמַעֲלָה לְמַעֲלָה. וְהָיָה הוֹלֵךְ וּמְצַלִּיחַ מְאֹד. עַד אֲשֶׁר נִסְתַּלַּק שֵׁם הַקִּיסָר, וְנִתְּנֵיעָצוּ כָּל בְּנֵי הַמְּדִינָה לַעֲשׂוֹת אוֹתוֹ לְקִיסָר. וְנִתְּקַבְּצוּ כָּל הַשָּׂרִים וְהַסְּכִימוּ כָּלֵם שֶׁהוּא יְהִיָּה קִיסָר וְנַעֲשֶׂה קִיסָר (הֵינּוּ הָעֵנִי הַנִּי"ל נַעֲשֶׂה קִיסָר). וְהָיָה לוֹחֵם מִלְחָמוֹת וְהָיָה מְצַלִּיחַ מְאֹד. וְכַבֵּשׁ מְדִינוֹת, וְהָיָה לוֹחֵם וּמְצַלִּיחַ וְכוּבֵשׁ וְהוֹלֵךְ, עַד שֶׁשָּׂאֵר הַמְּדִינוֹת נִתְּנֵיעָצוּ לְמִסֵּר תַּחַת יָדוֹ בְּרָצוֹן טוֹב כִּי רָאוּ הַצְּלָחָתוֹ הַגָּדוֹלָה, שֶׁכָּל הַיָּפִי שֶׁל הָעוֹלָם וְכָל הַמְּזֵל שֶׁל הָעוֹלָם אֶצְלוֹ, עַל כֵּן נִתְּקַבְּצוּ כָּל הַמְּלָכִים וְהַסְּכִימוּ שֶׁהוּא יְהִיָּה קִיסָר עַל כָּל הָעוֹלָם, וְנִתְּנוּ לוֹ כְּתָב בְּאוֹתֵיחוֹת שֶׁל זָהָב.

וְהַקִּיסָר הַזֶּה מֵאֵן עָתָה לְהַשְׁתַּדֵּף עִם הַבְּעֶרְגִיר, כִּי אֵין נָאָה לְקִיסָר לְהַשְׁתַּדֵּף עִם בְּעֶרְגִיר. וְאַשְׁתּוֹ הַקִּיסָרִית הִיא לֹא זָזָה מִן הַבְּעֶרְגִיר כָּלֵל. וַיֵּרָא הַקִּיסָר שֶׁאֵי אֲפָשָׁר לוֹ לַעֲשׂוֹת שְׂדוּף אַחַר נֶגֶד הַבְּעֶרְגִיר הַנִּי"ל, בְּפִרְט כִּי אֲשֶׁתּוֹ מַחְזֶקֶת עִמּוֹ מְאֹד מְאֹד, עַל כֵּן חָשַׁב מַחְשְׁבוֹת עַל הַבְּעֶרְגִיר הַנִּי"ל. וּבִתְחִלָּה רָאָה לְחַסְרוֹ, וְהַשְׁתַּדֵּל בְּתַחֲבוּלוֹת כְּאֵלוֹ אֵין הַדְּבָר מִמֶּנּוּ לְגָרֵם לוֹ הַפֶּסֶד, וְהַקִּיסָר בּוֹדֵאֵי יָכוֹל לַעֲשׂוֹת כְּזֹאת. וְהָיוּ מִפְּסִידִים וּמַחְסָרִים אוֹתוֹ עַד שֶׁנִּתְּדַלְּדַל וְנַעֲשֶׂה עֵנִי גְמוּר, וְהִיא הַקִּיסָרִית הִיָּתָה מַחְזֶקֶת עִמּוֹ תָּמִיד. אַחֲרֵי־כֵן רָאָה הַקִּיסָר שֶׁכָּל זְמַן שֶׁזָּה הֵבִין קִיָּם, הֵינּוּ בֶּן הַבְּעֶרְגִיר הַנִּי"ל, אֵי אֲפָשָׁר לוֹ לַעֲשׂוֹת שְׂדוּף אַחַר. וְהַשְׁתַּדֵּל לְהַעֲבִיר אֶת אוֹתוֹ הַבְּחוּר שֶׁל הַבְּעֶרְגִיר. וְחָשַׁב מַחְשְׁבוֹת לְהַעֲבִירוֹ, וְגִלְגַּל עָלָיו עֲלִילוֹת, וְהוֹשִׁיב עָלָיו שׁוֹפְטִים. וְהַשׁוֹפְטִים הִבִּינוּ שֶׁרָצוֹן הַקִּיסָר לְהַעֲבִירוֹ מִן הָעוֹלָם, וְשִׁפְטוּ, לְהַנִּיחוֹ בְּשֶׁק וּלְהַשְׁלִיכוֹ לַיָּם.

וְהַקִּיסָרִית הָיָה לָבָה דָּוָה מְאֹד עַל זֶה, אֲדָּא גַם הַקִּיסָרִית אֵי־אֲפָשָׁר לָהּ לַעֲשׂוֹת כְּנֶגֶד הַקִּיסָר. מָה עָשְׂתָה. הִלְכָה אֶל הַמַּמְנִים שֶׁהָיוּ מְמַנִּים לְהַשְׁלִיכוֹ לַיָּם, וּבֵאתָה אֶצְלָם וְנִפְלָה לִפְנֵי רַגְלָם וְהִתְחַנְּנָה מֵהֶם מְאֹד שֶׁנַּעֲשׂוּ לְמַעַנָּה לְהַנִּיחוֹ, כִּי לָמָּה הוּא חָיֵב מִיָּתָהּ? וּבִקְשָׁה מֵהֶם מְאֹד שֶׁיִּקְחוּ שְׂבוּי אַחַר מַחֲיֵב מִיָּתָהּ לְהַשְׁלִיכוֹ לַיָּם וְיַנִּיחוּ אוֹתוֹ הַבְּחוּר הַנִּי"ל. וּפְעָלָה בְּקִשְׁתָּהּ אֶצְלָם, וְנִשְׁבְּעוּ לָהּ שֶׁיַּנִּיחוּהָ. וְכֵן עָשׂוּ, וְלָקְחוּ אִישׁ אַחַר וְהַשְׁלִיכוּהוּ לַיָּם, וְאוֹתוֹ הַנִּיחוּ, וְאָמְרוּ לוֹ: לֵךְ לְךָ, וְהִלְךְ לוֹ. וְהַבְּחוּר הַזֶּה

כָּבֵד הָיָה בְּרִדְעָתוֹ, וְהִלָּךְ לוֹ.
 וְקִדְּםָהּ לָזֶה, הִלָּכָה הַקְּסָרִית הַנִּי"ל וְקָרְאָה לְבִתָּהּ הַנִּי"ל, וְאָמְרָה לָהּ: בְּתִי,
 תִּדְעֵי שְׂזָה הַבֵּן שֶׁל הַבְּעֵרְגִיר הוּא הַחֲתָן שֶׁלָּךְ. וְסִפְרָה לָהּ כָּל אוֹתוֹ הַמַּעֲשֵׂה
 שֶׁעָבַר עָלֶיהָ כַּנִּי"ל, וְאִיךָ הַבְּעֵרְגִיר מָסַר נַפְשׁוֹ בְּשִׁבְלִי (כַּנִּי"ל), וְהָיָה עִמִּי בְּזֵי
 מְקוֹמוֹת הַנִּי"ל, וְנִשְׁבַּעְתִּי לוֹ בְּהִ' שֶׁכָּל טוֹבִי לֹא יִמָּנַע מִמֶּנּוּ, וְלִקְחֹתִי אוֹתוֹ
 הַזֶּה מִמְּקוֹמוֹת לְעֵדוּת, שֶׁהֵם: בּוֹר וּמְקוֹה וְכוּ' כַּנִּי"ל. בְּכֵן עָתָה, הִנֵּה אֲתָה
 הוּא כָּל טוֹבֹתַי וּמְזֻלִי וְהַצְלַחְתִּי, וּבְיָדְאִי אֲתָה שְׁלוֹ, וּבְנֵו הַנִּי"ל הוּא הַחֲתָן
 שֶׁלָּךְ. וְאָבִיךָ מִחֲמַת גְּסוּתוֹ רוֹצֵה לְהַרְגוֹ חָנָם. וְכָבֵד הַשְּׁתַדְלָתִי לְהַצִּילוֹ
 וּפְעַלְתִּי שֶׁיִּנְיָחוּהוּ כַּנִּי"ל. עַל כֵּן תִּדְעֵי שֶׁהוּא הַחֲתָן שֶׁלָּךְ (הִינֵנו בֵּן הַבְּעֵרְגִיר
 הַנִּי"ל), וְאֵל תִּתְרָצִי עִם אַחֵר בְּעוֹלָם כָּלֵל.
 וְנִתְקַבְּלוּ דְבָרֵי אִמָּה בְּעֵינֶיהָ כִּי גַם הִיא הִיָּתָה יִרְאֵת־שָׁמַיִם, וְהַשִּׁיבָה
 שֶׁבְּיָדַי תִּקְיָם כָּךְ. וְהִלָּכָה הַבֵּת הַזֹּאת וְשִׁלְחָה כְּתָב אֵל בֵּן הַבְּעֵרְגִיר הַנִּי"ל
 אֵל הַתְּפִיסָה, שֶׁהִיא מְחֻזָּקֶת עֲצָמָה בּוֹ, וְהוּא הַחֲתָן שְׁלָהּ. וְשִׁלְחָה לוֹ כְּמוֹ
 חֲתִיכַת לֵאנֹד־קֶאֱרֵט, וְצִיָּרָה בּוֹ כָּל הַמְּקוֹמוֹת שֶׁהַחֲבִיָּאָה אִמָּה עִם אָבִיו
 כַּנִּי"ל, שֶׁהֵם הַזֵּי עֵדוּת: בּוֹר וּמְקוֹה וְכוּ' כַּנִּי"ל, שֶׁצִּיָּרָה בּוֹ כְּמוֹ בּוֹר וּמְקוֹה
 וְכוּ'. וְהִזְהִירָה אוֹתוֹ מְאֹד מְאֹד שֶׁיִּשְׁמַר הַכְּתָב הַזֶּה מְאֹד מְאֹד, וְחֲתֻמָּה
 עֲצָמָה

אַחֲרֵי־כֵן הָיָה כַּנִּי"ל, שֶׁלְקַחוּ הַמְּמַנִּים אִישׁ אַחֵר וְאוֹתוֹ הִנְיָחוּ, וְהִלָּךְ לוֹ. וַיִּלָּךְ
 וַיַּעֲבֹר עַד שֶׁבָּא אֵל הַיָּם, וַיֵּשֶׁב בְּסַפִּינָה וַעֲבַר בַּיָּם. וַבָּא רוּחַ סַעֲרָה גְדוֹלָה
 וַנִּשְׂא הַסַּפִּינָה אֵל סִפְרֵי אֶחָד שֶׁהָיָה שָׁם מִדְּבָר. וּמִגְדָּל הַסַּעֲרָה, שֶׁקוֹרִין
 (אוּמִפִּיט), נִשְׁבְּרָה הַסַּפִּינָה, אֵד הָאֲנָשִׁים שָׁבָה נִצּוּלוֹ וַיִּצְאוּ עַל הַיָּבֵשָׁה.
 וְשָׁם הָיָה מִדְּבָר, וַיִּלְכוּ לְנַפְשָׁם כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְבַקֵּשׁ לוֹ אֲכָל לְנַפְשׁוֹ. כִּי
 בְּאוֹתוֹ הַמְּקוֹם לֹא הָיוּ רְגִילִים הַסַּפִּינּוֹת לְבוֹא לָשֵׁם כִּי הָיָה מִדְּבָר, וְעַל כֵּן
 לֹא הָיוּ מְצָפִים שָׁם עַל אֵיזָה סַפִּינָה, לָשׁוּב לְמְקוֹמָם. וְהִלְכוּ שָׁם בְּמִדְּבָר
 לְבַקֵּשׁ אֲכָל, וְנִתְפָּזְרוּ הֵנָּה וְהֵנָּה כָּל אֶחָד וְאֶחָד.
 וְהִלָּךְ הַבַּחֲוֵר הַנִּי"ל בְּמִדְּבָר, וְהָיָה הוֹלֵךְ וְהוֹלֵךְ עַד שֶׁנִּתְרַחַק מִן הַסִּפְרֵי. וְרָצָה
 לָשׁוּב, וְלֹא יָכוֹל. וְכָל מֵה שֶׁרָצָה לָשׁוּב נִתְרַחַק יוֹתֵר וְיוֹתֵר עַד שֶׁרָאָה שֶׁאִי
 אֶפְשָׁר לוֹ לָשׁוּב. וַיִּלָּךְ בְּאֶשֶׁר יִלָּךְ. וְהִלָּךְ שָׁם בְּמִדְּבָר, וְהָיָה בְּיָדוֹ קֶשֶׁת שֶׁהָיָה
 מִצִּיל עֲצָמוֹ נֶגֶד הַחַיּוֹת רְעוּת שֶׁבְּמִדְּבָר, וּמִצָּא שָׁם אֵיזָה דְּבָרִים לֶאֱכֹל.
 וְהָיָה הוֹלֵךְ וְהוֹלֵךְ, עַד אֲשֶׁר יָצָא מִן הַמִּדְּבָר, וַבָּא אֵל מְקוֹם (לְשׁוּב), שֶׁהָיָה
 שָׁם מְקוֹם פְּנוּי, וְהָיָה שָׁם מִים וְאֵילָנוֹת סָבִיב סָבִיב שֶׁל פְּרוֹת, וְהָיָה אוֹכֵל
 מִן הַפְּרוֹת וְשֶׁתָּה מִן הַמִּים.
 וְנִתְיָשֵׁב בְּדַעְתּוֹ לֵישֵׁב שָׁם, מִסִּפְרֵי יָמֵי חַיָּו. כִּי בְּלֹא זֶה קֶשֶׁה לוֹ לָשׁוּב אֵל
 הַיָּשׁוּב, וּמִי יוֹדֵעַ אִם יִגִּיעַ עוֹד לְמְקוֹם כָּזֶה, אִם יִנִּיחַ הַמְּקוֹם הַזֶּה וַיִּלָּךְ לוֹ?!
 עַל כֵּן הָיָה בְּדַעְתּוֹ לֵישֵׁב שָׁם וְלַחַיּוֹת שָׁם יָמֵי חַיָּו, מֵאַחֵר שֶׁטוֹב לוֹ שָׁם,
 שֶׁהָיָה לוֹ הַפְּרוֹת לֶאֱכֹל, וְהַמִּים לְשִׁתּוֹת. וְלַפְעָמִים הָיָה יוֹצֵא וְרוֹבֵה בְּקֶשֶׁתוֹ
 אֲרֻנְבַת אוֹ צִבִי, וְהָיָה לוֹ בָּשָׂר לֶאֱכֹל. גַּם הָיָה צָד לְעֲצָמוֹ דָּגִים, כִּי הָיָה שָׁם
 דָּגִים טוֹבִים מְאֹד בְּתוֹךְ הַמִּים. וַיִּיטֵב בְּעֵינָיו לְבַלּוֹת שָׁם יָמֵי חַיָּו.
 וְהַקִּיסָר הַנִּי"ל אַחֵר שֶׁנַּעֲשֶׂה הַמַּשְׁפָּט בְּבֵן הַבְּעֵרְגִיר הַנִּי"ל וְעָתָה נִפְטַר מִמֶּנּוּ,
 (כִּי הַקִּיסָר סָבַר שֶׁכָּבֵד נִתְקִים בּוֹ הַמַּשְׁפָּט בְּאִמָּת בְּבֵן הַבְּעֵרְגִיר הַנִּי"ל וְשׁוּב
 אֵינֵנו בְּעוֹלָם) כְּעַת יוֹכֵל לְהַשְׁתַּדֵּךְ עִם בֵּיתוֹ הַנִּי"ל. וְהַתְּחִילוֹ לְדַבֵּר לָהּ
 שְׂדוּכִים עִם מְלָךְ פְּלוֹנִי וְעִם מְלָךְ פְּלוֹנִי וְכוּ' וְעָשָׂה לָהּ חֶצֶר כְּרָאוּי

וַיֵּשְׁבָה שָׁם. וְלָקַחְהָ לְעֵצְמָהּ בָּנוֹת שָׂרִים לְהִיּוֹת לָהּ לְרַעוּתֶיהָ וַיֵּשְׁבָה שָׁם. וְהִיְתָה מְנַגֶּנֶת בְּכָל־שִׁיר וְכִיּוֹצֵא כְּדַרְכָּם. וְכָל מָה שֶׁהָיוּ מְדַבְּרִים לָהּ שְׂדוּכִים, הִיְתָה מְשִׁיבָה שְׁאִין רְצוּנָה בְּדַבְּרִים דְּהִינּוּ לְדַבֵּר הַשְּׂדוּף, רַק שְׂיָבוֹא הַמְּשַׁדָּד בְּעֵצְמוֹ. וְהִיא הִיְתָה בְּקִיָּאָה מְאֹד בְּחֻכְמַת הַשִּׁיר, וְעִשְׂתָּה בְּאִמְנוֹת מְקוֹם שְׂיָבוֹא הַמְּשַׁדָּד עַל אוֹתוֹ הַמְּקוֹם, וַיַּעֲמֵד כְּנֶגְדָּהּ, וַיְדַבֵּר דְּבָרֵי שִׁיר, הִינּוּ שִׁיר שֶׁל חֶשֶׁק, כְּדָרָךְ שֶׁמְדַבֵּר הַחֲשׂוֹק לְחֲשׂוֹקְתוֹ דְּבָרֵי חֶבְהָ. וְהָיוּ בָּאִים מְלָכִים לְהַשְׁתַּדָּד, וְעָלוּ עַל אוֹתוֹ הַמְּקוֹם, וְהָיוּ מְדַבְּרִים כָּל אֶחָד וְאֶחָד שִׁיר שְׁלוֹ. וְלִקְצָתָם שֶׁלְּחָה תִּשׁוּבָה עַל יַדֵּי רַעוּתֶיהָ גַם־כֵּן בְּדָרָךְ שִׁיר וְחֶבְהָ, וְלִקְצָת שֶׁנִּרְאוּ לָהּ יוֹתֵר, הַשִּׁיבָה בְּעֵצְמָהּ וְהַרְיָמָה קוֹלָהּ בְּשִׁיר וְהַשִּׁיבָה לוֹ גַם־כֵּן דְּבָרֵי חֶבְהָ. וְלִקְצָת, שֶׁנִּרְאוּ לָהּ עוֹד יוֹתֵר, הִיְתָה מְרָאָה עֵצְמָהּ פְּנִים אֶל פְּנִים, וְהִיְתָה מְרָאָה אֶת פְּנִיָּהּ וְהַשִּׁיבָה לוֹ דְּבָרֵי שִׁיר וְחֶבְהָ. וְלִכְלָם סִימָה בְּסוּף: אָבֵל לֹא עָבְרוּ עָלֶיהָ הַמַּיְמוֹת, וְלֹא הָיָה מִי שֶׁמְבִין כְּוַנְתָּהּ. וְכִשְׁהִיְתָה מְרָאָה פְּנִיָּהּ הָיוּ נוֹפְלִים מִגְּדֵל יַפְיָהּ, וְהָיוּ קָצָת נִשְׁאַרִים חֲלָשׁוֹת, וְקָצָת נִשְׁתַּגְּעוּ מִחֻמַּת חוֹלַת אֶהְבָּה, מִגְּדֵל יַפְיָהּ שֶׁהָיָה מִפְּלֵג מְאֹד מְאֹד. וְאִף עַל פִּי כּוֹן, אִף־עַל־פִּי שֶׁנִּשְׁתַּגְּעוּ וְנִשְׁאַרוּ חֲלָשׁוֹת, עִם כָּל זֹאת הָיוּ בָּאִים מְלָכִים לְהַשְׁתַּדָּד עִמָּהּ, וְלִכְלָם הַשִּׁיבָה כְּנִי"ל. וְהָיוּ הַנִּי"ל (הִינּוּ בֶן הַבְּעֵרְגִיר הַנִּי"ל) יוֹשֵׁב שָׁם בְּאוֹתוֹ מְקוֹם הַנִּי"ל וְעֹשֶׂה לְעֵצְמוֹ שָׁם מְקוֹם לִישֵׁב בּוֹ, וְהָיָה יוֹשֵׁב שָׁם. וְגַם הוּא הָיָה יָכוֹל לִגְנוֹן וַיִּוְדַע חֻכְמַת הַשִּׁיר. וְהָיָה בּוֹחֵר לוֹ עֲצִים, שֶׁרְאוּיִים לַעֲשׂוֹת מֵהֶם כְּלִי־שִׁיר, וְעֹשֶׂה לְעֵצְמוֹ כְּלִי־שִׁיר. וַיִּמְהַגִּידוּן שֶׁל הַחַיּוֹת עֹשֶׂה לוֹ נִימּוֹן שְׁקוֹרִין (סְטְרִינִיס), וְהָיָה מְנַגֵּן וַיִּמְשׁוֹרֵר לְעֵצְמוֹ. וְהָיָה לוֹקַח הַכֶּתֵב שֶׁהָיָה לוֹ שֶׁשֶׁלְּחָה לוֹ הַבַּת הַקִּיסָר הַנִּי"ל, וְהָיָה מְשׁוֹרֵר וַיִּמְנַגֵּן וַיִּנְזָכֵר כָּל הַמְּאַרְעוֹת שֶׁהָיוּ לוֹ, וְאִידָּ אָבִיו הָיָה בְּעֵרְגִיר וְכוּ', וְעַתָּה נִשְׁלָדָּ לְכָאן. וְהַלָּךְ וְלִקַּח הַכֶּתֵב הַנִּי"ל וְעֹשֶׂה לוֹ סִימּוֹן בְּאֵילָן אֶחָד, וְעֹשֶׂה שָׁם מְקוֹם וְטָמֵן שָׁם הַכֶּתֵב הַנִּי"ל, וַיֵּשֶׁב שָׁם אֵיזָה זָמָן. פְּעַם אֶחָד הָיָה רוּחַ סְעָרָה גְּדוֹלָה וְשָׁבַר כָּל הָאֵילָנוֹת שֶׁהָיוּ עוֹמְדִים שָׁם, וְלֹא הָיָה יָכוֹל לְהַפִּיר הָאֵילָן שֶׁטָמֵן שָׁם הַכֶּתֵב. כִּי בְּעוֹד שֶׁהָיוּ עוֹמְדִים הָיָה לוֹ סִימּוֹן לְהַפִּיר, וְעִכְשָׁו שֶׁנִּפְּלוּ, נִתְעַרְבַּ הָאֵילָן בֵּין הָאֵילָנוֹת שֶׁהָיוּ שָׁם הַרְבֵּה מְאֹד, וְלֹא הָיָה יָכוֹל לְהַפִּיר הָאֵילָן. וְזֶה אֵי אֶפְשָׁר לְבַקֵּעַ כָּל הָאֵילָנוֹת לְחַפֵּשׂ הַכֶּתֵב, כִּי הָיוּ רַבִּים מְאֹד. וְהָיָה בּוֹכָה וּמְצֻטְעָר עַל זֶה מְאֹד מְאֹד. וְרָאָה שֶׁאִם יוֹשֵׁב כָּאן בּוֹדָאֵי יִשְׁתַּגַּע מִגְּדֵל הַצֶּעֵר שֶׁהָיָה קֹשָׁה עָלָיו מְאֹד. וְנִתְיָשֵׁב שֶׁמְכַרְח לֵילָד לְהַלֵּן, וַיַּעֲבֵר עָלָיו מָה. כִּי בְּלֹא זֹאת הוּא מְסַכֵּן מְאֹד מִגְּדֵל הַצֶּעֵר כְּנִי"ל. וְלִקַּח לוֹ בֶּשֶׂר וּפְרוֹת בְּתוֹדָּ שְׁקוֹ, וַיִּלְדָּ בְּאֶשֶׁר יִלְדָּ. וְעֹשֶׂה לְעֵצְמוֹ סִימְנִים בְּאוֹתוֹ הַמְּקוֹם שֶׁיֵּצֵא מִשָּׁם. וְהָיָה הוֹלָךְ עַד שֶׁבָּא אֶל יְשׁוּבָה. וְשָׂאֵל: אֵיזָה מְדִינָה הִיא זֹאת? הַשִּׁיבּוֹ לוֹ. וְשָׂאֵל אִם נִשְׁמַע כָּאן מֵאוֹתוֹ הַקִּיסָר הַנִּי"ל, הַשִּׁיבּוֹ לוֹ: הֵן. וְשָׂאֵל אִם נִשְׁמַע כָּאן מִבַּתּוֹ הַיִּפְתִּיתָאָר, הַשִּׁיבּוֹ לוֹ: הֵן, אִדָּ שְׁאִי־אֶפְשָׁר לְהַשְׁתַּדָּד עִמָּהּ כְּנִי"ל. וְנִתְיָשֵׁב בְּדַעְתּוֹ: מֵאַחַר שֶׁאִי־אֶפְשָׁר לוֹ לְבוֹא לְשָׁם, וְהַלָּךְ אֶל הַמְּלָךְ שֶׁל אוֹתוֹ הַמְּדִינָה, וְסִפֵּר לוֹ כָּל לְבוֹ, וְשֶׁהוּא הִחְתָּן שְׁלָהּ, וּבְשִׁבְלֵהּ אֵינָה רוֹצָה לְהַשְׁתַּדָּד עִם אַחֵר. וּמֵאַחַר שֶׁאִי־אֶפְשָׁר לוֹ לְבוֹא לְשָׁם, בְּכֵן הוּא מוֹסֵר לוֹ כָּל הַסִּימְנִים שֶׁבִּידּוֹ, דְּהִינּוּ הַזֵּי מֵימּוֹת הַנִּי"ל, וְשֵׁאוֹתוֹ הַמְּלָךְ יִלְדָּ לְשָׁם וַיִּשְׁתַּדָּד עִמָּהּ, וְלוֹ יִתֵּן מְעוֹת בְּעַד זֶה. וְהַפִּיר הַמְּלָךְ שֶׁדְּבָרָיו כְּנִים, כִּי אֵי־אֶפְשָׁר לְבַדּוֹת זֹאת מִן הַלֵּב, וְהוֹטֵב הַדְּבָר בְּעֵינָיו.

אך נתישב: אם יביא אותה לכאן, ואותו הבחור יהיה פה אין הדבר טוב
לפניו, ולהרגו קשה בעיניו, כי מדוע יהרג על הטובה שעשה לו?! בכן
נתישב לשלחו למרחוק ר' פרסאות. וחרה הדבר מאד בעיני הבן הנ"ל על
אשר הוא משלחו בעד טובה כזו שעשה לו. והלך שם אל מלך אחר גס־כּוֹן,
וספר לו גס־כּוֹן פני"ל, ומסר לו כל הסימנים, ולהשני הוסיף סימן יותר.
וצנה עליו וזרזו שיסע תכף אולי יוכל להקדים את חברו, וגם אפלו אם
לא יקדימו יש לו סימן יותר מחברו.
והשני נתישב גס־כּוֹן פני"ל כמו הראשון, ושלח גס־כּוֹן את אותו הבן
למרחוק ר' פרסאות. וחרה לו גס־כּוֹן מאד וילך אל השלישי, ולהשלישי
מסר עוד סימנים מבהקים ביותר.
וילך ויסע תכף המלך הראשון הנ"ל ובא לשם למקום בת הקיסר הנ"ל,
ועשה לו שיר, ונעץ בתוך השיר עלפי החכמה זו כל אותן המקומות, דהינו
הז' עדים הנ"ל. אך עלפי השיר נודמן לו שלא סדרם כסדר את המקומות
הנ"ל, כי כן הגיע לו עלפי חכמת השיר. ובא לשם על המקום הנ"ל, והגיד
השיר. כשמע בת הקיסר המקומות הנ"ל, נפלא בעיניה ונראה לה שמכרח
שזהו בן גילה, רק היה קשה בעיניה על שלא סדרם כסדר. אך אף עלפי
כן חשבה בדעתה, אולי מחמת חכמת משקל השיר בא לו זה הסדר.
ונספם בלבה שזה הוא, וכתבה לו שהיא משדכת לו, ונעשה שמחה ורעש,
שנמצא לה בן גילה, והכינו על החתונה.
בתוך כך בא השני, והיה רץ גס־כּוֹן לשם. ואמרו לו שכבר היא משדכת,
ולא השגיח על זה ואמר שאף עלפי־כן יש לו דבר שיגיד לה שבודאי יפעל.
ובא והגיד שירו וסדר כל המקומות הנ"ל כסדר וגם נתן עוד סימן יותר.
ושאלה אותו, מאין יודע הראשון. ולהגיד האמת לא טוב לפניו, ואמר
שאינו יודע. ונפלא בעיניה מאד ועמדה משתומם, כי גם הראשון ספר
המקומות, ומאין יתודע לאדם סימנים הללו? אך אף עלפי־כן נראה
בעיניה שזה השני הוא בן גילה, מאחר שראתה בו שספר כסדר וכו' פני"ל.
והראשון, אפטר עלפי חכמת השיר בא לו זאת שהזכיר אלו המקומות,
אך נשארה עומדת.
והבחור הנ"ל, כששלחו השני חרה לו גס־כּוֹן, והלך אל השלישי וספר לו
גס־כּוֹן פני"ל, ומסר לו עוד יותר סימנים מבהקים ביותר. ולפני הג' ספר כל
לבו, באשר שהיה לו כתב שהיה מציר בו המקומות פני"ל, בכן יציר לעצמו
גס־כּוֹן על נר כל אותן המקומות ויביא אליה. והשלישי נתישב גס־כּוֹן
פני"ל, שאין טוב לפניו שיביא אותה לכאן וזה הבחור יהיה כאן, ושלח גם־
כן את הבחור עוד למרחוק יותר ר' פרסאות.
וזה המלך השלישי רץ גס־כּוֹן לשם (דהינו לקח את היפת־תאר). ובא לשם,
והגידו לו שכבר יש כאן ב' הנ"ל, והשיב: אף עלפי־כן, כי יש לו דבר
שבודאי יפעל. והעולם לא היו יודעים כלל מפני מה היא נתרצה לאלו
יותר מאחרים. ובא גם השלישי והגיד שירו בסימנים מבהקים יותר,
והראה הכתב עם ציור המקומות ונבהלה מאד, אך לא יכלה לעשות דבר,
מחמת שגם הראשון נראה שזהו, ואחר־כך השני. על כן אמרה שלא
תאמין עד שיביאו לה כתב ידה בעצמו.
אחר־כך נתישב בדעתו הבחור הנ"ל: עד מתי יהיו משלחין אותו בכל פעם

להלן יותר? על כן ישב עצמו שהוא בעצמו יניח עצמו לילך לשם, אולי יפעל הוא. והיה הולך וסובב עד שבא לשם. ואמר שהוא יש לו דבר וכו'. ובא והגיד שירו, ונתן עוד יותר ויותר סימנים מבהקים. והזכיר אותה שלמד עמה בחדר אחד וכיוצא בזה, וספר לה הכל שהוא שלח המלכים הנ"ל ושטמן הכתב באילן וכל מה שעבר עליו. אבל היא לא השגיחה כלל על זה. (ובודאי גם הראשונים המלכים הנ"ל אמרו איזה טעמים על מה שאין בידם הכתב) ולהכיר אותו בודאי אי אפשר כי כבר עבר זמן רב. ולא רצתה להשגיח עוד על סימנים כלל, עד שיביאו לה הכתב. כי גם על הראשון סברה שזהו בודאי וכן על השני וכו', על כן לא רצתה וכו' כנ"ל. ונתישב הבחור, שכאן אי אפשר לעשות שהיות כלל. ונתישב לשוב ולחזור למקומו אל המדבר שהיה בו, ושם יבלה ימי חייו. והיה הולך וסובב להגיע למדבר הנ"ל, והגיע לשם אל המדבר הנ"ל. בתוך כל הנ"ל עברו בין כך ובין כך כמה שנים, ונסכם אצל הבחור הנ"ל שישב שם במדבר ויבלה שם ימי חייו, כפי מה שערך בדעתו חיות האדם בעולם הזה, נחקר בדעתו שטוב לבלות כאן מספר ימיו. וישב שם ואכל וכו' כנ"ל. ועל הים היה רוצח. והרוצח שמע, שנמצא יפתתאר כזו בעולם וחשב לתפסה. אף שהוא לא היה צריך אותה, כי היה סריס, אף חשק לתפסה כדי למכרה לאיזה מלך ויקח בעדה הון רב. והתחיל להשתדל בזה. והרוצח הוא מפקר, והפקיר עצמו: אם יפעל יפעל ואם לאו, ומה יפסיד? כי הוא מפקר כדרך הרוצח. והלך הרוצח וקנה סחורות רבות מאד מאד רבוי מפלג מאד. גם עשה צפרים של זהב, והיו נעשים באמנות שנדמה שהם חיים ממש (נאטיעריליך). גם עשה שבילים של זהב, והיו הצפרים עומדים על השבילים. וזה היה בעצמו נדמה לחדוש, שהצפרים עומדים על שבילים ואין השבילים נשברים, כי היו צפרים גדולים (על כן היה חדוש). גם עשה בתחבולות שנדמה שהם מנגנים, ואחת היתה מכה ומקשקשת בלשונה שקורין (גיקנאקט), ואחת היתה מצלצלת בפיה שקורין (גישווישטשיט), ואחת היתה מזמרת. והכל היה בתחבולות, שהיו בני-אדם עומדים שם בתוך חדר שהיה על הספינה מאחורי הצפרים, ועשו כל הנ"ל אותו הבני-אדם, ונדמה שהצפרים בעצמן מנגנים. כי היו עשויים עם (דראטין) באמנות, עד שנדמה שהם בעצמן עושין כל הנ"ל. ונסע הרוצח עם כל הנ"ל למדינה שהיתה שם בת הקיסר הנ"ל. ובא אל העיר שהיתה שם, ועמד עם ספינתו בים, ושלשל האנקירש ועכבה שקורין (גיאנקירט). ודמה עצמו לסוחר גדול, והיו נכנסים ובאים שם לקנות אצלו סחורות רבות יקרות. ועמד שם איזה זמן, רבע שנה ויותר. והיו נושאים ממנו סחורות יפות שקנו אצלו. וחשקה גם בת הקיסר לקנות סחורה ממנו, ושלחה אליו שישא סחורה אצלה. ושלח לה שאינו צריך לזה, לשאת סחורה לבית הקונה, אף-על-פי שהיא בת הקיסר, ומי שצריך סחורה, יבוא אצלו, ולסוחר אין מי שיכריח אותו על זה. וישבה עצמה בת הקיסר שתלך אצלו. ודרךה היה כשהלכה בשוק היתה תולה מכסה על פניה, כדי שלא יסתכלו בה, כי יוכלו בני אדם לפל וכו' מחמת יפיה כנ"ל, על כן היתה מכסה פניה כנ"ל. והלכה בת הקיסר וכסתה את פניה ולקחה גם רעותיה עמה, וחיל שקורין (נואד) הלך

אחריה. ובאתה אל הסוחר הנ"ל (הינו הרוצח שנדמה לסוחר) וקנתה שם סחורות אצלו, והלכה לה. ואמר לה הסוחר, אם תבוא עוד הפעם, אראה לך עוד דברים יפים מזה שהם נפלאים מאד. ושבה לביתה. שוב פעם אחרת באתה וקנתה והלכה לה. ועמד שם (הרוצח הזה) איזה זמן. בתוך כך נעשית (הבת קיסר הנ"ל) רגילה אצלו, נכנסת ויוצאת. פעם אחת באתה אצלו, והלך ופתח לה החדר שהיו עומדים שם הצפרים של זהב וכו', וראתה שהוא חדוש נפלא. ורצו גם האחרים הינו החיל לכנס, ואמר: לאו לאו! זה איני מראה לשום אדם, רק אליך שאתה בת הקיסר, אבל לאחרים איני רוצה כלל. ונכנסה היא בעצמה. והלך גם הוא אל החדר ונעל הדלת. ועשה כפשוטו, שלקח שק והניחה בעל-כרחו בתוך השק, ופשט ממנה מלבושיה, והלבישם את מאטראס אחד וכסה פניו ודחפו לחוץ ואמר לו: לך! והמאטראס הזה, הוא אינו יודע כלל מה נעשה עמו. ותכף שיצא לחוץ ופניו מכסה, והחיל לא ידעו, והתחילו לילך עמו מיד, כמדמה להם שזאת היא הבת הקיסר. והוא (הינו המאטראס) הולך עם החיל שהולכיהו, ולא ידע היכן הוא כלל. עד שבא לשם, לחדר שהיתה הבת קיסר יושבת שם, וגלו פניו וראו שהוא מאטראס. ונעשה רעש גדול (ואת המאטראס טפחו על פניו היטב היטב ודחפוהו, כיהוא אינו חיבב כי לא ידע כלל).

והרוצח לקח את הבת הקיסר וידע שבנדאי ירדפו אחריו. והלך מן הספינה וטמן עצמו עמה בבור שהיה בו מי גשמים עד שיעבר הרעש. ואת המאטראסין של הספינה צנה שתכף ומיד יחתכו האנקירס ויברחו מיד, כי בנדאי ירדפו אחריהם. ובנדאי לא יהיו רובים אל הספינה מחמת הבת קיסר שהם סבורים שהיא שם בספינה, רק שירדפו אתכם. ועל כן תברחו מיד, ואם ישיגו אתכם – ישיגו, מה בזה? כדרך הרוצחים, שאינם משגיחין על עצמן כלל. וכן היה, שנעשה רעש וירדפו תכף אחריהם, אך לא מצאוהו

והרוצח החביא עצמו עמה בבור של מי גשמים, והיו מנחים שם. והיה מפחיד אותה שלא תצעק, שלא ישמעו בני-אדם, והיה אומר לה: אני מסרתי נפשי בשבילך, כדי לתפסד, ואם אפסד אותך, אין חיי נחשבים אצלי כלום. מאחר שכבר אתה בידי, אם אחזר ואפסד אותך ותמנע ממני, אין חיי נחשבים אצלי מאומה כלל. על כן תכף שתתן צעקה, אחנק אותך מיד, ויעבר עלי מה, כי איני שונה בעיני כלום. ותירא לנפשה מפניו (הינו הבת קיסר היתה יראה לצעק מפני אימת הרוצח). אחר-כך יצא משם עמה והלך אותה בעיר. והיו הולכים והולכים ובאו למקום אחר, והבין שגם שם מחפשים. והחביא עצמו עמה עוד, במקוה, וכן יצא משם והלך והחביא עמה עוד במקום אחר, עד שהיה מחביא עצמו עמה בכל הז' מקומות שהחביא הפעריגיר עם אמה כנ"ל, שהם הז' עדים הנ"ל (הינו ז' מיני מים שהם בור ומקוה ומעין וכו' כנ"ל) עד אשר בא אל הים. וחפש שם למצא על כל פנים ספינה קטנה של צידי דגים כדי לעבר עמה. ומצא ספינה, ולקח את בת הקיסר. והוא לא היה צריך אותה, כי היה סריס כנ"ל, אך היה רוצה למכרה לאיזה מלך, והיה מתירא פן יתפסו אותה ממנו. והלך והלביש אותה בבגדי מאטראס, ונדמית לזכר, ועבר עמו בים.

מכאן ולהלאה נדבר על הבת קיסר בלשון זכר כי בלשון זה ספר רבנו ז"ל, מחמת שהרוצח הלביש אותה כמו זכר. ובא רוח סערה ונשא הספינה אל הספר ושבר את הספינה. ובאו אל אותו הספר שהיה מדבר הנ"ל, שהיה שם הבחור הנ"ל.

בבואם לשם, והגזלו היה בקי בדרכים כדרךם, ונדע שכאן הוא מקום מדבר שאין מגיעים הספינות לכאן, על כן לא היה מתירא כאן משום אדם, והניחה והלכו (הינו הרוצח ובת הקיסר) זה לכאן וזה לכאן לבקש להם אכל, ונתרחק מן הגזלו. והגזלו הלך בדרכו וראה, והנה אינה אצלו. והתחיל לצעק אליה, והיא ישבה עצמה ולא השיבה לו. (כי אמרה) מאחר שסופי יהיה שימכר אותי, למה לי להשיב לו? ואם יחזר ויגיע אצלי, אשיב לו שלא שמעתי. בפרט כי אין רצונו להרגני, כי הוא צריך למכר אותי. ולא השיבה אותו, והלכה להלו. והוא הגזלו, מחפש אנה ואנה ולא מצאה, והלך להלו ולא מצאה. ומן הסתם אכלוהו חיות רעות. והיא הלכה להלו להלו, והיתה מוצאת לה איזה אכל. והלכה עד שהגיעה אל המקום שהיה יושב שם הבחור הנ"ל. וכבר נתגדלה בשערות וגם היתה לבושה כמו זכר בבגדי מאטראס פנ"ל, ולא הכירו זה את זה. ותכף בבואה בא לו שמחה שבא עוד אדם. ושאל אותו: מאין באת לכאן? השיבה: הייתי עם איזה סוחר ביים וכו'. שאלה אותו: מאין באת אנה לכאן? השיב לה: גם כן עלידי איזה סוחר וכו'. וישבו שם שניהם. (אין הלשון מדקדק, כי פעם היא נקראת בלשון זכר ופעם בלשון נקבה). ואחר שנלקחה בת הקיסר מן הקיסר פנ"ל, היתה הקיסרית מקוננת ומכה ראשה בפתל על אבדת בתה. והיתה מצערת בדברים מאד את הקיסר, שעלידי גסותו אבד את הבחור הנ"ל, ועתה אבד בתם. (ואמרה:) הלא היא היתה כל המזל והצלחה שלנו ואבדנו אותה, ומה יש לי עוד היום? והיתה מצערת אותו מאד. ובודאי גם אליו בעצמו היה צר מאד על אבדת בתו, ועוד היתה הקיסרית מצערת ומכעסת אותו מאד, ונעשו קטטות וכעסים ביניהם. והיתה מדברת לו דברים רעים עד שהכעיסה אותו מאד, עד אשר אמר לשלחה. והושיב דינים ופסקו לשלחה, ושלחוה שקורין

פר

אחר כך היה הקיסר שולח למלחמה ולא היה מצליח. והיה תולה הדבר באיזה יעדניראל, שבשביל שעשית כך עלידי זה אבדת המלחמה. ושלח אותו. אחר כך שלח עוד למלחמה ולא הצליח. ושלח עוד יעדניראליו (הינו פר שיקט), וכן שלח כמה יעדניראליו. וראו בני המדינה שעושה דברים זרים: בתחלה שלח הקיסרית, אחר כך יעדניראליו. וישבו עצמן: אפשר להפך: לשלח אחר הקיסרית ואותו ישלחו, והקיסרית תנהג המדינה. וכן עשו. ושלחו את הקיסר, והשיבו את הקיסרית והיא נהגה המדינה. והקיסרית שלחה תכף להחזיר את הבערגריר עם אשתו הבערגרירין, והכניסה אותו בפלטין שלה. והקיסר כשהיה נשלח, עמד ובקש מהמוליכים אותו שיניחוהו, כי אף על פי כן הייתי קיסר שלכם ובודאי עשיתי לכם טובות, עתה חנוני נא בזאת והניחו אותי לילך, כי בודאי לא אשוב אל המדינה עוד, ואין לכם להתירא. הניחו לי ואלך ואהיה על כל פנים חפשי ימי חיי שיש לי לחיות. והניחו אותו. והיה הולך והולך בין

כָּד וּבִין כָּד עֲבָרוּ כַּמָּה שָׁנִים, וְהָיָה הוֹלֵךְ וְהוֹלֵךְ הַקִּיסָר וּבָא עַל הַיָּם. וְנִשְׂא גַם־כֵּן הָרוּחַ אֶת הַסְּפִינָה וּבָא גַם־כֵּן אֶל הַמַּדְבָּר הַנִּי"ל, עַד שֶׁבָּא אֶל הַמְּקוֹם שְׂיוֹשְׁבִים שָׁם אֵלוֹ הַשָּׁנִים הַנִּי"ל (הַיְנוּ הַבְּחוּר בֶּן הַפְּעֻרָגִיר וּבְתוֹ הַיִּפְתָּתָאָר שְׁלִבוּשָׁה בְּבִגְדֵי זָכָר כַּנִּי"ל). וְלֹא הַפִּירוּ זֶה אֶת זֶה, כִּי כָּבֵר נִתְגַּדֵּל הַקִּיסָר בְּשַׁעֲרוֹת וּכְבֵר עֲבָרוּ כַּמָּה שָׁנִים. וְכֵן הֵם גַּם־כֵּן כָּבֵר נִתְגַּדְלוּ בְּשַׁעֲרוֹת כַּנִּי"ל. וְשָׂאֵלוֹ אוֹתוֹ: מֵאֵין בָּאתָ לְכָאן? וְהָשִׁיב לָהֶם: עַל יְדֵי סוּחַר וְכוּ', וְכֵן הֵם הָשִׁיבוּ לוֹ וְכוּ'. וַיֵּשְׁבוּ שָׁם אֵלוֹ הַנִּי"ל יַחַד, וְהָיוּ אוֹכְלִים וְשׁוֹתִים כַּנִּי"ל, וְהָיוּ מִנְּגִינִים בְּכָל־שִׁיר. כִּי כָּל־מִי הָיוּ יְכוּלִים לִנְגֹן, כִּי זֶה קִיסָר וְכֵן הֵם יָכְלוּ גַם־כֵּן לִנְגֹן, כַּנִּי"ל.

וְהוּא הַבְּחוּר הַנִּי"ל הָיָה הַבְּרִיָּה בֵּינֵיהֶם, כִּי כָּבֵר הָיָה שָׁם מְכָבֵר. וְהָיָה מֵבִיא לָהֶם בָּשָׂר וְאֶכְלוּ. וְהָיוּ שׁוֹרְפִים שָׁם יַעֲצִים שֶׁהָיוּ יִקְרִים מִן זֶהָב בַּיָּשׁוּב. וְהָיָה אוֹתוֹ הַבְּחוּר הַנִּי"ל מוֹכִיחַ לָהֶם (לְשׁוֹן הוֹכְחָה וּבִירוּר דְּבָרִים) שֶׁכָּאן טוֹב לְבָלוֹת יָמֵי חַיֵּיהֶם. כִּפִּי הַטּוֹב שֵׁישׁ לְבַנְיָאָדָם בְּעוֹלָם בַּיָּשׁוּב, טוֹב לְפָנֵיהֶם לֵישֵׁב כָּאן לְבָלוֹת כָּאן יָמֵי חַיֵּיהֶם. שֶׁאֵלוֹ אוֹתוֹ: מַה טוֹב הָיָה לָךְ שֶׁאַתָּה אוֹמֵר שֶׁכָּאן טוֹב יוֹתֵר לְפָנֶיךָ? הָשִׁיב לָהֶם וְסִפֵּר לְפָנֵיהֶם מַה שֶׁעָבַר עָלָיו שֶׁהָיָה בֶּן בְּעֻרָגִיר וְכוּ' עַד שֶׁבָּא לְכָאן, וְיָמָה הָיָה לוֹ בְּזֶה שֶׁהוּא בֶּן בְּעֻרָגִיר שֶׁהָיָה לוֹ כָּל טוֹב, גַּם כָּאן יֵשׁ לוֹ כָּל טוֹב. וְהוֹכִיחַ לָהֶם שֶׁטוֹב לְבָלוֹת כָּאן יָמֵי חַיֵּיהֶם.

שָׂאֵלוּ הַקִּיסָר הַזֶּה הַנִּי"ל: הֲשָׁמַעְתָּ מֵאוֹתוֹ הַקִּיסָר? הָשִׁיב לוֹ שֶׁשָּׁמַע. שָׂאֵל אוֹתוֹ עַל הַיִּפְתָּתָאָר אִם שָׁמַע מִמֶּנָּה. הָשִׁיב לוֹ גַּם־כֵּן הוּן. וְהִתְחִיל הַבְּחוּר לְהִתְרַגֵּז וְאָמַר: זֶה הָרוֹצֵחַ! (הַיְנוּ אוֹתוֹ הַקִּיסָר הַנִּי"ל שֶׁדָּבְרוּ מִמֶּנּוּ, כִּי הוּא לֹא יָדַע, שֶׁזֶה שֶׁמַּדְבֵּר עִמּוֹ הוּא הַקִּיסָר בְּעַצְמוֹ. וְהָיָה הַבְּחוּר אוֹמֵר בְּכַעַס כַּחוֹרֵק בְּשִׁנְיוֹ עָלָיו וְאָמַר בְּכַעַס זֶה הָרוֹצֵחַ). וְשָׂאֵלוֹ (הַיְנוּ זֶה הַקִּיסָר שֶׁנִּדְמָה לְאִישׁ אַחֵר שֶׁאֵל לְהַבְּחוּר): מִפָּנֶי מַה הוּא רוֹצֵחַ? הָשִׁיב לוֹ: בְּשִׁבִיל אַכְזָרִיוֹת שֶׁלוֹ וְגִסוּתוֹ בָּאתִי לְכָאן. שָׂאֵלוֹ: וְאֵיךְ? וַיֵּשֶׁב עַצְמוֹ הַבְּחוּר שֶׁבְּכָאן אֵין לוֹ מִמִּי לְהִתְיַרָא, וְהִגִּיד לוֹ וְסִפֵּר לוֹ כָּל אוֹתוֹ הַמְּאָרַע שֶׁעָבַר עָלָיו. (נִרְאִין הַדְּבָרִים, שֶׁבִּתְחִלָּה לֹא סִפֵּר לוֹ גּוֹף הַמַּעֲשֶׂה, רַק שֶׁהָיָה בֶּן בְּעֻרָגִיר) שָׂאֵלוֹ: אִם הָיָה זֶה הַקִּיסָר בָּא לִידָךְ הֲיִיתָ נוֹקֵם בּוֹ עַכְשָׁיו? הָשִׁיב לוֹ: לֹא. (כִּי הוּא הָיָה רַחֲמָן) אֲדַרְבָּא! הֲיִיתִי מִפְּרָנְסוֹ כְּמוֹ שֶׁאַנִּי מִפְּרָנְסוֹ אוֹתָךְ. שׁוֹב הִתְחִיל הַקִּיסָר לְהִתְאַנֵּחַ וּלְגַנֵּחַ: כַּמָּה שִׁיבָה רָעָה וּמְרָה לְהַקִּיסָר הַזֶּה, כִּי שָׁמַע שֶׁהַיִּפְתָּתָאָר שֶׁלוֹ נֶאֱבְדָה, וְהוּא נִשְׁלַח! וַיֹּאמֶר עוֹד אוֹתוֹ הַבְּחוּר: בְּשִׁבִיל אַכְזָרִיוֹתוֹ וְגַדְלוֹת שֶׁלוֹ, אֲבַדְתָּ אֶת עַצְמוֹ וְאֶת בְּתוֹ וְאַנִּי נִשְׁלַכְתִּי לְכָאן, הַכֹּל עַל־יְדוֹ! שָׂאֵלוֹ עוֹד (הַיְנוּ הַקִּיסָר לְהַבְּחוּר): אִם הָיָה בָּא לִידָךְ, הֲיִיתָ נוֹקֵם בּוֹ? הָשִׁיב לוֹ: לֹא, אֲדַרְבָּא הֲיִיתִי מִפְּרָנְסוֹ מִמֶּשׁ כְּמוֹ שֶׁאַנִּי מִפְּרָנְסוֹ אוֹתָךְ. וַיִּתְּוֹדַע הַקִּיסָר אֵלָיו וְהוֹדִיעָו שֶׁהוּא בְּעַצְמוֹ הוּא הַקִּיסָר הַנִּי"ל וּמָה שֶׁעָבַר עָלָיו וְכוּ'. וְנִפְּל עָלָיו (הַבְּחוּר הַנִּי"ל) וְחִבְּקוֹ וּנְשָׁקוֹ. וְהִיא (הַיְנוּ הַיִּפְתָּתָאָר שֶׁהִיָּתָה גַם־כֵּן שָׁם, רַק שֶׁהִיָּתָה נְדָמִית לְזָכָר) שֶׁמָּעָה כָּל זֹאת, מַה שָׂאֵלוֹ מְדַבְּרִים זֶה לָזֶה.

וְהַבְּחוּר הַנִּי"ל הָיָה דָרְכוֹ לִילָךְ בְּכָל יוֹם וַעֲשֶׂה לוֹ סִימָן בְּגִי אֵילָנוֹת, כִּי הָיָה שָׁם אֲלָפֵי אֲלָפִים אֵילָנוֹת, וּבִקֵּשׁ שָׁם הַכֶּתֵב הַנִּי"ל (הַיְנוּ בְּגִי אֵילָנוֹת מֵהֶם) וַעֲשֶׂה בָהֶם סִימָן כְּדִי שֶׁלִּמְחַר לֹא יִצְטָרֵךְ לְבַדֵּק וּלְחַפֵּשׁ בְּאֵלוֹ הַגִּי אֵילָנוֹת. כִּלִּי הָאֵי וְאוֹלֵי יִמְצָא אוֹתוֹ הַכֶּתֵב הַנִּי"ל. וּכְשֶׁהָיָה חוֹזֵר מִשָּׁם הָיָה בָּא עִם

עיניים בכויות מחמת שהיה בוכה, כשבקש ולא מצא. שאלו אותו: מה אתה מבקש באלו האילנות פני"ל ואחר־כך אתה חוזר ועיניך בכויות? השיב להם וספר להם כל אותו המעשה, שבת הקיסר שלחה לו כתב וכו', וטמן אותו באלו האילנות ובא ריח סערה וכו' פני"ל. ועתה הוא מבקש אולי ימצא. אמרו לו: למחר כשתלך לבקש נלך גם־כן עמך, אולי נמצא אנחנו אותו הכתב. וכן היה והלכו הם עמו גם־כן, ומצאה הבת קיסר את אותו הכתב באילן, ופתחה אותו וראתה שהוא כתב־ידה ממש. וחשבה בדעתה: אם תגיד לו תכף שהיא היא, כשתחזר ותפשט אלו המלבושים ותחזר ליפיה ותהיה שוב יפת־תאר כמקדם, יוכל לפל ולגוע, והיא רוצה שיהיה בכשרות כדת. והלכה והחזירה לו הכתב, ואמרה לו שמצאה הכתב. ותכף נפל חלשות. והחיו והבריאו אותו, והיה ביניהם שמחה גדולה.

אחר־כך אמר אותו הבחור: למה לי הכתב? היכן אמצאה? כי בהכרח היא עכשו אצל איזה מלך, ולמה לי זאת? אבלה כאן ימי חיי! והשיב לה הכתב ואמר לה: הא לך הכתב ותלך ותשאנה (כי היא נדמית לזכר פני"ל) ורצתה לילך. ובקשה ממנו שילך עמה גם־כן, כי הוא בנדאי יקח אותה, והיה הטוב ההוא אשר יהיה לי אתן לך חלק גם־כן (הינו שהבת קיסר שנדמית לזכר אמרה אל הבחור שלא ידע שהיא בעצמה היא היפת־תאר הנ"ל, שילך עמו גם־כן והוא בנדאי יקח את היפת־תאר ויטב עם הבחור גם־כן). והבחור ראה שהוא איש חכם (הינו הבת קיסר שאנו מדברים עליה בלשון זכר פני"ל), ובנדאי ישיג ויקח אותה, ונתרצה לילך עמו. והקיסר הנ"ל היה נשאר לבדו, כי הוא היה ירא לשוב אל המדינה. ובקשה ממנו שילך גם־כן, כי מאחר שהוא ישוב ויקח היפת־תאר אין לו אימה עוד, (כי יחזר המלך) ויוכל להשיבו גם־כן.

והלכו אלו הג' יחד, ושכרו להם ספינה. ובאו אל המדינה שיושבת שם הקיסרית, ובאו אל אותו העיר שהיא יושבת שם, והעמידו הספינה. וישבה עצמה (בת הקיסר): אם תודיע תכף לאמה שבאתה תוכל לגוע. ושלחה אצלה באשר שנמצא איש שיודע ידיעה מבתה. אחר־כך הלכה בעצמה וספרה להקיסרית כל מה שעבר על בתה, וספרה לה כל המעשה. ולבסוף אמרה לה: והיא גם־כן בכאן. אחר־כך אמרה לה האמת: אני אני היא, והודיעה לה, שגם החתן שלה בן הבער־גיר הוא גם־כן בכאן. אך אמרה לה שאינה רוצה באפו אחר, רק שישבו את אביה הקיסר למקומו. ואמה לא היתה מרצית לזה כלל, כי חרה לה עליו מאד, על שבשבילו היה כל הנ"ל, אך אף־על־פי־כן הכרחה למלאות רצון בתה. ורצו להשיבו ויבקשו והנה אין הקיסר נמצא כלל. והגידה לה בתה שגם הוא בכאן. והיתה החתנה. והשמחה בשלמות. והמלוכה והקיסרית קבלו הזוג הזה ומלכו בכחה.

גם אחר־כך לא היה להקיסר הזקן גדלה, כי הכל היה על־ידו. המאטר־אס טפחו טפחו אותו על פניו ודחפוהו. הבער־גיר היה לו גדלה מאד (כי הוא) אבי הקיסר, שהוא העקר. בלוט כתיב (בראשית יט): "ההרה המלט" הינו בער־גיר, וממנו נולד משיח, שיבוא במהרה בימינו אמן.

יִשְׂרָאֵל הָיָה לָהֶם סִימָנִים בְּמִצְרַיִם (שמות ג): "פֶּקֶד פְּקֻדֹתַי" מִי שֵׁיִאמֹר
 לָהֶם זֶה הַלְשׁוֹן הוּא הַגּוֹאֵל. וְהַדְבָר תְּמוּנָה: מֵאַחַר שֶׁיִּדְעוּ כָּל יִשְׂרָאֵל מִזֶּה
 אִם־כֵּן מֵהוּ הַסִּימָן? אֲפֹשֶׁר לֹא נִמְסַר אֶלָּא לְהַזְקִנִים.
 וְגַם עַל הַגּוֹאֵל הָאַחֲרוֹן בְּוֵדָאֵי יֵשׁ סִימָנִים.
 מְשִׁיחַ יִגִּיד לְיִשְׂרָאֵל כָּל מָה שֶׁעָבַר עַל יִשְׂרָאֵל בְּכָל יוֹם וְיוֹם. עַל כֵּן אֶחָד
 וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל
 תִּמְרָ אֲבָדָה גַם־כֵּן הַסִּימָנִים כְּמוֹבָא בְּמִדְרָשׁ (מדרש רבה פרשת בראשית
 פרשה פ"ה). גַּם כְּשֶׁהֵיטָה יוֹצֵאת לְשָׁרָף בָּא הַס"מ וְהַרְחִיק מִמֶּנָּה
 הַסִּימָנִים וּבָא גְבַרְיָאֵל וְקָרְבָן כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר בְּמִדְרָשׁ, וּמִמֶּנָּה נוֹלַד מְשִׁיחַ,
 בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ
 בְּעֵנְיָן הַמְּבֹאֵר בְּמַעֲשֵׂה זֶה שֶׁכָּל אֶחָד בָּא עִם שִׁיר שֶׁל חֶשֶׁק וְלִקְצֵתָם וְכוּ'.
 הַנִּמְשָׁל מוֹבָן, שֶׁכְּמוֹ כֵן, כְּמָה גְדוֹלִים עוֹשִׂים מָה שֶׁעוֹשִׂים וְכָל אֶחָד אוֹמֵר
 שִׁירִים וְכִיּוֹצֵא וְרוֹצִים לְהַשִּׁיג תְּכֵלִית הַמְּבֻקֵּשׁ, וְאִין מִי שֶׁזוֹכֶה לְעַקֵּר
 הַתְּכֵלִית הָאֲמִתִּי בְּשִׁלְמוֹת כִּי אִם הָרְאוּי לָזֶה, וְלִקְצֵתָם מְשִׁיבִים עַל יָדֵי
 שְׁלִיחַ אוֹ מֵאַחֲרֵי הַכֶּתֶל, אוֹ שֶׁמֵּרְאִים לָהֶם פָּנִים וְכוּ' כְּמִבְּאֵר בְּהַמַּעֲשֵׂה
 הַנִּי"ל, אֲדָּ לְסוּף, הֵינּוּ כְּשֶׁמְסַתְּלָקִים, מְשִׁיבִים לָהֶם שְׁעָדִין לֹא עָשׂוּ כְּלוּם
 וְכוּ', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב שֶׁם בְּמַעֲשֵׂה סוּף הַתְּשׁוּבָה שֶׁמְשִׁיבָה הַיִּפְתָּת־תֵּאֵר עֵינֵי שָׁם,
 עַד שִׁיבּוֹא הַמְּנַהִיג הַנִּכּוֹן וְכוּ'.

מעשה י"א - מבן מלך ובן שפחה שנתחלפו

מַעֲשֵׂה בְּמִלְךָ אֶחָד, שֶׁהֵיטָה שֶׁפָּחָה אַחַת בְּבֵיתוֹ שֶׁהֵיטָה מְשִׁמְשֵׁת אֶת
 הַמֶּלֶךְ. (וּמִסְתַּמָּא מִבְּשִׁלְתַּי אֵינָה רְשָׁאָה לְכַנֵּס אֶל הַמֶּלֶךְ, אֲדָּ הֵיטָה אֵיזָה
 שֶׁפָּחָה מִשְׁרָתָת קִטְנָה בְּמַעֲלָה). וְהַגִּיעַ זְמַן לְדָתָה שֶׁל הַמֶּלֶךְ, וְגַם הַשֶּׁפָּחָה
 הַנִּי"ל הַגִּיעַ זְמַן לְדָתָה בְּאוֹתוֹ הָעֵת. וְהִלְכָה הַמִּיּוֹלָדָת וְהַחֲלִיפָה הַיּוֹלָדוֹת,
 לְמַעַן תִּרְאֶה מָה יִצְמַח מִזֶּה וְאֵיךְ יִפְלֵ דְבָר. וְהַחֲלִיפָה הַיּוֹלָדוֹת, וְהַנִּיחָה בֶּן
 הַמֶּלֶךְ אֶצֶל הַשֶּׁפָּחָה וּבֶן הַשֶּׁפָּחָה אֶצֶל הַמֶּלֶךְ.
 וְאַחֲרֵי־כֵן הִתְחִילוּ אֵלּוּ הַבָּנִים לְהַתְּגַדֵּל. וּבֶן הַמֶּלֶךְ (הֵינּוּ זֶה שֶׁנִּתְּגַדֵּל אֶצֶל
 הַמֶּלֶךְ, כִּי הָיָה סוֹבְרִים שֶׁהוּא בֶּן הַמֶּלֶךְ) הָיָה מְגַדְּלִים אוֹתוֹ מִמַּעֲלָה לְמַעֲלָה,
 עַד שֶׁהָיָה הוֹלֵךְ וְגָדוֹל, וְהָיָה בְּרִיָּה גְדוֹלָה. וְגַם אוֹתוֹ בֶּן הַשֶּׁפָּחָה (הֵינּוּ בֶּן
 הַמֶּלֶךְ בְּאֲמִתּוֹ, אֲדָּ נִתְּגַדֵּל אֶצֶל הַשֶּׁפָּחָה כְּנִי"ל) נִתְּגַדֵּל בְּבֵיתוֹ. וְשִׁנִּיחָם הָיָה
 לוֹמְדִים יַחַד בְּחֻדָּר אֶחָד, וְזֶה הֵבִן מִלְּדָה הָאֲמִתִּי, שֶׁנִּקְרָא בֶּן הַשֶּׁפָּחָה, הָיָה
 טְבָעוּ נִמְשָׁד לְנִמּוּס הַמַּלְכוּת, אֲדָּ שֶׁהָיָה נִתְּגַדֵּל בְּבֵית הָעֶבֶד, וְלִהְפֹּד: בֶּן
 הַשֶּׁפָּחָה, שֶׁנִּקְרָא בֶּן הַמֶּלֶךְ, הָיָה טְבָעוּ נִמְשָׁד לְנִמּוּס אַחַר שֶׁלֹּא כְּנִמּוּס
 הַמֶּלֶךְ, אֲדָּ שֶׁהָיָה נִתְּגַדֵּל בְּבֵית הַמֶּלֶךְ וְהָיָה מְכָרָח לְהַתְּנַהֵג בְּנִמּוּס הַמַּלְכוּת,
 שֶׁהָיָה מְגַדְּלִים אוֹתוֹ בְּנִמּוּס זֶה.

והמיילדת הנ"ל, מחמת שנשים דעתן קלות, הלכה וגלתה הסוד לאחד, איך שהחליפה הבנים כנ"ל. וחברא חברא אית לה, עד שנתגלה הסוד מאחד לחברו כדרך העולם. עד שהיו העולם מרננים בזה, איך שנחלף הבן מלך, אבל אין רשאים לדבר מזה שלא יתגלה למלך. כי בודאי אין רשאים שיידע המלך מזה, כי מה יעשה המלך בזה, כי אין תקנה לזה, כי אי אפשר להאמין, אולי הוא שקר, ואיך אפשר לחזר ולהחליף? ועל כן בודאי אסור להם לגלות זאת למלך, רק העם היו מרננים ביניהם על זה. ויהי היום, והלך אחד וגלה הסוד באזני הבן מלך, איך שאומרים עליו שנחלף כנ"ל, אך אי אפשר לך לחקור על זה, כי אין זה כבודך ואי אפשר לך לחקור זאת כלל. אך הודעת לך זאת, כי אולי יהיה קשר כנגד המלוכה, ויוכל הקשר להתחזק עלידי זה, כי יאמרו שהם לוקחים לעצמם הבן מלך למלך, הינו אותו שאומרים עליו שהוא הבן מלך האמתי כנ"ל, על כן אתה צריך לחשב מחשבות על הבן הנ"ל להעבירו. (כל זה הוא דברי אותו האיש שגלה הסוד לבן השפחה הנקרא בן המלך).

והלך זה הבן מלך (הינו זה שנקרא בן מלך. והכלל: בכל מקום שזכר כאן בן המלך סתם, הכונה על הנחלף, הינו שהוא באמת בן השפחה, רק שנקרא בן המלך כי נתגדל אצל המלך כנ"ל. וכן בן השפחה במקום שזכר בן השפחה. רק במקום שזכר בן המלך האמת או בן השפחה האמת, אז הכונה על האמת לאמתו) והתחיל לגרם רעות לאבי הבן הנ"ל (אשר באמת הוא אביו כנ"ל) ושם עינו להיות רובה בו רעות תמיד, והיה תמיד גורם לו רעות, רעה אחר רעה, כדי שייכרח לעקר עם בנו. וכל זמן שהיה המלך חי עדין, לא היה לו ממשלה כלל, אף על פיו היה גורם לו רעות. ואחר כך נזקן המלך ומת, ולקח הוא את המלוכה (הינו הבן השפחה שנחלף ונקרא עתה בן מלך כנ"ל) ואז עשה רעות יותר לאבי הבן הנ"ל, רעה אחר רעה. והיה עושה בדרך ערמה, באפן שלא יבינו העולם שהוא עושה לו רעות, כי אין זה נאה בפני ההמון, רק היה מעלים הדבר וגרם לו רעות

והבין אבי הבן הנ"ל שהוא עושה לו רעות בשביל הענין הנ"ל. וענה ואמר לבנו (הינו בן המלך באמת, אך עלידי החלופי נדמה שהוא בנו), וספר לו כל הענין, ואמר לו, שיש לו רחמנות גדול עליו. כי ממה נפשך, אם אתה בני, בודאי יש לי רחמנות עליך, ואם אתה בן המלך באמת, בודאי הרחמנות גדול ביותר עליך, כי הוא רוצה להעביר אותך לגמרי חס ושלו, על כן אתה מכרח לעקר מפאן. והורע בעיניו הדבר מאד. אך המלך הנ"ל (דהינו זה שנעשה מלך תחת אביו, כי נדמה שהוא הבן מלך מחמת החלופי) היה רובה לו בכל פעם חצי רעותו, זה אחר זה. ונתישב הבן הנ"ל לעקר משם, ונתן לו אביו ממון הרבה והלך לו. וחרה לו הדבר מאד לבן הנ"ל (אשר הוא באמת בן המלך) על אשר נתגרש ממדינתו בחנם, כי הסתכל בעצמו: למה ועל מה מגיע לי זאת להתגרש? אם אני בן המלך בודאי אינו מגיע לי זאת, ואם אני בן המלך, גם כן אינו מגיע לי זאת להיות בורח בחנם, כי מה חטאיי? והרע לו מאד. ומחמת זה לקח את עצמו אל השתיה, והלך לבית הזונות, ורצה לבלות בזה את ימיו להשתכר ולילך בשרירות לבו, מחמת שנתגרש בחנם.

וְהַמֶּלֶךְ הַנִּיל תַּפְס אֶת הַמְּלוּכָה בְּחִזְקָה, וּכְשֶׁהִיא שׁוֹמֵעַ שְׂיֵשׁ אֵיזָה אֲנָשִׁים
שְׁמֵרְנִים וּמְדַבְּרִים מֵהַחֲלוּף הַנִּיל, הִיא מַעֲנִישָׁם וְנוֹקֵם בָּם מְאֹד וּמֶלֶךְ
בְּתַקָּוָה וְעַז.

וַיְהִי הַיּוֹם, וְנָסַע הַמֶּלֶךְ עִם שְׁרָיו לְתַפְס חַיּוֹת. (שְׁקוֹרִין נְאוּלְאוּעַ) וּבָאוּ
לְמָקוֹם נְאָה, וְנָהַר מִיָּם לְפָנָי הַמָּקוֹם הַהוּא. וְעָמְדוּ שָׁם לְנוּחַ וּלְטִיֵּל, וְהַנִּיחַ
עֲצָמוֹ הַמֶּלֶךְ לְשֹׁכֵב, וּבָא עַל דַּעְתּוֹ הַמַּעֲשֶׂה הַנִּיל שֶׁעָשָׂה שְׁגָרַשׁ אֶת הַבֶּן הַנִּיל
בְּחִנָּם. כִּי מִמָּה נִפְשָׁד: אִם הוּא בֶן הַמֶּלֶךְ, לֹא דֵי שְׁנַתְחַלֵּף? מִדּוּעַ יִהְיֶה
נִתְגָּרַשׁ מִכָּאן? וְאִם אֵינוֹ בֶן הַמֶּלֶךְ, גַּם־כֵּן אֵין מְגִיעַ לוֹ לְגָרְשׁוֹ, כִּי מָה חֲטָא?
וְהִיא הַמֶּלֶךְ חוֹשֵׁב בְּזָה וּמִתְחַרֵּט עַל הַחֲטָא, וְהַעוֹלָה הַגְּדוּלָה הַזֹּאת שֶׁעָשָׂה.
וְלֹא יָדַע לְתַת עֲצָה לְנַפְשׁוֹ מַה לַּעֲשׂוֹת בְּזָה, וְאִיא־אֶפְשָׁר לְדַבֵּר מִדְּבַר כְּזָה עִם
שׁוּם אָדָם לְהַתִּיעֵץ עִמּוֹ, וְנִתְעַצֵּב בְּדַאָּגָה מְאֹד. וְאָמַר לְהַשְׁרִים לָשׁוּב, כִּי
מֵאַחַר שֶׁנִּפְלָה עָלָיו דַּאָּגָה אֵין צָרִיכִין עוֹד לְטִיֵּל, וְחִזְרוּ לְבֵיתֵם. וּכְשֶׁחִזַּר
הַמֶּלֶךְ לְבֵיתוֹ, בְּוִדְאֵי הָיוּ לוֹ כְּמָה עֲנִינִים וְעַסְקִים, וְנִתְעַסַּק בְּעַסְקָיו וְעָבַר
מִדַּעְתּוֹ עֲנִין הַנִּיל.

וְהַבֶּן הַנִּיל שְׁנַתְגָּרַשׁ (אֲשֶׁר הוּא בֶן הַמֶּלֶךְ בְּאֵמֶת) וְעָשָׂה מַה שֶׁעָשָׂה וּבִזְבוּ
מַעוֹתָיו, פְּעַם אֶחָד יָצָא לְבַדּוֹ לְטִיֵּל. וְהַנִּיחַ לְשֹׁכֵב, וּבָא לוֹ עַל דַּעְתּוֹ מַה
שֶׁעָבַר עָלָיו, וְחֹשֵׁב מַה זֹאת עָשָׂה אֱלֹקִים לִי: אִם אֲנִי הַבֶּן מֶלֶךְ בְּוִדְאֵי אֵינוֹ
רְאוּי לִי זֹאת, וְאִם אֵינִי בֶן הַמֶּלֶךְ גַּם־כֵּן אֵינוֹ מְגִיעַ לִי זֹאת, לְהִיּוֹת בּוֹרַח
וּמְגָרֵשׁ. וְנִתְיָשֵׁב בְּדַעְתּוֹ: אֲדַרְבָּא, אִם־כֵּן שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יָכוֹל לַעֲשׂוֹת כְּזֹאת,
לְהַחֲלוּף אֶת בֶּן הַמֶּלֶךְ וְשִׁיעֵבַר עָלָיו כְּנִיל, אִם־כֵּן, הֵיתְכֹן מַה שֶׁעָשִׂיתִי? וְכִי
כֵּן הִיא רְאוּי לִי לְהַתְנַהֵג כְּמוֹ שֶׁעָשִׂיתִי? וְהַתְחִיל לְהַצְטַעַר וּלְהַתְחַרֵּט מְאֹד
עַל הַמַּעֲשִׂים רְעִים שֶׁעָשָׂה. וְאַחַר־כֵּן חִזַּר לְמָקוֹמוֹ, וְחִזַּר אֶל הַשְּׂכָרוֹת, אֵד
מַחֲמַת שֶׁכָּבַר הַתְחִיל לְהַתְחַרֵּט, הִיא מְבַלְבֵּל אוֹתוֹ הַמַּחֲשָׁבוֹת שֶׁל חֲרָטָה
וּתְשׁוּבָה בְּכָל פְּעַם.

פְּעַם אַחַת, הַנִּיחַ עֲצָמוֹ לְשֹׁכֵב, וְחָלַם לוֹ, אֵיךְ שֶׁבְּמָקוֹם פְּלוֹנִי יֵשׁ יָרִיד בְּיוֹם
פְּלוֹנִי, שְׂיִלְךָ לְשָׁם, וּמַה שְׂיִזְדַּמֵּן לוֹ בְּרֵאשׁוֹנָה אֵיזָה עֲבָדוֹת לְהַשְׁתַּכַּר, יַעֲשֶׂה
אוֹתוֹ הָעֲבָדוֹת, אִף אִם אֵינוֹ לְפִי כְּבוֹדוֹ. וְהַקִּיץ, וְהַחֲלוֹם הִזָּה נִכְנַס לוֹ מְאֹד
בְּמַחֲשַׁבְתּוֹ. כִּי לְפַעְמִים עוֹבֵר הַדְּבַר תַּכְפֵּי מִן הַמַּחֲשָׁבָה, אֵד דְּבַר הַחֲלוֹם
הִזָּה נִכְנַס הַרְבֵּה בְּמַחֲשַׁבְתּוֹ. אֵד אִף־עַל־פִּי כֵן הִיא קֶשֶׁה בְּעֵינָיו לַעֲשׂוֹת
זֹאת, וְהֵלֶךְ יוֹתֵר אֶל הַשְּׂתִיָּה. וְחָלַם לוֹ יוֹתֵר הַחֲלוֹם הַנִּיל כְּמָה פְּעָמִים,
וּבְלִבָּל אוֹתוֹ מְאֹד.

פְּעַם אַחַת הָיוּ אוֹמְרִים לוֹ בְּחֲלוֹם: אִם אַתָּה רוֹצֶה לַחוּס עַל עֲצָמְךָ תַעֲשֶׂה
כְּנִיל! וְהַכְרַח לְקַיֵּם אֶת הַחֲלוֹם. וְהֵלֶךְ וְנָתַן מוֹתֵר הַמַּעוֹת שֶׁהִיא לוֹ עַדִּין
עַל הָאֲכֻסְנִיא, גַּם הַמְּלַבּוּשִׁים חֲשׁוּבִים שֶׁהִיא לוֹ הַנִּיחַ גַּם־כֵּן עַל הָאֲכֻסְנִיא.
וְהוּא לָקַח לְעַצְמוֹ מְלַבּוּשׁ פְּשׁוּט שֶׁל סוּחָרִים, כְּגוֹן (אֶפְיִנְטְשֶׁע) וְנָסַע עַל
הַיָּרִיד. וּבָא לְשָׁם.

וְהַשְּׂפִים וְהֵלֶךְ עַל הַיָּרִיד. וּפָגַע בּוֹ סוּחָר וְאָמַר לוֹ: רְצוֹנְךָ לְהַשְׁתַּכַּר בְּאֵיזָה
עֲבָדוֹת? הַשִּׁיב לוֹ הֵן. אָמַר לוֹ: אֲנִי צָרִיךְ לְהוֹלִיךְ בְּהֵמוֹת, תַּשְׁכִּיר עֲצָמְךָ
אֶצְלִי? וְהוּא לֹא הִיא לוֹ פְּנָאִי לְיִשֵּׁב אֶת עֲצָמוֹ בְּזָה, מַחֲמַת הַחֲלוֹם הַנִּיל.
וְעָנָה וְאָמַר תַּכְפֵּי הֵן! וְהַסוּחָר שְׁכָרוֹ תַכְפֵּי. וְתַכְפֵּי הַתְחִיל לְשַׁמֵּשׁ עִמּוֹ וּלְצוֹת
עָלָיו כְּדָרְךָ הָאֲדוֹן עַל מְשָׁרְתָיו. וְהוּא הַתְחִיל לְהַסְתַּכֵּל בְּעַצְמוֹ מַה עָשָׂה, כִּי
בְּוִדְאֵי אֵין רְאוּי לוֹ עֲבָדוֹת כְּזָה, כִּי הוּא אִישׁ רַךְ וְעַתָּה יִצְטָרֵךְ לְהוֹלִיךְ

בהמות ויכרח לילך רגלי אצל הבהמות. אך אי אפשר להתחרט. והסוחר מצוה עליו כדרך האדון. ושאל את הסוחר: איך אלך לבדי עם הבהמות? השיב לו: יש עוד רועים מוליכי בהמות שלי, ותלך עמם. ונתן לו לידו איזה בהמות שיוליכם, והוליכם חוץ לעיר. ושם נתקבצו יחד שאר הרועים המוליכים הבהמות, והלכו יחד. והוליך את הבהמות. והסוחר היה רוכב על סוס, והלך אצלם. והסוחר היה רוכב באכזריות, וכנגדו היה באכזריות יותר מאד. והוא היה מתפחד מאד מאד מן הסוחר מחמת שראהו באכזריות גדול כנגדו, והיה מתירא פן יכה אותו הכאה אחת במקלו וימות תקף (הינו כי מרב דקותו כי היה איש רך מאד על פן נדמה לו פן). והיה הולך עם הבהמות והסוחר אצלם. ובאו לאיזה מקום, ולקחו השק שמנח בו הלחם של הרועים, ונתן להם (הסוחר) לאכל. ונתנו לו גם כן מלחם זה ואכל.

אחר כך, היו הולכים אצל יער עב מאד (הינו שהאילנות הם רצופים ותכופים מאד זה אצל זה), והלכו ותעו ב' בהמות מהבהמות של זה הפן שנעשה רועה אצל הסוחר פנ"ל. וצעק עליו הסוחר, והלך אחריהם לתפסם, והם ברחו יותר. ורדף אחריהם. ומחמת שהיער היה רצוף ועב, תקף כשנכנס לתוך היער, לא ראו זה את זה, ונתעלם מעיני החברים שלו מייד. והוא היה הולך ורודף אחרי הבהמות והם בורחים. ורדף אחריהם הרבה עד שבא לתוך עבי היער. ונתישב: בין כך ובין כך, אמות. כי אם אשוב בלי הבהמות אמות על ידי הסוחר. כי היה נדמה לו מחמת פחד שהיה לו מן הסוחר, שימית אותו כשישוב בלי הבהמות. ואם אהיה כאן גם כן אמות על ידי חיות שביער. ולמה לי לשוב אל הסוחר? כי איך אוכל לבוא אליו בלי הבהמות? כי היה לו פחד גדול ממנו. והלך ורדף יותר אחרי הבהמות, והם בורחים. בתוך כך נעשה לילה. ודבר כזה עדין לא עבר עליו, שיצטרך ללון יחידי בלילה בתוך עבי היער כזה. ושמע קול נהמת החיות שהומים כדרךם. ונתישב בדעתו, ועלה על איזה אילן ולן שם. ושמע קול החיות ששואגים כדרךם.

בבקר הסתפל, וראה והנה הבהמות עומדים סמוכים אצלו. וירד מן האילן והלך לתפסם, וברחו להלן. והלך אחריהם יותר, וברחו יותר. והיו הבהמות מוצאים שם איזה עשבים ועמדו לרעות ולאכל, והיה הולך לתפסם, וברחו. וכן היה הולך אחריהם והם בורחים, הולך אחריהם והם בורחים, עד שבא בתוך עבי היער מאד, שהיה שם חיות שאינם מתיראים מאדם כלל, כי הם רחוקים מן הישוב. ושוב נעשה לילה. ושמע קול נהמת החיות, ונתירא מאד. וירא והנה עומד שם אילן גדול מאד מאד. ועלה על אותו האילן. בבואו על האילן, וירא והנה שוכב שם בן אדם, ונתירא. אך אף על פי כן היה לו לנחמה מאחר שמצא כאן בן אדם. ושאלו זה את זה: "מי אתה? בן אדם?", "מי אתה? בן אדם?", "מאין באת לכאן?" ולא היה רצונו לספר לו מה שעבר עליו. והשיב לו: על ידי הבהמות, שהייתי רועה בהמות, ותעו ב' בהמות לכאן, ועל ידי זה באתי לכאן פנ"ל. ושאל הוא את האדם שמצא שם על האילן: מאין באת אתה לכאן? השיב לו: אני באתי לכאן על ידי הסוס, שהייתי רוכב על הסוס, ועמדתי לפוש, והלך הסוס ותעה בתוך היער. והייתי רודף אחריו לתפסו, והוא ברח יותר, עד

שְׂבִאתִי לְכֹאן. וְנִתְחַבְּרוּ שָׁם יַחַד, שְׁיִהְיֶה לָהֶם צוּתָא חֲדָא. וְדַבְּרוּ בֵּינֵיהֶם
שְׂאֵפְלוּ כְּשִׁיבֹאוּ לְיִשׁוּב, יִהְיוּ גַם־כֵּן בְּיַחַד בְּצוּתָא חֲדָא. וְלִנּוּ שָׁם שְׁנֵיהֶם.
וְשָׁמְעוּ קוֹל נְהִמַת הַחַיִּוֹת שְׁהוֹמִים וְשׁוֹאֲגִים מְאֹד.
לְפָנוֹת בְּקָר, שָׁמַע קוֹל חוֹכָא גְדוֹלָה מְאֹד מְאֹד עַל פְּנֵי כָּל הַיַּעַר, שְׁהִיתָה
מִתְפַּשְׁטָת קוֹל הַחוֹכָא עַל כָּל הַיַּעַר, כִּי הָיָה חוֹכָא גְדוֹלָה מְאֹד מְאֹד, עַד
שְׁהִיָּה הָאֵילָן מְזֻדְעָזַע וּמִתְנַעֲנַע מִן הַקּוֹל. וְהוּא נִתְבַּהֵל וְנִתְפַּחַד מְאֹד מְאֹד
מְזָה. וְאָמַר לוֹ הַשָּׂנִי: (הֵינּוּ זֶה הָאָדָם שֶׁמְצָא שָׁם עַל הָאֵילָן שֶׁשָּׁכַב שָׁם
מִקֵּדָם) שׁוּב אִין אֲנִי מִתְפַּחַד כְּלָל מְזָה. כִּי כָּבֵר אֲנִי לָן כֹּאן זֶה כְּמָה לִילוּת,
וּבְכָל לַיְלָה סָמוּךְ אֶל הַיּוֹם נִשְׁמַע קוֹל הַחוֹכָא הַזֶּה, עַד שֶׁכָּל הָאֵילָנוֹת
רוֹעֵשִׁים וּמְזֻדְעָזְעִים. וְנִתְבַּהֵל מְאֹד. וְאָמַר לַחֲבֵרוֹ: הַדְּבַר נִרְאָה שְׁזָהוּ
מִקּוּם הַיְדוּעִים. כִּי בִיִּשׁוּב לֹא נִשְׁמַע קוֹל חוֹכָא כְּזֶה. כִּי מִי שֶׁמַּע קוֹל חוֹכָא
עַל כָּל הָעוֹלָם?

וְאַחֲרֵי־כֵן נַעֲשֶׂה תַּכְרָף יוֹם. וְהִסְתַּכְּלוּ, וַיִּרְאוּ וְהִנֵּה הַבְּהֵמוֹת שֶׁל זֶה עוֹמְדִים,
וְגַם הַסּוּס שֶׁל זֶה עוֹמֵד. וַיִּרְדּוּ, וְהִתְחִילוּ לְרַדֵּף. זֶה אַחֲרֵי הַבְּהֵמוֹת, וְזֶה אַחֲרֵי
הַסּוּס. וְהַבְּהֵמוֹת הָיוּ בּוֹרְחִים לְהֵלֵךְ יוֹתֵר, וְהוּא רוֹדֵף וְכוּי כְּנִי"ל. וְכֵן הַשָּׂנִי
רָדַף אַחֲרֵי הַסּוּס וְהַסּוּס בּוֹרַח, עַד שֶׁנִּתְרַחֲקוּ וְנִתְעַוָּה זֶה מְזָה.
בְּתוֹךְ כֵּן מְצָא שֶׁק עִם לָחֵם. וְזֶה חָשׁוּב בְּוַדָּאִי מְאֹד מְאֹד בְּמִדְבָּר. וְלִקַּח
הַשֶּׁק עַל כֶּתְפוֹ, וְהִלָּךְ אַחֲרֵי הַבְּהֵמוֹת.
בְּתוֹךְ כֵּן פָּגַע בְּאָדָם אֶחָד וְנִתְבַּהֵל מִתְחִלָּה, אֵד אַף־עַל־פִּי־כֹן הָיָה לוֹ לִנְחֻמָּה
קִצַּת מֵאַחֲרֵי שֶׁמְצָא כֹּאן אָדָם. וְשָׁאַל אוֹתוֹ הָאָדָם: "אֵיךְ בָּאתָ לְכֹאן?"
חִזַּר הוּא וְשָׁאַל אֶת הָאָדָם הַזֶּה: "אֵיךְ בָּאתָ לְכֹאן?" הַשֵּׁיב לוֹ: "אֲנִי,
אֲבוֹתִי וְאֲבוֹת אֲבוֹתַי נִתְגַּדְּלוּ כֹּאן. אֵד אֶתָּה, אֵיךְ בָּאתָ לְכֹאן, כִּי לְכֹאן לֹא
יָבוֹא כְּלָל שׁוּם אָדָם מִן הַיִּשׁוּב." וְנִתְבַּהֵל, כִּי הִבִּין שֶׁאִין זֶה אָדָם כְּלָל.
מֵאַחֲרֵי שֶׁאָמַר שֶׁאֲבוֹת אֲבוֹתָיו נִתְגַּדְּלוּ כֹּאן, וְאָדָם מִן הַיִּשׁוּב אֵינּוּ בָּא
לְכֹאן. עַל כֵּן הִבִּין שֶׁבּוֹדָאִי אִין זֶה אָדָם כְּלָל. אַף־עַל־פִּי־כֹן לֹא עָשָׂה לוֹ כְּלָל
וְקָרְבוּ. (הֵינּוּ שְׁזָה הָאָדָם הַיַּעַר לֹא עָשָׂה שׁוּם רְעָה לְזֶה שֶׁהִלָּךְ אַחֲרָי
הַבְּהֵמוֹת שֶׁהוּא בֶן הַמִּלָּךְ הָאֵמֶת שֶׁנִּחְלַף כְּנִי"ל) וְאָמַר לוֹ: (הֵינּוּ אָדָם הַיַּעַר
לְבֶן הַמִּלָּךְ הָאֵמֶת) מָה אֶתָּה עוֹשֶׂה כֹּאן? הַשֵּׁיב לוֹ שֶׁהוּא רוֹדֵף אַחֲרֵי
הַבְּהֵמוֹת כְּנִי"ל. אָמַר לוֹ הָאָדָם הַנִּי"ל: חֲדַל לָךְ לְרַדֵּף אַחֲרָי הָעוֹנוֹת! כִּי אִין
זֶה בְּהֵמוֹת כְּלָל, רַק הָעוֹנוֹת שֶׁלָּךְ הֵם מוֹלִיכִים אוֹתָךְ כֵּן. דִּי לָךְ. כְּבָר
קִבַּלְתָּ אֶת שֶׁלָּךְ, הֵינּוּ הַעֲנֵשׂ שֶׁלָּךְ כְּבָר קִבַּלְתָּ, וְעַתָּה חֲדַל לָךְ מִלְרַדֵּפְס עוֹד.
בּוֹא עִמִּי, וְתִבּוֹא לְמָה שֶׁיָּאוֹת לָךְ. וְהִלָּךְ עִמּוֹ. וְנִתְיָרָא לְדַבֵּר עִמּוֹ וּלְשַׁאֲלוֹ,
כִּי אָדָם כְּזֶה פֶן יִפְתַּח פִּיו וַיְבַלְעֵנוּ. (הֵינּוּ שְׁזָה הַבֶּן הַמִּלָּךְ הָאֵמֶת הִלָּךְ עִם
הָאָדָם הַיַּעַר הַזֶּה, וְהָיָה מִתְיָרָא לְדַבֵּר עִמּוֹ וּלְשַׁאֲלֵה אוֹתוֹ דְּבַר, פֶּן יִפְתַּח פִּיו
וַיְבַלְעֵנוּ. כִּי הִבִּין שֶׁאִין זֶה אָדָם כְּלָל) וְהִלָּךְ אַחֲרָיו.
בְּתוֹךְ כֵּן פָּגַע אֶת חֲבֵרוֹ שֶׁרָדַף אַחֲרֵי הַסּוּס כְּנִי"ל. וְתַכְרָף כְּשִׁרְאָהוּ, רָמַז לוֹ:
תִּדַע שֶׁאִין זֶה אָדָם כְּלָל, וְלֹא תִשָּׂא וְתִתֵּן עִמּוֹ כְּלָל, כִּי אִין זֶה אָדָם כְּלָל.
וְהִלָּךְ מִיָּד וּלְחַשׁ לוֹ בְּאֲזָנוֹ כֹּל זֶה. שֶׁאִין זֶה אָדָם כְּלָל וְכוּי כְּנִי"ל. וְהִסְתַּכְּל
חֲבִירוֹ (הֵינּוּ הָאָדָם שֶׁל הַסּוּס) וַיִּרְא וְהִנֵּה שֶׁק עִם לָחֵם עַל כֶּתְפוֹ. וְהִתְחִיל
לְהִתְחַנֵּן לוֹ: אַחִי, זֶה כְּמָה יָמִים שֶׁלֹּא אֶכְלֶתִי, תֵּן לִי לָחֵם. הַשֵּׁיב לוֹ: כֹּאן
בְּמִדְבָּר אִין מוֹעִיל שׁוּם דְּבַר, כִּי חִי קוֹדֵמִין וְאֲנִי צָרִיךְ הַלָּחֵם בְּשִׁבְלִי.
וְהִתְחִיל לְהִתְחַנֵּן לוֹ וּלְבַקְשׁוֹ מְאֹד: אֶתָּן לָךְ מָה שֶׁאֶתָּן (אֵד בּוֹדָאִי אִין

מועיל שום מהר ומתן בעד לחם במדבר, השיב לו: מה תתן לי, כי מה תוכל לתת לי בעד לחם במדבר. השיב לו: (הינו זה שבקש הלחם שהוא האדם של הסוס, השיב לאדם של הבהמות שהוא בן המלך האמת) אתן לך כל עצמי, שאמכר את עצמי לך בעד לחם. ונתישב: (הינו האדם של הבהמות נתישב בעצמו) לקנות אדם, כדאי לתן לו לחם. וקנה אותו לעבד עולם, ונשבע לו בשבועות שיהיה לו עבד עולם גם כשיבואו לישוב, והוא יתן לו לחם, דהינו, שיאכלו יחד מן השק עד שיכלה הלחם. והלכו יחד אחרי האדם היער הנ"ל. וזה העבד הולך אחרינו (הינו זה האדם של הסוס שנמכר לעבד להאדם של הבהמות, הלך אחרינו אחרי האדם של הבהמות, ושניהם הלכו אחרי אדם היער) ועל ידי זה הקל עליו קצת. כשהיה צריך להגביה איזה דבר או איזה ענין אחר היה מצוה על עבדו (הינו על זה האדם של הסוס שנמכר לו לעבד) שיגביה לו ושיעשה לו חפצו. והלכו יחד אחרי אדם היער הנ"ל, ובאו למקום שהיו שם נחשים ועקרבים, ונתפחד מאד. ומחמת הפחד שאל את האדם היער איך נעבר כאן, השיב לו: הלא גם זה יפלא (אלא מאי) איך תכנס ותבוא לביתי!! והראהו את ביתו שעומד באויר. ואיך תכנס בביתי!! והלכו עם האדם היער הנ"ל, והעביר אותם בשלום, והכניסם לביתו והאכילם והשקם. לו.

וזה (הינו בן המלך האמת שהוא האדם של הבהמות) היה משמש עם עבדו הנ"ל בכל אשר היה צריך. וחרה להעבד מאד, על אשר נמכר לעבד בשביל שעה אחת שהיה צריך לחם לאכל, כי עתה יש להם מה לאכל, ורק בשביל שעה אחת יהיה עבד עולם. והיה מתאנח וגונח: איך באתי למדה כזו להיות עבד. שאל לו: (הינו בן המלך האמת שהוא האדון שלו שאל אותו) ובאיזה גדלה היית, שאתה מתאנח על שבאת למדה זו? השיב לו וספר לו, איך שהוא היה מלך, והיו מרננים עליו שנחלף וכיו כנ"ל (כי באמת זה האדם של הסוס הוא המלך הנ"ל אשר באמת הוא בן השפחה כנ"ל) וגרש את חברו כנ"ל. ופעם אחד בא על דעתו שלא טוב עשה ונתחרט וכיו. והיו באים עליו חרטות תמיד על המעשה הרעה והעולה הגדולה שעשה נגד חברו.

פעם אחת חלם לו, שהתקון שלו הוא שישליך את המלוכה, וילך למקום שעיניו ישאו אותו, ובזה יתקן חטאו. ולא רצה לעשות כזאת, אך היו מבלבלין אותו תמיד חלומות הללו שיעשה כנ"ל, עד שנגמר בדעתו שיעשה כך. והשליך את המלוכה והלך באשר הלך עד שבא לכאן, ועתה יהיה עבד. וזה שמע את כל זה ושתק (הינו זה הבן מלך האמת שהוא האדם של הבהמות, שמע כל זה שספר לו האדם של הסוס שהוא עכשו עבדו, ושתק) ואמר: אראה ואתישב איך לנהג עם זה. בלילה בא האדם היער הנ"ל ונתן להם לאכל ולשתות, ולנו שם. לפנות בקר, שמעו קול החוכא הגדולה מאד כנ"ל, עד שכל האילנות היו רועשים ומזדעזעים כנ"ל. והסיתו (הינו העבד הסית את בן המלך האמת שהוא אדונו) לשאל את אדם היער מה זאת, ושאלו: מה קול החוכא הגדולה הזאת סמוך לבקר? השיב לו: זהו חוכא, שהיום שוחק מן הלילה, שהלילה שואלת את היום: מדוע כשאתה בא אין לי שם? ואזי היום

שׁוֹחֵק וְעוֹשֶׂה חוֹכָא גְדוּלָה וְאַחֲרֵיכֵן נַעֲשֶׂה יוֹם, וְזֶהוּ קוֹל הַחוֹכָא הַנִּי"ל.
וְנִפְלָא בְּעֵינָיו, כִּי זֶהוּ עֲנִין פְּלֵא שְׁהִיּוֹם שׁוֹחֵק מִן הַלִּילָה.
בְּבִקֵּר חִזְר הָאֲדָם הֵיעַר וְהִלֵּךְ לוֹ, וְהֵם הָיוּ אוֹכְלִים וְשׁוֹתִים שָׁם. בְּלִילָה
חִזְר וּבָא, וְאָכְלוּ וְשָׁתוּ וְלָנוּ. בְּלִילָה, שָׁמְעוּ קוֹל הַחַיּוֹת שְׁכָלָם שׁוֹאֲגִים
וְהוֹמִים בְּקוֹלוֹת מְשֻׁנוֹת, שְׁכָל הַחַיּוֹת וְהַעוֹפוֹת כָּלָם נָתְנוּ בְּקוֹלָם: הָאֲרִיָּה
הָיָה שׁוֹאֵג, וְהַלְבִּיָּא הוֹמָה בְּקוֹל אַחַר, וְהַעוֹפוֹת מְצַפְצְפִים וּמְקַשְׁקְשִׁים
בְּקוֹלָם, וְכֵן כָּלָם הוֹמִים בְּקוֹלוֹת. וּבִתְחִלָּה נִזְדַּעְזְעוּ מְאֹד וְלֹא הָטוּ אֲזָנָם
אֶל הַקוֹל מִחֲמַת הַפֶּחַד. אַחֲרֵיכֵן, הָטוּ אֲזָנָם וְשָׁמְעוּ שֶׁהוּא קוֹל נְגִינָה
וְזִמְרָה נִפְלָאָה וְנוֹרָאָה מְאֹד. וְהָטוּ אֲזָנָם יוֹתֵר, וְשָׁמְעוּ שֶׁהוּא קוֹל זִמְרָה
וְנְגִינָה נִפְלָא מְאֹד מְאֹד, שֶׁהוּא תַעֲנוּג נִפְלָא וְעֶצוֹם מְאֹד לְשִׁמְעַע זֹאת, שְׁכָל
הַתַּעֲנוּגִים שֶׁל הָעוֹלָם כָּלָם כָּאִין, וְאֵינָם נֶחְשָׁבִים וּבִטְלִים לְגַמְרֵי נֶגְד
הַתַּעֲנוּג הַנִּפְלָא הַזֶּה שֶׁל הַנְּגִינָה הַזֹּאת. וְדַבְּרוּ בֵּינֵיהֶם שִׁישְׁאָרוּ כָּאן, כִּי יֵשׁ
לָהֶם לְאָכֵל וּלְשִׁתוֹת, וּמִתְעַנְּגִים בְּתַעֲנוּג נִפְלָא כְּזֶה שְׁכָל מֵינֵי תַעֲנוּגִים
בְּטְלִים כְּנֶגְד

וְהִסִּית הָעֶבֶד אֶת הָאֲדוֹן (הֵינּוּ בֶן הַמֶּלֶךְ הָאֲמֵת) לְשָׂאֵל אוֹתוֹ (אֶת אֲדָם
הַיַּעַר) מֵה זֹאת, וּשְׂאֵלוֹ. הִשִּׁיב לוֹ, שְׂזָהוּ, אֵיךְ שֶׁהַחֲמָה עָשָׂה מִלְבוּשׁ
לְהַלְבִּנָּה, וְאָמְרוּ כָּל הַחַיּוֹת שֶׁל הַיַּעַר: הַיּוֹת שֶׁהַלְבִּנָּה עוֹשֶׂה לָהֶם טוֹבוֹת
גְּדוּלוֹת, כִּי עָקֵר מִמְשַׁלְתָּם הוּא בְּלִילָה, כִּי לַפְעָמִים הֵם צְרִיכִין לְכַנֵּס
בִּישׁוּב, וּבִיּוֹם אֵין יְכוּלִים, וְעָקֵר מִמְשַׁלְתָּם בְּלִילָה, וְהַלְבִּנָּה עוֹשֶׂה לָהֶם
טוֹבָה כְּזוֹ שֶׁמְאִירָה לָהֶם, עַל כֵּן הִסְכִּימוּ שִׁיעֲשׂוּ נִגוּן חֲדָשׁ לְכַבוֹד הַלְבִּנָּה,
וְזֶהוּ קוֹל הַנְּגִינָה שֶׁאַתָּם שׁוֹמְעִים (דְּהֵינּוּ שְׁכָל הַחַיּוֹת וְהַעוֹפוֹת מְנַגְּנִים נִגוּן
חֲדָשׁ לְכַבוֹד הַלְבִּנָּה שֶׁקִּבְּלָה מִלְבוּשׁ מִן הַחֲמָה). וּכְשֶׁשָׁמְעוּ שְׂזָהוּ נִגוּן הָטוּ
אֲזָנָם יוֹתֵר וְשָׁמְעוּ שֶׁהוּא נִגוּן נִפְלָא וְנִעִים מְאֹד מְאֹד. וְאָמַר לָהֶם הָאֲדָם
הַיַּעַר הַנִּי"ל: מַה זֶה חֲדוּשׁ אֲצֻלְכֶם, הֲלֹא יֵשׁ אֲצִילִי כְּלִי שֶׁקִּבְּלָתִי מֵאֲבוֹתִי,
שֶׁהֵם יָרְשׁוּ מֵאֲבוֹת אֲבוֹתֵיהֶם, שֶׁהַכְּלִי עֲשׂוּיָה עִם עָלִים וְצִבְעוֹנִים כְּאֵלוֹ,
שֶׁכְּשֶׁמְנִיחִים הַכְּלִי הַזֶּה עַל אֵיזָה בְּהֵמָה אוֹ עוֹף, אֲזַי תִּכְרֵף מִתְחִיל לְנַגֵּן
הַנְּגוּן הַזֶּה.

אַחֲרֵיכֵן חִזְר וְנַעֲשֶׂה הַחוֹכָא הַנִּי"ל וְנַעֲשֶׂה יוֹם. וְהִלֵּךְ לוֹ הָאֲדָם הַיַּעַר הַנִּי"ל.
וְהוּא (הֵינּוּ בֶן הַמֶּלֶךְ הָאֲמֵת) הִלֵּךְ לְחַפֵּשׂ אַחַר הַכְּלִי הַנִּי"ל. וְחַפֵּשׂ בְּכָל אוֹתוֹ
הַחֲדָר וְלֹא מָצָא, וְלִהְיוֹן יוֹתֵר הָיָה מִתִּירָא לִילֵךְ. וְהֵם, הֵינּוּ הָאֲדוֹן (שֶׁהוּא
בֶן הַמֶּלֶךְ הָאֲמֵת) וְהָעֶבֶד (שֶׁהוּא בֶן הַשְּׂפָחָה בְּאֲמֵת שֶׁהָיָה מִתְחִלָּה מֶלֶךְ
כְּנִי"ל), הָיוּ מִתִּירָאִים לוֹמְר לְאֲדָם הַיַּעַר הַנִּי"ל שִׁיּוֹלִיכֶם לְיִשׁוּב. אַחֲרֵיכֵן בָּא
אֲדָם הַיַּעַר הַנִּי"ל וְאָמַר לָהֶם שִׁיּוֹלִיכֶם לְיִשׁוּב, וְהוֹלִיךְ אוֹתָם לְיִשׁוּב. וְלָקַח
אֶת הַכְּלִי הַנִּי"ל וּנְתַנָּה לְבֵן הַמֶּלֶךְ הָאֲמֵתִי, וְאָמַר לוֹ: הַכְּלִי אֲנִי נוֹתֵן לָךְ,
וְעַם הָאֲדָם הַזֶּה (הֵינּוּ הָעֶבֶד שְׁלוֹ, שֶׁהוּא בֶן הַשְּׂפָחָה בְּאֲמֵת שֶׁהָיָה מֶלֶךְ
תְּחִלָּה מִחֲמַת הַחֲלוּף כְּנִי"ל) תִּדַּע אֵיךְ לְהַתְּנֶה עִמּוֹ. וּשְׂאֵלוֹ אוֹתוֹ: לְהִיכֵן
יִלְךְ? אָמַר לָהֶם, שִׁישְׁאָלוּ וַיִּדְרָשׁוּ אַחַר הַמְּדִינָה שֶׁנִּקְרָאת בְּשֵׁם הַזֶּה:
הַמְּדִינָה טַפְשִׁית וְהַמֶּלֶךְ חָכֵם. (דָּאס נִיירִישֶׁע לֹאנְד אוֹנ דְּעַר קְלוּגִיר
מְלָכוֹת, בְּזֶה הַלְשׁוֹן סִפֵּר רַבֵּנוּ נִי"י). שְׂאֵלוֹ אוֹתוֹ: לְהִיכֵן וּלְאֵיזָה צַד נִתְחִיל
לְשָׂאֵל אַחַר הַמְּדִינָה הַזֹּאת? הָרָאָה לָהֶם בְּיָדוֹ, לְצַד פְּלוּנִי (כְּמִרְאָה
בְּאֲצִבְעֵ). וְאָמַר הָאֲדָם הַיַּעַר לְהִבֵּן מֶלֶךְ הָאֲמֵתִי: לֵךְ לְשֵׁם אֶל הַמְּדִינָה
הַנִּי"ל, וְשֵׁם תְּבוּא אֶל הַגְּדֻלָּה שְׁלָךְ.

והלכו להם. והיו הולכים בדרךם, והיו מתאווים מאד למצא איזה חיה או בהמה לנשות את הפלי הנ"ל אם תוכל לנגן פנ"ל, אך עדין לא היו רואים שום מין חיה. אחר כך באו יותר לישוב ומצאו איזה בהמה, והניחו הפלי עליה והתחילה לנגן פנ"ל. והיו הולכים ובאים עד שבאו אל המדינה הנ"ל. ואותה המדינה היה חומה סביב לה, ואין נכנסין אליה כי אם בשער אחד, וצריכים לסבב כמה פרסאות עד שבאין אל השער לפנס אל המדינה. והלכו וסבבו עד שבאו אל השער. בבואם אל השער, לא רצו להניח אותם לפנס. היות, שהמלך של המדינה מת, ונשאר הבן מלך, והניח המלך צואה: באשר, שעד עכשו היו קוראין את המדינה (דאס ניירישי לאנד און דער קלוגיר מלכות), עכשו יהיו קוראין אותה להפך (דאס קלוגי לאנד און דער ניירישי מלכות), ומי שיחגר מתניו לזה, שיחזר השם לקדמותו, דהינו שיהיו חוזרים וקוראים את המדינה בשם הראשון, דהינו מדינה טפשית ומלך חכם, הוא יהיה מלך. על כן אין מניחין שום אדם לפנס אל המדינה, כי אם מי שיחגר מתניו לזה. על כן לא רצו להניח אותו לפנס, ואמרו לו: האתה יכול לחגר מתניך לזה, להחזיר אל המדינה השם הראשון? ובדאי אי אפשר להכניס עצמו לדבר כזה, ולא יכלו לכנס. והסיתו העבד הנ"ל שיחזרו לביתם, אך הוא לא רצה לחזר מחמת שהאדם היער אמר לו שילך למדינה זו ושם יבוא לגדלה שלו.

בתוך כך בא לשם עוד אדם אחד שהיה רוכב על סוס, ורצה לפנס, ולא הניחו אותו גם כן לפנס מחמת הנ"ל. בתוך כך, ראה שעומד הסוס של אותו האדם, ולקח הפלי הנ"ל והניחה על הסוס, והתחיל לנגן הנגון הנפלא מאד, פנ"ל. ובקש מאד האדם של הסוס שימכר לו הפלי הזאת, ולא רצה למכרה. והשיב לו, מה תוכל לתן לי בעד פלי נפלאה כזו? אמר לו האדם של הסוס הנ"ל: מה תוכל לפעל עם הפלי הזאת? (הלא הוא רק) שתעשה עמה קאמעדיא, ותקבל דינר, אבל אני יודע דבר שהוא טוב יותר מהפלי שלך. דהינו שאני יודע דבר שקבלתי מאבותי, להיות מבין דבר מתוך דבר. הינו שאני יודע דבר כזה, שקבלתי מאבותי שיוכלים להיות על נדה מבין דבר מתוך דבר. שכשאחד אומר איזה דבור בעלמא, יכולים עלידי הקבלה הנ"ל שיש לי, להבין דבר מתוך דבר. ועדין לא גליתי זאת לשום אדם בעולם, בכך אני אלמד אותך הדבר הזה, ואתה תתן לי הפלי הזאת הנ"ל. ונתישב (הבן מלך האמת שהיה לו הפלי הזאת פנ"ל) שבאמת הוא דבר נפלא להיות מבין דבר מתוך דבר, ונתן לו הפלי הנ"ל, והוא (הינו האדם של הסוס הנ"ל) הלך ולמדו הדבר הנ"ל להיות מבין דבר מתוך דבר.

והבן מלך האמת, מאחר שנעשה מבין דבר מתוך דבר, היה הולך שם אצל שער המדינה הנ"ל. והבין, שהוא באפשר שיחגר מתניו לזה להחזיר להמדינה שם הראשון. כי כבר נעשה מבין דבר מתוך דבר, על כן הבין שהוא באפשר. אף על פי שעדין אינו יודע איך ומה, איך יוכל לעשות זאת, אף על פי כן מאחר שנעשה מבין דבר מתוך דבר, על כן הבין שהוא באפשר. ונתישב, שיצוה להניח אותו לפנס, והוא יכניס עצמו לזה (הינו להחזיר להמדינה שם הראשון) ומה יפסיד בזה? ואמר (לאותן האנשים

שלא רצו להניח לכנס שם שום אדם, כי אם מי שיחגר מתניו לענן הנ"ל) שיניחו אותו לכנס, והוא יחגר מתניו לענן הנ"ל להחזיר אל המדינה שם הראשון. והניחו אותו לכנס. והודיעו אל השרים שנמצא איש כזה, שרוצה לחגר מתניו לזה להחזיר להמדינה שם הראשון. והביאוהו אל השרים של המדינה, ואמרו לו השרים: תדע, שגם אנחנו אין אנו טפשים חס ושלום, רק שהמלך שהיה, היה חכם גדול מפלג מאד אשר כנגדו, היינו כלנו נחשבים טפשים, ועל כן היתה המדינה נקראת: מדינה טפשית ומלך חכם. ואחר כך נפטר המלך הנ"ל, ונשאר הבן מלך. וגם הוא חכם, אבל כנגדנו אינו חכם כלל. על כן נקראת המדינה (עכשו) להפך: מדינה חכמה ומלך טפש. והניח המלך צואה, שמי שימצא חכם כזה שיוכל להחזיר להמדינה שם הראשון הוא יהיה מלך; וצוה לבנו, שכשימצא איש כזה יסתלק הוא מן המלוכה, ואותו האיש יהיה נעשה מלך. הינו, כשימצא חכם כזה, שיהיה מפלג בחכמה מאד מאד, עד שכנגדו יהיו כלם טפשים, הוא יהיה מלך. כי זה האיש יכול להחזיר להמדינה שם הראשון, כי יהיו חוזרים וקורין אותה מדינה טפשית ומלך חכם, כי הם כלם טפשים כנגדו. על כן תדע לאיזה דבר אתה מכניס עצמך. (כל זה אמרו לו השרים הנ"ל). ואמרו לו (הינו גם כן השרים הנ"ל, כי כל זה הוא המשך דבריהם): הנסיון יהיה אם אתה חכם כזה, היות שיש כאן גן שנשאר מן המלך שהיה, שהוא היה חכם גדול מאד; והגן הוא נפלא מאד מאד, שגדלים בו כלי מתכות כלי כסף וכלי זהב והוא נפלא ונורא מאד. אך אי אפשר לכנס בו, כי כשנכנס בו אדם, אזי תכף מתחילין שם לרדפו, ורודפין אותו והוא צועק, והוא אינו יודע כלל ואינו רואה מי רודף אותו. וכך הם רודפין אותו עד שמבריחין אותו מן הגן. על כן נראה אם אתה חכם, אם תוכל לכנס אל הגן הזה. ושאל אם מכים את האדם הנכנס. אמרו לו, שהעקר שרודפין אותו והוא אינו יודע כלל מי ומי רודף אותו, ובורת בבהלה גדולה מאד, כי כן ספרו להם בני אדם שנכנסו לשם. והלך אל הגן (הינו זה הבן מלך האמת), וראה שיש לו חומה סביב, והשער פתוח, ואין שם שומרים, כי בנדאי אין צריכים שומרים לזה הגן. והיה הולך אצל הגן, והסתכל וראה, שעומד שם אצל הגן אדם, הינו שהיה מציר שם אדם. והסתכל וראה, שלמעלה מעל האדם, יש דף שקורין טאבליצע, וכתוב שם, שזה האדם היה מלך לפני כמה מאות שנים, ובימי המלך הזה היה שלום, כי עד אותו המלך היה מלחמות, וכו' אחריו היה מלחמות, ובימי המלך הזה היה שלום. והתבונן, מאחר שכבר נעשה מבין דבר מתוך דבר כנ"ל, שהכל תלוי בזה האדם. שכשנכנסין לגן ורודפין אותו, אין צריכין לברח כלל, רק לעמוד עצמו אצל האדם הזה, ועל ידי זה ינצל. ויותר מזה: שאם יקחו את האדם הזה ויעמידו אותו לפני בתוך הגן הזה, אזי יוכל כל אדם לכנס בשלום אל הגן הזה. (כל זה הבין זה הבן מלך האמת על ידי שהיה מבין דבר מתוך דבר כנ"ל) והלך ונכנס אל הגן. ותכף כשהתחילו לרדפו הלך ועמד אצל האדם הנ"ל שעומד אצל הגן מבחוץ, ועל ידי זה יצא בשלום בלי פגע כלל. כי אחרים כשנכנסו לגן והתחילו לרדפם היו בורחים בבהלה

גדולה מאד, והיו מכים ונלקים על־די־זה, והוא יצא בשלום ושלוח על־ידי שׁעמד עצמו אצל האדם הנ״ל. והשרים ראו ותמהו על שׁיצא בשלום. ואזי צנה (זה הבן מלך האמת) לקח את האדם הנ״ל ולהעמיד אותו בפנים בתוך הגן, וכן עשו, ואזי עברו כל השרים בתוך הגן ונכנסו ויצאו בשלום בלי פגע

אמרו לו השרים: אף־על־פִּי־כן, אף־על־פִּי שראינו ממך דבר כזה, אף־על־פִּי־כן, בשביל דבר אחד אין ראוי לתן לך המלוכה. ננסה אותך עוד בדבר אחד. אמרו לו: היות שיש כאן כסא מהמלך שהיה, והכסא גבוה מאד, ואצל הכסא עומדים כל מיני חיות ועופות של עץ (הינו שהם חתוכים ומתקנים מן עץ, בלע״ז: אויש גישניצט), ולפני הכסא עומד מטה, ואצל המטה עומד שלחן, ועל השלחן עומד מנורה, ומן הכסא יוצאים דרכים כבושים (שקורין גישלאגיני ועגין), והדרכים הם בנויים בבנין חומה (הינו גימואירטי ועגין), ואלו הדרכים יוצאים מן הכסא לכל צד, ואין אדם יודע כלל מה ענין הכסא הזה עם הדרכים הללו. ואלו הדרכים כשהם יוצאים ומתפשטים להלן איזה שעור, עומד שם אריה של זהב, ואם ילך ויתקרב אצלו איזה אדם, אזי יפתח את פיו ויבלענו. ולהלן מן אותו האריה, מתפשט הדרך עוד להלן יותר, וכן בשאר הדרכים היוצאים מן הכסא. הינו שגם הדרך השני היוצא מן הכסא לצד אחר, הוא גם־כן כד, כשמתפשט ונמשך הדרך איזה שעור, עומד שם מין חיה אחר, כגון לביא של מיני מתכות, ושם גם־כן איאפשר להתקרב אליו כנ״ל. ולהלן מתפשט הדרך יותר, וכן בשאר הדרכים. ואלו הדרכים הם מתפשטים והולכים בכל המדינה כלה, ואין שום אדם יודע ענין הכסא הנ״ל עם כל הדברים הנ״ל עם הדרכים הנ״ל. על כן תתנסה בזה, אם תוכל לידע ענין הכסא עם

והראו לו הכסא, וראה, שהוא גבוה מאד וכו׳. והלך אצל הכסא והסתכל, והתבונן, שזאת הכסא עשויה מן העץ של התבה הנ״ל (הינו הכלי הנ״ל שנתן לו אדם היער כנ״ל). והסתכל וראה שחסר מן הכסא למעלה איזה שושנה (הינו רייזילי), ואם היה להכסא זאת השושנה, היה לה הכח שיש להתבה הנ״ל (הינו הכלי הנ״ל שהיה לה כח לנגן כשהיו מניחין אותה על איזה מין חיה או בהמה או עוף כנ״ל). והסתכל יותר וראה, שזאת השושנה שחסר למעלה מן הכסא, היא מנחת למטה בכסא, וצריכין לקח אותה משם ולהניחה למעלה, ואזי יהיה להכסא הכח של התבה הנ״ל. כי המלך שהיה, עשה כל דבר בחכמה באפן שלא יבין שום אדם את הענין, עד שיבוא חכם מפלג שיבין את הדבר, ויוכל לכוון להחליף ולסדר כל הדברים

וכן המטה הבין, שצריכין לנתקה קצת מן המקום שעומדת, וכן השלחן צריכין גם־כן לנתקו קצת, לשנות מקומם קצת. וכן המנורה צריכין גם־כן לנתקה קצת ממקומה. וכן העופות והחיות צריכין גם־כן לשנותם כלם ממקומם, לקח זה העוף ממקום זה ולהעמידו במקום זה, וכן כלם. כי המלך עשה הכל בערמה ובחכמה באפן שלא יבין שום אדם, עד שיבוא החכם שיוכל להתבונן לסדרם כראוי. וכן האריה שעומד שם (אצל התפשטות הדרך) צריכין להעמידו כאן, וכן כלם. וצנה לסדר הכל כראוי:

לקח השושנה מלמטה ולתחבה למעלה, וכן כל הדברים הנ"ל לסדר כלם בסדר הראוי כנ"ל. ואז התחילו כלם לנגן נגון הנפלא מאד, ועשו כלם הפעלה הראויה להם ואז נתנו לו המלוכה. ענה ואמר הבן מלך האמת, שנעשה עתה מלך, אל בן השפחה האמת הנ"ל: עתה אני מבין שאני בן המלך באמת, ואתה בן השפחה באמת. (גם אלה דברי רבנו נ"י. אחר שספר זאת המעשה, ענה ואמר דברים אלה):

בדורות הראשונים כשהיו מדברים ומשיחים קבלה, היו משיחים בלשון קזה. כי עד רשב"י, לא היו מדברים קבלה באתגליא, רק רשב"י גלה קבלה באתגליא. ומקדם, כשהיו החברים מדברים קבלה היו מדברים בלשון

כשהניחו הארון על הפרות התחילו לשורר, והבן. כי יש חדותי דסיהרא, כשהלבנה מקבלת חדושים מן השמש, וזה בחינת (שמואל-א' ו') כשנושאים הארון אל בית-שמש, ואזי כל החיות נושאי הכסא עושין נגון חדש בחינת (תהלים צו): "מזמור שירו לה' שיר חדש", שזהו השיר ששרו פרות הבשן. וזה בחינת מטה ושלחן וכסא ומנורה הם תיקוניהא דשכינתא.

ובחינת הגן, כי אדם הראשון נתגרש מן הגן, ושבת אגין עלוהי כמובא (עין זוהר שמות קלח). ושבת הוא בחינת מלך שהשלום שלו, בחינת האדם הנ"ל שהוא מלך שהיה שלום בימיו, ועל כן עמד עצמו אצל שבת. והשאר לא באר.

(ענה ואמר אחר שספר המעשה הזאת בזה הלשון). המעשה הזאת היא הפלא גדול, והכל אחד הבהמות וכו'. והכסא וכו' והגן הכל אחד. פעם נקרא (הבחינה המרמזת בהספור) בשם זה, ופעם בשם זה, הכל לפי הענין והבחינה.

והדברים עמקים, נפלאים ונוראים מאד מאד.

(גם אלה דברי רבנו נ"י) ויש עוד ואין צריכין לגלות לך. גם יש עוד, מה שהמלך שהיה בהמדינה הנ"ל, עשה דבר כנגד החמה, ודבר כנגד הלבנה (הינו שאלו הדברים היו מרמזים על חמה ולבנה). והלבנה היתה אוחזת נר בידה, וכשמגיע היום אזי אין הנר מאיר, כי שרגא בטיהרא וכו'. וזהו שאמרה הלילה אל היום: מפני מה כשאתה בא אין לי שם (כמבאר לעיל), כי ביום אין מועיל הנר כלל.

פרוש המעשה הוא כמו הכסא שעשה המלך כנ"ל, שעקר החכמה שצריכין לידע אידך לסדר הדברים. כמו כן, מי שבקי בספרים ולבו שלם יוכל להבין הפרוש. אך צריכין לסדר הדברים היטב, כי פעם נקרא כך ופעם נקרא כך, וכן בשאר הדברים. הינו בפרוש של המעשה, לפעמים נקרא האדם של המעשה הנ"ל בשם זה ולפעמים בשם אחר, וכן בשאר הדברים. אשרי מי שיזכה להבין דברים אלו לאמתתן. ברוך ה' לעולם אמן ואמן. (כל זה דברי רבנו הקדוש זצ"ל).

מעשה יב' - מבעל תפלה

מעשה פעם אחד היה בעלת־תפלה שהיה עוסק תמיד בתפלות ושירות ותשבחות להשם יתברך. והיה יושב חוץ לישוב, והיה רגיל לכנס לישוב. והיה נכנס אצל איזה אדם, מסתמא היה נכנס להקטנים במעלה כגון עניים וכיוצא, והיה מדבר על לבו מהתכלית של כל העולם, היות שבאמת אין שום תכלית כי אם לעסק בעבודת ה' כל ימי חייו ולבלות ימיו בתפלה להשם יתברך ושירות ותשבחות וכו'. והיה מרבה לדבר עמו דברי התעוררות כאלו, עד שנכנסו דבריו באזניו, עד שנתרצה אותו האדם להתחבר עמו. ותכף כשנתרצה עמו, היה לוקחו ומוליכו למקומו שהיה לו חוץ לישוב, כי אותו הבעלת־תפלה הנ"ל בחר לו מקום חוץ לישוב כנ"ל. ובאותו המקום היה שם נהר לפניו, גם היה שם אילנות ופרות. והיו אוכלים מן הפרות, ועל בגדים לא היה מקפיד כלל. וכן היה רגיל תמיד לכנס לישוב, ולפתות ולרצות בני־אדם לעבודת השם יתברך לילך בדרך לעסק בתפלות וכו'. וכל מי שהיה מרצה עמו, היה לוקחו ומוליכו למקומו חוץ לישוב כנ"ל. והם היו עוסקים שם רק בתפלות ושירות ותשבחות להשם יתברך ונדויים ותעניתים וסגופים ותשובה וכיוצא בזה. והיה נותן להם חבורים שהיו לו בעניני תפלות ושירות ותשבחות ונדויים, והיו עוסקים בזה תמיד. עד שהיו נמצאים גם באותן האנשים שהביאם לשם, שהיו ראויים גם כן לקרב בני־אדם לעבודת השם יתברך, עד שהיה נותן לאחד רשות, שגם הוא יכנס לישוב לעסק בענין הנ"ל, דהינו לקרב בני־אדם להשם יתברך כנ"ל. וכן היה הבעלת־תפלה הנ"ל עוסק בענין זה תמיד. והיה מקרב בכל פעם אנשים ומוציאם מן הישוב כנ"ל. עד שנעשה רשם בעולם, והתחיל הדבר להתפרסם. כי פתאם נמלטו איזה אנשים מן המדינה, ולא נודע אים. וכן נזדמן, שפתאם נאבד אצל אחד בנו, וכיוצא בו, ולא נודע איפה הם. עד שנודע, היות שנמצא הבעלת־תפלה הנ"ל שהוא הולך ומפתה בני אדם לעבודת השם יתברך כנ"ל. אך לא היה אפשר להפירו ולתפסו, כי הבעלת־תפלה הזו היה מתנהג בחכמה, והיה משנה ומחליף עצמו אצל כל אחד ואחד בשנוי אחר, שאצל זה היה נדמה כעני, ואצל זה כסוחר, ואצל זה בענין אחר וכיוצא בזה. גם כשהיה נכנס לדבר עם בני־אדם, כשהיה רואה שאינו יכול לפעל אצלם פונתו, היה מרמה אותם בדברים עד שלא היו מבינים כלל פונתו הטובה, וכאלו אין פונתו כלל לענין הנ"ל, דהינו לקרב להשם יתברך, ולא היה אפשר כלל להבין שפונתו לזה, אף־על־פי שבאמת כל עקר פונתו כשהיה מדבר עם בני־אדם היה רק לזה לקרב להשם יתברך כנ"ל, כי כל פונתו היה רק זאת, רק כשהיה מבין שאינו פועל אצלו, היה מסבבו ומעקמו ומרמהו עד שלא היה יכול כלל להבין פונתו הטובה. והיה הבעלת־תפלה עוסק בענין זה עד שנעשה רשם ופרסום בעולם, והיו מצפים לתפסו אך לא היה אפשר כנ"ל. והיה הבעלת־תפלה הנ"ל עם אנשיו יושבים חוץ לישוב כנ"ל, ועוסקים רק

בְּעֵינַיִם הַנִּי"ל בַּתְּפִלָּה וְשִׁירוֹת וְתַשְׁבְּחוֹת לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ וְיִדְוִיִּים וְתַעֲנִיתִים וְסִגּוּפִים וְתַשׁוּבוֹת כְּנִ"ל. גַּם הָיָה עֲנָן הַבֶּעַל תְּפִלָּה הַנִּי"ל, שֶׁהָיָה יָכוֹל לְהַסְפִּיק לְכָל אֶחָד וְאֶחָד מֵהַ שְׁצָרִיךְ. וְאִם הָיָה מִבֵּין בְּאֶחָד מֵאֲנָשָׁיו שֶׁלְּפִי מִחוּ הוּא צָרִיךְ לַעֲבוֹדֵת ה', שֶׁיְהִי הוֹלֵךְ מְלַבֵּשׁ בְּמַלְבוּשֵׁי זָהָב שֶׁקּוֹרִין (גִּילְדִין גִּישְׁטִיק) הָיָה מִסְפִּיק לוֹ. וְכֵן לְהַפָּךְ, שֶׁלְּפַעֲמִים נִתְקַרַּב אֵלָיו אִיזָה עֲשִׂיר, וְהָיָה מוֹצִיאֹ מִן הַיָּשׁוּב כְּנִ"ל, וְהָיָה מִבֵּין שְׁזָה הָעֲשִׂיר צָרִיךְ לִילָךְ בְּבִגְדִים קְרוּעִים וְנִבְזִים, הָיָה מְנַהִיגוֹ כֶּךָ. הַכֹּל כְּפִי שֶׁהָיָה יוֹדֵעַ צָרָךְ הַסְּפִיקָת כֹּל אֶחָד וְאֶחָד הָיָה מִסְפִּיק לוֹ. וְאַצֵּל אֵלֹהֵי הָאֲנָשִׁים שֶׁקָּרַבְּם לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ, הָיָה תַעֲנִית אוֹ סִגּוּף גָּדוֹל יָקָר יוֹתֵר מִכֹּל הַתַּעֲנוּגִים שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי הָיָה לָהֶם תַּעֲנוּג מִן הַסִּגּוּף גָּדוֹל אוֹ מִתַּעֲנִית יוֹתֵר מִכֹּל הַתַּעֲנוּגִים שֶׁבְּעוֹלָם. וַיְהִי הַיּוֹם הָיָה מְדִינָה שֶׁהָיָה שָׁם עֲשִׁירוֹת גָּדוֹל, שֶׁהָיוּ כֻּלָּם עֲשִׂירִים, אֵךְ הָיָה דֶרֶכָם וְהִנְהִיגָתָם זָר וּמְשֻׁנָּה מְאֹד, כִּי הַכֹּל הָיָה מִתְנַהֵג אֶצְלָם כְּפִי הָעֲשִׁירוֹת, שֶׁהָיָה עֵרֶךְ מַעֲלָת כֹּל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי הָעֲשִׁירוֹת שֶׁלוֹ, שְׁמִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ כֶּךָ וְכֶךָ אֲלֵפִים אוֹ רַבּוֹת יֵשׁ לוֹ מַעֲלָה זֹו, וּמִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ כֶּךָ וְכֶךָ מִמּוֹן יֵשׁ לוֹ מַעֲלָה אַחֲרָת, וְכֵן כִּיּוֹצֵא בְּזָה. כֹּל סֵדֵר הַמַּעֲלוֹת הָיָה אֶצְלָם כְּפִי הַמִּמּוֹן שֶׁל כֹּל אֶחָד וְאֶחָד, וּמִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ כֶּךָ וְכֶךָ אֲלֵפִים וּרַבּוֹת כְּפִי הַסְּכּוּם שֶׁהָיָה קְצוּב אֶצְלָם, הוּא מְלָךְ.

וְכֵן הָיָה לָהֶם דְּגָלִים, שְׁמִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ כֶּךָ וְכֶךָ מִמּוֹן הוּא בְּדָגֵל זֶה, וַיֵּשׁ לוֹ אוֹתוֹ הַמַּעֲלָה פְּלוֹנִית בְּאוֹתוֹ הַדְּגָל. וּמִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ כֶּךָ וְכֶךָ מִמּוֹן הוּא בְּדָגֵל אַחֵר, וַיֵּשׁ לוֹ שָׁם אִיזָה מַעֲלָה בְּאוֹתוֹ הַדְּגָל לְפִי עֵרֶךְ מִמּוֹנוֹ. וְהָיָה קְצוּב אֶצְלָם, כְּמֵה מִמּוֹן יְהִיָּה לוֹ וַיְהִיָּה נִחְשָׁב בְּאוֹתוֹ הַדְּגָל בְּמַעֲלָה פְּלוֹנִית, וְכֵמֵה מִמּוֹן יְהִיָּה לוֹ וַיְהִיָּה נִחְשָׁב בְּדָגֵל אַחֵר בְּאִיזָה מַעֲלָה. וְכֵן הַדְּרָגָה וְהַמַּעֲלָה שֶׁל כֹּל אֶחָד וְאֶחָד הָיָה הַכֹּל כְּפִי הַמִּמּוֹן כְּפִי מֵה שֶׁהָיָה קְצוּב אֶצְלָם. וְכֵן הָיָה קְצוּב אֶצְלָם, כְּשֶׁיֵּשׁ לוֹ כֶּךָ וְכֶךָ מִמּוֹן הוּא סֵתֵם בֶּן אֲדָם. וְאִם יֵשׁ לוֹ עוֹד פְּחוֹת מִזֶּה הוּא חִיָּה אוֹ עוֹף וְכִיּוֹצֵא. וְהָיָה אֶצְלָם חִיּוֹת רְעוֹת וְעוֹפוֹת, דְּהֵינּוּ כְּשֶׁיֵּשׁ לוֹ רַק כֶּךָ וְכֶךָ הוּא נִקְרָא אֲרִיָּה אֲנוּשִׁי. (בְּלִשׁוֹן אֲשֶׁכְּנֹז אֵיין מְעַנְטְשְׁלִיכֵר לֵיִיב) וְכֵן כִּיּוֹצֵא בְּזָה שְׁאֵר חִיּוֹת רְעוֹת וְעוֹפוֹת וְכוּ', דְּהֵינּוּ שֶׁלְּפִי מַעוּט מִמּוֹנוֹ הוּא רַק חִיָּה אוֹ עוֹף וְכוּ', כִּי עֵקֶר הָיָה אֶצְלָם הַמִּמּוֹן, וּמַעֲלָה וְדִרְגָּא שֶׁל כֹּל אֶחָד הָיָה רַק לְפִי הַמִּמּוֹן. וְנִשְׁמַע בְּעוֹלָם שֶׁיֵּשׁ מְדִינָה כְּזֹו, וְהָיָה הַבֶּעַל־תְּפִלָּה מִתְאַנֵּחַ עַל זֶה, וְהָיָה אוֹמֵר: מִי יוֹדֵעַ עַד הֵיכָן הֵם יְכוֹלִים לִילָךְ וְלַתְּעוֹת עַל יְדֵי זֶה. וְנִמְצָאוּ אֲנָשִׁים מֵאֲנָשָׁיו שֶׁל הַבֶּעַל תְּפִלָּה הַנִּי"ל, וְלֹא שָׁאֲלוּ אֶת דַּעְתּוֹ כְּלָל, וְהִלְכוּ לְשֵׁם אֵל הַמְּדִינָה הַנִּי"ל לְהַחְזִירָם לְמוּטָב, כִּי הָיָה לָהֶם רַחֲמָנוּת גָּדוֹל עֲלֵיהֶם עַל שֶׁנִּתְּעוּ כֹּל־כֶּךָ בְּתַאֲוֹת מִמּוֹן, וּבִפְרָט שֶׁהַבֶּעַל תְּפִלָּה הַנִּי"ל אָמַר שֶׁהֵם יְכוֹלִים לִילָךְ וְלַתְּעוֹת יוֹתֵר וְיוֹתֵר כְּנִ"ל, עַל כֵּן הִלְכוּ אֵלֹהֵי הָאֲנָשִׁים הַנִּי"ל אֶל אוֹתוֹ הַמְּדִינָה הַנִּי"ל, אוּלַי יִחְזִירוּ אוֹתָם לְמוּטָב. וְהִלְכוּ לְשֵׁם, וּבָאוּ אֶל הַמְּדִינָה הַנִּי"ל. וְנִכְנְסוּ לְאֶחָד מֵהֶם, מִסְתַּמָּא, נִכְנְסוּ לְאִיזָה חִיָּה (דְּהֵינּוּ לְאֲדָם שֶׁהוּא קֶטָן בְּמַעֲלָה, כִּי יֵשׁ לוֹ סֵךְ מוּעָט, שֶׁהָיָה נִקְרָא אֶצְלָם חִיָּה כְּנִ"ל). וְהִתְחִילוּ לְדַבֵּר עִמּוֹ כְּדֶרֶכָם, אֲשֶׁר בְּאַמַּת אֵין זֶה תְּכִלִּית כְּלָל, וְעֵקֶר הַתְּכִלִּית הוּא רַק עֲבוֹדַת ה' וְכוּ', וְלֹא שָׁמַע לָהֶם כְּלָל, כִּי כְּבָר נִשְׁתַּרֵּשׁ אֶצְלָם שֶׁעֵקֶר הוּא רַק הַמִּמּוֹן. וְכֵן הָיָה מְדַבֵּר עוֹד עִם אַחֵר וְלֹא שָׁמַע אֵלָיו גַּם־כֵּן. וְהוּא (הֵינּוּ אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי הַבֶּעַל־תְּפִלָּה הַנִּי"ל) הָיָה

מְרַבֵּה לְדַבֵּר עִמּוֹ. וְהָשִׁיב לוֹ זֶה הָאִישׁ שֶׁדִּבֶּר עִמּוֹ, וַיִּתֵּר מִזֶּה אֵין לִי פְנָאֵי כָּלֵל לְדַבֵּר עִמָּךְ. שְׂאֵלוֹ מִפְּנֵי מָה, הָשִׁיב לוֹ, הֵיטָב שֶׁאֲנַחֲנוּ כְּלָנוּ מוֹכִיחִים עִתָּה לְעֵקֶר מִן הַמְּדִינָה לִילָךְ לַמְּדִינָה אַחֲרַת בְּאֶשֶׁר שָׂרְאִינוּ שֶׁעֵקֶר הַתְּכֵלִית הוּא רַק הַמָּמוֹן עַל כֵּן נִסְכָּם אֲצִלָּנוּ, לִילָךְ לַמְּדִינָה שְׂשָׁם יְכוּלִין לַעֲשׂוֹת מָמוֹן. דְּהֵינּוּ שְׂשֵׁשׁ שָׁם עֶפֶר שֶׁעוֹשִׂין מִמֶּנָּה זָהָב וְכֶסֶף, עַל כֵּן אָנוּ צְרִיכִים עִתָּה לִילָךְ כְּלָנוּ

אֶל אֹתָהּ הַמְּדִינָה.

גַּם נִסְכָּם אֲצִלָּם, שֶׁהֵם רוֹצִים שְׂיִהְיוּ אֲצִלָּם כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת גַּם־כֵּן, דְּהֵינּוּ שְׂמִי שְׂיִהְיֶה לוֹ כְּלַכְּךָ מָמוֹן כְּפִי הַסְּכּוּם שֶׁקָּצְבוּ עָלָיו, הוּא יִהְיֶה כּוֹכֵב. כִּי מֵאַחַר שֶׁיֵּשׁ לוֹ כְּלַכְּךָ מָמוֹן יֵשׁ לוֹ הַכַּחַשׁ שֶׁל אוֹתוֹ הַכּוֹכֵב, כִּי הַכּוֹכֵב מְגַדֵּל הַזָּהָב, כִּי מֵה שְׂשֵׁשׁ עֶפֶר שֶׁעוֹשִׂין מִמֶּנָּה זָהָב, זֶהוּ מִחֲמַת הַכּוֹכֵב שֶׁמְגַדֵּל בְּאוֹתוֹ הַמָּקוֹם עֲפֻרוֹת זָהָב. נִמְצָא שֶׁהַזָּהָב הוּא נִמְשָׁךְ מִן הַכּוֹכְבִים. וּמֵאַחַר שֶׁיֵּשׁ לְאֶחָד כְּלַכְּךָ זָהָב, נִמְצָא שֶׁיֵּשׁ לוֹ כַּח אוֹתוֹ הַכּוֹכֵב, וְעַל כֵּן הוּא בְּעֶצְמוֹ כּוֹכֵב. וְכֵן אָמְרוּ, שְׂיִהְיוּ אֲצִלָּם מְזֻלוֹת גַּם כֵּן, דְּהֵינּוּ כְּשִׂיִּהְיֶה לְאֶחָד כֶּךָ וְכֶךָ כְּפִי הַסְּכּוּם שֶׁקָּצְבוּ עָלָיו, הוּא יִהְיֶה מְזֻל. וְכֵן עָשׂוּ לָהֶם מְלֶאכִים, הַכֵּל כְּפִי רְבוּי הַמָּמוֹן כְּנִי"ל. עַד שֶׁהִסְפִּימוּ בִּינֵיהֶם שְׂיִהְיוּ לָהֶם גַּם־כֵּן אֶלְקוֹת, שְׂמִי שְׂיִהְיֶה לוֹ רְבוּי מָמוֹן הַרְבֵּה כֶּךָ וְכֶךָ אֶלְפִים וּרְבֻבוֹת כְּפִי מֵה שֶׁקָּצְבוּ עָלָיו, הוּא יִהְיֶה אֱלוֹק. כִּי מֵאַחַר שֶׁהָאֱלֹקִים שׁוֹפְעֵי בּוֹ כְּלַכְּךָ מָמוֹן, עַל כֵּן הוּא בְּעֶצְמוֹ אֱלוֹק. וְכֵן קִיְמוּ וְעָשׂוּ כָּכָל הַנִּי"ל.

גַּם אָמְרוּ, שְׂאֵין רְאוּי לָהֶם לִישֵׁב כָּלֵל בְּאוּרָא דְּהַאי עֲלֵמָא, וְאֵין רְאוּי לָהֶם לְהִתְעַרֵּב עִם בְּנֵי הָעוֹלָם שֶׁלֹּא יִטְמְאוּ אוֹתוֹן, כִּי שְׂאֵר בְּנֵי הָעוֹלָם הֵם טְמֵאִים כְּנִגְדָם. עַל כֵּן יֵשְׁבוּ עִצְמוֹן שֶׁיִּבְקָשׁוּ לָהֶם הָרִים הַגְּבוּהִים בְּיִתְרָם מִכָּל הָעוֹלָם וַיֵּשְׁבוּ שָׁם, כְּדִי שְׂיִהְיוּ מְרוֹמְמִים מְאוּרָא דְּעֲלֵמָא. וְשִׁלְחוּ אֲנָשִׁים לְבַקֵּשׁ וּלְחַפֵּשׂ הָרִים הַגְּבוּהִים כְּנִי"ל. וְהִלְכוּ וּבִקְשׁוּ וּמְצְאוּ הָרִים גְּבוּהִים מְאֹד. וְהִלְכוּ כָּל בְּנֵי הַמְּדִינָה וַיֵּשְׁבוּ שָׁם עַל הָהָרִים הַגְּבוּהִים, הֵינּוּ שֶׁעַל כָּל הַר וְהַר יֵשְׁבוּ שָׁם אֵיזָה קְבוּץ מְאֲנָשֵׁי הַמְּדִינָה הַנִּי"ל. וְעָשׂוּ סְבִיב הָהָר חֲזָקָת גְּדוּל, וְהָיָה שָׁם חֲפִירוֹת גְּדוּלוֹת וְכִיוּצָא סְבִיב הָהָר, עַד שֶׁלֹּא הָיָה אֲפֻשֶׁר בְּשׂוּם אֶפֶן שְׂיִבּוֹא אֲלֵיהֶם שׂוּם אָדָם, כִּי לֹא הָיָה רַק שְׂבִיל נֶעְלָם אֶל הָהָר בְּאֶפֶן שֶׁאָדָם אַחַר לֹא הָיָה יְכוּל כָּלֵל לְבוֹא אֲלֵיהֶם. וְכֵן בְּהַר הַבִּי' וְכֵן בְּכָל הָהָרִים עָשׂוּ חֲזָקָת וְכוּ' כְּנִי"ל. וְהִעֲמִידוּ שׁוֹמְרִים בְּרַחוּק מִן הָהָר כְּדִי שֶׁלֹּא יִתְקַרֵּב לָהֶם זֶר, וְהֵם הָיוּ יוֹשְׁבִים שָׁם עַל הָהָרִים, וְהָיוּ מִתְנַהֲגִים בְּמִנְהַג הַנִּי"ל. וְהָיוּ לָהֶם אֱלֹהוֹת רַבִּים, דְּהֵינּוּ לְפִי הַמָּמוֹן כְּנִי"ל.

וּמֵאַחַר שֶׁהָיָה הָעֵקֶר אֲצִלָּם הַמָּמוֹן, עַד שֶׁעֲלִידֵי מָמוֹן הַרְבֵּה הָיוּ נֹעֲשִׂים אֱלוֹק, עַל כֵּן הָיָה לָהֶם חֲשֵׁשׁ, מִרְצִיחָה וּגְזֻלָּה. כִּי כָּל אֶחָד יִהְיֶה רוֹצֵחַ וְגִזְלוֹן כְּדִי שְׂיִהְיֶה נֹעֲשֶׂה אֱלוֹק עַל יְדֵי הַמָּמוֹן שֶׁיִּגְזֹל, אִךְ אָמְרוּ שֶׁמֵּאַחַר שֶׁהוּא אֱלוֹק (דְּהֵינּוּ הָעֵשִׂיר בְּעַל הַמָּמוֹן הוּא אֱלוֹק), הוּא יִשְׁמַר מְגֻזְלוֹת וּרְצִיחוֹת. וְתִקְנוּ עֲבוֹדוֹת וְקִרְבָּנוֹת שְׂיִהְיוּ מִקְרִיבִים וּמִתְפַּלְלִים אֶל הָאֱלֹקוֹת הַנִּי"ל. גַּם הָיוּ מִקְרִיבִים בְּנֵי־אָדָם. וְהָיוּ מִקְרִיבִין אֶת עֲצָמוֹן אֶל הָאֱלֹקוֹת הַנִּי"ל, כְּדִי שְׂיִהְיֶה נְכֻלָּל בּוֹ, וְאַחַר־כֵּן יִתְגַּלְגַּל וְיִהְיֶה עֲשִׂיר, כִּי עֵקֶר הָאֱמוּנָה הָיָה אֲצִלָּם הַמָּמוֹן כְּנִי"ל. וְהָיָה לָהֶם עֲבוֹדוֹת וְקִרְבָּנוֹת וּקְטֻרֶת שֶׁהָיוּ עוֹבְדִים בָּהֶם אֶת הָאֱלֹקוֹת הַנִּי"ל (דְּהֵינּוּ בְּעֲלֵי הַמָּמוֹן הַרְבֵּה כְּנִי"ל). וּבּוֹדָאֵי אֶף־עַל־פִּיכֵן הִיְתָה הַמְּדִינָה מְלֵאָה מִרְצִיחָה וּגְזֻלָּה, כִּי מִי שֶׁלֹּא הָיָה מְאֲמִין בְּעֲבוֹדוֹת הַנִּי"ל, הָיָה רוֹצֵחַ וְגִזְלוֹן כְּדִי שְׂיִהְיֶה לוֹ מָמוֹן, כִּי עֵקֶר הָיָה אֲצִלָּם

הַמָּמוֹן כַּנִּי"ל. כִּי עַל־יַדֵּי הַמָּמוֹן יְכוּלִים לְקַנּוֹת כָּל דָּבָר אֲכִילָה וּמְלַבּוּשִׁים, וְעַקֵּר חַיּוֹת הָאָדָם עַל־יַדֵּי הַמָּמוֹן (כִּן הִיְתָה סִבְרַתְּם לְפִי דַעְתָּם הַמְשַׁבְּשֵׁת וְהַנְּבוּכָה) עַל כֵּן הָיָה הַמָּמוֹן הָאֲמוּנָה שְׁלֵהֶם. וְהָיוּ מִשְׁתַּדְּלִים שֶׁלֹּא יִהְיֶה נַחֲסָר אֶצְלָם מָמוֹן כָּלֵל, כִּי הַמָּמוֹן הוּא עַקֵּר הָאֲמוּנָה וְהָאֱלֻקוֹת שְׁלֵהֶם כַּנִּי"ל. אֲדַרְבָּא, צְרִיכִים לְהַשְׁתַּדֵּל לְהוֹסִיף וּלְהַכְנִיֵס מָמוֹן מִמְּקוֹמוֹת אַחֲרִים לְתוֹךְ הַמְּדִינָה. וְהָיוּ יוֹצְאִים מֵהֶם סוּחָרִים לְסַחֵר בַּמְּדִינוֹת אַחֲרִים, כַּדִּי לְהַשְׁתַּכֵּר מָמוֹן לְהַכְנִיֵס מָמוֹן יוֹתֵר לְתוֹךְ הַמְּדִינָה. וְצָדֵקָה, בְּוֹדָאֵי הוּא אֲסוּר גְּדוּל לְפִי דַעְתָּם, כִּי הוּא מַחֲסִיר שְׁפַע מָמוֹנוֹ אֲשֶׁר נָתַן לוֹ הָאֱלֻקִּים, אֲשֶׁר זֶה הוּא הָעַקֵּר שֶׁיִּהְיֶה לוֹ מָמוֹן, וְהוּא פּוֹגֵם וּמַחֲסִיר מָמוֹנוֹ, עַל כֵּן בְּוֹדָאֵי הָיָה אֲסוּר אֶצְלָם לְתוֹן צָדֵקָה. גַּם הָיָה אֶצְלָם מִמְּנִים, שֶׁהָיוּ מִמְּנִים לְהַשְׁגִּיחַ עַל כָּל אֶחָד אִם יֵשׁ לוֹ כָּל־כֶּף מָמוֹן, כְּמוֹ שֶׁהוּא אוֹמֵר. כִּי כָּל אֶחָד הָיָה צָרִיךְ לְהִרְאוֹת עֲשָׂרוֹ בְּכָל פַּעַם, כַּדִּי שֶׁיִּהְיֶה נִשְׂאָר בְּאוֹתוֹ הַמַּעֲלָה שֶׁהָיָה לוֹ לְפִי מָמוֹנוֹ כַּנִּי"ל. וְלַפְעָמִים הָיָה נֶעֱשֶׂה מַחִיָּה אָדָם וּמֵאָדָם חֲחִיָּה. דְּהֵינּוּ כְּשֶׁאֶחָד אָבַד מָמוֹנוֹ, אֲזִי נֶעֱשֶׂה מֵאָדָם חֲחִיָּה אַחֵר שֶׁאֵין לוֹ מָמוֹן. וְכֵן לְהַפְּךָ, כְּשֶׁאֶחָד הִרְוִיחַ מָמוֹן, אֲזִי נֶעֱשֶׂה מַחִיָּה אָדָם. וְכֵן בִּשְׂאָר הַמַּעֲלוֹת כַּפִּי הַמָּמוֹן כַּנִּי"ל. וְהָיוּ לָהֶם צוּרוֹת וּפִאֲטָרְעֵטִין שֶׁל אוֹתָן הָאֱלֻקוֹת (דְּהֵינּוּ בְּעַלֵּי הַמָּמוֹן). וְהָיוּ אֶצֶל כָּל אֶחָד וְאֶחָד צוּרוֹת הַלָּלוּ, וְהָיוּ מַחֲבָקִים וּמְנַשְׁקִים אוֹתָם, כִּי זֶה הָיָה הָעֲבוּדָה וְהָאֲמוּנָה שְׁלֵהֶם כַּנִּי"ל.

וְהָאֲנָשִׁים הַנִּי"ל, דְּהֵינּוּ הָאֲנָשִׁים הַכְּשָׁרִים שֶׁל הַבְּעַל־תַּפְּלָה הַנִּי"ל, חֲזָרוּ לְמִקְוָם וְסִפְרוּ לְהַבְּעַל־תַּפְּלָה מִגְּדֵל הַטְּעוֹת וְהַשְּׁטוֹת שֶׁל אוֹתָהּ הַמְּדִינָה אִיךְ הֵם נְבוּכִים מְאֹד בְּתַאֲנוֹת מָמוֹן, וְשֵׁהֶם רוֹצִים לְעַקֵּר לְמְדִינָה אַחֲרַת וּלְעֲשׂוֹת לָהֶם כּוֹכָבִים וּמִזְלוֹת. עֲנֵה וְאָמַר הַבְּעַל־תַּפְּלָה הַנִּי"ל, שֶׁהוּא מְתִירָא שֶׁלֹּא יִתְעוּ יוֹתֵר וְיוֹתֵר. אַחֲר־כֶּף נִשְׁמַע שֶׁעָשׂוּ לְעֶצְמוֹן אֱלֻקוֹת, כַּנִּי"ל. עֲנֵה וְאָמַר הַבְּעַל־תַּפְּלָה הַנִּי"ל, שֶׁעַל דָּבָר זֶה הָיָה מְתִירָא וְדוֹאֵג מִתַּחֲלָה. וְהָיָה לוֹ לְהַבְּעַל־תַּפְּלָה רַחֲמָנוּת גְּדוּל עֲלֵיהֶם וְנִתְיָשֵׁב לִילָךְ בְּעֶצְמוֹ לְשֵׁם, אוֹלֵי יָשִׁיב אוֹתָם מִטְּעוֹתָם. וְהִלָּךְ לְשֵׁם הַבְּעַל־תַּפְּלָה, וּבֵא אֶל הַשׁוֹמְרִים שְׁעוֹמְדִים סָבִיב הָהָר. וְהַשׁוֹמְרִים מִסְתַּמָּא הָיוּ אֲנָשִׁים קִטְנִים בְּמַעֲלָה, שֶׁהֵם רְשָׁאִים לְעַמֵּד בְּאֹיֶרָא דְּהָאֵי עֲלֵמָא. כִּי אֲנָשִׁים שֶׁיֵּשׁ לָהֶם מַעֲלוֹת מַחֲמַת הַמָּמוֹן כַּנִּי"ל, הֵם אֵינָם יְכוּלִים כָּלֵל לְהִתְעַרֵב עִם בְּנֵי הָעוֹלָם וּלְעַמֵּד בְּאֹיֶרָא דְּהָאֵי עֲלֵמָא שֶׁלֹּא יִטְמָאוּ עִצְמוֹן כַּנִּי"ל, וְלֹא הָיוּ יְכוּלִים לְדַבֵּר כָּלֵל עִם בְּנֵי הָעוֹלָם שֶׁלֹּא יִטְמָאוּ אוֹתָם בְּהִבָּל פִּיהֶם (עַל כֵּן בְּוֹדָאֵי הַשׁוֹמְרִים שְׁעַמְדוּ חוּץ לְעִיר הָיוּ קִטְנִים בְּמַעֲלָה כַּנִּי"ל). אִךְ גַּם הַשׁוֹמְרִים הָיָה לָהֶם הַצּוּרוֹת הַנִּי"ל, וְהָיוּ מַחֲבָקִים וּמְנַשְׁקִים אוֹתָם בְּכָל פַּעַם. כִּי גַם אֶצְלָם הָיָה עַקֵּר הָאֲמוּנָה הַמָּמוֹן כַּנִּי"ל.

וּבֵא הַבְּעַל־תַּפְּלָה הַנִּי"ל אֶצֶל שׁוֹמֵר אֶחָד, וְהִתְחִיל לְדַבֵּר עִמּוֹ מִהַתְּכַלִּית: בְּאֲשֶׁר שְׁעַקֵּר הַתְּכַלִּית הוּא רַק עֲבוּדַת ה', תּוֹרָה וּתְפִלָּה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים וְכוּ', וְהַמָּמוֹן הוּא שְׁטוֹת וְאֵינּוּ תְּכַלִּית כָּלֵל וְכוּ'. וְלֹא שָׁמַע אֱלֹוֹ כָּלֵל הַשׁוֹמֵר הַנִּי"ל, כִּי כָּבֵר נִשְׁקַע אֶצְלָם מִיָּמִים רַבִּים שְׁעַקֵּר הוּא רַק הַמָּמוֹן כַּנִּי"ל. וְכֵן הִלָּךְ הַבְּעַל־תַּפְּלָה לְשׁוֹמֵר שֶׁנִּי וְדַבֵּר עִמּוֹ גַּם־כֵּן כַּנִּי"ל, וְלֹא שָׁמַע אֱלֹוֹ גַּם־כֵּן. וְכֵן הִלָּךְ אֶל כָּל הַשׁוֹמְרִים, וְלֹא שָׁמְעוּ אֱלֹוֹ כָּלֵל. וַיֵּשֶׁב עִצְמוֹ הַבְּעַל־תַּפְּלָה וְנִכְנַס לְתוֹךְ הָעִיר שֶׁהִיְתָה עַל הָהָר כַּנִּי"ל. כְּשֶׁבֵּא לְשֵׁם הָיָה

אֲצֵלֶם פְּלִיאָה, וְשָׂאֲלוּ אוֹתוֹ, אִיךָ נִכְנָסֶת לְכָאן, כִּי לֹא הָיָה אֲפָשָׁר לָשׁוּם אֶדָם לִפְנֵי אֲצֵלֶם כְּנִ"ל. הַשִּׁיב לָהֶם, מֵאַחַר שֶׁכָּבַר נִכְנָסֶתִי, יְהִיָּה אִיךָ שִׁיְהִיָּה, מָה אַתֶּם שׁוֹאֲלִים עַל זֶה? וְהִתְחִיל הַבְּעֵל־תְּפִלָּה לְדַבֵּר עִם אֶחָד מִהַתְּכַלִּית וְכוּ' כְּנִ"ל, וְלֹא שָׁמַע אֱלֹוֹ כָּלֵל, וְכֵן הִשְׁנִי וְכֵן כָּלֵם, כִּי כָּבַר נִשְׁקָעוּ בְּטַעוֹתֶם הַנִּ"ל. וְהָיָה הַדְּבָר תְּמוּנָה בֵּין אֲנָשֵׁי הָעִיר עַל שֶׁבֵּא אֶדָם אֲצֵלֶם וּמְדַבֵּר אֲלֵיהֶם כְּדַבְּרִים הָאֵלֶּה הַפֶּדָּ אֲמוּנָתָם. וְהִרְגִּישׁוּ בְּעֶצְמוֹן אוֹלֵי הָאֶדָם הַזֶּה הוּא הַבְּעֵל־תְּפִלָּה, כִּי כָּבַר נִשְׁמַע אֲצֵלֶם שֵׁישׁ בְּעֵל־תְּפִלָּה כְּזֶה בְּעוֹלָם, כִּי כָּבַר נִתְּפָרֵס הַדְּבָר שֶׁל הַבְּעֵל־תְּפִלָּה בְּעוֹלָם כְּנִ"ל, וְהָיָה קוֹרִין אוֹתוֹ בְּעוֹלָם (דְּעַר פְּרוּמִיר בְּעֵל־תְּפִלָּה). אִיךָ לֹא הָיָה אֲפָשָׁר לָהֶם לְהַפְּיֹו וְלִתְּפֹסוֹ, כִּי הָיָה מְשֻׁנָּה עֲצֻמוֹ אֲצֵל כָּל אֶחָד וְאֶחָד. אֲצֵל זֶה הָיָה נִדְמָה כְּסוֹחַר וְאֲצֵל זֶה כְּעַנִּי וְכוּ' כְּנִ"ל, וְתִכְף נִמְלֵט מִשָּׁם. וַיְהִי הַיּוֹם וְהָיָה גְבוּר, שֶׁנִּתְקַבְּצוּ אֱלֹוֹ כְּמָה גְבוּרִים. וְהָיָה הַגְּבוּר עִם גְּבוּרֵי הוֹלֵךְ וְכוּבֵשׁ מְדִינוֹת, וְלֹא הָיָה רוֹצֵה כִּי אִם הַכְּנָעָה. וַיְכַשְׁהוּ בְּנֵי מְדִינָה מְכַנְיָעִים עֲצֻמוֹ תַּחְתָּיו הָיָה מְנִיחָם; ; וְאִם לֹא הָיָה מְחַרֵּבָם. וְהָיָה הוֹלֵךְ וְכוּבֵשׁ, וְלֹא הָיָה רוֹצֵה שׁוּם מִמּוֹן רַק הַכְּנָעָה שִׁיְהִי תַּחְתָּיו. וְהָיָה דָרְכוֹ שֶׁל הַגְּבוּר שֶׁהָיָה שׁוֹלַח לְמְדִינָה גְבוּרֵי כְּשֶׁהָיָה עֵדִין רְחוּק מִמְּנָה הַרְבֵּה, חֲמֻשִׁים פְּרִסְאוֹת, שִׁיְכַנְיָעוּ עֲצֻמוֹ תַּחְתָּיו. וְהָיָה כּוּבֵשׁ מְדִינוֹת, כְּנִ"ל. וְהַסּוֹחְרִים שֶׁל הַמְּדִינָה שֶׁל עֲשִׂירוֹת הַנִּ"ל, שֶׁהָיָה סוֹחְרִים בְּמְדִינוֹת אַחֲרוֹת כְּנִ"ל בָּאוּ לְמְדִינָתָם, וְסָפְרוּ מִהַגְּבוּר הַנִּ"ל, וְנִפְּל עֲלֵיהֶם פֶּחַד גָּדוֹל. וְאֶף־עַל־פִּי שֶׁהָיָה מְרַצִּים לְהַכְּנִיעַ עֲצֻמוֹ תַּחְתָּיו, אִיךָ שֶׁשָּׁמַעוּ שֶׁהוּא מְמַאֵס בְּמִמּוֹן וְאִינוֹ רוֹצֵה מִמּוֹן כָּלֵל, וְזֶה הָיָה הַפֶּדָּ אֲמוּנָתָם, עַל כֵּן הָיָה בְּלִתִּי אֲפָשָׁר אֲצֵלֶם לְהַכְּנִיעַ תַּחְתָּיו, כִּי הָיָה אֲצֵלֶם כְּמוֹ שָׁמַד, מֵאַחַר שֶׁאִינוֹ מְאִמִּין כָּלֵל בְּאֲמוּנָתָם דְּהֵינּוּ בְּמִמּוֹן, וְנִתְּיָרוּ מֵאֵד מְלַפְּנֵיו. וְהִתְחִילוּ לַעֲשׂוֹת עֲבוֹדוֹת, וְלְהַקְרִיב קֶרְבָּנוֹת לְאֱלֹוֹתֶם הַנִּ"ל, וְהָיָה לוֹקְחִים חֵיָה (דְּהֵינּוּ מִי שֵׁישׁ לוֹ מִמּוֹן מְעַט שֶׁהוּא חֵיָה אֲצֵלֶם) וְהַקְרִיבוּ לְקָרְבָן לְאֱלֹוֹת הַנִּ"ל וְכִיּוֹצֵא בְּאֵלוֹ הַעֲבוֹדוֹת

וְהַגְּבוּר הַנִּ"ל הָיָה הוֹלֵךְ וּמִתְקַרֵּב אֲלֵיהֶם בְּכָל פַּעַם. וְהִתְחִיל לְשַׁלַּח אֲלֵיהֶם גְּבוּרֵי מָה הֵם רוֹצִים, כְּדָרְכוֹ כְּנִ"ל. וְהָיָה עֲלֵיהֶם פֶּחַד גָּדוֹל, וְלֹא הָיוּ יוֹדְעִים מָה לַעֲשׂוֹת. וַיַּעֲצוּ אוֹתָם אֲנָשִׁים סוֹחְרִים שֶׁלָּהֶם, הָיוֹת שֶׁהָיוּ בְּמְדִינָה, שֶׁכָּל בְּנֵי הַמְּדִינָה הֵם כָּלֵם אֱלֹוֹת, וְנוֹסְעִים עִם מְלֶאכִים, דְּהֵינּוּ שֶׁכָּל אֲנָשֵׁי אוֹתָהּ הַמְּדִינָה מְקַטְּוֹן וְעַד גָּדוֹל הֵם כָּלֵם עֲשִׂירִים מְפֻלְגִים, עַד שֶׁהַקְטָן שֶׁבָּהֶם הוּא גַם־כֵּן אֱלֹוֹק לְפִי טַעוֹתָם (כִּי הַקְטָן שֶׁבָּהֶם הוּא עֲשִׂיר מְפֻלְג וַיֵּשׁ לוֹ כָּל־כָּדָּ כְּשַׁעוֹר הַקְצוּב לְאֱלֹוֹק אֲצֵלֶם וְכְנִ"ל). וְגַם נוֹסְעִים עִם מְלֶאכִים, כִּי הַסּוֹסִיסִים שֶׁלָּהֶם הֵם מְכַסִּים בְּעֲשִׂירוֹת גָּדוֹל בְּזָהָב וְכִיּוֹצֵא, עַד שֶׁכִּסּוּי שֶׁל סוּס אֶחָד עוֹלָה לְסָף שֶׁל מְלֶאכֵד שֶׁלָּהֶם. נִמְצָא שֶׁנוֹסְעִים עִם מְלֶאכִים, שֶׁקוֹשְׁרִים גִּי זוּגוֹת מְלֶאכִים אֶל הָעֲגָלָה וְנוֹסְעִים עִמָּהֶם. בְּכֵן צָרִיכִין לְשַׁלַּח אֶל אוֹתָהּ הַמְּדִינָה, וּמִשָּׁם יְהִיָּה לָהֶם עֲזָרָה בְּנִדְאֵי מֵאַחַר שֶׁכָּל הַמְּדִינָה הֵם כָּלֵם אֱלֹוֹת. (כֵּן זֶה הָיְתָה עֲצַת הַסּוֹחְרִים שֶׁלָּהֶם) וְהוּטַב הַדְּבָר בְּעֵינֵיהֶם מְאֹד. כִּי הָיוּ מְאִמִּינִים שֶׁבְּנִדְאֵי יְהִיָּה לָהֶם יְשׁוּעָה מִשָּׁם, מֵאַחַר שֶׁהֵם כָּלֵם אֱלֹוֹת כְּנִ"ל. וְהַבְּעֵל תְּפִלָּה הַנִּ"ל יָשַׁב עֲצֻמוֹ, שִׁילַךְ עוֹד הַפַּעַם אֶל אוֹתוֹ הַמְּדִינָה הַנִּ"ל, אוֹלֵי אֶף־עַל־פִּי־כֵן יָשִׁיב אוֹתָם מִטַּעוֹתָם זֶה. וְהִלַּךְ לָשֵׁם וּבֵא אֶל הַשּׁוֹמְרִים,

והתחיל לדבר עם שומר אחד פְּדָרְכוּ. וספר לו השומר מהגבור הנ"ל, שיש להם פחד גדול מפניו וכו' פנ"ל. ושאל אותו הבעל תפלה: ומה אתם רוצים לעשות? וספר לו השומר ענין הנ"ל, שהם רוצים לשלח אל המדינה שהם כלם אלקות וכו' פנ"ל. ושחק ממנו מאד הבעלתפלה, ואמר לו: הלא הכל שטות גדול, כי גם בני אותה המדינה הם כלם רק בני אדם כמונו, וגם אתם כלכם ואלקים שלכם, כלם הם רק בני אדם ולא אלוך. רק שיש יחיד בעולם שהוא הבורא יתברך שמו, ואותו לבד ראוי לעבד ולו ראוי להתפלל, וזהו עקר התכלית. וכיוצא בדברים אלו דבר הבעלתפלה אל השומר הנ"ל. ולא שמע אליו השומר, כי כבר נשקע אצלם טעותם מימים רבים פנ"ל. אך אף על פיהם הבעל תפלה הרבה עליו דברים, עד שבסוף השיב לו השומר: ויתר מזה מה אני יכול לעשות? הלא אני רק יחיד בעלמא (ויש כנגדי בני המדינה שהם רבים). וזאת התשובה היתה קצת נחמה להבעלתפלה, כי הבין שהתחילו דבריו קצת לפנס באזני השומר, כי הדברים שדבר הבעלתפלה מקדם בפעם הראשונה עם אותו השומר, והדברים שדבר עתה, נתקבצו יחד עד שעשו איזה רשם בלב, עד שהתחיל מעט להסתפק ולנטות אליו קצת, כנראה מתוך התשובה הנ"ל. וכן הלך הבעלתפלה אל השומר השני ודבר עמו גם כן פנ"ל, ולא שמע אליו גם כן. ובסוף השיב לו גם כן פנ"ל: הלא אני יחיד כנגד בני המדינה וכו' פנ"ל, וכן כל השומרים כלם השיבו לו תשובה זו בסוף. אחר כך נכנס הבעלתפלה אל העיר והתחיל שוב לדבר עמו פְּדָרְכוּ, באשר שכלם בטעות גדול ואין זה תכלית כלל, רק עקר התכלית לעסק בתורה ותפלה וכו'. ולא שמעו אליו, כי כלם נשקעו מאד בזה מימים רבים. וספרו לו מהגבור, ושהם רוצים לשלח אל המדינה שהם כלם אלקות וכו' פנ"ל. ושחק מהם גם כן, ואמר להם שהוא שטות, ושכלם רק בני אדם וכו', והם לא יוכלו לעזר לכם כלל, כי אתם בני אדם והם בני אדם ואינם אלוך כלל, רק שיש יחיד יתברך שמו וכו'. ועל ענין הגבור, אמר להם (בלשון תמה, פְּדָרְכוּ שמתמיה אדם ואומר): האם אינו זה הגבור (הידוע לי)? ולא הבינו דבריו אלו. וכן היה הולך מאחד לחברו ומדבר עמהם פנ"ל. ועל ענין הגבור אמר לכל אחד פנ"ל, אם אינו זה הגבור וכו' פנ"ל, ולא הבינו דבריו.

ונעשה רעש בעיר, באשר שנמצא אחד שמדבר כזאת שעושה שחוק מאמונתם, ואומר שיש יחיד וכו', ובענין הגבור הוא אומר פנ"ל. והבינו שבודאי הוא הבעלתפלה, כי כבר היה נתפרסם אצלם פנ"ל. וצווי לחפש אחריו ולתפסו, אף על פי שהוא משנה עצמו אצלם בכל פעם פנ"ל (הינו פעם נדמה כסוחר ופעם כעני וכו' פנ"ל), אך הם ידעו מזה גם כן, שהבעלתפלה הנ"ל הוא משנה עצמו בכל פעם, וצווי לחקר אחריו ולתפסו. וחפשו אחריו ותפסוהו, והביאוהו אל השרים, והתחילו לדבר עמו. ואמר להם גם כן פנ"ל, באשר שכלם בטעות ושטות גדול ואין זה תכלית כלל (הינו שהממון אינו התכלית כלל), רק שיש יחיד שהוא הבורא יתברך שמו וכו', ובני אותה מדינה שאתם אומרים שהם כלם אלקות לא יוכלו לעזר לכם כלל, כי הם רק בני אדם וכו'. ונחשב אצלם למשגע, כי כל בני המדינה היו שקועים בטעות של הממון כל כך פנ"ל, עד שזה שדבר כנגד דעתם

וְטַעוֹתֵם וְשָׂאֲלוּ אוֹתוֹ: מַה זֶה שָׂאֲתָה אוֹמֵר עַל עַנְיָן הַגְּבוּר (בְּלִשׁוֹן תַּמָּה) אִם אֵינוֹ
זֶה הַגְּבוּר, כִּנְיִ"ל? הַשֵּׁיב לָהֶם: שָׂאֲנִי הֵייתִי אֶצֶל מֶלֶךְ אֶחָד, וְנֶאֱבַד אֶצְלוֹ
גְּבוּר. וְאִם הַגְּבוּר הַנִּי"ל הוּא אוֹתוֹ הַגְּבוּר, יֵשׁ לִי הַפְּרוֹת עִמּוֹ. וַיִּתֵּר מִזֶּה:
מַה שָׂאֲתֶם בְּטוֹחִים בְּמַדִּינָה הַנִּי"ל שֶׁהֵם כֻּלָּם אֱלֹקוֹת, זֶהוּ שְׁטוּת, כִּי הֵם
לֹא יוֹכְלוּ לַעְזֹר לָכֶם, וּלְדַעְתִּי אִם תִּהְיוּ בְּטוֹחִים עֲלֵיהֶם, אֲדַרְבָּא, זֶה יִהְיֶה
מִפְּלֵה שְׁלָכֶם. אָמְרוּ לוֹ: מִנֵּיִן אַתָּה יוֹדֵעַ זֹאת? הַשֵּׁיב לָהֶם: הַיּוֹת שָׂאֶצֶל
הַמֶּלֶךְ הַנִּי"ל שֶׁהוּא הָיָה אֶצְלוֹ כִּנְיִ"ל, הָיָה לוֹ יָד, דְּהֵינּוּ שֶׁהָיָה אֶצֶל אוֹתוֹ
הַמֶּלֶךְ תְּמוּנַת יָד עִם ה' אֲצַבְעוֹת וְעִם כָּל הַשְּׂרָטוּטִין שֶׁיֵּשׁ עַל הַיָּד, וְזֹאת
הַיָּד הֵייתָה הַלְּאֲנַדְקָאֲרַט (הֵינּוּ מִפֶּת הָעוֹלָם) שֶׁל כָּל הָעוֹלָמוֹת, וְכָל מַה
שֶׁהָיָה מִן בְּרִיאַת שָׁמַיִם וָאָרֶץ עַד הַסּוֹף וַיְמָה שִׁיְהִיָּה אַחֲרֶיכֶּךָ, הַכֹּל הָיָה
מְצִיָּר עַל אוֹתוֹ הַיָּד, כִּי הָיָה מְצִיָּר בְּשְׂרָטוּטֵי הַיָּד צִיּוֹר עֲמִידַת כָּל עוֹלָם
וְעוֹלָם עִם כָּל פְּרָטִיו, כְּמוֹ שֶׁמְצִיָּר עַל הַלְּאֲנַדְקָאֲרַט (כִּפְדוּעַ לְבָקִיָּאִים בְּעַנְיָן
צִיּוֹר מִפֶּת הָעוֹלָם שְׁקוֹרִין לְאֲנַדְקָאֲרַט). וְהָיָה בְּהַשְּׂרָטוּטִין כְּמוֹ אוֹתֵיאוֹת,
כְּמוֹ שֶׁבְּלְאֲנַדְקָאֲרַט כְּתוּבִים אוֹתֵיאוֹת אֶצֶל כָּל דָּבָר וְדָבָר כְּדִי לִידַע מַה הוּא
הַדָּבָר הַזֶּה, דְּהֵינּוּ לִידַע שֶׁכָּאֵן הוּא עִיר פְּלוֹנִי, וְכָאֲרֻנְהָר פְּלוֹנִי וְכִיּוֹצֵא כְּמוֹ
כֵּן מִמֶּשׁ הָיָה נִרְשָׁם בְּשְׂרָטוּטֵי הַיָּד הַנִּי"ל כְּמוֹ אוֹתֵיאוֹת, שֶׁהֵיוּ הָאוֹתֵיאוֹת
נִרְשָׁמִים אֶצֶל כָּל דָּבָר וְדָבָר, שֶׁהָיָה נִרְשָׁם עַל הַיָּד, כְּדִי לִידַע מַהוּת הַדָּבָר.
וְגַם פְּרָטֵי כָּל הַמְּדִינּוֹת וְעִירוֹת וְיִנְהָרוֹת וְגִשְׂרִים וְהָרִים וְשָׂאֵר דְּבָרִים
פְּרָטִיִּים, הַכֹּל הָיָה נִרְשָׁם עַל הַיָּד בְּשְׂרָטוּטֵין הַנִּי"ל. וְאֶצֶל כָּל דָּבָר הָיוּ
כְּתוּבִים אוֹתֵיאוֹת שֶׁזָּהוּ דָּבָר פְּלוֹנִי וְזֶה דָּבָר פְּלוֹנִי. וְגַם כָּל בְּנֵי־אָדָם
שֶׁהוֹלְכִים בְּתוֹךְ הַמְּדִינָה וְכָל הַמְּאָרְעוֹת שֶׁלָּהֶם הַכֹּל הָיָה נִרְשָׁם שָׁם. וְהָיָה
כְּתוּב שָׁם גַּם כָּל הַדְּרָכִים מִמְּדִינָה לְמְדִינָה וּמִמְקוֹם לְמְקוֹם, וּמַחְמַת זֶה
הֵייתִי יוֹדֵעַ לְכַנֵּס אֶל הָעִיר הַזֹּאת. מַה שְׂאִי־אֶפְשֵׁר לְשׁוּם אָדָם לְכַנֵּס לְכָאֵן.
וְכֵן אִם אַתֶּם רוֹצִים לְשַׁלַּח אוֹתִי לְעִיר אַחֲרַת, אֲנִי יוֹדֵעַ הַדְּרָךְ גַּם־כֵּן, הַכֹּל
עַל־יָדִי הַיָּד הַנִּי"ל.

וְכֵן הָיָה נִרְשָׁם בְּהַדְּרָךְ מְעוֹלָם לְעוֹלָם, כִּי יֵשׁ דְּרָךְ וְנִתִּיב שֶׁעַל־יָדוֹ יְכוּלִין
לַעֲלוֹת מֵאָרֶץ לְשָׁמַיִם (כִּי אִי־אֶפְשֵׁר לַעֲלוֹת לְשָׁמַיִם מִחֲמַת שָׂאִין יוֹדְעִין
הַדְּרָךְ, וְשָׁם הָיָה נִרְשָׁם הַדְּרָךְ לַעֲלוֹת לְשָׁמַיִם), וְהָיָה נִרְשָׁם שָׁם כָּל הַדְּרָכִים
שֶׁיֵּשׁ מְעוֹלָם לְעוֹלָם. כִּי אֵלֵיהוּ עָלָה לְשָׁמַיִם בְּדְרָךְ פְּלוֹנִי, וְהָיָה כְּתוּב שָׁם
אוֹתוֹ הַדְּרָךְ, וּמִשָּׁה רַבְּנּוּ עָלָה לְשָׁמַיִם בְּדְרָךְ אַחֵר, וְהָיָה כְּתוּב שָׁם אוֹתוֹ
הַדְּרָךְ גַּם־כֵּן, וְכֵן חֲנוּךְ עָלָה לְשָׁמַיִם בְּדְרָךְ אַחֵר, וְהָיָה כְּתוּב שָׁם גַּם אוֹתוֹ
הַדְּרָךְ. וְכֵן מְעוֹלָם לְעוֹלָם, הַכֹּל הָיָה נִרְשָׁם בְּשְׂרָטוּטֵי הַיָּד הַנִּי"ל. גַּם הָיָה
נִרְשָׁם עַל הַיָּד כָּל דָּבָר וְדָבָר כְּפִי מַה שֶׁהָיָה בְּעַת בְּרִיאַת הָעוֹלָם, וְכִפִּי הַהוּהוּ
שָׁלוּ, וְכִפִּי מַה שִׁיְהִיָּה אַחֲרֶיכֶּךָ. כְּגוֹן סְדוּם הָיָה נִרְשָׁם שָׁם כְּפִי מַה שֶׁהֵייתָה
בְּעַת יְשׁוּבָה קָדָם שְׁנֵהֶפְכָּה. גַּם הָיָה מְצִיָּר שָׁם הַפִּיכַת סְדוּם, כְּמוֹ שֶׁהָעִיר
נִהְפְּכַת. וְגַם הָיָה מְצִיָּר שָׁם צִיּוֹר שֶׁל סְדוּם שֶׁיֵּשׁ לָהּ אַחֵר הַהִפִּיכָה. כִּי הָיָה
נִרְשָׁם עַל הַיָּד מַה שֶׁהָיָה וַיְמָה שֶׁהָיָה וְשָׁם בְּאוֹתוֹ הַיָּד רָאִיתִי
שֶׁאוֹתוֹ הַמְּדִינָה הַנִּי"ל שָׂאֲתֶם אוֹמְרִים עֲלֵיהֶם שֶׁהֵם כֻּלָּם אֱלֹקוֹת עִם כָּל
הָאֲנָשִׁים הַבָּאִים אֲלֵיהֶם לְקַבֵּל עֶזֶר מֵהֶם כֻּלָּם יִהְיוּ נִכְלִין וְאוֹבְדִין. (כָּל זֶה
הַשֵּׁיב לָהֶם הַבְּעַל־תְּפִלָּה).

וְנִפְלָא בְּעֵינֵיהֶם הַדְּבָר מְאֹד, כִּי הָיוּ נִכְרִים דְּבָרֵי אֱמֶת. כִּי זֶה יוֹדֵעַ שֶׁעַל

הלאנד־קארט מצִיר כָּל הַדְּבָרִים. וְהִבִּינוּ שְׁגַם דְּבָרָיו נִרְאִין דְּבָרֵי אֲמֶת, כִּי זֶה רוֹאִין שְׁאֲפֹשֶׁר לְקַבֵּץ וּלְחַבֵּר בִּי שְׁרֵטוּטִין שֶׁל הַיָּד וַיְהִי מֵהֶם אוֹת (עַל כֵּן הִבִּינוּ שְׁדָבָרִים אֵלּוּ הַנִּי"ל אֵי־אֲפֹשֶׁר לְבַדּוֹת זֹאת מִלֵּב (נִי"א : מִלְּבוֹ), וְנִפְלֵא בְּעֵינֵיהֶם מְאֹד). וְשָׂאֲלוּ אוֹתוֹ : הֵיכָן הוּא הַמְּלָךְ הַנִּי"ל? אוּלַי יִגְלֶה לָנוּ דָרָךְ אֵיךְ לְמַצֵּא מָמוֹן? הַשֵּׁיב לָהֶם : עֲדִין אַתֶּם רוֹצִים מָמוֹן? (בְּלִשׁוֹן תַּמָּה) מִמָּמוֹן (נִי"א : מָמוֹן) לֹא תִדְבְּרוּ כָּלֵל. שְׂאֲלוּ אוֹתוֹ : אֵי־עַל־פִּי־כֶן, הֵיכָן הוּא הַמְּלָךְ הַנִּי"ל? הַשֵּׁיב לָהֶם : גַּם אֲנִי אֵינִי יוֹדֵעַ מֵהַמְּלָךְ הַנִּי"ל, וּמַעֲשֵׂה שְׁהִיָּה כִּד :

שְׁהִיָּה מְלָךְ וּמִלְכָּה, וְהִיָּה לָהֶם בֵּת יַחֲידָה, וְהִגִּיעַ סָמוּךְ לְפָרְקָה. וְהוֹשִׁיבוּ יוֹעֲצִים לִיעֶץ אֶת מִי רָאוּי לְהַשִּׂיָּאָה לוֹ. וְגַם אֲנִי הֵייתִי שָׁם בֵּין בְּעַלֵי הָעֵצָה, כִּי הַמְּלָךְ הָיָה אוֹהֵב אוֹתִי. וְהִיתָה עֲצָתִי שְׂיִתְּנוּ לָהּ אֶת הַגְּבוּר. בְּאֲשֶׁר שְׁהַגְּבוּר עָשָׂה לָנוּ כַּמָּה טוֹבוֹת, שְׁכַבְשׁ כַּמָּה מְדִינוֹת, עַל כֵּן רָאוּי שְׂיִתְּנוּ לוֹ אֶת הַבֵּת־מִלְכָּה לְאִשָּׁה. וְהוֹטְבָה עֲצָתִי מְאֹד, וְהִסְפִּימוּ כָּלֵם לָזֶה. וְהִיתָה שְׂמַחָה גְדוֹלָה שָׁם, עַל שְׂמֻצָאוּ חֲתָן לְהַבֵּת־מִלְכָּה. וְהַשִּׂיאוּ אוֹתָהּ עִם הַגְּבוּר, וְיִלְדָה הַבֵּת־מִלְכָּה וְלָד. וְאוֹתוֹ הַתִּינוּק הָיָה יִפְהִיתָר מְאֹד מְאֹד שֶׁלֹּא הָיָה יָפִי שֶׁל מִין אֲנוּשֵׁי כָּלֵל. וְשְׁעָרוֹתָיו הָיוּ שֶׁל זָהָב, וְהָיָה לָהֶם כָּל הַגְּוֹנִים. וּפְנֵיו הָיוּ כַּפְּנֵי חֲמָה, וְעֵינָיו הָיוּ אוֹרוֹת אַחֲרִים. וְהַתִּינוּק הָזֶה נוֹלַד עִם חֲכָמָה גְּמוּרָה, כִּי רָאוּ בוֹ תַכְּף (בְּשַׁעַת הַהוֹלָדָה) שֶׁהוּא חָכֵם גְּמוּר. שְׁכַשְׁהוּ מִדְּבָרִים בְּנִי־אָדָם, בְּמָקוֹם שְׁצָרִיכִין לְשַׁחֵק הָיָה שׁוֹחֵק, וְכֵן פִּיּוּצָא בְּזֶה. כִּי הַפִּירוּ בוֹ שֶׁהוּא חָכֵם גְּדוֹל, רַק שְׁעָדִין אֵין לוֹ הַתְּנוּעוֹת שֶׁל גְּדוֹל כְּגוֹן דְּבוּר וְכִיּוּצָא.

וְהָיָה אֶצֶל הַמְּלָךְ מְלִיץ, דְּהֵינּוּ דְּבָרָן בְּעַל לִשׁוֹן וּמְלִיץָה, שְׁהִיָּה יָכוֹל לְדַבֵּר וּלְהַמְלִיץ דְּבָרֵי צַחוֹת נִפְלְאִים מְאֹד, שִׁירוֹת וְתַשְׁבְּחוֹת לְהַמְּלָךְ. וְהַמְּלִיץ הָיָה גַם מַעֲצָמוֹ מְלִיץ נָאָה, אֵךְ הַמְּלָךְ הַנִּי"ל הִרְאָה לוֹ דְּרָךְ אֵיךְ יַעֲלֶה לְקַבֵּל כַּח חֲכָמַת הַמְּלִיץָה, וְעַל־יְדִיָּזָה הָיָה מְלִיץ נִפְלֵא מְאֹד מְאֹד. גַּם הָיָה לְהַמְּלָךְ חָכֵם. וְהַחָכֵם הָיָה גַם־כֵּן מַעֲצָמוֹ חָכֵם, אֵךְ הַמְּלָךְ הִרְאָה לוֹ דְּרָךְ, אֵיךְ יַעֲלֶה וְיִקְבֹּל חֲכָמָה, וְעַל־יְדִיָּזָה הָיָה חָכֵם נִפְלֵא מְאֹד. וְכֵן הַגְּבוּר הָיָה גְּבוּר מַעֲצָמוֹ. וְהַמְּלָךְ הִרְאָה לוֹ דְּרָךְ אֵיךְ יַעֲלֶה וְיִקְבֹּל גְּבוּרָה, וְעַל־יְדִיָּזָה הָיָה גְּבוּר נִפְלֵא וְנוֹרָא מְאֹד. כִּי יֵשׁ חֶרֶב שֶׁהִיא תּוֹלָה בְּאוּרֵי הָעוֹלָם, וַיֵּשׁ לְהַחֲרִיב הַזֹּאת שְׁלֹשׁ כַּחוֹת : כְּשֶׁמַּגְבִּיָּהִין אֶת הַחֶרֶב, אֲזִי בּוֹרְחִים וְנֹסִים כָּל שָׂרֵי הַחֲיָלוֹת, וּמִמִּילָא יֵשׁ לָהֶם מִפְּלָה. כִּי כְּשֶׁנֹּסִים הַשָּׂרִים, אֵין מִי שְׂיִנְהַג הַמְּלַחְמָה, וְאֲזִי אֵין תְּקוּמָה בְּמִלְחָמָה, אֵךְ אֵי־עַל־פִּי־כֶן אֲפֹשֶׁר שְׂיִתְקַרְבוּ הַנְּשִׂאָרִים לְמִלְחָמָה. וַיֵּשׁ לְהַחֲרִיב הַנִּי"ל שְׁנֵי פִיּוֹת, וַיֵּשׁ לָהֶם בִּי כּוֹחוֹת : שְׁעַל־יְדֵי חַד אֶחָד נוֹפְלִים כָּלֵם, וְעַל־יְדֵי חַד הַשְּׁנַיִ מַגִּיעַ לָהֶם הַחֲלִי שְׁקוּרִין (דְּאָר), דְּהֵינּוּ שְׁבִשְׁרָם נִכְחָשׁ וְנִמַּס, כִּיּוֹעַ חֲלִי זֶה רַחֲמָנָא לְצַלּוֹן. הֵינּוּ שְׂרַק עַל־יְדֵי הַתְּנוּעָה שְׁעוֹשִׁין בְּאוֹתוֹ הַחֶרֶב בְּמָקוֹם שֶׁהִיא, עַל־יְדִיָּזָה מַגִּיעַ לְהַשׁוֹנְאִים כְּנִי"ל, דְּהֵינּוּ עַל־יְדֵי כָּל חַד וְחַד הַכַּח שְׂיֵשׁ לָהּ. וְהַמְּלָךְ הִרְאָה לְהַגְּבוּר הַדְּרָךְ שְׂיֵשׁ לְהַחֲרִיב הַנִּי"ל, וּמִשָּׁם קִבֵּל גְּבוּרָתוֹ הַגְּדוֹלָה. וְגַם אֲנִי הִרְאָה לִי הַמְּלָךְ הַדְּרָךְ לְעַנְּנוּ שְׁלִי, וְקִבֵּלְתִי מִשָּׁם מָה שְׂאֲנִי צָרִיךְ. וְכֵן הָיָה לְהַמְּלָךְ אוֹהֵב נְאֻמָּן שְׁהִיָּה אוֹהֵב אֶת עֲצָמוֹ עִם הַמְּלָךְ בְּאַהֲבָה נִפְלְאָה וְנוֹרָאָה מְאֹד מְאֹד, עַד שֶׁלֹּא הָיָה אֲפֹשֶׁר לָהֶם כָּלֵל שֶׁלֹּא יִרְאוּ זֶה אֶת זֶה אֵינְזָה שְׁעָה. אֵךְ אֵי־עַל־פִּי־כֶן יֵשׁ שְׁעוֹת שְׁצָרִיכִין לְהַתְּפַרֵּד קִצָּת. וְהָיוּ

להם צורות שהיו מצטרין צורת שניהם, והיו משעשעין עצמן באלו הצורות בעת שנפרדו אחד מחברו. והצורות האלו היו מצטרין איך המלך עם האוהב נאמן אוהבים עצמן ומחבקים ומנשקים עצמן באהבה גדולה. והיה סגלה לאלו הצורות, שמי שהיה מסתכל באלו הצורות היה מגיע לו אהבה גדולה מאד (הינו שמדת האהבה באה למי שהיה מסתכל באלו הצורות). וגם האוהב נאמן קבל האהבה מן המקום שהראה לו המלך. והגיע עת שהלכו כל הנ"ל, כל אחד ואחד למקומו לקבל משם פחו, דהינו המליץ והגבור וכל אנשי המלך הנ"ל, כל אחד ואחד עלה למקומו הנ"ל לחדש שם פחו.

ויהי היום, והיה רוח סערה גדולה בעולם. והרוח סערה הזה בלב את כל העולם כלו, והפך מיס ליבשה ומיבשה לים, וממדבר ישוב ומישוב מדבר. והפך את כל העולם כלו. ובא הרוח סערה הזה לתוך בית המלך, ולא עשה שם שום הזק, רק שנכנס הרוח סערה וחטף את הנולד של הבת מלכה הנ"ל. ובתוך הרעש שקורין (אומפיט), תכף כשחטף את התינוק היקר הנ"ל, רדפה הבת מלכה אחריו, וכן המלכה וכן המלך, עד שנתפזרו כלם, ולא נודע מקומם אים. ואנחנו כולנו לא היינו בכל זה, כי היינו עולים כל אחד ואחד למקומו לחדש פחו כנ"ל. וכשחזרנו ובאנו לא מצאנו אותם כלם כנ"ל, וגם היד הנ"ל נאבדה אז. ומאז נתפזרו כלנו, ומאז אין אנו יכולים עוד לעלות כל אחד ואחד למקומו לחדש פחו. כי אחר שנהפך ונתבלבל העולם כלו ונחלפו כל מקומות העולם מיס ליבשה וכו' כנ"ל, בודאי איאפשר עתה לעלות בדרכים הראשונים, כי עתה צריכים דרכים אחרים לפי חלוף ושנוי המקומות. ועל כן לא היינו יכולים עוד לחזור ולעלות כל אחד ואחד למקומו לחדש פחו הנ"ל, אך הרשימה שנשא אצל כל אחד ואחד היא גם כן גדולה מאד. ואם הגבור הזה הוא הגבור של המלך הנ"ל, הוא בודאי גבור גדול מאד (נראה לי שכאן חסר קצת ועין למטה) (כל זה השיב הבעלתפלה להאנשים הנ"ל). והם שמעו דבריו ותמהו מאד. והחזיקו את הבעלתפלה ולא הניחו אותו לילך מאתם. (כי אולי הגבור שפא עליהם הוא הגבור הנ"ל, שיש להבעלתפלה הפרות עמו).

והגבור הנ"ל היה הולך ומתקרב ושולח בכל פעם שלוחיו עד שנתקרב ובא אליהם, ועמד חוץ לעיר ושלח להם שלוחיו. ונתיראו מאד, ובקשו מהבעלתפלה הנ"ל שיתן להם עצה. ואמר הבעלתפלה שצריכין לחקר הדרך וההנהגה של אותו הגבור, כדי שיכיר עלידיזה אם הוא אותו הגבור (דהינו הגבור של המלך הנ"ל). והלך הבעלתפלה ויצא אל הגבור הנ"ל, ובא אל המחנה של הגבור, והתחיל לדבר עם גבור אחד מגבוריו של הגבור (הינו עם אחד מהשומרים) (כדי לחקר אם הוא אותו הגבור הנ"ל) ושאל אותו הבעלתפלה: מה מעשיכם ואיך נתחברתם עם הגבור הזה? השיב לו: (הינו אחד מהגבורים הנ"ל השיב להבעלתפלה) מעשה שהיה, כך היה:

היות שנמצא כתוב בספרי דבריהימים שלהם שקורין (קראויניקיש), איך שהיה רוח סערה גדולה בעולם, והרוח סערה הפך את כל העולם כלו, שהפך מיס ליבשה ומיבשה לים, וממדבר ישוב וכו', ובלבל את כל העולם

כלו. ואחר הרעש והבלבול שנתבלבלו כל העולם, ישבו עצמן בני העולם, לעשות להם מלך. וחקרו, מי ראוי לעשותו מלך עליהם. וחקרו ואמרו, באשר שעקר הוא התכלית, על כן מי שהוא משתדל ביותר בהתכלית הוא ראוי להיות מלך. והתחילו לחקר מהו התכלית, והיה ביניהם פתות פתות.

פת אחת אמרו, שעקר התכלית הוא כבוד. כי אנו רואים שהכבוד הוא העקר אצל העולם, כי כשאין נותנין לאדם כבודו, דהינו שמדברים לו איזה דבור כנגד כבודו, יש לו שפיכות דמים, כי העקר הוא הכבוד אצל כל העולם. ואפלו לאחר מיתה, מקפידים לתן להמת כבודו לקברו בכבוד וכיוצא. (ואומרים לו, שכל מה שעושין, הכל עושין לה בשביל כבודך) אף על פי שאחר מיתה אין שיך ממון ושום תאוה אצל המת, אף על פיריכן על כבוד המת מקפידים. נמצא שהכבוד הוא העקר התכלית. וכיוצא בספרות פאלו. (של מבוכה ושטות. וכן כל הפתות המבארים למטה, כלם היו להם ספרות הרבה לדעתם הנבוכה והסכלה, וקצתם מבארים למטה. אך רבנו ז"ל לא רצה לבאר כל הספרות הנבוכות שיש פאלו הדעות, כי יש בזה ספרות נבוכות כל כך, עד שאפשר חס ושלום לטעות באמת פאלו הספרות של שקר רחמנא לצלן). עד שנסכם אצלם, שעקר התכלית הוא כבוד. על כן צריכין לבקש איש מכבד, וגם שיהיה רודף אחר הכבוד, הינו שיהיה רודף אחר הכבוד וישג את הכבוד (שזהו איש מכבד, שיש לו כבוד). כי מאחר שהוא איש מכבד שיש לו כבוד, והוא רודף אחר כבוד, ומסיע את הטבע שהיא רוצה בכבוד פני"ל, נמצא שזה האיש משתדל אחר התכלית ומשיגו, כי התכלית הוא כבוד (כל זה היה דעתם הסכלה והנבוכה) פני"ל, על כן זה האיש ראוי להיות מלך. והלכו לבקש איש כזה והלכו ומצאו, שהיו נושאים את (בעטליר) זקן אחד, והלכו אחריו לערך חמשה מאות אנשים, כלם (ציגיינירש) וגם הוא היה (ציגייניר). והבעטליר הזה היה עור ועקם וואלם, והאנשים הנ"ל הלכו אחריו, כי כלם היו אנשי המשפחה שלו. כי היו לו אחיות ואחים וזרע מרעים שלו, עד שנעשה מהם קבוץ הנ"ל שהלכו אחריו ונשאו אותו. והוא הקפיד מאד על כבודו, כי היה פעסן גדול וכועס בכל פעם עליהם בקפידות גדולות, וצוה בכל פעם שינשאו אותו אנשים אחרים וכעס בכל פעם עליהם. נמצא שזה הבעטליר הזקן הוא איש מכבד גדול שיש לו כבוד כזה. וגם רודף אחר הכבוד כי הוא מקפיד כל כך על כבודו פני"ל. על כן הוטב בעיני הכת הזאת הבעטליר הזה, וקבלו אותו למלך. ולהיות גם ארץ גורמת, כי יש ארץ שגורמת ומסגלת לכבוד, וכן יש ארץ גורמת למדה אחרת, על כן אלו הכת (שחקרו לעצמם שעקר התכלית הוא כבוד) בקשו ארץ גורמת לכבוד. ומצאו מדינה שמסגלת לזה וישבו שם.

פת אחרת אמרו, שאין הכבוד עקר התכלית, וחקרו שעקר התכלית הוא רציחה. כי אנו רואים שכל הדברים נכלים ונפסדים, וכל מה שיש בעולם עשבים וצמחים ובני אדם וכל מה שיש בעולם, הכל צריך לבוא לכליון והפסד. נמצא שתכלית הכל הוא הכליון וההפסד. על כן הרוצח שהוא הורג ומכלה בני אדם, נמצא שהוא מרבה להביא את העולם אל התכלית, על כן נסכם ביניהם שהתכלית הוא רציחה. ובקשו איזה איש שיהיה

רוצח וכעסן ובעלקנאה ביותר, כי איש כזה הוא קרוב יותר אל התכלית (לפי דעתם הנבוכה), והוא ראוי להיות מלך. והלכו לבקש, ושמעו קול צעקה. ושאלו מהו קול הצעקה הזאת. והשיבו להם, שקול הצעקה היא, היות שאחד שחט את אביו ואת אמו. ענו ואמרו: וכי יש רוצח אביר-לב וכעסן יותר מזה, שיהרג את אביו ואת אמו? האיש הזה השיג את התכלית. והוטב בעיניהם, וקבלו אותו עליהם למלך. ובקשו להם ארץ גורמת לרציחה, ובחרו להם במקום הרים וגבעות שהוא מקום הרוצחים, והלכו לשם וישבו שם עם מלכם.

פת אחרת אמרו, שראוי למלך מי שיש לו שפע מזונות הרבה, ואינו נזון ממזונות של שאר בני-אדם, רק ממזונות דקים (כגון חלב כדי שלא יתגשם שכלו), ואיש כזה ראוי למלך. אך לא מצאו תכף איש כזה שלא יהיה נזון ממזונות של שאר בני-אדם, ובחרו להם לפי שעה איש עשיר שיש לו שפע מזונות הרבה, עד אשר ימצאו איש כרצונם, דהינו שלא יהיה נזון וכו' כנ"ל. ולפי שעה עשו את העשיר למלך עד אשר ימצאו איש כנ"ל, אז ירד העשיר מן המלוכה. ויקבלו את אותו האיש למלך. ובחרו להם ארץ גורמת לזה, והלכו וישבו שם.

פת אחרת אמרו, שיפת-תאר ראוי למלך, כי עקר התכלית שיהיה העולם מישוב, כי לזה נברא העולם. ומאחר שהיפת-תאר מעוררת תאוה זו לישוב העולם, נמצא שהיא מביאה אל התכלית, על-כן יפת תאר ראוי למלך. ובחרו להם יפת-תאר ומלכה עליהם, ובקשו להם ארץ גורמת לזה, והלכו וישבו שם.

פת אחרת אמרו שעקר התכלית הוא הדבור. כי מותר האדם מן הבהמה הוא הדבור, ומאחר שזהו עקר היתרון שיש לאדם, על כן זהו עקר התכלית. על-כן בקשו להם איש דברן, שיהיה בעל-לשון שיודע כמה לשונות וירבה לדבר תמיד, כי איש כזה הוא אצל התכלית. והלכו ומצאו איש צרפתי משגע שהיה הולך ומדבר לעצמו, ושאלוהו אם יודע לשונות, והיה יודע כמה לשונות. ואיש כזה בודאי השיג התכלית (לפי דעתם הנבוכה), מאחר שהוא בעל-לשון שיודע כמה לשונות ומדבר הרבה מאד, כי הוא מדבר אפלו לעצמו. על-כן הוטב בעיניהם איש הזה וקבלו אותו למלך. ובחרו להם ארץ גורמת לענין שלהם, והלכו וישבו שם עם מלכם. ובודאי הנהיג אותם בדרך הישר.

פת אחרת אמרו שעקר התכלית הוא שמחה. כי כשנולד בן שמחים, כשיש חתנה שמחים, כשכובשים איזה מדינה שמחים, נמצא שתכלית הכל הוא שמחה. על-כן בקשו איש שיהיה שמח תמיד, נמצא שהוא אצל התכלית, והוא יהיה מלך עליהם. והלכו ומצאו שהיה הולך ערל בכתנת בזוי כדרך, ונשא (פלעשיל יין-שרף) והלכו אחריו כמה ערלים. וזה הערל היה שמח מאד (כי היה שפור מאד). וראו שזה הערל הוא שמח מאד ואין לו שום דאגה, על-כן הוטב בעיניהם הערל הזה, כי השיג את התכלית שהוא שמחה. וקבלו אותו למלך עליהם, ובודאי הנהיג אותם בדרך הישר. ובחרו להם ארץ גורמת לענין שלהם, דהינו מקום פרמים (וכיוצא) שיהיו עושין יין, ומהחרצנים יהיו עושין יין-שרף, ולא ילך שום דבר לאבוד, כי זהו עקר התכלית אצלם לשנות ולהשתפר ולהיות שמח תמיד, אף-על-פי

שְׂאִין שׁוּם שְׂיִכּוֹת וְעַנְיָן לְשִׁמְחָתָם כִּי אֵין לָהֶם כָּלֵל עַל מַה לְשִׁמּוֹחַ, אֶף־עַל־
פִּיכּוֹן זֶה הָיָה עֵקֶר הַתְּכָלִית אֲצֵלָם לְהִיּוֹת שְׂמִיחַ תָּמִיד עַל לֹא דְבָר. וּבְחֵרוֹ
לָהֶם אֶרֶץ גּוֹרְמַת כְּנִ"ל וְהִלְכוּ וַיֵּשְׁבוּ שָׁם.
כֵּת אַחֲרַת אֲמָרוּ שְׁעָקֵר הוּא חֲכָמָה. וּבִקְשׁוּ לָהֶם חֲכָם גְּדוֹל וַעֲשׂוּ אוֹתוֹ מְלָךְ
עֲלֵיהֶם, וּבִקְשׁוּ לָהֶם אֶרֶץ גּוֹרְמַת לְחֲכָמָה, וְהִלְכוּ וַיֵּשְׁבוּ שָׁם.
כֵּת אַחֲרַת אֲמָרוּ שְׁעָקֵר הַתְּכָלִית הוּא לְהַשְׁגִּיחַ עַל עֲצָמוֹ בְּאֲכִילָה וּשְׂתִיָּה
שְׁקוֹרִין (פִּילֹוּיוֹ), לְגַדֵּל הָאֵיבָרִים. וּבִקְשׁוּ בְּעַל אֵיבָרִים שְׂיֵשׁ לוֹ אֵיבָרִים
גְּדוֹלִים וּמַשְׁגִּיחַ לְגַדֵּל הָאֵיבָרִים כְּנִ"ל, כִּי מֵאַחַר שְׂיֵשׁ לוֹ אֵיבָרִים גְּדוֹלִים
יֵשׁ לוֹ חֵלֶק יוֹתֵר בְּעוֹלָם (כִּי הוּא תוֹפֵס מְקוֹם יוֹתֵר בְּעוֹלָם), וְהוּא סְמוּךְ
יוֹתֵר אֶל הַתְּכָלִית, כִּי זֶהוּ הַתְּכָלִית לְגַדֵּל הָאֵיבָרִים, עַל־כֵּן אִישׁ כְּזֶה רָאוּי
לְמֶלֶךְ. וְהִלְכוּ וּמִצְאוּ אִישׁ אֶרֶץ שְׁקוֹרִין (וּוּיִנְגִיר), וְהוֹטֵב בְּעֵינֵיהֶם כִּי הוּא
בְּעַל אֵיבָרִים וְסְמוּךְ אֶל הַתְּכָלִית, וְקִבְּלוּ אוֹתוֹ לְמֶלֶךְ. וּבִקְשׁוּ לָהֶם אֶרֶץ
גּוֹרְמַת לְזֶה, וְהִלְכוּ וַיֵּשְׁבוּ שָׁם.
וְהִיְתָה כֵּת אַחֲרַת שְׂאֲמָרוּ, שְׂאִין כָּל זֶה תְּכָלִית, רַק עֵקֶר הַתְּכָלִית הוּא רַק
לְעַסֵּק בְּתַפְלָה לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ וְלְהִיּוֹת עֲנוּ וּשְׂפַל־בְּרָךְ וְכוּ'. וּבִקְשׁוּ לָהֶם בְּעַל־
תַּפְלָה אֶחָד וַעֲשׂוּ אוֹתוֹ לְמֶלֶךְ עֲלֵיהֶם. (וְהִמְעִין מֵאֱלֹוֹ יָבִין שְׂכַל הַכִּתּוּת
הַנִּ"ל כָּלָם טַעַם מְאֹד בְּמִבּוֹכּוֹת גְּדוֹלוֹת מְאֹד, רַק זֹאת הַכִּתּוּת הָאֲחֵרוֹנָה כְּוִנוֹ
הָאֲמֵת אֲשֶׁרִי לָהֶם). כָּל זֶה סִפֵּר אֶחָד מִהַגְּבוּרִים הַנִּ"ל לְהַבְעֵל־תַּפְלָה.
וְסִפֵּר לוֹ שֶׁהֵם (דְּהֵינּוּ אֱלוֹ הַגְּבוּרִים שֶׁנִּתְחַבְּרוּ עִם הַגְּבוּר הַנִּ"ל) הֵם מִן הַכִּתּוּת
שֶׁל בְּעַלֵי הָאֵיבָרִים, שֶׁקִּבְּלוּ עֲלֵיהֶם לְמֶלֶךְ בְּעַל אֵיבָרִים אֶחָד כְּנִ"ל. וַיְהִי
הַיּוֹם, וְהִלְכוּ מִחֲנָה אַחַת מֵהֶם עִם הָעֵגְלוֹת שֶׁהוֹלְכִין אַחֲרֵי הַמַּחֲנֶה שְׁקוֹרִין
(אֵיבָאז), שְׂמוּלֵיכִין אַחֲרֵיהֶם מֵאֲכָל וּמִשְׂתֵּה וּכְיוּצָא. וְאֱלוֹ הַבְּעַלֵי אֵיבָרִים
הִיְתָה בּוֹדָאֵי אֵימָתָן מְטַלֵּת עַל הַבְּרִיּוֹת, כִּי הָיוּ אֲנָשִׁים גְּדוֹלִים וְגְבוּרִים,
וּבּוֹדָאֵי מִי שֶׁפָּגַע בָּהֶם נָטָה מֵהֶם מִן הַדֶּרֶךְ. וַיְהִי כִּפְאֶשֶׁר הִלְכוּ הַמַּחֲנֶה הַנִּ"ל,
בָּא כְּנִגְדָם גְּבוּר אֶחָד (וְהוּא הַגְּבוּר הַנִּ"ל שֶׁהוֹלֵךְ עִתָּה עִמָּהֶם כְּנִ"ל). וְהַגְּבוּר
הַזֶּה כְּשָׂבָא כְּנִגְדַת הַמַּחֲנֶה לֹא נָטָה מִן הַדֶּרֶךְ, וְנִכְנַס בְּתוֹךְ הַמַּחֲנֶה וּפָזַר
אוֹתָם לְכָאן וּלְכָאן, וְנִתְיָרָאוּ אֲנָשֵׁי הַמַּחֲנֶה מִלְּפָנָיו. וְהוּא נִכְנַס לְתוֹךְ
הָעֵגְלוֹת הַנִּ"ל שֶׁהוֹלְכִין אַחֲרֵי הַמַּחֲנֶה וְאֲכָל כָּל מַה שֶׁהָיָה שָׁם. וְנִפְלָא הַדְּבָר
בְּעֵינֵיהֶם מְאֹד מְאֹד (עַל גְּדֵל גְּבוּרָתוֹ, שֶׁלֹּא הָיָה מִתְיָרָא מִן הַמַּחֲנֶה כָּלֵל,
וְנִכְנַס בְּתוֹכָם וְאֲכָל כָּל מַה שֶׁהָיָה עַל הָעֵגְלוֹת כְּנִ"ל). וְתִכְףּ וּמִיד נִפְלוּ לְפָנָיו
וְאָמְרוּ לוֹ יְחִי הַמֶּלֶךְ. כִּי יָדְעוּ שֶׁגְבוּר כְּזֶה בּוֹדָאֵי רָאוּי לְמֶלֶךְ, לְפִי דַעְתָּם
שְׁעָקֵר הַתְּכָלִית הוּא מִי שֶׁהוּא בְּעַל אֵיבָרִים כְּנִ"ל, וּבּוֹדָאֵי יִמְחַל לוֹ הַמֶּלֶךְ
אֶת הַמְּלוּכָה, מֵאַחַר שֶׁנִּמְצָא גְבוּר בְּעַל אֵיבָרִים כְּזֶה, כִּי לוֹ רָאוּי הַמְּלוּכָה.
וְכֵן הָיָה, שֶׁנִּתְקַבֵּל (זֶה הַגְּבוּר הַנִּ"ל שְׂבָא כְּנִגְדָם) לְמֶלֶךְ עַל הַכִּתּוּת הַזֹּאת
(שֶׁנִּחְקֵר אֲצֵלָם שְׁעָקֵר הוּא בְּעַל אֵיבָרִים כְּנִ"ל). וְהוּא הוּא הַגְּבוּר שֶׁאֲנוּ
הוֹלְכִין עִתָּה עִמּוֹ לְכַבֵּשׁ הָעוֹלָם. וְהוּא אוֹמֵר (הֵינּוּ זֶה הַגְּבוּר שֶׁנַּעֲשֶׂה עִתָּה
מְלָךְ עֲלֵיהֶם), שְׂיֵשׁ לוֹ בְּזֶה כְּוִנָּה אַחֲרַת בְּמָה שֶׁהוּא הוֹלֵךְ לְכַבֵּשׁ אֶת הָעוֹלָם,
כִּי אֵין כְּוִנָּתוֹ כָּלֵל לְזֶה שֶׁיְהִיָּה הָעוֹלָם כְּבוּשׁ תַּחֲתָיו, רַק שְׂיֵשׁ לוֹ כְּוִנָּה אַחֲרַת
בְּזֶה (כָּל זֶה הֵם דְּבָרֵי אֶחָד מִהַגְּבוּרִים שֶׁסִּפֵּר כָּל זֶה לְהַבְעֵל־תַּפְלָה, שֶׁשָּׂאל
לוֹ אֵיךְ נִתְחַבְּרוּ עִם הַגְּבוּר כְּנִ"ל, הַשִּׁיב לוֹ כָּל זֶה).
שָׂאל לוֹ הַבְּעֵל־תַּפְלָה: וּמָה עֲנִין גְּבוּרָתוֹ שֶׁל זֶה הַגְּבוּר הַנִּ"ל, שֶׁהוּא הַמֶּלֶךְ
שְׂלָכָם. הַשִּׁיב לוֹ, הִיּוֹת שֶׁמְדִינָה אַחַת לֹא רָצוּ לְהַכְנִיעַ עֲצָמוֹן תַּחֲתָיו, וְלִקַּח

הגבור הזה החרב שיש לו, והחרב שלו יש לה גי כחות: כשמגביהין אותה בורחין כל שרי החילים וכו' (הינו גי כחות המבארים למעלה). כששמע זאת הבעלתפלה, הבין שזהו בודאי הגבור של המלך הנ"ל. ובקש הבעלתפלה, אם אפשר שיתראה פנים עם זה הגבור שהוא המלך שלהם. השיבו לו, שיודיעו הדבר להגבור וישאלו אותו אם יתן רשות שקורין (מעלדיווין). והלכו ושאלו אותו, ונתן רשות שיבוא אליו. כשבא הבעלתפלה אל הגבור, הכירו זה את זה, והיה ביניהם שמחות גדולות מאד מאד על שזכו להתועד יחד. והיה ביניהם שמחות ובכיות, כי זכרו את המלך ואנשיו ובכו על זה, עלכן היה ביניהם שמחות ובכיות. ודברו יחד הבעלתפלה עם הגבור, איך נתגלגלו ויבאו לכאן. וספר הגבור להבעלתפלה, שמאז שהיה הרוחסערה הנ"ל שאז נתפזרו כלם כנ"ל, אז כשחזר ממקום שעלה לשם לחדש כחו כנ"ל, כשחזר ולא מצא את המלך עם כל האנשים שלו הנ"ל, אז הלך באשר הלך ועבר על כל האנשים הנ"ל. הינו שהבין שהיה במקום כלם, הינו שעבר באיזה מקום, והבין ששם הוא בודאי המלך אך לא היה יכול לבקשו ולמצאו. וכן עבר במקום אחר שהבין ששם היא המלכה, אך לא היה יכול לבקשה ולמצאה. וכן עבר על כל האנשים הנ"ל, אך אותך לא עברתי (הינו שהגבור לא עבר על מקום שהיה שם הבעלתפלה). ענה ואמר הבעלתפלה: אני עברתי על מקום כלם וגם על מקום שלך (הינו שהבעלתפלה עבר גם על מקום הגבור). כי הייתי עובר במקום אחד וראיתי שעומד כתר המלך, והבנתי שכאן יש בודאי המלך, אך לא הייתי יכול לבקשו ולמצאו. וכן הלכתי יותר ועברתי על ים של דם, והבנתי שזה הים נעשה בודאי מהדמעות של המלכה, שהיא בוכה על כל הנ"ל. ובודאי המלכה היא כאן, אך לא היה אפשר לבקשה ולמצאה. וכן עברתי על ים של חלב, והבנתי שזה הים נעשה בודאי מהחלב של הבתמלכה, שנאבד בנה כנ"ל, והיה דוחק אותה רבוי החלב, ומזה נעשה הים הזה של חלב. ובודאי בכאן היא הבתמלכה, אך לא היה אפשר לבקשה ולמצאה. וכן עברתי יותר וראיתי שהיו מנחים השערות של זהב של התינוק הנ"ל, ולא לקחתי מהם כלל. וידעתי שכאן הוא בודאי התינוק הנ"ל, אך לא היה אפשר לבקשו ולמצאו. וכן עברתי יותר, והייתי עובר על ים של יין, וידעתי שזה הים נעשה בודאי מהדבורים של המליץ שהוא עומד ומדבר תנחומין לפני המלך והמלכה, ואחרכך הוא חוזר פניו ומדבר תנחומין להבתמלכה, ומאלו הדבורים נעשה הים של יין (כמו שכתוב: "וחכך כיון הטוב" (שיר השירים ז. א) לא הייתי יכול למצאו. וכן עברתי יותר, וראיתי שעומד אבו שחקוק עליו תמונת היד הנ"ל עם שרטוטין, והבנתי שכאן הוא בודאי החכם (של המלך הנ"ל), והוא חקק לו תמונת היד על האבן, אך לא היה אפשר למצאו. וכן עברתי יותר, וראיתי שעומד מסדר על הר אחד, השלחנות של זהב והיקרודענציון ושאר אוצרות המלך, והבנתי שכאן הוא בודאי הממנה על האוצרות (של המלך הנ"ל) אך לא היה אפשר למצאו. השיב הגבור: גם אני עברתי על כל המקומות הללו, ואני לקחתי מן השערות של זהב של התינוק הנ"ל, כי לקחתי שבעה שערות שיש להם כל מיני גונין, והם יקרים אצלי מאד. והייתי יושב במקום שישבתי, והייתי מחיה עצמי במה שאפשר בעשבים וכיוצא, עד שלא היה לי שום דבר להחיות עצמי, והלכתי באשר אלך. וכאשר הלכתי ממקומי הנ"ל, שכחתי את הקשת שלי שם. השיב הבעלתפלה: אני ראיתי את הקשת הזה, וידעתי שבודאי הוא קשת שלך, אך לא הייתי יכול למצא אותו. וספר יותר הגבור להבעלתפלה, שכשהלך משם, הייתי הולך ובא עד שפגעתי בהמחנה הנ"ל ונכנסתי לתוכם, כי הייתי רעב מאד, והייתי רוצה לאכל, ותכף כשנכנסתי לתוכם קבלו אותי למלך עליהם כנ"ל. ועתה אני הולך לכבש העולם, וכונתי אולי אוכל למצא את המלך עם האנשים שלו הנ"ל.

ודבר הבעלתפלה עם הגבור: מה עושים עם האנשים הללו, דהינו בני המדינה הנ"ל שנפלו בתאונת ממון כלפיך עד שבאו לשטותים כאלו, שבעלי הממון הם אלקות אצלם, ושאר עניני שטות הנ"ל שיש לבני מדינה זאת. ענה ואמר הגבור להבעלתפלה, ששמע מהמלך, שמכל התאוות אפשר להוציא את מי שנפל לתוכם, אך מי שנופל לתאוה זו של ממון, אי אפשר בשום אופן להוציאו משם, ובדאי לא תפעל כלל אצלם, כי אי אפשר להוציאם מזה כלל. רק ששמע מהמלך, שעלידי הדף שיש להחרב הנ"ל שמשם קבל גבורתו כנ"ל, עלידי זה יכולים להוציא מתאוה הזאת של ממון את מי שנפל ונשקע בתוכה. וישבו יחד איזה זמן הגבור עם הבעלתפלה. ועל ענין הנ"ל של בני המדינה הנ"ל, שבקשו מהבעלתפלה שיצא אל הגבור בשבילם כנ"ל, הרחיבו הזמן, הינו שהבעלתפלה פעל אצל הגבור להרחיב להם הזמן לבני המדינה ונתן להם ארכא איזה זמן. ומסרו סימנים זה לזה, הינו הגבור והבעלתפלה מסרו סימנים זה לזה, כדי שיוכלו לידע אחד מחברו. והלך לו הבעלתפלה לדרכו. ובדף הלוכו של הבעלתפלה, ראה שהולכים אנשים ומתפללים ונושאים חבורים של תפלות. ונתרא מהם וגם הם נתיראו ממנו. ועמד להתפלל, וגם הם התפללו. אחר כך שאל אותם: מי אתם. השיבו לו, שבעת שהיה רוחסערה הנ"ל, שאז נפרדו בני העולם למיניהם, אלה בחרו בזה, ואלו בזה, ככל המבאר למעלה (חלוקי הכתות הנ"ל), אז אנחנו בחרנו לנו לעסק בתפלה תמיד להשם יתברך, ובקשנו ומצאנו בעלתפלה אחד ועשינו אותו למלך. כששמע זאת הבעלתפלה, הוטב הדבר בעיניו מאד, כי בזה הוא חפץ. והתחיל לדבר עמהם, וגלה להם סדר תפלותיו וחבוריו ועניניו. כששמעו דבריו, נפתחו עיניהם וראו גדל מעלתו של הבעלתפלה הזה, ותקף עשו אותו למלך עליהם. כי המלך שלהם מחל לו המלוכה, מחמת שראו שהוא מפלג במעלה יתרה מאד מאד. ולמד עמהם הבעלתפלה הזה והאיר עיניהם, ועשה אותם לצדיקים גמורים גדולים מאד. כי הם היו מתחלה גספן צדיקים (מאחר שעסקו רק בתפלה כנ"ל), אך זה הבעלתפלה האיר עיניהם עד שנעשו צדיקים נוראים מאד. ושלח הבעלתפלה אגרת להגבור הנ"ל והודיעו, איך שזכה ומצא אנשים כאלו ונעשה עליהם מלך. ובני המדינה של ממון הנ"ל, היו עוסקים יותר בעניניהם ובעבודתם, ככל הנ"ל. והזמן שהגביל עמהם הגבור הנ"ל היה ממשמש לבוא, ונתפחדו מאד. ועשו עבודתם הנ"ל, והקריבו קרבנות וקטרת ועסקו בתפלות שלהם שהיו מתפללים לאלקותם הנ"ל. ונסכס בנייהם, שהם מכרחים (לקיים עצתם הראשונה, דהינו) לשלח אל המדינה שיש בה עשירות מפלג כנ"ל, אשר לפי דעתם היו כל בני אותה המדינה כלם אלקות כנ"ל, והם יושיעו אותם בודאי כנ"ל, מאחר שכלם הם אלקות כנ"ל. ושלחו שלוחים לשם. ובדף הלוכים (של השלוחים) לשם, תעו והלכו, ומצאו אדם שהיה הולך עם מקל, שהמקל שלו היה עולה יותר מפלג אלקותם. הינו שהמקל שלו היה עם אבנים טובות קרים, אשר זה המקל היה יותר מפלג העשירות של כל אלקותם הנ"ל (הינו בין האלקות שבמדינתם ובין האלקות שהלכו אצלם, כי המקל היה יותר מפלג העשירות של כלם). גם היה הולך בכובע שקורין (קאפיליש), שהיה קבוע בו אבנים טובות שיהיה שוה הון רב. ותכף ומיד נפלו לפניו בכריעה והשתחויה, כי לפי דעתם היה האדם הזה אלוה על כל אלקים שלהם מאחר שיש לו עשירות מפלג כזה. (והאדם הזה שפגעו הוא היה הממנה על האוצרות של המלך הנ"ל). ואמר להם האדם הזה: זה הוא חדוש אצלכם (בלשון תמה), בואו עמי ואראה לכם עשירות. והולך אותם אל החר שהיה מסדר שם אוצר המלך, והראה אותם את האוצר. ותכף ומיד נפלו בכריעה והשתחויה, כי זהו אלוה על כל אלקים, לפי דעתם (הסכלה והנבוכה, שהיה אצלם עקר האמונה הממון והעשירות כנ"ל). אך קרבנות לא הקריבו שם (כי לפי דעתם הנ"ל שהוא אלוה על וכו', בודאי היו מקריבים את עצמן לאלוה כזה, אך וכו'). כי כשיצאו אלו השלוחים, הזהירו אותם שבדף לא יהיו מקריבים קרבנות. כי חששו שאם ירצו בדף להקריב קרבנות לא ישאר מהם כלום. כי אולי ימצאו איזה אוצר בדף, אולי ילך אחד לבית הכסא וימצא שם אוצר (והוא אצלו אלוה כנ"ל), ויתחילו להקריב את עצמן אליו, ולא ישאר מהם אחד. עליכן הזהירו את השלוחים (הינו בני המדינה הזהירו את השלוחים) שבדף לא יקריבו קרבנות כלל. עליכן לא הקריבו אלו השלוחים קרבנות לזה הממנה הנ"ל. אבל זה היה ברור אצלם שהוא אלוה על כל אלקים, מאחר שיש לו עשירות עצום ורב כזה. ונתשבו אלו השלוחים: למה להם לילך אל האלקות הנ"ל, דהינו אל המדינה שהיו עשירים מפלגים מאד שהם אצלם כלם אלקות כנ"ל, כי הלא אצל זה האיש בודאי יוכלו לקבל ישועה, כי הלא זה האיש הוא אלוה גדול על כלם (לפי דעתם הרעה הנ"ל), מאחר שיש לו עשירות עצום ומפלג כזה (כפלי כפלים יותר מפלג). עליכן בקשו מזה האיש שילך עמם למדינתם, ונתרצה להם והלך עמם, ובא למדינתם. והיה אצל בני המדינה שמחה גדולה שמצאו אלוה כזה, כי היו בטוחים שעלידו יהיה להם תשועה בודאי, מאחר שהוא אלוה כזה (לפי דעתם), כי יש לו עשירות עצום כזה. וצוה זה האיש (שהוא הממנה של המלך הנ"ל, שקבלו אותו בני המדינה הזאת לאלוק), שקדם שיהיה סדר מתקן ונכון במדינה, לא יקריבו קרבנות כלל. (כי באמת זה הממנה של המלך היה צדיק גדול, כי היה מאנשי המלך הנ"ל שהיו כלם צדיקים גדולים מאד, ובודאי היה ממאס מאד בכל המנהגים הרעים והשטותים של אותה המדינה. אך עדין לא היה יכול להשיב אותם מדרכם הרעה, אך צוה לעת עתה שעל כל פנים לא יקריבו קרבנות.) והתחילו בני המדינה לבקש מאתו אודות הגבור הנ"ל שעמד עליהם. וגם הממנה ענה: אפשר הוא זה הגבור? (הידוע לו). והלך זה הממנה, ויצא אל הגבור, ובקש מאנשיו של הגבור, אם אפשר להתראות פנים עמו. ואמרו, שיודעו לו וישאלו אותו. והלכו ושאלו אותו ונתן רשות, ונכנס הממנה אל הגבור. והכירו זה את זה, והיה ביניהם שמחות גדולות ובכיות כנ"ל. ואמר הגבור להממנה: תדע,

שגם הבעלתפלה הכשר שלנו ראיתו גם כן, וכבר נעשה מלך (וספרו זה לזה איך נתגלגלו ובאו לכאן).
וספר הממנה להגבור, שהוא עבר על מקום המלך ועל מקום כל האנשים הנ"ל, אך על שניהם לא
עבר, הינו על מקום הבעלתפלה והגבור, על (מקום) אותם שניהם לא עבר. ודברו יחד הממנה עם
הגבור, אודות המדינה הנ"ל, על שנתעו ונבוכו כל כך עד שבאו לשטותים פאלו. השיב הגבור להממנה
תשובה הנ"ל שהשיב להבעלתפלה הנ"ל, הינו ששמע מהמלך שמי שנשקע בתאנה זו של ממון, אי
אפשר לו בשום אופן לשוב ולצאת משם כי אם עלידי הדרך שיש להחריב הנ"ל (שמשם מקבל הגבור
כח גבורתו), עלידי זה יכולים להוציאם מזה. והרחיבו הזמן עוד יותר, הינו שהממנה דבר עם הגבור
להרחיב הזמן עם בני המדינה הנ"ל עוד יותר. ונתן להם הגבור עוד ארכא וזמן. אחר כך מסרו
סימנים זה לזה, הממנה והגבור, והלך הממנה מן הגבור.
וחרז הממנה אל המדינה הנ"ל. (וגם הממנה הזה בודאי הוכיח אותם על דרכם הרעה שנתעו ונבוכו
כל כך בתאות ממון, אך לא הועיל להם כלל, כי כבר נשקעו בזה מאד מאד הנ"ל. רק מחמת שפבר
הוכיחו אותם הרבה, הבעלתפלה וגם הממנה, בבלבו אותם, והיו אומרים: אדרבא, הוציאו נא
אותנו מטעותנו. אף עלפי שהם היו אוחזים בדעתם בחזקה, ולא היו רוצים כלל לשוב מטעותם
הרעה, אך היו אומרים למוכיחיהם הנ"ל: אדרבא, אם הוא פדעתכם, שאנחנו בטעות ובמבוכה
גדולה, אם כן הוציאו נא אותנו מטעותנו). ונתן להם עצה (הינו הממנה נתן עצה לבני המדינה הנ"ל):
באשר שהוא יודע הכח של זה הגבור, מהיכן הוא מקבל כח גבורתו, וספר להם ענין החריב הנ"ל
שמשם מקבל הגבור כח גבורתו, בכך נלך אני ואתם אל מקום החריב, ועלידי זה תוכלו להתגבר
כנגדו. וכונת הממנה היה, שפשיבואו לשם, יוכלו לשוב ולצאת עלידי זה מטעותם הנ"ל (כי עלידי
אותו הדרך שיש להחריב הזאת, עלידי זה יכולים להוציא מתאות ממון הנ"ל). וקבלו דבריו (הינו בני
המדינה קבלו עצת הממנה לילך עמו אל החריב הנ"ל). והלך הממנה. ובני המדינה שלחו עמו את
גדולי המדינה, שהם אצלם אלקות (ובודאי היו הולכים עם תכשיטי כסף וזהב שהיו תלויים עליהם,
כי זה היה העקר האצלם) והלכו יחד.
והודיע הממנה הדבר הזה להגבור: באשר שהוא הולך עמם לבקש מקום החריב, וכונתו, אולי יזכה
בדרך הלוכו למצא את המלך ואנשיו. ענה ואמר הגבור: גם אני אלך עמך. ושנה הגבור עצמו כדי
שלא יבינו אלו האנשים שהלכו עם הממנה שזהו הגבור הנ"ל, על כן שנה עצמו, והלך גם כן עם
הממנה. ונתלשבו, שיודיעו הדבר להבעלתפלה, והודיעו לו. ואמר הבעלתפלה שגם הוא ילך עמם,
והלך אליהם הבעלתפלה. וצנה הבעלתפלה לאנשים שלו שיתפללו על זה שניצליח ד' דרכם, שיוזכו
למצא המלך, עם אנשיו הנ"ל. כי תמיד היה הבעלתפלה מתפלל על זה, והיה מצוה לאנשיו והיה
מתקן להם תפלות שיתפללו על זה, ועתה הזהיר אותם ביותר כשהלך אל הממנה והגבור לילך עמם
לבקש את המלך ואנשיו הנ"ל, שיתפללו על זה תמיד לזכות למצא אותם. ובא הבעלתפלה אל
הממנה והגבור הנ"ל. ובודאי היה ביניהם שמחה גדולה, שמחות ובכיות הנ"ל. והלכו שלשתו יחד,
דהינו הממנה והגבור והבעלתפלה. והאלקות הנ"ל דהינו העשרים גדולי המדינה הנ"ל (שהם
נקראים שם במדינתם אלקים הנ"ל) הלכו עמהם.
ויתהלכו באשר יתהלכו ובאו למדינה אחת. והיו שם שומרים סביב המדינה. ושאלו את השומרים
על עסקי המדינה, ומי המלך שלכם. השיבו השומרים, שבעת שהיה הרוח סערה הנ"ל, שאז נפרדו
בני העולם למיניהם הנ"ל, אז בחרו להם בני המדינה שלכם, שעקר הוא החכמה, וקבלו עליהם חכם
גדול למלך. וזה מקרוב מצאו חכם גדול מפלג בחכמה מאד מאד, ומחל לו המלך את המלוכה, וקבלו
אותו למלך. כי אצלם היה העקר החכמה, ומאחר שמצאו חכם מפלג כזה, על כן קבלו אותו למלך.
ואמרו אלו השלשה הנ"ל (הינו הממנה והגבור והבעלתפלה), שראו הדברים שזהו החכם שלנו
(דהינו החכם של המלך הנ"ל). ובקשו, אם אפשר להתראות פנים עמו. והשיבו להם, שיודיעו לו
וישאלו אותו. והלכו ושאלו, ונתן להם רשות. ובאו (אלו השלשה) אל החכם שהוא המלך של אותה
המדינה, והכירו זה את זה, כי החכם הזה היה החכם של המלך הנ"ל. ובודאי היה שם שמחה גדולה,
שמחות ובכיות הנ"ל, כי בכך איך זוכים למצא את המלך עם כל הנ"ל. ושאלו את החכם, אם אינו
יודע מן היד של המלך. והשיב להם, שהיז הוא אצלו, אך מעת שנתפזרו על ידי הרוח סערה הנ"ל,
שאז נעלם מהם המלך וכיו הנ"ל, מאז הוא אינו רוצה להסתפל כלל בתוך היד כי היא שניכה רק אל
המלך. רק שחקק תבנית היד על אבן כדי שישתמש בזה קצת לצרף ענינו, אבל בהיז אינו מסתפל
כלל. ודברו עם החכם איך נתגלגל ובא לכאן. וספר להם, שמעת שהיה הרוח סערה הנ"ל, הלך באשר
הלך (ובדרך הלוכו עבר על כלם רק על אלו הג' (הינו הבעלתפלה והגבור והממנה) לא עבר), עד
שמצאו אותו בני המדינה אלו וקבלו אותו למלך הנ"ל. ולעת עתה הוא צריך להנהיג אותם לפי דרכם,
כפי דרך חכמתם, עד אשר ברבות הזמן ישיב אותם אל האמת.
ודברו עם החכם אודות בני המדינה הנ"ל, שנתעו ונבוכו כל כך בשטות ועבודה זרה של ממון הנ"ל.
ואמרו: אלמלא לא נתבדרנו ונתפזרנו כי אם בשביל אותה המדינה להחזיר אותם למוטב, היה די
לנו בזה, כי נתטפשו ונתעו כל כך. כי באמת כל הכתות הנ"ל כלם נתעו ונבוכו וצריכים לתקנם
להשיבם משטותם ולהחזירם אל התכלית האמתית. כי אפלו הכת שפברו להם חכמה לתכלית, גם
הם לא השיגו התכלית האמתית, וצריכין תקון ותשובה. כי בחרו בחכמות חיצוניות ואפיקורסית. אך
מכל הטעותים הנ"ל הוא בנקל יותר להשיבם מטעותם ולהחזירם אל האמת. אבל אלו נתעו בעבודה
זרה של ממון ונשקעו בה כל כך הנ"ל, עד שאי אפשר להשיבם מזה הנ"ל (וגם החכם השיב להם
ששמע גם כן מהמלך שמכל התאות אפשר להוציא אבל מתאנה זו של ממון אי אפשר להוציא את
מי שנפל לתוכה כי אם עלידי הדרך שיש להחריב הנ"ל). ונתרצה החכם גם כן לילך עמהם, והלכו

אֲרַבְעָתָן יחד. וְגַם אֵלֶּיךָ הַאֲלֹקוֹת הַשּׁוֹטִים הַנִּיִּל הִלְכוּ עִמָּהֶם גַּם־כֵּן כְּנִיִּל. וְהִלְכוּ וּבָאוּ לְמַדִּינָה אַחַת, וְשָׂאֲלוּ גַם־כֵּן אֶת הַשּׁוֹמְרִים עַל עֵינֵי הַמַּדִּינָה וּמִי הַמְּלִיךְ שְׁלָהֶם. הַשִּׁיבוּ, שְׁמַעַת שְׁהִיָּה הַרוּחַ סַעְרָה הַנִּיִּל, אִזְּ בַּחֲרוּ לָהֶם בְּנֵי מַדִּינָה זוֹ, שֶׁהַתְּכַלִּית הוּא הַדְּבֹר. וּקְבִלוּ עֲלֵיהֶם דְּבָרָן בְּעַל לְשׁוֹן לְמַלְךְ. אַחֲרֵי־כֵן מִצְאוּ אִישׁ אֶחָד שְׁהִיָּה בְּעַל לְשׁוֹן וּמְלִיצָה וְדַבָּרן מִפְּלֵג מֵאֵד מֵאֵד, וּקְבִלוּ אוֹתוֹ לְמַלְךְ. כִּי הַמְּלִיךְ מַחֵל לוֹ הַמְּלוּכָה, מֵאֲחֵר שְׁהוּא בְּעַל לְשׁוֹן כֹּזֵה. וְהִבִּינוּ אֵלֶּיךָ הַאֲרַבְעָה הַנִּיִּל שְׁבֻדָּאֵי זֶה הוּא הַמְּלִיץ שְׁלָנוּ (דְּהִינֵנו הַמְּלִיץ שֶׁל הַמְּלִיךְ הַנִּיִּל). וּבִקְשׁוּ גַם־כֵּן אִם אֶפְשָׁר לְהַתְּרָאוֹת עִם הַמְּלִיךְ הַזֶּה. וְאָמְרוּ שִׂידִיעוּ לוֹ וּקְבִלוּ רְשׁוּת. וְהִלְכוּ וְשָׂאֲלוּ וְנָתַן לָהֶם רְשׁוּת. וּנְכַסּוּ אֵלֶּיךָ הַאֲרַבְעָה אֲצֶל הַמְּלִיךְ שֶׁל מַדִּינָה זוֹ, וְהוּא הִיָּה הַמְּלִיץ שֶׁל הַמְּלִיךְ כְּנִיִּל. וְהִפִּירוּ זֶה אֶת זֶה. וְהִיָּה בֵּינֵיהֶם גַּם־כֵּן שְׁמִיחָה גְדוֹלָה וּבִכּוּת כְּנִיִּל. וְהִלְךְ הַמְּלִיץ עִמָּהֶם גַּם־כֵּן, וְהִלְכוּ יוֹתֵר לְבִקֵּשׁ אוֹלֵי יִמְצְאוּ הַנְּשָׂאָרִים דְּהִינֵנו הַמְּלִיךְ וְכוּ'. כִּי רָאוּ שֶׁהִי מִצְלִיחַ דְּרַכָּם שֶׁהֵם מוֹצְאִים בְּכָל פַּעַם אֶת חֲבָרֵיהֶם, וְתִלּוּ כֹל זֶה בְּזִכּוֹת הַבְּעַל־תְּפִלָּה הַכָּשֵׁר שְׁלָהֶם, שְׁהוּא עוֹסֵק תָּמִיד לְהַתְּפַלֵּל עַל זֶה, וְעַל־יְדֵי תְּפִלוֹתָיו זָכוּ לְמִצָּא אֶת חֲבָרֵיהֶם הַנִּיִּל. וְהִלְכוּ יוֹתֵר, אוֹלֵי יִזְכוּ לְמִצָּא גַם הַשָּׂאָר. וְהִלְכוּ וּבָאוּ לְמַדִּינָה אַחַת. וְשָׂאֲלוּ גַם כֵּן עַל עֵינֵי הַמַּדִּינָה וּמִי הַמְּלִיךְ שְׁלָהֶם. הַשִּׁיבוּ לָהֶם, שְׁהֵם מִן הַפֶּת שְׁבָחְרוּ לָהֶם אֶת הַשְּׂמִיחָה וּמִשְׁתַּח וּלְתַכְלִית, וּקְבִלוּ עֲלֵיהֶם אִיזָה שְׁפוֹר אֶחָד שְׁהוּא בְּשְׂמִיחָה תָּמִיד לְהִיּוֹת מְלִיךְ עֲלֵיהֶם. וְאַחֲרֵי־כֵן מִצְאוּ אִישׁ אֶחָד שְׁהִיָּה יוֹשֵׁב בְּתוֹךְ יָם שֶׁל יֵין, וְהוּטֵב בְּעֵינֵיהֶם בְּיוֹתֵר, כִּי זֶה הוּא בּוֹדָאֵי שְׁפוֹר מִפְּלֵג מֵאֵד מֵאֵד, וּקְבִלוּ אוֹתוֹ לְמַלְךְ. וּבִקְשׁוּ גַם־כֵּן לְהַתְּרָאוֹת פְּנִים עִמוֹ, וְהִלְכוּ וּקְבִלוּ רְשׁוּת, וּנְכַסּוּ (אֵלֶּיךָ הַחֲמִשָּׁה חֲבָרִים הַנִּיִּל) אֲצֶל זֶה הַמְּלִיךְ. וְהוּא הִיָּה הָאוֹהֵב נֶאֱמַן שֶׁל הַמְּלִיךְ שְׁהִיָּה יוֹשֵׁב בְּתוֹךְ הַיָּם שֶׁל יֵין, שְׁנַעֲשֶׂה מַדְבְּרֵי הַתְּנַחֲמוֹת שֶׁל הַמְּלִיץ כְּנִיִּל (וּבְנֵי הַמַּדִּינָה זוֹ סָבְרוּ שְׁהוּא אִישׁ שְׁפוֹר גְּדוֹל מֵאֲחֵר שִׂישׁ בְּיָם שֶׁל יֵין). וּקְבִלוּ אוֹתוֹ לְמַלְךְ). וְהִפִּירוּ זֶה אֶת זֶה. וְהִיָּה בֵּינֵיהֶם גַּם־כֵּן שְׂמִיחָה גְדוֹלָה וּבִכּוּת כְּנִיִּל. וְהִלְךְ הָאוֹהֵב נֶאֱמַן עִמָּהֶם גַּם־כֵּן. וְהִלְכוּ יוֹתֵר וּבָאוּ לְמַדִּינָה אַחַת, וְשָׂאֲלוּ אֶת הַשּׁוֹמְרִים מִי הַמְּלִיךְ שְׁלָכֶם? הַשִּׁיבוּ, שְׁמִלְךְ שְׁלָהֶם הוּא יְפִת־תָּאֵר, מִחֲמַת שְׁהִיא מְבִיאָה אֶל הַתְּכַלִּית, כִּי הַתְּכַלִּית הוּא יוֹשֵׁב הָעוֹלָם כְּמִבְּאֵר לְעִיל. וּבִתְחִלָּה הִיָּתָה אֲצֶלֶם אִיזָה יְפִת־תָּאֵר לְמַלְכָּה, אַחֲרֵי־כֵן מִצְאוּ יְפִת־תָּאֵר מְפִלְגַת בִּינְיָה מֵאֵד מֵאֵד, וּקְבִלוּ אוֹתָהּ לְמַלְךְ. וְהִבִּינוּ (הִינֵנו אֵלֶּיךָ הַחֲבָרִים הַנִּיִּל הַבִּינוּ) שְׁהִיא בּוֹדָאֵי הַבִּתְּמִלְכָּה הַנִּיִּל, וּבִקְשׁוּ גַם־כֵּן לְהַתְּרָאוֹת עִמָּהּ. וְהִלְכוּ וּקְבִלוּ רְשׁוּת, וּנְכַסּוּ אֶל הַמְּלִיכָה, וְהִפִּירוּ כִּי הִיא הַבִּתְּמִלְכָּה. וְגִדֵּל הַשְּׂמִיחָה שְׁהִיָּה שֵׁם בּוֹדָאֵי אֵין לְשַׁעֵר. וְשָׂאֲלוּ אוֹתָהּ אֵיךְ בָּאתָ לְכָאן, וְסִפְרָה לָהֶם שְׁמַעַת שְׁבָא הַרוּחַ סַעְרָה וְחִטָּף אֶת הַתִּינוּק הַיָּקָר (מִן הָעָרִיסָה) כְּנִיִּל, אִזְּ נִצְאָה בְּשַׁעַת הַבְּהִלָּה אַחֵר הַתִּינוּק וְלֹא מִצְאָה אוֹתוֹ. וְדָחַק אוֹתָהּ הַחֶלֶב, וּמִזָּה נַעֲשֶׂה יָם שֶׁל חֶלֶב. וְאַחֲרֵי־כֵן מִצְאוּ אוֹתָהּ בְּנֵי מַדִּינָה זוֹ וּקְבִלוּ אוֹתָהּ לְמַלְךְ עֲלֵיהֶם. וְהִיָּה שֵׁם שְׂמִיחָה גְדוֹלָה. גַּם בְּכֹן מֵאֵד עַל הַתִּינוּק הַיָּקָר הַנִּיִּל שְׁנֶאֱבָד מֵהֶם, וְעַל אֲבִיָּה וְאִמָּה שְׁאִינָה יוֹדַעַת מֵהֶם. וְהִנֵּה נִמְצָא שְׁבָא בְּעֵלָה שֶׁל הַמְּלִיכָה הַזֹּאת (הִינֵנו הַבִּתְּמִלְכָּה שְׁנַעֲשִׂית כָּאן מְלִכָּה), כִּי הַגְּבוּר הוּא בְּעֵלָה כְּנִיִּל, וְעַתָּה יֵשׁ לְהַמַּדִּינָה מְלִיךְ. וּבִקְשׁוּ הַבִּתְּמִלְכָּה (שְׁהִיא מְלִכָּה בְּמַדִּינָה זוֹ) אֶת הַבְּעַל־תְּפִלָּה שְׁיִלְךְ בְּמַדִּינָתָה וְיִטְהַר אוֹתָהּ מִהַזְּהֻמָּה הַגְּדוֹלָה שְׁלָהּ. כִּי מֵאֲחֵר שְׁאֲצֶלֶם הִיָּה עֶקֶר הַתְּכַלִּית עֵינֵינוּ הַפֶּת־תָּאֵר כְּנִיִּל, בּוֹדָאֵי הִיוּ מִזְּהֻמִים מֵאֵד מֵאֵד בְּתַאֲוָה זוֹ, עַל כֵּן בִּקְשׁוּ מִהַבְּעַל־תְּפִלָּה שְׁיִלְךְ וְיִטְהַר אֲצֶלֶם קִצַּת לְעַתְּעַתָּה, שְׁלֹא יִתְגַּשְׁמוּ לְעַתְּעַתָּה בְּזֻהֻמָּה הַזֹּאת כְּלַכֵּךְ. כִּי מִלְּבַד הַתְּגַבְּרוֹת הַתְּאֲוָה, הִיָּה אֲצֶלֶם כְּמוֹ אֲמוּנָה שְׁהִיָּה הַתְּכַלִּית (כִּי כֹל הַכֶּתוּת הַנִּיִּל שְׁבָחְרוּ לָהֶם כֹּל אַחַת וְאַחַת אִיזָה מְדָה רַעַה לְתַכְלִית כְּנִיִּל, הִיָּה אֲצֶל כֹּל אַחַת וְאַחַת כְּמוֹ אֲמוּנָה גְמוּרָה אוֹתָהּ הַמְּדָה רַעַה), וְעַל כֵּן בּוֹדָאֵי הִיוּ מְשַׁקְעִים מֵאֵד בְּזָה, עַל כֵּן בִּקְשׁוּ מִמֶּנּוּ שְׁיִלְךְ וְיִטְהַר אוֹתָם קִצַּת לְעַתְּ עַתָּה. אַחֲרֵי־כֵן הִלְכוּ כָּלֶם לְבִקֵּשׁ הַשָּׂאָר, דְּהִינֵנו הַמְּלִיךְ וְכוּ'. וְהִלְכוּ וּבָאוּ לְמַדִּינָה אַחַת. וְשָׂאֲלוּ גַם־כֵּן: מִי הַמְּלִיךְ שְׁלָכֶם? הַשִּׁיבוּ שְׁהַמְּלִיךְ שְׁלָהֶם הוּא בֵן שְׁנָה, כִּי הֵם מִן הַפֶּת שְׁבָחְרוּ לָהֶם, שְׁמִי שִׁישׁ לוֹ שְׁפַע מְזוֹנוֹת וְאִינוּ נִזְוִן מִמֶּזוֹן שֶׁל שָׂאָר בְּנֵי־אָדָם הוּא רָאוּי לְהִיּוֹת מְלִיךְ. וּקְבִלוּ לְפִי שְׁעָה עֲשִׂיר אֶחָד לְמַלְךְ. אַחֲרֵי־כֵן מִצְאוּ אָדָם שְׁהִיָּה יוֹשֵׁב בְּיָם שֶׁל חֶלֶב וְהוּטֵב בְּעֵינֵיהֶם מֵאֵד, כִּי זֶה הָאָדָם הוּא נִזְוִן כֹּל יָמָיו מִחֶלֶב וְאִינוּ נִזְוִן מִמִּזוֹנוֹת שֶׁל שָׂאָר הָעוֹלָם, עַל כֵּן קְבִלוּ אוֹתוֹ לְמַלְךְ. וְעַל כֵּן נִקְרָא בֵן שְׁנָה מִחֲמַת שְׁנִזְוִן מִחֶלֶב כְּמוֹ בֵן שְׁנָה. וְהִבִּינוּ, שְׁזָה הוּא הַתִּינוּק הַנִּיִּל, וּבִקְשׁוּ לְהַתְּרָאוֹת פְּנִים עִמוֹ. וְהִלְכוּ וְשָׂאֲלוּ וּקְבִלוּ רְשׁוּת. וּנְכַסּוּ אֲצֶלֶו וְהִפִּירוּ זֶה אֶת זֶה, כִּי גַם הוּא (הִינֵנו הַתִּינוּק שְׁנַעֲשֶׂה מְלִיךְ) הִפִּיר אוֹתָם, אֶף־עַל־פִּי שְׁהִיָּה תִינוּק קָטָן כְּשֶׁנַּעֲשֶׂלֶם מֵאֲתָם, אֶף־עַל־פִּיכֵן מֵאֲחֵר שְׁהִיָּה חֶכֶם גְּמוּר מַעַת הַנְּלָדוּ, כִּי נוֹלַד עִם חֶכְמָה גְמוּרָה כְּנִיִּל, עַל כֵּן הִפִּיר אוֹתָם, וְהֵם הִפִּירוּ אוֹתוֹ בּוֹדָאֵי. וּבּוֹדָאֵי הִיָּה שֵׁם שְׂמִיחָה נוֹרָאָה מֵאֵד, וְגַם בְּכֹן עֲדִין עַל שְׂאִינִים יוֹדַעִים מִהַמְּלִיךְ וְהַמְּלִיכָה. וְשָׂאֲלוּ אוֹתוֹ: אֵיךְ בָּאתָ לְכָאן? וְסִפְרָ לָהֶם, שְׁבַעַת שְׁחִטָּף אוֹתוֹ הַרוּחַ סַעְרָה נִשְׂאָו לְמָקוֹם שְׁנִשְׂאָו, וְהִיָּה שֵׁם בָּאוֹתוֹ הַמָּקוֹם, וְהִיָּה מִחִיָּה עֲצָמוּ בְּפִיָּה שְׁאֶפְשָׁר בְּמָה שְׂמִצָּא שֵׁם. עַד שְׁבָא אֶל יָם שֶׁל חֶלֶב, וְהִבִּינוּ שְׁזָה הִיָּה נַעֲשֶׂה בּוֹדָאֵי מִחֶלֶב שֶׁל אֲמוֹ, כִּי בּוֹדָאֵי דָחַק אוֹתָהּ הַחֶלֶב, וּמִזָּה נַעֲשֶׂה זֶה הִיָּם. וְיִשֵּׁב שֵׁם בָּאוֹתוֹ הִיָּם שֶׁל חֶלֶב, וְהִיָּה נִזְוִן מִן הַחֶלֶב עַד שְׁבָאוּ בְּנֵי הַמַּדִּינָה זוֹ, וּקְבִלוּ אוֹתוֹ לְמַלְךְ. אַחֲרֵי־כֵן הִלְכוּ יוֹתֵר, וּבָאוּ לְמַדִּינָה אַחַת, וְשָׂאֲלוּ: מִי הַמְּלִיךְ שְׁלָכֶם? הַשִּׁיבוּ שְׁהֵם בְּחָרוּ לָהֶם שְׂרָצִיחָה הוּא הַתְּכַלִּית, וּקְבִלוּ עֲלֵיהֶם לְמַלְךְ רוֹצֵחַ אֶחָד. אַחֲרֵי־כֵן מִצְאוּ אִשָּׁה אַחַת שְׁהִיָּה יוֹשֵׁבַת בְּתוֹךְ יָם שֶׁל דָּם, וּקְבִלוּ אוֹתָהּ לְמַלְךְ מִחֲמַת שְׁרָאוּ שְׁהִיא בּוֹדָאֵי רוֹצֵחַ גְּדוֹל מֵאֵד מֵאֵד, מֵאֲחֵר שִׂישׁוּבַת בְּתוֹךְ יָם שֶׁל דָּם. וּבִקְשׁוּ גַם־כֵּן לְהַתְּרָאוֹת פְּנִים עִמָּהּ, וְהִלְכוּ וּקְבִלוּ רְשׁוּת. וּנְכַסּוּ אֵלֶּיָּהּ, וְהִיא הִיָּתָה הַמְּלִיכָה הַנִּיִּל שְׁהִיָּה בּוֹכָה תָּמִיד, וּמִהַדְּמָעוֹת שְׁלָהּ נַעֲשֶׂה הִיָּם שֶׁל דָּם כְּנִיִּל. וְהִפִּירוּ זֶה אֶת זֶה, וְהִיָּה שְׂמִיחָה גְדוֹלָה מֵאֵד בּוֹדָאֵי. וְעֲדִין הִיוּ בּוֹכִים, עַל שְׂאִינִים יוֹדַעִים מִן הַמְּלִיךְ עֲדִין. וְהִלְכוּ יוֹתֵר, וּבָאוּ לְמַדִּינָה אַחַת. וְשָׂאֲלוּ: מִי הַמְּלִיךְ שְׁלָכֶם? הַשִּׁיבוּ, שְׁהֵם בְּחָרוּ לָהֶם לְמַלְךְ אִישׁ מְכַבֵּד אֶחָד, כִּי אֲצֶלֶם, עֶקֶר הַתְּכַלִּית הוּא כְּבוֹד. אַחֲרֵי־כֵן מִצְאוּ, שְׁהִיָּה יוֹשֵׁב בְּשִׂדָּה זָקָן אֶחָד וְכֹתֵר עַל רֹאשׁוֹ.

והוטב בעיניהם, כי הוא מכבד גדול, מאחר שהוא יושב בשדה מכתר בכתר, וקבלו אותו למלך. והבינו, כי בודאי זה הוא המלך (הינו המלך שלהם הנ"ל). ובקשו גם כן אם אפשר להתראות עמו, והלכו וקבלו רשות (קבלת רשות הוא מה שקורין מעלדין). ונכנסו אצלו, והכירו כי הוא המלך בעצמו. וגדל השמחה שהיה שם בודאי אי אפשר לשער במח. ואלו האלקות השוטים הנ"ל (הינו העשירים גדולי המדינה של עשירות שהיו במדינתם אלקות) הלכו עמם, ולא ידעו כלל מחיותם מהו השמחות

והנה עתה חזרו ונתקבצו כל הקבוץ הקדוש יחד, ושלחו את הבעלתפלה אל המדינות הנ"ל (הינו המדינות של הכתות הנ"ל, שבחרו להם מדות רעות הנ"ל לתכלית) לתקן אותם, ולטהר אותם להשיבם משטותם, כל מדינה ומדינה משטות וטעות שלה, כי כלם תעו ונבוכו פנ"ל. ועתה היה בודאי כח ביד הבעלתפלה לילך אליהם ולהשיבם, כי קבל כח ורשות מן המלכים של כל המדינות הנ"ל, כי כן היו כל המלכים שלהם פנ"ל (כי הקבוץ הקדוש הזה של המלך שחזרו עתה ונתקבצו כלם היו מלכים על כל המדינות של הכתות הנ"ל, פנ"ל). והלך הבעלתפלה בכתם לטהרם ולהחזירם בתשובה.

ודבר הגבור עם המלך אודות בני המדינה שנפלו אל העבודה זרה של ממון פנ"ל. ואמר הגבור להמלך: איך ששמעתי מפיכם, שעלידי הדרך שיש לי אל החרב הנ"ל, עלידי זה יכולים להוציא את מי שנשקע בעבודה זרה של תאנות ממון. השיב לו המלך: כן הדבר. והודיע המלך להגבור, היות שבדרך שהוא עולה אל החרב הנ"ל, יש דרך מן הצד, ובאים באותו הדרך אל הר של אש, ועל ההר רבוץ אריה. והאריה כשהוא צריך לאכל, הוא הולך ונופל על העדרים ולוקח לו צאן ובהמות ואוכלם. והרועים יודעים מזה ושומרים מאד את הצאן מפניו, אבל האריה אינו משגיח כלל על זה, רק כשהוא רוצה לאכל הוא נופל על העדרים. והרועים הם מפים ומרעשים עליו, אבל האריה אינו שומע זאת כלל, רק הוא לוקח לעצמו צאן ובהמות, והומה ואוכלם. ואותו הקר של אש הנ"ל אינו נראה כלל. ועוד מן הצד יש עוד דרך אחר, ובאים באותו הדרך אל מקום, הנקרא קעף (הינו בית הבשיל). ושם באותו הקעף יש כל מיני מאכלים. ובאותו הקעף אין שום אש כלל, רק המאכלים מתבשלים עלידי ההר של אש הנ"ל. וההר של אש הוא רחוק משם הרבה, רק שהולכים שבילים וצנורות מן ההר של אש אל הקעף הנ"ל, ועלידי זה מתבשלים שם כל המאכלים הנ"ל. וגם הקעף הזאת אינה נראה כלל, רק שיש סימן, שעומדים שם צפרים על אותה הקעף, ועלידי זה יודעים, ששם הוא הקעף. ואלו הצפרים הם מרחפים בכנפיהם, ועלידי זה הם מבעירים האש ומכבים האש. הינו, עלידי הרחיפה של הצפרים, הם מבעירים ומלהיבים האש, וגם עלידי זה בעצמו הם מכבים האש שלא יתלהב יותר מדאי. והם מלהיבים האש כפי המאכלים, שלצד מאכל פלוגי, צריכים להלהיב האש קצת, ולצד מאכל אחר צריכים להלהיב האש קצת, הכל כפי המאכל כן הם מלהיבים את האש (כל זה הוא דברי המלך אל הגבור). בכך, תוליד אותם (הינו את אלו האנשים הנ"ל שנפלו בעבודה זרה של ממון, שהם האלקות של המדינה של עשירות הנ"ל שהלכו עמם פנ"ל) תחלה נגד הרוח, כדי שיעזו אליהם רוח המאכלים הנ"ל, אחר כך פשתו להם מן המאכלים הנ"ל בודאי ישליכו תאנה זו של ממון. וכן עשה הגבור. ולקח את האנשים הנ"ל, דהינו גדולי המדינה של עשירות שהם אלקות במדינתם פנ"ל, כי אלו האלקות היו בכאן, כי באו עם הממנה על האוצרות לכאן ככל המבאר למעלה. וכשפצאו ממדינתם עם הממנה פנ"ל, נתנו להם בני המדינה כח והרשאה, שכל מה שיעשו אלו השלוחים יהיה עשוי. וכל בני המדינה מכרחים להתרצות לכל מה שיעשו אלו השלוחים (שהם גדולי המדינה אלקות שלהם) ולא יוכלו לשנות. ולקח הגבור את אלו האנשים שהם נקראים אלקות במדינתם מחמת עשרם פנ"ל, והוליד אותם בדרך הנ"ל, והביא אותם עד הקעף של המאכלים הנ"ל. ובתחלה הוליד אותם כנגד הרוח, והגיע להם הריח של המאכלים, והתחילו לבקשו מאד שיתן להם מהמאכלים הטובים הללו. אחר כך הוליד אותם מכנגד הרוח, והתחילו לצעק שיש סרחה גדולה. חזר והביא אותם כנגד הרוח, ושוב הגיע להם הריח הטוב של המאכלים, וחזרו ובקשו אותו שיתן להם מן המאכלים. חזר והוליד אותם מכנגד הרוח, וחזרו וצעקו שיש סרחה גדולה מאד. ענה ואמר להם הגבור להאנשים הנ"ל: הלא אתם רואים שאין כאן שום דבר שישסר, בהכרח צריכים לומר בודאי, שאתם בעצמכם מסריחים, כי בכאן אין שום דבר שישסר. אחר כך נתן להם מן המאכלים הנ"ל. ותכף פשאו מאלו המאכלים, התחילו תכף להשליך ולזרק מהם את פסם וזהבם, וכל אחד חפר לעצמו חפירה וקבר, וקבר את עצמו בתוך החפירה מחמת גדל הבושה שנתבשו עלידי שהרגישו גדל הסרחון של הממון (שהוא מסריח כמו צואה ממש) מחמת שטעמו מן המאכלים הנ"ל. וקרעו את פניהם וקברו את עצמן, ולא היו יכולים להרים פניהם כלל, ונתבשו אחד מחברו. כי שם באותו המקום, הממון הוא הבושה הגדולה מכל הבושות. ומי שרוצה לדבר דברי בויה לחברו הוא אומר לו, שיש לו ממון. כי ממון הוא בושה גדולה מאד שם, וכל מי שיש לו יותר ממון מתבשו יותר. על כן קברו את עצמן מגדל הבושה. וכל אחד לא היה יכול להרים פניו אפלו בפני חברו, מפלשכו בפני הגבור הנ"ל. וכל מי שהיה מוצא אצלו עוד איזה דינר או גדול, היה מבער אותו מידי ומשליכו ממנו למרחוק

בחפזון

אחר כך בא אליהם הגבור, והוציא אותם (מן החפירות והקברים הנ"ל) ואמר להם: בואו עמי, כי עתה אינכם צריכים להתירא עוד מן הגבור (שהיו כל בני המדינה של עשירות מתיראים ממנו פנ"ל), כי אני אני הוא הגבור (פנ"ל). ובקשו מן הגבור, שיתן להם מן המאכלים הללו, כדי להוליד למדינתם. כי הם בודאי יהיו ממאסים מאד בממון, אך רצו שגם כל בני המדינה יצאו מתאנה זו של ממון. ונתן להם מאלו המאכלים, והולכו אל המדינה שלהם. ותכף פשתו להם מאלו המאכלים, התחילו תכף

להשליך את כספם וזהבם כנ"ל, וטמנו עצמן במחלות עפר מגדל הבושה. והעשירים הגדולים והאלקות הנ"ל נתבישו ביותר. וגם הקטנים שהיו נקראים אצלם חיות רעות כנ"ל, נתבישו בעצמן גם כן, על שהיו עד הנה קטנים בעיני עצמן מחמת שאין להם ממון. כי עתה נתגלה שאדברא, הממון הוא עקר הבושה. כי אלו המאכלים הנ"ל יש להם סגלה זו, שמי שאוכל מהם ממאס בממון מאד. כי מרגיש סרחון הממון כמו צואה וטנוף ממש. ואזי השליכו אלילי כספם ואלילי זהבם. ואחר כך שלחו לשם את הבעל תפלה הנ"ל, ונתן להם תשובות ותקונים וטהר אותם. והמלך הנ"ל מלך בכפה וכל העולם שבו אל השם ותברך, ועסקו רק בתורה ותפלה ותשובה ומעשים טובים. אמן כן יהי רצון. ברוך ה' לעולם אמן אמן

מבאר בפסוק, שיש להקדוש ברוך הוא תנור במקום זה. והאש הוא שם, במקום אחר, רחוק מן התנור: כמו שכתוב (ישעיה ל"א): "נאם ה' אשר אור לו בציון, ותנור לו בירושלים": ועין שם כל הקפיטל הנ"ל שמדבר מענין כל המעשה הנ"ל. "הוי הירדים מצרים לעזרה ועל סוסים ישענו. ומצרים אדם ולא אל וסוסייהם בשר ולא רוח": הינו בחינת המדינה ששמכו עליה המדינה של עשירות שהם יושעו אותם. כי לפי טעותם סברו שהם כלם אלקות. וסוסייהם הם מלאכים כמבאר לעיל בתוך המעשה עין שם. וזה שסיים הפסוק "ומצרים אדם ולא אל וסוסייהם בשר" וכו': והבו:

"וה' יטה ידו וכשל עוזר ונפל עזר ויחדו כלם יכליון". הינו בחינת היד הנ"ל: כי על היד ראו ששניהם יהיו נכלין העוזר והעזור, כנ"ל: "באשר יקרה הארצה והכפיר על טרפו אשר יקרא עליו מלא רעים" וכו': "כצפריים עפות" וכו': (הינו בחינת הארצה הנ"ל: והצפריים הנ"ל) עין היטב לעיל בתוך המעשה: והבו: "כי ביום ההוא ימאסון איש אלילי כספו ואלילי זהבו" וכו'. "ונפל אשור בחרב לא איש וכו' ונס לו מפני חרב וכו' וסלעו ממגור יעבור": זה בחינת הג' פתות של החרב הנ"ל (ונפל ונס זה בחינת ב' הכחות הנ"ל. "וסלעו ממגור יעבר"). זה בחינת חלי הדאר הנ"ל שחולף ועובר חזקו וכחו ממנו. כי סלעו פרושו חזקו. וזה בחינת כח השלישי של החרב הנ"ל). עין היטב, והבו: אחר כל זה סים הפסוק: "נאם ה' אשר אור לו בציון ותנור לו בירושלים". הינו התנור והאש הנ"ל, ראה והבט והבו כי בהקפיטל הזה מבאר כל המעשה הנ"ל (כל זה דברי רבנו ז"ל): וכך אמר רבנו ז"ל בפרוש: שכל המעשה כלה מראש ועד סוף היא רמוזה כלה בתוך הקפיטל הנ"ל (הינו ישעיה ל"א) ואמר שכל הדברים של המעשה הנ"ל, כלם יכולים למצא במקראות וכיוצא בזה. אבל עקר המעשה כלה נאמרה על קפיטל הנ"ל כי שם היא מבארת ומרמזת כלה. אבל אין איתנו יודע עד מה, כי אם מה שגלה לנו בפרוש (הינו כל המבאר לעיל). אבל שאר עניני המעשה, לא זכינו להשיג אידך היא מרמזת בקפיטל הנ"ל, אבל אמר בפרוש שכל המעשה כלה מרמזת שם: סוף המלך עם אנשיו הנ"ל הוא כך: הבעל תפלה עם הגבור, הממנה על האוצרות והחכם: המליץ והאוהב נאמן: הבת מלכה עם בנה: המלך והמלכה: כך הוא הסוד של השם: והם בחינת עולם התקון: והם עשרה דברים: ולא נחשבו כסדר: הינו שלא נחשבו (אלו העשרה הנ"ל) כפי הסדר המבאר בספרי קבלה: אבל יש דברים בגו: גם מבאר בספרים שפשהשפעת מדה אחת עוברת דרך מדה אחרת, שפשהשפעת שם זאת ההשפעה, אזי נקראת על שם אותה המדה. הינו שהמדה ששם מתעבבת ההשפעה של מדה אחרת שעוברת דרך שם, היא נקראת על שם אותה המדה שפא ממנה ההשפעה. ובשביל זה נשתנה פאן הסדר. וגם יש עוד כמה ענינים בזה המבאר להבקיאים היטב בספרים. כל זה אמר רבנו ז"ל בפרוש: גם הבנתי מדבריו שמרמזו בזאת המעשה מיתת המלכים ותקונם. ויבין בבחינת החרב ויבין בבחינת התקון לא נאמרו כסדר העשר בחינות הנ"ל, מחמת הטעמים וענינים

ועדין הדברים סתומים וחתומים. כי סוד המעשה לא גלה כלל. רק האיר עיינו בפסוקים וענינים הנ"ל כדי שנדע שיש בהמעשה סודות נסתרים גדולים ונוראים מאד: ואין איתנו יודע עד מה אשרי מי שיזכה להבין קצת סודות המעשיות הללו המבארים בזה הספר. כי כלם הם חדושים נפלאים ונוראים מאד מאד. עמק עמק מי ומצאנו: מה נאמר מה נדבר. מי שמע פזאת מי ראה פאלה:

מעשה יג' - מהשבעה בעטלירס

אספר לכם איך היו שמחים: מעשה פעם אחד היה מלך, והיה לו בן יחיד. ורצה המלך למסור המלוכה לבנו בחייו. ועשה משתה גדול שקורין (באיל). ובנדאי בכל פעם שהמלך עושה באל הוא שמחה גדולה מאד, בפרט עתה שמסר המלוכה לבנו בחייו, ובנדאי היה שמחה גדולה וכל הדכסים והשרים,

והיו שמחים מאד על המשטה. וגם המדינה היו נהנים מזה שמוסר המלוכה לבנו בחייו, כי הוא כבוד גדול למלך. והיה שם שמחה גדולה מאד. והיה שם כל מיני שמחה: קאפעלייש וקאמעדייש וכיוצא מזה, וכל מיני שמחה, הכל היה שם על המשטה. וכשנעשו שמחים מאד, עמד המלך ואמר לבנו: היות שאני חוזה בפוכבים, ואני רואה שאתה עתיד לירד מן המלוכה, בכך תראה שלא יהיה לך עצבות כשתירד מן המלוכה, רק תהיה בשמחה. וכשתהיה בשמחה גם אני אהיה בשמחה. גם כשתהיה לך עצבות, אף על פי כן אני אהיה בשמחה, על שאין אתה מלך. כי אינך ראוי למלוכה, מאחר שאינך יכול להחזיק עצמך בשמחה כשאתה יורד מן המלוכה. אבל כשתהיה בשמחה, אזי אהיה בשמחה יתרה מאד. וקבל הבן מלך את המלוכה ביד רמה. ועשה לו שרי מלוכה ודפסים ושרים וחיל. וזה הבן מלך היה חכם, והיה אוהב חכמה מאד, והיו אצלו חכמים גדולים. וכל מי שהיה בא אצלו עם איזה דבר חכמה, היה אצלו בחשיבות גדול מאד. והיה נותן להם כבוד ועשירות בשביל החכמה, לכל אחד כפי רצונו. מי שהיה רוצה ממון היה נותן לו ממון, ומי שהיה רוצה כבוד היה נותן לו כבוד, הכל בשביל החכמה. ומחמת שהיה חשוב אצלו החכמה כליב, היו כלם לוקחין עצמן אל החכמה, ועסקו כל המדינה בחכמות. כי זה היה רוצה ממון, כדי שיקבל ממון על ידי זה. וזה היה רוצה חשיבות וכבוד. ומחמת שכלם עסקו רק בחכמות, על כן שכחו שם באותה המדינה טכסיסי מלחמה, כי היו כלם עוסקין בחכמות. עד שהיו כל בני המדינה חכמים גדולים. עד שהקטן שבאותה המדינה, היה במדינה אחרת חכם גדול מכלם. והחכמים שבאותה המדינה היו חכמים מפלגים גדולים מאד. ומחמת החכמות נתפקרו החכמים של אותה המדינה. ומשכו גם את הבן מלך הנ"ל לדעתם ונתפקרו גם כן. וישאר בני המדינה לא נתפקרו. מחמת שהיה עמקות ודקות גדול באותה החכמה של החכמים הנ"ל, על כן לא יכלו שאר בני המדינה לכנס באותה החכמה ולא הזיק להם. אבל החכמים והבן מלך נתפקרו פני"ל. והבן מלך, מחמת שהיה בו טוב כי נולד עם טוב, והיו לו מדות טובות וישרות, היה נזכר לפעמים היכן הוא בעולם, ומה הוא עושה וכו'. והיה גונם ומתאנח על זה, על שגפול למבוכות כאלו, ונתעה כל כך. והיה מתאנח מאד. אבל תכף כשהיה מתחיל להשתמש עם השכל, חזר ונתחזק אצלו החכמות של אפיקורסית הנ"ל. וכן היה כמה פעמים שהיה נזכר פני"ל והיה גונם ומתאנח, ותכף כשהתחיל להשתמש עם השכל חזר ונתחזק אצלו האפיקורסיות פני"ל. והיה היום, והיה בריחה באיזה מדינה, וברחו כלם. ובדרך בריחתם עברו דרך איזה יער. ואבדו שם זכר ונקבה. אחד אבד זכר ואחד אבד נקבה. ועדן היו בנים קטנים, בני ד' וה' שנים. ולא היה להם מה לאכל. וצעקו ויבכו כי לא היה להם מה לאכל. בתוך כך בא אצלם בעטליר אחד עם השקים שלו שקורין (טארביס), שנושא בהם לחם. והתחילו אלו הבנים להתקרב אליו ולהיות כרוכים אחריו. ונתן להם לחם לאכל, ואכלו. ושאל אותם: מהיכן באתם לכאן? השיבו לו: אין אנו יודעים, כי היו בנים קטנים פני"ל. והתחיל לילך מהם, ובקשו ממנו שיקח אותם עמו. ואמר להם: את זה אני רוצה שתלכו עמי. בתוך כך הסתכלו והנה הוא עור. והיה אצלם פלא: מאחר שהוא עור איך יודע לילך? (ובאמת הוא אדוש מה שהיה קשה להם זאת. כי עדן היו בנים קטנים, רק שהיו בנים חכמים, והיה פלא אצלם פני"ל). וברכס (זה הבעטליר העור) שיהיו כמותו, שיהיו זקנים כמותו. והשאיר להם עוד לחם לאכל והלך לו. והבינו אלו הבנים, כי השם יתברך השגיח עליהם והזמין להם בעטליר עור ככאן לתן להם אכיל.

אחר כך פלה אצלם הלחם, ושוב התחילו לצעק עבור אכיל. אחר כך נעשה לילה ולנו שם. בפקר גם כן לא היה להם לאכל והיו צועקים ובוכים. וחזר ובא בעטליר שהיה חרש. והתחילו לדבר אליו, והראה להם בנדין ואמר להם שאינו שומע. ונתן להם גם כן לחם לאכל והלך מהם. ורצו גם כן שיקחם עמו ולא רצה. וברכס גם כן שיהיו כמותו, והשאיר גם כן להם לחם והלך לו. וחזר וכלה הלחם אצלם, וחזרו וצעקו פני"ל. וחזר ובא אצלם בעטליר שהיה כבד פה. והתחילו לדבר עמו. והיה מגמגם בלשונו, ולא ידעו מה הוא אומר. והוא היה יודע מה הם מדברים, אך הם לא ידעו מה הוא אומר, כי היה מגמגם בלשונו פני"ל. ונתן להם גם כן לחם לאכל, והלך לו גם כן פני"ל. וברכס גם כן שיהיו כמותו, והלך לו. והכל פני"ל.

וחזר ובא בעטליר שהיה צנארו עקם והיה גם כן פני"ל. וחזר ובא בעטליר בעל חטוטרת שקורין (הוקיר), וחזר ובא בעטליר בלא ידיים, וחזר ובא בעטליר בלא רגלים. וכך אחד נתן להם לחם וברכס שיהיו כמותו, והלך לו. והכל פני"ל.

אחר כך חזר וכלה הלחם אצלם. והתחילו לילך לישוב, עד שבאו לאיזה דרך. והלכו עם אותו הדרך עד שבאו לאיזה כפר. ונכנסו אלו הבנים באיזה בית, והיו מרחמים עליהם ונתנו להם לחם. וחזרו ונכנסו באיזה בית, ונתנו להם גם כן. והיו מחזירים על הפתחים וראו שזה טוב לפניהם. ועשו לפנייהם שיהיו תמיד בחד. ועשו להם שקים שקורין (טארביס) גדולות והיו מחזירים על הפתחים. והלכו על כל השמחות: על סעודת ברית מילה ועל חתנות, והלכו להם למקום אחר. והלכו לערות והיו מחזירים על הפתחים. והלכו על הירידים, וישבו בין הבעטלירש כדרך שישבים שם על (הפרזיביס) עם הטעליר. עד שהיו אלו הבנים מפרסמים אצל כל הבעטלירש. כי כלם הכירו אותם וידעו מהם שאלו הם הבנים שנאבדו ביער פני"ל.

פעם אחד היה ריד גדול באיזה עיר גדולה, והלכו לשם הבעטלירש ואלו הבנים הלכו גם כן לשם. ובא על דעת הבעטלירש שישדכו את אלו שני הבנים שישאו זה את זה. ותכף שדברו זאת קצת בעטלירש, הוטב הדבר מאד בעיני כלם, וגמרו השדוך. אבל איך עושין להם חתנה? ונתיעצו, באשר שביום פלוני יהיה סעודה של יום הולדת המלך שקורין (מיניניס), וילכו לשם כל הבעטלירש, וממה

שִׁבְקֵשׁוּ לְעֶצְמוֹן שֶׁם בֶּשֶׁר וְלַחֵם, מִזֶּה יַעֲשׂוּ חֲתָנָה. וְכֵן הָיָה. וְהִלְכוּ לָשֶׁם עַל הַמִּינִינִים כֹּל הַבְּעֻטְלֵי־רֶשׁ, וּבִקְשׁוּ לָהֶם לָחֵם וּבֶשֶׁר, וְגַם קִבְצוּ מֵהַשְּׂנֵשֶׁתֶיךָ מִן הַסְּעוּדָה בֶּשֶׁר וְלַחֵם שְׁקוֹרִין (קוֹלִיטָשׁ), וְהִלְכוּ וְחָפְרוּ בּוֹר גָּדוֹל שֶׁהָיָה מַחֲזִיק מֵאֵה אֲנָשִׁים, וְכִסּוּ אוֹתוֹ עִם קִנִּים וְעֶפֶר וְזָבֵל. וְנִכְסְוּ לָשֶׁם כָּלֵם, וַעֲשׂוּ שֶׁם חֲתָנָה לְאֵלוֹ הַבְּנִים הַנִּי"ל, וְהַכְּנִיסוּ אוֹתָם לַחֲפָה. וְהָיוּ שְׂמֵחִים שֶׁם מֵאֵד מֵאֵד. וְגַם הִחְתּוּ וְהַפְלָה הָיוּ שְׂמֵחִים מֵאֵד.

וְהִתְחִילוּ לְזַכֵּר הַחֲסָדִים שֶׁעָשָׂה עִמָּהֶם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּהִיוֹתָם בַּיַּעַר. וְהָיוּ בּוֹכִים וְהָיוּ מִתְגַּעְגְּעִים מֵאֵד: אֵיךְ לּוֹקְחִין לְכָאן אֶת הַבְּעֻטְלֵי־הָרֶשָׁה הָרֵאשׁוֹן הָעוֹר, שֶׁהֵבִיא לָנוּ לָחֵם בַּיַּעַר? וְתִכְףּוּ וּמִיָּד בְּתוֹךְ שֶׁהָיוּ מִתְגַּעְגְּעִים מֵאֵד אַחֲרֵי הַבְּעֻטְלֵי־הָעוֹר, עָנָה וְאָמַר הַנִּי"ל: הִנֵּה בָאתִי אֲצַלְכֶם עַל הַחֲתָנָה. וְאֵינִי נוֹתֵן לָכֶם מִתְּנָה לְדַרְשָׁה שְׁקוֹרִין (דַּרְשָׁה גִישָׁאֲנָק) שֶׁתְּהִי זְקִנִּים כְּמוֹנִי. כִּי בְתַחֲלָה בִּרְכַתִּי אֶתְכֶם בְּזֶה, וְעַכְשָׁיו אֵינִי נוֹתֵן לָכֶם זֹאת בְּמִתְנָה גְמוּרָה לְדַרְשָׁה: שֶׁתְּחִי חַיִּים אַרְכִּים כְּמוֹנִי. וְאַתֶּם סְבוּרִים שְׂאֵנִי עוֹר? אֵין אֵינִי עוֹר כָּלֵל. רַק שְׂכַל זְמַן הָעוֹלָם כְּלוּ אֵינוֹ עוֹלָה אֲצִלִּי כְּהָרֶף עֵינַי. (וְעַל כֵּן הוּא נִדְמָה כְּעוֹר, כִּי אֵין לוֹ שׁוֹם הַסְּתַפְלוּת כָּלֵל עַל הָעוֹלָם, מֵאַחַר שְׂכַל זְמַן הָעוֹלָם אֵינוֹ עוֹלָה אֲצִלִּי כְּהָרֶף עֵינַי. וְעַל כֵּן אֵין שְׂאֵד אֲצִלִּי הַסְּתַפְלוּת וִירְאִיהָ בְּזֶה הָעוֹלָם כָּלֵל) וְאֵינִי זָקֵן מֵאֵד, וְעַדִּין אֵינִי נִיֵּיק לְגַמְרִי (הֵינִי יוֹנֵג) וְלֹא הִתְחַלְתִּי עַדִּין לַחֲיוֹת כָּלֵל. וְאֵף עַל פִּי כֵן אֵינִי זָקֵן מֵאֵד. וְלֹא אֵינִי בַעֲצָמִי אוֹמֵר זֹאת, רַק שֵׁשׁ לִי הַסְּפָמָה עַל זֶה מֵהַנֶּשֶׁר הַגָּדוֹל. וְאַסְפֵּר לָכֶם מַעֲשֵׂה (כֹּל זֶה הוּא דְבַרִּי הָעוֹר הַנִּי"ל):

כִּי פַעַם אָחַד הִלְכוּ אֲנָשִׁים בְּסַפִּינּוֹת הַרְבֵּה עַל הַיָּם. וּבֹא רוּחַ סְעָרָה וְשִׁבַּר אֶת הַסַּפִּינּוֹת וְהָאֲנָשִׁים נִצְלוּ. וּבָאוּ אֶל מַגְדַּל אָחַד. וְעָלוּ אֶל הַמַּגְדַּל, וּמִצְאוּ שֶׁם כָּל הַמַּאֲכָלִים וּמִשְׁקָאוֹת וּמִלְבוּשִׁים, וְכֹל מֵהַשְּׂצָרִיכִים. וְהָיָה שֶׁם כָּל טוֹב וְכֹל הַתַּעֲנוּגִים שֶׁבְּעוֹלָם. עָנָה וְאָמְרוּ, שְׂכַל אָחַד יִסְפֵּר מַעֲשֵׂה יִשְׁנָה מֵהַשְּׂצָרִיכִים. וְהָיָה זָכָר מִזְכָּרוֹן הָרֵאשׁוֹן, הֵינִי מֵהַשְּׂצָרִיכִים זָכָר מֵעַתָּה שֶׁהִתְחִיל אֲצִלִּי הַזְכָּרוֹן. וְהָיוּ שֶׁם זְקִנִּים וַיַּעֲרִים. וְהָיוּ מִכְּבָדִים אֶת הַזְּקֵן הַגָּדוֹל שֶׁבִּינֵיהֶם שִׁיִּסְפֵּר בְּתַחֲלָה. עָנָה וְאָמַר: מֵהַיָּסָפֵר לָכֶם, אֵינִי זָכָר גַּם כְּשֶׁחֲתַכּוּ אֶת הַתַּפּוּחַ מִן הָעֵנֶף. וְלֹא יָדַע שׁוֹם אָחַד מֵהַיָּסָפֵר. אֵיךְ הָיוּ שֶׁם חֲכָמִים, וְאָמְרוּ, בְּיָדָאִי זֹאת הִיא מַעֲשֵׂה יִשְׁנָה מֵאֵד, וְכִבְדוּ אֶת הַשְּׂנִי שִׁיִּסְפֵּר. עָנָה הַשְּׂנִי שֶׁלֹּא הָיָה זָקֵן כְּמוֹ הָרֵאשׁוֹן: זֹאת הִיא מַעֲשֵׂה יִשְׁנָה? (בְּלִשׁוֹן תַּמָּה) זֹאת הַמַּעֲשֵׂה אֵינִי זָכָר גַּם־כֵּן, אֲבָל אֵינִי זָכָר גַּם־כֵּן כְּשֶׁהָיָה הַנֵּר דוֹלֵק. עָנָה וְאָמְרוּ שֶׁם: זֹאת הִיא מַעֲשֵׂה יִשְׁנָה בְּיוֹתֵר מֵהָרֵאשׁוֹנָה. וְהָיָה פְּלֵא אֲצַלְם שֶׁזֶה הַשְּׂנִי שֶׁהוּא נִיֵּיק מֵהָרֵאשׁוֹן, וְזָכָר מַעֲשֵׂה יִשְׁנָה יוֹתֵר מֵהָרֵאשׁוֹן. וְכִבְדוּ אֶת הַשְּׂלִישִׁי שִׁיִּסְפֵּר.

עָנָה וְאָמַר הַשְּׂלִישִׁי שֶׁהָיָה נִיֵּיק יוֹתֵר: אֵינִי זָכָר גַּם כְּשֶׁהִתְחִיל בְּנֵן הַפְּרִי, דְּהֵינִי כְּשֶׁהִתְחִיל לְהִתְרַקֵּם הַפְּרִי. עָנָה וְאָמְרוּ: זֹאת הִיא מַעֲשֵׂה יִשְׁנָה בְּיוֹתֵר. עָנָה הַרְבִּיעִי שֶׁהָיָה נִיֵּיק עוֹד יוֹתֵר: אֵינִי זָכָר גַּם כְּשֶׁהוֹלִיכוּ הַגְּרָעִין לְנִטְעַת הַפְּרִי. עָנָה הַחֲמִישִׁי שֶׁהָיָה נִיֵּיק עוֹד יוֹתֵר: אֵינִי זָכָר גַּם הַחֲכָמִים שֶׁהֵם הָיוּ חוֹשְׁבִים וּמִמְצִיאִים אֶת הַגְּרָעִין. עָנָה הַשְּׁשִׁי וְכוּ', שֶׁהוּא זָכָר גַּם אֶת הַטַּעַם שֶׁל הַפְּרִי קִדְם שֶׁנִּכְנַס הַטַּעַם בְּתוֹךְ הַפְּרִי. עָנָה הַשְּׁבִיעִי וְכוּ' וְאָמַר שֶׁהוּא זָכָר גַּם אֶת הָרִיחַ שֶׁל הַפְּרִי קִדְם שֶׁנִּכְנַס בְּפְרִי. עָנָה הַשְּׁמִינִי וְאָמַר שֶׁהוּא זָכָר גַּם הַמְרָאָה שֶׁל הַפְּרִי קִדְם שֶׁנִּמְשְׁכָה עַל הַפְּרִי. וְאֵינִי (הֵינִי זֶה הַבְּעֻטְלֵי־הָעוֹר שֶׁמִּסְפֵּר כָּל זֶה) הֵייתִי אֲזַי תֵּינוּק וְהֵייתִי גַם־כֵּן שֶׁם. וְעֵינַי וְאֶמְרַתִּי לָהֶם: אֵינִי זָכָר כֹּל אֵלוֹ הַמַּעֲשִׂוֹת, וְאֵינִי זָכָר לְאוֹ כְּלוּם (אוֹן אֵיךְ גִּידְעֵנָק גָּאָר נִישְׁט). עָנָה וְאָמְרוּ: זֹאת הִיא מַעֲשֵׂה יִשְׁנָה מֵאֵד יוֹתֵר מִכָּלֵם. וְהָיָה חֲדוּשׁ גָּדוֹל אֲצַלְם שֶׁהִתְיַנוּק זָכָר יוֹתֵר מִכָּלֵם. בְּתוֹךְ כֵּן בָּא נֶשֶׁר גָּדוֹל וְדָפַק עַל הַמַּגְדַּל, וְאָמַר לָהֶם: חֲדְלוּ עוֹד מִלְּהִיּוֹת עֲנִיִים, שׁוּבוּ אֶל הָאוֹצְרוֹת שְׂלָכֶם וְהָיוּ מִשְׂתַּמְשִׁים בָּאוֹצְרוֹת שְׂלָכֶם. וְאָמַר לָהֶם שִׁיִּצְאוּ מִן הַמַּגְדַּל כְּדָרְךְ זְקוּנְתֶם, שְׂכַל מִי שֶׁזָּקֵן יוֹתֵר, יִצֵּא תַחֲלָה. וְהוֹצִיא כָּלֵם מִן הַמַּגְדַּל. וְהוֹצִיא תַחֲלָה אֶת הַתֵּינוּק הַנִּי"ל, כִּי בְּאֶמְתָּה הוּא זָקֵן יוֹתֵר מִכָּלֵם. וְכֵן כָּל מִי שֶׁהָיָה נִיֵּיק יוֹתֵר, הוֹצִיא קִדְם. וְהִזְקוּ הַגָּדוֹל הוֹצִיא בְּאַחֲרוֹנָה. כִּי כָּל מִי שֶׁהָיָה נִיֵּיק יוֹתֵר הָיָה זָקֵן יוֹתֵר כְּנִי"ל. וְהִזְקוּ שְׂבָהֶם הָיָה נִיֵּיק יוֹתֵר מִכָּלֵם.

וְאָמַר לָהֶם (הַנֶּשֶׁר הַגָּדוֹל הַנִּי"ל): אֵינִי אֶפְרָשׁ לָכֶם אֶת הַמַּעֲשִׂוֹת שֶׁסָּפְרוּ כֹּל הַנִּי"ל. כִּי זֶה שֶׁסָּפַר שֶׁהוּא זָכָר גַּם כְּשֶׁחֲתַכּוּ אֶת הַתַּפּוּחַ מִן הָעֵנֶף, הֵינִי שֶׁהוּא זָכָר גַּם כְּשֶׁחֲתַכּוּ אֶת טְבוּרוֹ (הֵינִי שֶׁגַּם אֶת הַמַּעֲשֵׂה הַזֶּה שֶׁנַּעֲשָׂה עִמּוֹ תִכְףּוּ בְּעַת הַהוֹלָדָה בְּעַת שֶׁחֲתַכּוּ אֶת טְבוּרוֹ, גַּם אֶת זֶה הוּא זָכָר). וְהַשְּׂנִי שֶׁאָמַר שֶׁזָכָר בְּשֶׁעָשָׂה שֶׁהָיָה הַנֵּר דוֹלֵק, הֵינִי שֶׁהוּא זָכָר גַּם כְּשֶׁהָיָה בְּעִבּוֹר שֶׁהָיָה נֵר דוֹלֵק עַל רֵאשׁוֹ. וְזֶה שֶׁאָמַר שֶׁזָכָר גַּם בְּעַת שֶׁהִתְחִיל רְקוּם הַפְּרִי, הֵינִי שֶׁזָכָר גַּם כְּשֶׁהִתְחִיל לְהִתְרַקֵּם הַגּוֹף, דְּהֵינִי בְּעַת צִירַת הַנֶּלֶד. וְזֶה שֶׁזָכָר בְּעַת שֶׁהָיוּ מוֹלִיכִים הַגְּרָעִין לְנִטְעַת הַפְּרִי, הֵינִי שֶׁזָכָר גַּם כְּשֶׁנִּמְשְׁכָה הַטַּעַם בְּעַת הַזְּוּוּג. וְזֶה שֶׁזָכָר אֶת הַחֲכָמִים שֶׁהָיוּ מִמְצִיאִים אֶת הַגְּרָעִין, הֵינִי שֶׁזָכָר גַּם כְּשֶׁהָיָה הַטַּעַם עַדִּין בְּמַחַ (כִּי הַמַּחִין מִמְצִיאִים אֶת הַטַּעַם). וְזֶה שֶׁזָכָר אֶת הַטַּעַם הֵינִי הַנֶּפֶשׁ. וְהָרִיחַ הֵינִי הָרוּחַ. וְהַמְרָאָה הֵינִי הַנְּשִׂמָה. וְהַתֵּינוּק אָמַר שֶׁזָכָר לְאוֹ כְּלוּם, כִּי הוּא לְמַעַלָּה מִן הַכֹּל וְזָכָר אֶפְיָלוֹ מֵהַשְּׂנִי שֶׁהוּא קִדְם מִנְּפֶשׁ רוּחַ נְשִׂמָה שֶׁהוּא בְּחִינַת מֵאֵד אֵין.

וְאָמַר לָהֶם: חֲזְרוּ אֶל הַסַּפִּינּוֹת שְׂלָכֶם, שֶׁהֵם הַגּוֹפִים שְׂלָכֶם שֶׁנִּשְׁבְּרוּ, שִׁתְּחַזְרוּ וַיִּבְנוּ. עַתָּה חֲזְרוּ אֵלֵיהֶם, וּבְרַךְ אוֹתָם. וְלִי (הֵינִי זֶה הַבְּעֻטְלֵי־הָעוֹר שֶׁהָיָה תֵינוּק אֲזַי, שֶׁהוּא מִסְפֵּר כֹּל זֶה) אָמַר הַנֶּשֶׁר הַגָּדוֹל הַנִּי"ל: אֶתָּה בּוֹא עִמִּי כִּי אֶתָּה כְּמוֹתִי. כִּי אֶתָּה זָקֵן מֵאֵד וְעַדִּין אֶתָּה נִיֵּיק מֵאֵד וְעַדִּין לֹא הִתְחַלַּת לַחֲיוֹת כָּלֵל, וְאֵף עַל פִּי כֵן אֶתָּה זָקֵן מֵאֵד. וְגַם אֵינִי כֵּף, כִּי אֵינִי זָקֵן וְעַדִּין אֵינִי נִיֵּיק וְכוּ'. נִמְצָא, שֵׁשׁ לִי הַסְּפָמָה מֵאוֹתוֹ הַנֶּשֶׁר הַגָּדוֹל (שְׂאֵנִי חַי חַיִּים אַרְכִּים כְּנִי"ל). וְעַתָּה אֵינִי נוֹתֵן לָכֶם חַיִּים אַרְכִּים שְׂלִי בְּמִתְנָה לְדַרְשָׁה. וְנַעֲשֵׂה שֶׁם שְׂמָחָה וְחֻדְנָה גְדוּלָה וְעִצּוּמָה מֵאֵד מֵאֵד. בַּיּוֹם הַשְּׂנִי שֶׁל שְׂבַעַת יָמֵי הַמַּשְׁתָּה חֲזְרוּ וְזָכְרוּ הַזֵּה אֶת הַבְּעֻטְלֵי־הַשְּׂנִי, הֵינִי הַחֲרַשׁ שֶׁהִחִיָּה אוֹתָם וְנָתַן לָהֶם לָחֵם. וְהָיוּ בּוֹכִים וּמִתְגַּעְגְּעִים: אֵיךְ לּוֹקְחִין לְכָאן אֶת אוֹתוֹ הַבְּעֻטְלֵי־הַחֲרַשׁ שֶׁהִחִיָּה אוֹתָנוּ כְּנִי"ל? בְּתוֹךְ שֶׁהָיוּ מִתְגַּעְגְּעִים אַחֲרָיו, וְהִנֵּה הוּא בָּא וְאָמַר הַנִּי"ל. וְנִפְלַע לְעֵלְיָהֶם וְנָשַׁק אוֹתָם, וְאָמַר

להם: עתה אני נותן לכם במתנה שתהיו כמוני, שתהיו חיים טובים כמוני. כי בתחלה ברכתי אתכם בזה, ועתה אני נותן לכם חיים טובים שלי, במתנה גמורה לדרך. ואתם טובים שאתם שואלים חרש? אין אני חרש כלל. רק שכל העולם פלו אינו עולה אצלי לכלום, שאשמע החסרון שלכם. כי כל הקולות, כלם הם מן חסרונות. כי כל אחד ואחד צועק על חסרונו. ואפלו כל השמחות שבעולם, כלם הם רק מחמת החסרון ששמח על החסרון שחסר לו ונתמלא. ואצלי כל העולם פלו אינו עולה לכלום, שיכנסו באזני החסרון שלכם. כי אני חי חיים טובים שאין בהם שום חסרון. ויש לי הסכמה על זה שאני חי חיים טובים מן המדינה של עשירות. וחיים טובים שלו היו שהיה אוכל לחם ושונה מים. (וספר להם) כי יש מדינה שיש בה עשירות גדול, שיש להם אוצרות גדולים. פעם אחת נתקבצו, והתחיל כל אחד להתפאר עם חיים טובים שלו, איך הוא חי חיים טובים. וכן ספר כל אחד ואחד מסדר החיים שלו.

ועיניתי ואמרתי להם, אני חי חיים טובים שהם טובים יותר מחיים טובים שלכם. והא ראיה, כי אם אתם חיים חיים טובים, אראה אם תוכלו להושיע את מדינה פלונית. היות שיש מדינה שהיה להם גן. והיה באותו הגן פרות שהיה להם כל מיני טעמים שבעולם. גם היה שם כל מיני ריחות שבעולם, גם היו שם כל מיני מראה כל הגונון וכל (הקוויאטין) שבעולם, הכל היה שם באותו הגן. והיה על הגן גנני אחד שקורין (אגראדניק). והיו בני אותו המדינה חיים טובים על ידי אותו הגן. ונאבד שם הגנני. וכל מה שהיה שם באותו הגן, בודאי מכרח להיות פלה ונפסק, מאחר שאין שם הממנה דהינו הגנני. אבל אף על פי כן היו יכולים להיות מן הספיחים שבגן. ובא עליהם מלך אכזר על אותה המדינה ולא היה יכול לעשות להם דבר. והלך וקלקל את החיים טובים של המדינה, שהיה להם מן הגן. ולא שקלקל את הגן, רק שהשאיר שם באותה המדינה גי פתות עבדים, וצוה עליהם שיעשו מה שפקד עליהם. ועל ידי זה קלקלו את הטעם. שעל ידי מה שעשו שם, כל מי שירצה לטעם איזה טעם יהיה טעם נבלה. וכן קלקלו את הריח, שכל הריחות יהיה להם ריח חלבה. וכן קלקלו את המראה, שהחשיכו את העינים פאלו יש עננים ועבים (הכל על ידי מה שעשו שם, פאשר צוה עליהם מלך האכזר פנ"ל). ועתה אם אתם חיים חיים טובים, אראה אם תוכלו להושיע אותם. ואני אומר לכם (כל זה דברי החרש הנ"ל) שאם לא תושיעו אותם יוכלו הקלקולים הנ"ל של אותו המדינה להזיק להם גם כן.

והלכו העשירים הנ"ל אל אותו המדינה, וגם אני הלכתי עמהם. וגם בדרך הלויכם היו חיים גם כן כל אחד ואחד חיים טובים שלו, כי היו להם אוצרות פנ"ל. כשבאו סמוך להמדינה, התחיל להתקלקל גם אצלם הטעם ושאר הדברים, והרגישו בעצמם שנתקלקל אצלם. ואמרתי להם: אם עתה, שעדין לא נכנסתם אצלם כבר נתקלקל אצלכם הטעם וכו', ואיך יהיה אם תכנסו לשם? ומכל שכן איך תוכלו להושיע אותם. ולקחתי לחם שלי ומים שלי ונתתי להם. והרגישו בלחם ומים שלי כל הטעמים (וכל הריחות וכו') ונתתקן מה שנתקלקל אצלם. ובני המדינה הנ"ל, הינו המדינה שהיה שם הגן הנ"ל, התחילו לפקח על תקון המדינה שנתקלקל אצלם הטעם וכו' פנ"ל. ונתישבו, היות שיש מדינה של עשירות (הינו אותו המדינה עצמה הנ"ל), ונראה להם שהגנני שלהם שנאבד (שעל ידו היה להם חיים טובים) הוא משרש אחד עם אותו בני המדינה של עשירות שיש להם גם כן חיים טובים, על כן היתה עצתם לשלח אל אותו המדינה של עשירות, ובדאי יושיעו אותם. וכן עשו, ושלחו שלוחים אל אותו המדינה של עשירות. והלכו השלוחים ופגעו בהם (הינו שהשלוחים פגעו בבני אותו המדינה עצמה של עשירות, כי הם היו רוצים לילך אצלם פנ"ל). ושאלו את השלוחים: להיכן אתם הולכים? השיבו: אנו הולכים אל אותו המדינה של עשירות שיושיעו אותנו. ענו ואמרו: אנחנו בעצמנו הם בני אותה המדינה של עשירות, ואנו הולכים אצלכם. אמרתי אני להם (הינו החרש שמספר כל זה אמר להם): הלא אתם צריכים אלי. כי אתם לא תוכלו לילך לשם להושיע להם פנ"ל. על כן אתם תשארו כאן, ואני אלך עם השלוחים להושיע להם.

והלכתי עמהם ונכנסתי במדינה באיזה עיר, ובאתי וראיתי, שבאים אנשים ואומרים איזה דבר הלצה שקורין (ווערטיל). ואחר כך מתקבצים עליהם עוד איזה בני אדם עד שנעשה איזה קבוץ, ואומרים איזה דברי הלצות (הינו ווערטיליך) והם מחיכים ושוחקים. והייתי אני ושמעתי שהם מדברים נבול פה. וזה אומר דברי נבול פה, וזה אומר בדיקות יותר, וזה שוחק וזה יש לו הנאה וכיוצא. אחר כך הלכתי להלן לעיר אחרת, וראיתי ששני בני אדם מריבים זה עם זה מחמת איזה משא ומתן. והלכו אל הבית דין לדין, ופסק להם הבית דין: זה זכאי וזה חייב. ויצאו מן הבית דין. אחר כך חזרו ונתקוטטו זה עם זה. ואמרו שאינם רוצים זה הבית דין, רק הם רוצים בית דין אחר. ובחרו להם בית דין אחר (כי מאחר שהם מרצים על אותו הבית דין שבחרו להם יכולין לדון לפניהם) ודנו לפני אותו הבית דין. אחר כך חזרו ונתקוטטו אחד מאלו עם אחר, ובחרו להם בית דין אחר. וכן היו מריבים ומתקוטטים שם, ובחרו להם כמה בתי דינים, עד שכל העיר היתה מלאה מבתי דינים. והסתפלתו שזה מחמת שאין שם אמת. ועתה זה מטה דין ונושא פנים לזה, ואחר כך חברו נושא פנים לו, כי הם מקבלים שחד ואין בהם אמת. אחר כך ראיתי שהם מלאים נאוף ממש, ויש שם נאוף הרבה עד שנעשה כהתר אצלם. ואמרתי להם, שבשביל זה נתקלקל אצלם הטעם והריח והמראה. כי זה המלך האכזר השאיר אצלם גי פתות עבדים הנ"ל שהיו הולכים ומקלקלים את המדינה. שהיו הולכים ומדברים ביניהם נבול פה והכניסו נבול פה בתוך המדינה, ועל ידי נבול פה נתקלקל הטעם שכל הטעמים הם טעם נבלה. וכן הם הכניסו שחד במדינה ועל ידי זה נחשכו העינים ונתקלקל המראה כי השחד יעור עיני חכמים. וכן הם הכניסו

נאוף במדינה ועל ידי זה נתקלקל הריח (ועין במקום אחר בדברינו שעל ידי נאוף נפגם הריח). על כן תראו לתקן את המדינה מג' עברות אלו, ולחפש אחרי האנשים הנ"ל ולגרשם. ואז כשתתקנו ג' עברות אלו, לא די שיתתקן הטעם והמראה והריח, כי אם גם הגנני שצאבד יוכל גם כן להמצא. ועשו כן. והתחילו לתקן את המדינה מג' עברות אלו. וחפשו אחרי האנשים הנ"ל, והיו תופסים את איזה אדם ושואלין אותו מהיכן באת לכאן. עד שנתבררו אצלם האנשים של המלך האכזר הנ"ל וגרשו אותם. ותקנו את המדינה מעברות הנ"ל. בתוך כך נעשה רעש: אפטר אף-על-פירכן זה המושגע שהולך ואומר שהוא הגנני, וכל אחד מחזיק אותו למשגע וזורקין אחריו אבנים ומגרשין אותו, אפטר אף-על-פירכן אולי הוא, הוא הגנני באמת. והלכו והביאו אותו לפניהם (הינו לפני אלו שישבו ותקנו את המדינה. וגם הוא, הינו החרש שמספר כל זה, היה שם), ואמרתי: בנדאי זה הוא הגנני באמת (נמצא שנתתקן על ידו המדינה הזאת).

נמצא שיש לי הספקמה מאותו המדינה של עשירות שאני חי חיים טובים. כי אני תקנתי את המדינה הנ"ל כפי"ל. ועתה אני נותן לכם במתנה את החיים טובים שלי. ונעשה שם שמחה גדולה וחדנה רבה מאד: (וכן כל הבעטלירש הנ"ל כלם חזרו ובאו על החתנה ונתנו במתנה לדרשה מה שבתחלה ברכו אותם שיהיו כמותם, ועכשו נתנו זאת במתנה לדרשה): הראשון נתן להם במתנה חיים ארזים, והשני נתן להם במתנה חיים טובים. ביום השלישי חזרו ונזכרו הזוג הזה, והיו בוכים ומתגעגעים איך לוקחין בכאן את הבעטליר השלישי שהיה כבד פה. בתוך כך והנה הוא בא ויאמר הנני. ונפל עליהם ונשק אותם. ואמר להם גם כן כפי"ל: בתחלה ברכתי אתכם שתהיו כמוני, עתה אני נותן לכם במתנה לדרשה שתהיו כמוני. ואתם סבורים שאני כבד פה? אין אני כבד פה כלל, רק שהדבורים של העולם, שאינם שבחים להשם יתברך אין בהם שלימות (ועל כן הוא נראה ככבד פה. כי הוא ככבד פה מאלו הדבורים של העולם שאין בהם שלימות). אבל באמת אין אני כבד פה כלל, אדרבא אני מליץ ודברן נפלא מאד. ואני יכול לדבר חידות ושירים (שקורין לודיר) נפלאים, עד שאין נמצא שום נברא בעולם שלא ירצה לשמע אותי. ובאלו החידות והשירים שאני יודע יש בהם כל החכמות. ויש לי הספקמה על זה מאותו האיש גדול הנקרא איש חסד האמת (דער גרוסיר מן דער אמתיר איש חסד. בזה הלשון ספר רבנו ז"ל). ויש בזה מעשה

כי פעם אחת ישבו כל החכמים וכל אחד התפאר בחכמתו. זה היה מתפאר, שהמציא בחכמתו עשית ברזל, וזה התפאר במין מתכת אחר, וזה היה מתפאר שהמציא בחכמתו עשית כסף שהיא חשוב ביותר, וזה התפאר שהמציא עשית זהב, וזה היה מתפאר שהמציא כלי מלחמה. וזה היה מתפאר שהיא יודע לעשות אלו המתכות, שלא מאלו הדברים שהם עושין מהם אלו המתכות. וזה היה מתפאר בחכמות אחרות. כי יש כמה דברים שהמציאו בעולם על ידי חכמות, כגון סאליטרע ופילגור וכו' וזה. וזה היה כל אחד מתפאר בחכמתו. ענה שם אחד ואמר: אני חכם יותר מכם, כי אני חכם כמו היום. ולא הבינו שם מה זה שאומר שהוא חכם כמו היום. ואמר להם: כי כל החכמות שלהם יכולים לקבץ אותם ולא יהיו מהם רק עשה אחת. אף על פי שכל חכמה וחכמה היא נלקחת מיום אחר, כפי הבריאה שהיה באותו היום. כי כל החכמות הנ"ל הם הרפבות (ועל כן החכמה נלקחת מאותו היום שהיה בו אותו הבריאה שממנו הורפבה). אף-על-פירכן יכולים על ידי חכמה לקבץ כל אלו החכמות בשעה אחת, אבל אני חכם כמו יום שלם (כל זה התפאר אותו החכם האחרון הנ"ל). עניתי ואמרתי אליו: (הינו זה הכבד פה הנ"ל אמר להחכם הנ"ל) כמו איזה יום? (הינו כמו איזה יום אתה חכם) ענה ואמר: (החכם הנ"ל) זה (הינו זה הכבד פה), הוא חכם ממני, מאחר ששואל כמו איזה יום. אבל כמו איזה יום שתרצו אני חכם. ועתה יקשה מפני מה זה ששואל כמו איזה יום, הוא חכם יותר ממנו, מאחר שהוא חכם כמו איזה יום שירצה.

אך יש מעשה שלמה, כי זה האיש חסד האמת הוא באמת איש גדול מאד. והוא (הינו זה הכבד פה) הולך ומקבץ כל החסדים של אמת ומביא אותם אל זה האיש חסד האמת. ועקר התהווה הזמן (כי הזמן בעצמו הוא נברא) הוא על ידי החסדים של אמת. וזה הכבד פה הוא הולך ומקבץ כל החסדים של אמת ומביא אותם אל זה האיש חסד האמת כפי"ל. ויש הר, ועל ההר עומד אבן, ומן האבן יוצא מעין. וכל דבר יש לו לב. וגם העולם בכללו יש לו לב. וזה הלב של העולם הוא קומה שלמה עם פנים ויגדים ורגלים וכו'. אבל הצפרן של הרגל של אותו הלב של העולם הוא מלבב (בלשון אשכנזי הארציקר) יותר מלב של אחר. וזה ההר עם האבן והמעין הנ"ל עומד בקצה אחד של העולם, וזה הלב של העולם עומד בקצה אחר של העולם. וזה הלב הנ"ל עומד כנגד המעין הנ"ל, וכוסף ומשתוקק תמיד מאד מאד לבוא אל אותו המעין, בהשתוקקות גדול מאד מאד. וצועק מאד לבוא אל אותו המעין. וגם זה המעין משתוקק אליו. וזה הלב יש לו שתי חלישות. אחת, כי החמה רודפת אותו ושורפת אותו (מחמת שהוא משתוקק ורוצה לילך ולהתקרב אל המעין). וחלישות השנייה יש לו להלב מן גדל השתוקקות והגיעגועים שהוא מתגעגע וכוסף תמיד ומשתוקק מאד בכלות הנפש אל אותו המעין וצועק וכו' כפי"ל. כי הוא עומד תמיד כנגד המעין הנ"ל וצועק (נא גיוואלד) ומשתוקק אליו מאד כפי"ל. וכשצריך לנוח קצת שיהיה לו אריכת הרוח קצת שקורין (אפ סאפון) אזי בא צפור גדול ופורש כנפיו עליו ומגן עליו מן החמה, ואז יש לו נוחה קצת. וגם אז בשעת נוחה, הוא מסתכל גם כן כנגד המעין ומתגעגע אליו. אך מאחר שהוא מתגעגע אליו כל-כך, מפני מה אינו הולך אל המעין? אך כשרוצה לילך ולהתקרב אל ההר, אזי אינו רואה השפוע, ואינו יוכל להסתכל על המעין. ואם לא יסתכל על המעין אזי תצא נפשו, כי עקר חיותו הוא מן

אותה, והיא מחפשת אותו. והיו מחפשים הרבה זה את זה, עד שנתעו, וראו שאינם יכולים למצא אחד את חברו. ונשארו עומדים ועשו להם קנים. זה הצפור עשה לו קן סמוך למדינה אחת משתי המדינות הנ"ל. ולא סמוך ממש, רק שבערך קול הצפור הוא סמוך, כי יכולים לשמע הקול של הצפור באותו המדינה, במקום שעמד שם, ועשה לו קן. וכן היא עשתה לה גם כן קן סמוך למדינה השנייה (הינו גם כן פני"ל שהוא סמוך מחמת שיכולים לשמע שם הקול פני"ל). וכשפגיעה הלילה, אזי אלו הזוג צפרים מתחילים כל אחד ואחת לילל בקול יללה גדולה מאד, כי כל אחד מילל על זוגו פני"ל. וזהו הקול יללה שנשמע באלו שתי המדינות (אשר מחמת אותו הקול יללה כלם מיללים מאד ואינם יכולים לישון). אך לא רצו להאמין זאת, ואמרו לו: התוליד אותנו לשם? ואמר הן (אני יכול להוליד אתכם לשם), אך אין אתם יכולים לבוא לשם. כי פשתתקרו לבוא לשם לא תוכלו לסבל את קול היללה. מאחר שגם כאן אין אתם יכולים לסבל ואתם מקרחים גם כן לילל פני"ל, כשתגיעו לשם לא תוכלו לסבל.

וביום (אי אפשר לבוא לשם כי ביום) אי אפשר לסבל השמחה שיש שם. כי ביום מתקבצים שם צפרים אצל כל אחד ואחת מהזוג הנ"ל, והם מנחמים ומשמחים את כל אחד ואחת מהזוג הנ"ל בשמחות גדולות מאד מאד, ואומרים להם דברי תנחומין שעדין אפשר שתמצאו זה את זה עד שביום אי אפשר לסבל את גדל השמחה שיש שם. וקול הצפרים שמשמחים אותם אינו נשמע למרחוק רק כשפגיעים לשם. אבל קול הזוג הנ"ל שמיללים בלילה הוא נשמע למרחוק. ואי אפשר לבוא לשם מחמת זה פני"ל. אמרו לו: (הינו החכמים הנ"ל אמרו לזה שצנארו עקום) ואתה יכול לתקן זאת? השיב: אני יכול לתקן, כי אני יכול לעשות ולכונן כל הקולות שבעולם (הינו שכל מיני קולות שבעולם הוא יכול להוציאם בקולו ולכונן ממש כמו איזה קול שיהיה). גם אני יכול להשליך קולות. הינו, כי אני יכול להשליך קול, שבכאן במקום שאני מוציא הקול, לא יהיה נשמע הקול כלל. רק ברחוק יהיה נשמע שם הקול. ועל כן אני יכול להשליך את הקול של הצפרה, שיגיע סמוך למקום הצפור. וכן להשליך קול הצפור שיגיע סמוך למקום הצפרה, ולהמשיכם נחד עלידיזה (ועל ידיזה יתתקן כל הנ"ל).

אך מי נאמין זאת? והוליד אותם לתוך איזה יער, ושמעו כמו אחד שפותר את הדלת, וחוזר וסוגר ונועלו בבריח שקורין (קלאמקא), ונשמע קול ההכאה של (הקלאמקא), ומורה בקני שרפה שקורין (ביקס), ושולח את הכלב לחטף (את הדבר שהיה מורה), והכלב היה מתחבט וגורר את עצמו בתוך השלג (בלשון אשכנזי גיגראזניט און שנייא). וכל זה שמעו אלו החכמים והסתכלו ולא ראו דבר. גם לא שמעו ממנו (הינו מן זה שצנארו עקם) שום קול כלל (רק שזה שצנארו עקם היה משליך קולות כאלו, ועל כן שמעו אלו הקולות. וממילא ראו שהוא יכול לעשות כל הקולות ולכונן ממש. וגם להשליך קולות. ועל כן יוכל לתקן את כל הנ"ל). (ולא ספר יותר בזה הענין ומונחן שדלג בכאן). נמצא שיש לי הספקמה מאותו המדינה שקולי נפלא מאד, ואני יכול לעשות כל מיני קולות שבעולם פני"ל. ועתה אני נותן לכם זאת במתנה גמורה לדרשה שתהיו כמוני. ונעשה שם שמחה גדולה וחדונה רבה מאד.

ביום החמישי גם כן היו שמחים. וזכרו הזוג את הבעטליר שהיה לו חטוטרות שקורין הוקיר. והיו מתגעגעים מאד איך לוקחים בכאן את אותו הבעטליר ההוקיר, כי אם היה הוא בכאן היתה השמחה גדולה מאד. והנה הוא בא ואמר הנני הנה באתי על החתנה, ונפל עליהם וחבק ונשק אותם, ואמר להם: בתחלה ברכתי אתכם שתהיו כמוני, ועתה אני נותן לכם במתנה לדרשה שתהיו כמוני. ואין אני בעל חטוטרות (הינו הוקיר) כלל, רק אדרבא יש לי כתפים כאלו שקורין (פלייציס) שהם בחינת מעט מחזיק את המרבה, ויש לי הסכמה על זה.

כי פעם אחד היה שיחה וספור שהיו אנשים מפארים עצמם בבחינה זו, שכל אחד ואחד היה מתפאר שיש לו בחינה זו של מעט מחזיק את המרבה. ומאחד מהם היו מחיכים ושוחקים ממנו, והשאר שהתפארו בבחינה זו של מעט מחזיק את המרבה נתקבלו דבריהם. אבל בחינת מעט מחזיק את המרבה שיש לי הוא גדול מכלם. כי אחד מהנ"ל התפאר שהמח שלו הוא בחינת מעט מחזיק את המרבה, כי הוא נושא במוט שלו אלפים ורבעות אנשים עם כל ההצטרפות שלהם (וכל ההנהגות שלהם), וכל ההנחות והתנועות שלהם, הכל באשר לכל הוא נושא במחו. ועל כן הוא מועט מחזיק את המרבה, כי מחו נושא כל כך אנשים עם וכו' פני"ל. ושחקו ממנו, ואמרו כי האנשים אינם כלום והוא אינו כלום. ונענה אחד ואמר: אני ראיתי מעט מחזיק את המרבה כזה, כי פעם אחת ראיתי הר שהיה מנח עליו הרבה זבל וטנוף. והיה חדוש אצלי מהיכו בא על הר הזה כל כך זבל וטנוף. והיה שם אדם אחד אצל אותו ההר, ואמר: כל זה ממני. כי אותו האדם היה יושב שם אצל אותו ההר. והשליך שם תמיד על אותו ההר זבל ופרש שלו מאכילה ושתיה שלו, וטנוף שם. עד שעל ידו נתרבה הזבל והטנוף שם על אותו ההר. נמצא שזה האיש הוא מעט מחזיק את המרבה, כי על ידו נתרבה הזבל כל כך. (כן הוא בחינת מעט מחזיק את המרבה של האיש הנ"ל שהתפאר במחו שמחזיק כמה אנשים פני"ל). ואחד התפאר שיש לו בחינת מעט מחזיק את המרבה. כי יש לו) חתיכת מדינה שהיא מוציאה פרות הרבה. ואחר כך כשמשבין את הפרות שהוציאה המדינה, רואין שהמדינה אינה מחזיקת מקום כל כך כמו הפרות, כי אין בה מקום כל כך להחזיק כל כך פרות. נמצא שהיא בחינת מעט מחזיק את המרבה. והוטבו דבריו. כי באמת בודאי הוא בחינת מעט מחזיק את המרבה. ואחד אמר שיש לו) פרדס נפלא מאד שיש שם פרות וכו', ונוסעים לשם כמה וכמה בני אדם ושירות, כי הוא פרדס נאה מאד. ובקיץ נוסעים לשם כמה בני אדם ושירות לטיל שם. ובאמת אין בהפרדס מקום כל כך שיחזיק כל כך אנשים. ועל כן הוא מעט מחזיק את המרבה. והוטבו דבריו גם כן.

ואחד אמר שהדבור שלו הוא בחינת מעט מחזיק את המרבה. כי הוא בעל סוד (שקורין סעקרטי) אצל מלך גדול. ובאין אצלו כמה וכמה בני אדם, זה בא עם שבחים להמלך, וזה בא עם בקשות וכיוצא בזה. ובדאי אי אפשר להמלך לשמע את כלם. ואני יכול לקבץ את כל דבריהם בתוך איזה דבורים מעטים, ולספר לפני המלך אלו הדבורים מעטים, ויהיה כלול בהם כל השבחים והבקשות שלהם וכל דבריהם כלם בתוך איזה דבורים מעטים שלי. נמצא שהדבור שלי הוא מעט מחזיק את המרבה.

ואחד אמר שהשתיקה שלו היא בחינת מעט מחזיק את המרבה. כי יש עליו מקטרגים הרבה ובעלי לשון הרע שמלשינים עליו הרבה מאד. וכל מה שמלשינים ודוברים ומקטרגים עליו בלשון הרע הרבה, הוא בשתיקתו מתרץ הכל עלידי מה שהוא שותק לבד (כי הוא עושה רק איזה שתיקה והוא תרוץ על הכל). נמצא ששתיקתו הוא מעט מחזיק את המרבה.

ואחד אמר שהיא בחינת מעט מחזיק את המרבה. כי יש עני אחד והוא סגי נהור. והוא (הינו העני) גדול מאד, והוא (הינו זה שהתפאר וספר זאת) קטן לגמרי, ומליך אותו. הינו שזה שהתפאר בזה הוא קטן ומליך את העני הסגי נהור שהוא גדול מאד. נמצא שהוא מעט מחזיק את המרבה, כי הסגי נהור היה יכול להחליק והיה יכול לפל, והוא מחזיק אותו על ידי שמוליקו. ועל פן הוא מעט מחזיק את המרבה. כי הוא קטן ומחזיק את הסגי נהור הגדול בני"ל. ואני (הינו זה החוקיר שמספר כל זה) הייתי גם כן שם. ואמרתי: האמת הוא שיש לכם בחינת מעט מחזיק את המרבה ואני יודע כל מה שפונתם בדבריהם (הינו שהוא יודע פונת כל הנ"ל שהתפארו בבחינת מעט מחזיק את המרבה שלהם). וזה האחרון שהתפאר שהוא מליך את הסגי נהור הגדול, הוא גדול מכלכם. אבל אני למעלה למעלה מכלכם בכלל. כי זה שהתפאר שהוא מליך את הסגי נהור הגדול, פונתו שהוא מליך את גלגל הירח, שהוא בחינת סגי נהור כי אין לה אור מעצמה כלל, ולית לה מגרמה כלום. והוא (הינו זה שהתפאר בזה) מליך את הירח אף על פי שהוא קטן, וגלגל הירח גדול מאד. והוא קיום כל העולם, כי העולם צריך את הירח. נמצא שהוא בחינת מעט מחזיק את המרבה באמת. אבל בחינת מעט מחזיק את המרבה שיש לי הוא למעלה מכלם בכלל.

והא ראיה, כי פעם אחת היו כת אחת שהיו חוקרים: באשר שכל חיה יש לה צל מיחד, שבה הצל דיקא היא רוצה לנוח שם. וכן יש צל מיחד לכל חיה וחיה. כי כל חיה וחיה בוחרת לה איזה צל, ובאותו הצל דיקא היא רוצה לשכן שם כפי הצל המיוחד לה. וכן יש לכל עוף ועוף ענף מיוחד שבאותו הענף דיקא היא רוצה לשכן. ועל פן חקרו אם יכולים למצא אילן כזה, אשר בצלו ישכנו כל החיות שכל החיות יהיו בוחרים ויתרצו לשכן בצל אותו האילן, ועל ענפיו (של אותו האילן) ישכנו כל צפרי שמיא. וחקרו שנמצא אילן כזה, ורצו לילך לשם אל אותו האילן. כי הענף המפלא שיש שם אצל אותו האילן אין לשער. כי יש שם כל העופות וכל החיות, ושם אין שום חיה משום חיה. וכל החיות וכו' מערבים שם, וכלם משחקים שם. ובדאי הוא תענוג מפלג מאד להיות שם אצל אותו האילן. וחקרו לאיזה צד צריכים לילך לבוא אל אותו האילן. ונפל מחלוקת ביניהם על זה, ולא היה מקריע ביניהם. כי זה אמר שצריכים לילך לצד פלוני למזרח, וזה אמר למערב, וזה אמר לכאן וזה לכאן וכו', עד שלא היו יכולים להכריע לאיזה צד צריכים לילך לבוא אל אותו האילן. ובא חכם אחד ואמר להם: למה אתם חוקרים באיזה צד לילך אל האילן, חקרו מתחלה מי ומי האנשים שיכולים לבוא אל אותו האילן. כי אל אותו האילן לאו כל אדם יכול לבוא אצלו, כי אם מי שיש לו המדות של האילן. כי זה האילן יש לו ג' שרשים: שרש אחד הוא אמונה, והשני הוא יראה, והג' הוא עניויות. ואמת הוא גוף האילן. ומשם יוצאים ענפים. ועל פן אי אפשר לבוא אל האילן, כי אם מי שיש בו מדות הללו הנ"ל. ואלו הכת הנ"ל היה ביניהם אחדות גדול מאד, ולא רצו להתפרד זה מזה שקצתם ילכו אל האילן וקצתם ישארו. כי לא היו כלם ראויים לבוא אל האילן, כי לא נמצא ביניהם כי אם קצתם שהיו בהם מדות הנ"ל, אבל השאר לא היו בהם אלו המדות. ועל פן נתעכבו כלם, עד שיהיו יגעים וטורחים שאר אנשי הכת הנ"ל, עד שיהיו בהם גם כן המדות הנ"ל, כדי שיהיו כלם ראויים לבוא אל האילן. וכן עשו. ויגעו וטרחו עד שבאו כלם לאלו המדות הנ"ל. ואזי, כשבאו כלם לאלו המדות הנ"ל, אזי באו כלם על דעת אחת, והסכימו כלם על דרך אחת לילך באותו דרך אל האילן הנ"ל, והלכו וקצתם יראו, והנה אין האילן עומד במקום כלל. כי אין להאילן מקום כלל. ומאחר שאין לו מקום איך אפשר לבוא אליו. ואני (הינו זה החוקיר) הייתי גם כן שם עמהם. ואמרתי להם אני יכול להביא אתכם אל האילן. כי זה האילן אין לו מקום כלל, כי הוא למעלה מהמקום לגמרי, ובחינת מעט מחזיק את המרבה הוא עדין במקום. כי על כל פנים יש לו מקום מעט רק שהוא מעט מחזיק את המרבה. אבל עדין יש לו מקום מעט על כל פנים, ובחינת מעט מחזיק את המרבה שיש לי (הינו לבעל החטוטרות) היא בחינת סוף המקום לגמרי, שמשם ולמעלה אין מקום כלל. על פן אני יכול לשא את כלכם אל האילן שהוא למעלה מהמקום לגמרי. (כי זה בעל החטוטרות הוא כמו בחינת ממצע בין המקום ובין למעלה מן המקום לגמרי. כי יש לו בחינה עליונה של בחינת מעט מחזיק את המרבה, שהיא בחינת סוף המקום ממש, שמשם והלאה אין נמצא תבת מקום כלל. כי משם ולמעלה היא בחינת למעלה מן המקום לגמרי. ועל פן הוא יכול לשא אותם מתוך המקום לבחינת למעלה מן המקום. והבו) ולקחתי אותם, ונשאתי אותם לשם אל האילן הנ"ל.

נמצא שיש לי הסכמה מהנ"ל, שיש לי בחינה עליונה של מעט מחזיק את המרבה (בשביל זה היה נדמה לבעל חטוטרות, כי הוא נושא עליו הרבה, כי הוא בחינת מעט מחזיק את המרבה בני"ל). ועתה

אני נותן לכם זאת במתנה שתהיו כמוני. ונעשה שם שמחה גדולה וחדנה רבה מאד. ביום הששי היו גם כן שמחים. והיו מתגעגעים איך לוקחין בכאן את אותו שהיה בלא ידים. והנה הוא בא ואמר הנני. הנה באתי אצלכם על החתונה. ואמר להם גם כן בני"ל ונשק אותם ואמר להם: (אתם סבורים שאני בעל מום בידים), אין אני בעל מום כלל על ידי. רק באמת יש לי כח בידים, רק שאין אני משתמש עם הכח שבדי בזה העולם. כי אני צריך את הכח לענן אחר. ויש לי הספקמה על זה מן המבצר שקורין (שלאס) של מים (פון דעם ואשיריקן שלאס). כי פעם אחד ישבנו יחד איזה אנשים, והיה כל אחד ואחד מתפאר בכח שבדי. זה התפאר שיש לו גבורה זו בידים, וזה התפאר שיש לו גבורה פלונית בידים. וכן כל אחד התפאר בגבורה שיש לו בידים. (הינו) כי אחד היה מתפאר שיש לו כח וגבורה כזו בידים, שפשהוא מורה חץ הוא יכול לחזר ולמשכה אליו. כי יש לו כח כזה בידים, שאף על פי שהורה כבר החץ, עדן יכול להחזירה לחזר ולמשכה אליו. ושאיתי אותו: איזה חץ אתה יכול להחזיר? כי יש עשרה מיני חצים, כי יש עשרה מיני סמים. הינו כי כשרוצין לירות חץ מושחין אותה באיזה סם. ויש עשרה מיני סמים. שפשמושחין אותה בסם זה, היא מזקת קד, וכשמושחין בסם שני, היא מזקת יותר, וכן יש עשרה מיני סמים, שכל אחד גרוע יותר (הינו שמוזיק יותר). וזהו בעצמו עשרה מיני חצים. כי החצים הן מין אחד, רק מחמת שנוי הסמים שמושחין את החץ בהם, שהם עשרה מינים בני"ל, על כן נקראים עשרה מיני חצים. ועל כן שאל אותו איזה מן חץ אתה יכול להחזיר. גם שאל אותו אם קדם שהגיע החץ לאותו שזרקוה לו, הוא יכול להחזירה, ואם גם אחר שהגיע החץ עדן יכול להחזירה. ועל זה השיב: אפלו כשהגיע החץ, עדן יכול להחזירה. אך איזה מין חץ הוא יכול להחזיר וכו' בני"ל, השיב: מין חץ פלוני הוא יכול להחזיר. אמרתי לו: (הינו זה שהוא בלא ידים שמספר כל זה, אמר לזה שהתפאר בענין החץ בני"ל) אם כן, אין אתה יכול לרפאות את הבת מלכה, מאחר שאין אתה יכול לחזר ולמשך כי אם מין חץ אחד. על כן אין אתה יכול לרפאות את הבת מלכה. אחד היה מתפאר שיש לו כח כזה בידים. שאצל מי שהוא לוקח ומקבל ממנו, הוא נותן לו. (פרוש שבזה בעצמו שהוא לוקח ומקבל בזה הוא נותן כי קבלתו היא נתינה) וממילא הוא בעל צדקה. ושאיתי אותו איזה צדקה אתה נותן (כי יש עשרה מיני צדקה). השיב שהוא נותן מעשר. אמרתי לו: אם כן אין אתה יכול לרפאות את הבת מלכה, כי אין אתה יכול לבוא למקומה. כי אין אתה יכול לכנס כי אם בחומה אחת (במקום שהיא יושבת שם). ועל כן אינך יכול לבוא למקומה. אחד התפאר שיש לו כח כזה בידים. כי יש ממנים בעולם, וכל אחד צריך חכמה ויש לו כח בידים, שעל ידי ידיו הוא יכול לתן להם חכמה, על ידי שמסמית אותם בידים. ושאיתי אותו איזה חכמה אתה יכול לתן בידים? כי יש עשרה קבין חכמה. השיב חכמה פלונית. אמרתי לו: אם כן, אין אתה יכול לרפאות את הבת מלכה. כי אין אתה יכול לידע הדפק שלה, כי אינך יכול לידע כי אם דפק אחד. כי יש יוד מיני דפיקין (ואתה אינך יכול לידע כי אם דפק אחד). (מאחר שאינו יכול לתן בידים רק חכמה אחת).

אחד התפאר שיש לו כח כזה בידים, שפשיש רוח סערה הוא יכול לעכבו בידים, ולעשות בידים לרוח משקל, שיהיה הרוח במשקל כראוי. ושאיתי אותו: איזה רוח אתה יכול לאחז בידים? כי יש עשרה מיני רוחות. השיב רוח פלוני. אמרתי לו: אם כן אין אתה יכול לרפאות את הבת מלכה. כי אינך יכול לגנון לפניה כי אם גנון אחד. כי יש יוד מיני גנינה, והגנינה הוא הרפואה שלה, ואתה אינך יכול לגנון כי אם גנון אחד מיוד הנ"ל. ענו ואמרו הם, מהו היכלת שלך? השיב: אני יכול מה שאין אתם יכולים. הינו, כל הט' חלקים הנ"ל (מכל הנ"ל) שאין אתם יכולים, אני יכול הכל. כי יש מעשה. כי פעם אחת חשק מלך אחד בבת מלכה, והשתדל בתחבולות לתפסה, עד אשר עלתה בגד ותפסה. פעם אחת חלם לו לאותו המלך, שהיא עמדה עליו והרגה אותו. והקיו ונכנס החלום בלבו. וקרא לכל פותרי חלומות ופתרו לו כפשוטו, שיתקיים החלום כפשוטו, שהיא תהרג אותו. ולא יכל המלך לתת עצה לנפשו, מה לעשות לה. תהרג אותה, צר לו. ישלחה מעל פניו, זה חרה לו. כי איש אחר יתחנה, וזה חרה לו מאד. כי הוא השתדל אחריה כל כך, ועתה תבוא ליד אחר. וגם אם ישלחה, ותבוא ליד אחר, עתה בודאי יכול להתקיים החלום שהיא תהרג אותו, מאחר שהיא אצל אחר. וחיזיקה אצלו הוא מתגרא מחמת החלום בני"ל. ולא ידע המלך מה לעשות לה. בין כך נתקלקל האהבה שלה אצלו קצת קצת מחמת החלום, ובכל פעם נתקלקל יותר ויותר. וכן היא גם היא נתקלקל גם כן האהבה אצלה בכל פעם יותר ויותר עד שנעשה אצלה שנאה עליו, וברחה מפניו. ושלח המלך אחריה לבקשה. ובאו והגידו לו שהיא נמצאת אצל המבצר של מים. כי יש מבצר של מים. ושם הם יוד חומות זו לפני זו, וכלן של מים. וגם הקרקע שהולכין עליה שם בתוך המבצר היא גם כן של מים. וכן יש שם אילנות ופרות, הכל של מים. ויפי המבצר וגדל החדיש של זה המבצר אין צורך לספר. כי בודאי הוא חדיש נפלא מאד, מאחר שהוא מבצר של מים. ולכנס בתוך זה המבצר אי אפשר. כי יהיה נטבע במים מי שיכנס בו, מאחר שהוא כלו של מים. והבת מלכה הנ"ל כשברחה באתה עד אותו המבצר. והיתה הולכת שם סביב אותו המבצר של מים. והגידו למלך שהיא הולכת שם סביב אותו המבצר בני"ל. והלך המלך וחילו לתפסה. כשראתה זאת הבת מלכה, ישבה עצמה שתרוץ לתוך המבצר. כי היא רוצה יותר לטבע במים משיתפס אותה המלך ותהיה אצלו. וגם אולי אף על פיריכו תנצל ותוכל לכנס לתוך המבצר של מים הנ"ל. כשראה המלך כך שהיא בורחת אל המים, אמר מאחר שהוא כן, על כן צוה לירות אותה. ואם תמות תמות. והיו מורים אותה, והגיעו אליה כל העשרה מיני חצים שמשוחים בעשרה מיני סמים בני"ל. והיא ברחת לתוך המבצר הנ"ל, ונכנסה לתוכו. ועברה דרך השערים של החומות של מים. כי יש שם שערים באלו

החומות של מים הנ"ל. והיא עברה ונכנסה לתוך כל העשרה חומות של המבצר של מים, עד שבאתה לפנים, ונפלה שם ונשארה חלשות. ואני רופא אותה (הינו זה שהוא בלא ידיים הנ"ל). כי מי שאין בידו כל העשרה מיני צדקות הנ"ל, אינו יכול לכנס לתוך כל העשרה חומות הנ"ל, כי יטבע שם במים. והמלך וחילו הנ"ל רדפו אחריה ונטבעו במים. ואני יכול לכנס לתוך כל העשרה חומות של מים הנ"ל. ואלו החומות של מים, הם גלי הים שעמדו כחומה. והרוחות הם מעמידים גלי הים ומנשאין אותם. ואלו הגלים שהם העשרה חומות הנ"ל, הם עומדים תמיד שם, אך הרוחות הם המעמידין ומנשאין את הגלים. ואני יכול לכנס לתוך כל העשרה חומות הנ"ל. ואני יכול לחזור ולמשך ממנה, הינו מן הבת מלכה הנ"ל, כל העשרה מיני חצים. ואני יודע כל היוד מיני דפיקין על ידי היוד אצבעות. כי בכל אצבע ואצבע מעשרה אצבעות, יודעין דפק מיוחד מיני דפיקין. ואני יכול לרפאות אותה על ידי כל היוד מיני נגינה. ועל כן אני רופא אותה. נמצא שיש לי כח כזה בידו הנ"ל. ועתה אני נותן לכם זאת במתנה. ונעשה שם שמחה גדולה וחדוה רבה מאד. זאת המעשה קשה לי מאד לספר, אך מאחר שהתחלתי לספרה אני מכרח לגמרה. בזאת המעשה, אין שום תבה שלא יהיה בה פונה. ומי שבקי בספרים יוכל להבין קצת רמזים. והנה ענין החצים הנ"ל, שיש לו כח בהנדיים להחזיר החצים הנ"ל, זה בחינת (דברים לב): "ותאחו במשפט ידיו". וכמו שפרש רש"י "בשר ודם זורק חץ, ואינו יכול להחזירה, והקדוש ברוך הוא זורק חץ ומחזירה". ובחינת הצדקה הנ"ל שהיא כנגד החומות של מים שהם גלי הים, זה בחינת (ישעיה מח): "וצדקתך כגלי הים". והרוח הנ"ל שיכול לאחו בידו, זה בחינת (משלי ל): "מי אסף רוח בחפניו". (שזה בחינת נגינה כמבאר במקום אחר) (עין לקוטי מוהר"ן סימן נד). ויוד מיני נגינה ויוד מיני דפיקין זה מבאר כבר (ועין בלקוטי תניינא דף ל"ב ע"א) סימן כד. כל זה שמענו בפרוש. אך מי ומה ואימת, זה עמק עמק. הינו שגוף ענין המעשה מי הם כל הנ"ל ומה הוא ואימת היה כל הנ"ל זה עמק מלחשיג. גמר המעשה, הינו מה שהיה ביום השביעי, הינו ענין הבעטליר שהיה בלא רגלים, וגם סיוס התחלת המעשה מענין המלך הנ"ל, לא זכינו לשמעה. ואמר שלא יספרה עוד. והוא הפסד גדול, כי לא נזכה לשמעה עוד עד שיבוא משיח במהרה בזמניו אמן. גם אמר: אלו לא נדעתי שום ענין אחר, כי אם זאת המעשה, היה גם כן חדוש גדול מאד. כך אמר בפרוש. כי זאת המעשה היא חדוש נפלא מאד, ויש בה מוסר הרבה מאד, ותורה הרבה, כי יש בה כמה תורות. גם מדברת מהרבה צדיקים קדמונים, מדוד המלך עליו השלום. כי דוד המלך עליו השלום עמד בקצה הארץ וצעק אל המעין היוצא מן האבן שעל ההר, הנ"ל. כמו שכתוב (תהלים סא): "מקצה הארץ אליך אקרא, בעטף לבי בצור ירום ממני תנחני". (כל זה שמענו מפיו בפרוש. והמונח מדבריו, כי דוד המלך עליו השלום הוא בחינת לב כמובא. ועליו מרמז במעשה ענין הלב של העולם שעומד בקצה הארץ כנגד המעין וצועק ומשתוקק אליו תמיד וכו'. ועדין הדברים סתומים. אשרי מי שיזכה להשיג סודות המעשה):

ענין דוד המלך והמקרא הנ"ל "מקצה הארץ" שמרמז בהמעשה, זה שיף ליום שלישי. כי שם מדבר מענין הלב והמעין. עין שם ותראה נפלאות איה ככל ענין מרמז דברים נפלאים. ובגדלת נוראות מעשה זו אי אפשר לדבר כלל, כי היא עולה על כלם. אשרי אשרי מי שיזכה אפלו בעולם הבא לידע בה קצת קצת. ומי שיש לו מוח בקדקדו, תסמר שערות בשרו ויבין קצת גדלת הבורא יתברך וגדלת הצדיקים האמתיים, כשיסתכל היטב במעשה נוראה הזאת. אשר לא ישמע כזאת. ענין פסוק מקצה הארץ הנ"ל השיף להמעשה של יום ג' הנ"ל, זה שמעתי מפרש מפיו הקדוש והנורא ז"ל. עוד ראה זה מצאתי אחר כך, שרב דברי הקפיטל תהלים שכתוב שם זה הפסוק, שהוא קפיטל ס"א, רבו ככלו מבאר שם רמזי סודות נשגבות של המעשה של יום ג' הנ"ל. "ימים על ימי מלך תוסיף" כו', כי הוא צריך תמיד שיוסיפו לו ימים על ימיו וכו' וכו'. "חסד ואמת מן ינצרוהו", זהו איש חסד האמת וכו' דער גרוסיר מן דער אמתיר איש חסד. כי כל הזמן והימים נעשה על ידי האיש גדול, שהוא איש חסד האמת הנ"ל שם במעשה הנ"ל, והוא נותן ומוסיף בכל פעם ימים על ימי מלך, שהוא הלב הנ"ל שהוא בחינת דוד המלך, עליו השלום הנ"ל. וזהו ינצרוהו, כי הוא שומר ונוצר, שתוף כשמגיע סמוך מאד שישתלק היום, ואז היה מסתלק המעין והלב וכל העולם כלו חס ושלום, אזי איש חסד האמת נוצר ושומר זאת, ובא ונותן יום להלב וכו'. וזהו: "כן אנומרה שמך לעד לשלמי נדרי יום יום". כי כל יום יום שהוא נותן לו, הוא בא בזמירות ושירות וכו' הנ"ל: "אחסה בסתר כנפיד סלה", כי כשהלב הנ"ל צריך לנחם בא צפור גדול ופורש כנפיו עליו וכו'. וזהו אחסה בסתר כנפיד

שיף ליום א', ענין הזקנים שהתפארו כל אחד ואחד מה שהוא זוכר. שזה זוכר אפלו כשחתכו לו את הטבור וכו', וזה היה הזקן הקטן שבכלם וכו'. אמר רבנו ז"ל, שבגמרא (ירושלמי) איתא מעין זה, ששמואל התפאר עצמו שהוא זוכר את פאב המילה וכו' עין שם. מי יפאר מי יספר. מי יוכל להעריך מי יוכל לשער, אפס קצה אחד מאלפי אלפים ורבי רבבות מהתנוצצות קצת רמזי פלאי פלאות מסודות נוראות ונשגבות מאד מאד של המעשה הנוראה הזאת, אשר היא מלאה סודי סודות מתחלה ועד סוף. ומשכיל על דבר ומצא טוב התנוצצות איזה רמזים לפי

שיחות שאחר ספורי המעשיות

מעשה אחד הלך מאביו, והיה במדינות אחרות למים רבים אצל אחרים. ולזמן בא לאביו, והתפאר עצמו שלמד שם אמנות גדול: לעשות מנורה התלויה שקורין הענג לייכטר. וצוה להתאסף כל בעלי אמניות הזה, והוא נראה להם חכמתו בזה האמנות. וכן עשה אביו, וקבץ כל הבעלי אמניות הזאת לראות גדלת הבר, מה שפעל בכל הימים האלו שהיה ביד אחרים. והבו הוציא מנורה אחת שעשה, והיתה מגנה מאד בעיני כלם. ואביו הלך אצלם, ובקש מאתם שיגלו לו האמת. והכרחו להודיע לו האמת שהיא מגנה מאד. והבו התפאר, הלא ראיתם חכמת אמנותי. והודיע לו אביו שלא נראה יפה בעיני כלם. השיב לו הבר: אדרבא, בזה הראיתי גדלתי. כי הראיתי לכלם חסרונם. כי בזאת המנורה נמצאים החסרונות של כל אחד מהבעלי אמנות הנמצאים כאן. הלא תראה שאצל זה מגנה חתיכה זו, אבל חתיכה אחרת יפה אצלו מאד. ואצל אחר להפך, אדרבא, זאת החתיכה שהיא מגנה אצל חברו היא יפה ונפלאה בעיניו, רק זאת החתיכה מגנה. וכן אצל כלם, מה שרע בעיני זה, היא יפה בעיני חברו, וכן להפך. ועשיתי מנורה זאת מחסרונות לבדם. להראות לכלם שאין להם שלמות, ויש לכל אחד חסרון. כי מה שיפה בעיניו הוא חסרון בעיני חברו, אבל באמת אני יכול לעשות כתיקוני: אם היו יודעים כל החסרונות והנמנעים של הדבר היו יודעים מהות הדבר אף שלא ראו אותו מעולם. גדולים מעשי ה'. אין אדם דומה לחברו, וכל הצורות היו באדם הראשון. הינו, בתבת "אדם" לבד, היו נכללין כל הצורות הללו. וכן בשאר דברים. כל המאורות היו נכללין בתבת "אור" לבד. וכן כלם, הינו כל מעשה בראשית: ואפלו העליון של האילן אין אחד דומה לחברו וכו'. והאריך בענין זה הרבה מאד. ואמר אז שיש חכמות בזה העולם, שיכולים לחיות עם החכמות לבד בלי שום אכילה ושתייה. והאריך אז בשיתה נפלאה ונוראה: לענין שהיו מספרים מאחד שהיה אז בכרך גדול של עירות העפויים, ונתעבב שם הרבה, מחמת שנדמה לו בכל פעם שעכשו יפעל. וכן בכל פעם, עד שנתעבב הרבה שם. ואמר שכן הדרך פשבאין למקומות כאלו, שנדמה בכל פעם עתה אפעל עתה אפעל וכו' וכו'. וספר מעשה שהיה איש אחד שלא האמין, במה שאומרים העולם שיש לצים מסטרא אחרא שבאים לפעמים ומטעין בני אדם כמו שארע כמה פעמים. והוא לא האמין בזה. פעם אחד בלילה בא אצלו ילך אחד וקראו אל החוץ שיצא. ויצא לחוץ. והראה לו הלץ שיש לו סוס נאה למכר. וירא והנה הוא סוס נאה מאד. וישאלו כמה אתה רוצה. השיב הלץ ד' אדומים. וראה שהוא שוה בשפי ח' אדומים, כי הוא סוס מבחר וטוב מאד. וקנה אצלו הסוס בעד ד' אדומים, והיה אצלו מציאה גדולה. למחר הוציא הסוס למכר. ועמדו על המקח, ורצו לתן לו איזה סך. אמר, מסתמא אם נותנין לי סך כזה, הוא שוה כפלים. ולא נתרצה. והוליד הסוס להלן. ורצו לתן לו גם כפלים כרצונו. אמר, מסתמא שוה יותר כפלים מזה הסך. וכן הוליד הסוס להלן עד שנקנס סך מכירת הסוס לאלפים, ולא נתרצה עם אחד למכרו. כי כל מה שרצו לתן לו, אמר, מסתמא שוה יותר בכפלים. עד שלא נמצא מי שיקחהו, רק המלך. והוליכו להמלך. ורצה לתן לו המלך סך עצום, כי הסוס הוטב מאד מאד בעיני כל. ולא נתרצה עם המלך גם כן. כי אמר, מסתמא שוה יותר. עד שגם המלך לא קנה הסוס. והלך מהמלך עם הסוס להשקותו. והיה שם פלומפ שממש משקיו. וקפץ הסוס לתוך הפלומפ ונתעלם ואיננו. (הינו שנדמה לו כך, כי היה מעשה לצים כל הענין של הסוס) וצעק מאד על זה. ונתקבצו אליו בני העולם לקול זעקתו, וישאלו אותו מה אתה צועק, השיב, שהסוס שלו קפץ לתוך הפלומפ. והכו אותו הפה ופצוץ, כי נדמה למשגע, כי נקב הפלומפ צר מאד, ואיך אפשר שיקפץ הסוס לשם. וראה שמפין אותו והוא נראה כמשגע ורצה לילך משם. בתוך שרצה לילך משם, והנה הסוס מתחיל להושיט ראשו אצלו בני העולם, והכו אותו שנית: אהה. אהה. מחמת שנדמה לו שיש שם סוסו. ונתקבצו שוב מושיט שוב הסוס את ראשו מן הפלומפ. והתחיל לצעק עוד כני"ל, ונתקבצו שוב אליו והכוהו כני"ל. כך הסטרא אחרא מטעה את האדם בכל פעם על לא דבר בשקר גמור שאין בו ממש. והוא נסת אחריה, והולך אחריה ונדמה לו בכל פעם שיירויח יותר וימלא תאוותו יותר. ורץ אחריהם כמה עתים, ופתאם נתעלמו, ובורחים ומסתלקים ממנו כל התאוות. פאשר מודמן לפעמים, שהתאוות מסתלקים קצת. וכאשר האדם רוצה לפרד מהם, אז חוזרים ומושיטים ראשם והוא חוזר ורודף אחריהם. וכן מתנהג להלן, שתכף שמושיטים ראשם הוא חוזר לרדף אחריהם. ולא באר הענין יותר. והיטב

מעשה בצדיק אחד שהיה צדיק גדול מאד, שיצא מתאנה הזדוע לגמרי לגמרי כראוי בשלמות. ועלה לעולמות עליונים. וראה שמנח ביורה חתיכות בשר ועצמות. ושאל מה זאת. והשיבו לו, שזאת היתה אשה יפה מאד מאד. ועל כן מחמת שהיתה מחממת גופה לעברה, על כן, מחממין אותה כאן. ורצה לראותה. ומסרו לו שמות שתחזור ותתחבר כבתחלה. וראה שהיתה יפת תאר גדולה מאד. ומזה ראוי לראות גנות תאנה הזאת אם חותכין אותה לחתיכות חתיכות, האם יהיה שניף התאנה וכו'. ודוע שעצבות היא מזה מגנה מאד, וצריך להתרחק ממנה מאד, וראוי לחיות ולהרים עצמו. כי ידע

שְׁכַל תְּנוּעָה וְהַעֲתִיקָה שֶׁאֵדָם מְנִיעַ וּמַעֲתִיק עֲצֻמוֹ כְּשֶׁנִּכְנָס לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם, הַיָּא יִקְרָה מְאֹד בְּעֵינֵי הַשֵּׁם, אֲפֹלוּ הוּא מְנִיעַ עֲצֻמוֹ רַק כְּחוּט הַשְּׁעָרָה. כִּי מַחֲמַת שֶׁהָאֵדָם הוּא בְּגוּף בְּעוֹלָם הַעֲשִׂיָּה, קִשָּׁה מְאֹד עָלָיו כֹּל תְּנוּעָה וְהַעֲתִיקָה. עַל כֵּן הַיָּא יִקְרָה מְאֹד בְּעֵינֵי הַשֵּׁם. וּמַעֲשֵׂה הַיָּה בְּצַדִּיק אֶחָד, שֶׁנִּפְלַע עָלָיו עֲצָבוֹת וּכְבֻדוֹת גְּדוֹל. וְהַעֲצָבוֹת וְהַכְּבֻדוֹת כְּשֶׁמִּתְגַּבְּרֵת עַל הַצַּדִּיק, הַיָּא קִשָּׁה מְאֹד עָלָיו, כִּי עָלָיו מִתְחַזְּקֵת יוֹתֵר וְיוֹתֵר. עַד שֶׁנִּפְלַע עָלָיו עֲצָלוֹת וּכְבֻדוֹת כְּלִפְדָּה, עַד שֶׁלֹּא הַיָּה אֲפָשָׁר לוֹ כָּלֵל לְזוּז מִמְקוֹמוֹ מִמֶּשֶׁ. מַחֲמַת גְּדֵל הַכְּבֻדוֹת וְהַעֲצָבוֹת שֶׁהִתְגַּבֵּר עָלָיו מְאֹד. וְרָצָה לְשַׁמַּח עֲצֻמוֹ וְלִהְרִים עֲצֻמוֹ, וְלֹא הַיָּה אֲפָשָׁר לוֹ בְּשׂוֹם דָּבָר לְשַׁמַּח וְלִהְרִים עֲצֻמוֹ. כִּי בְּכָל דָּבָר שֶׁרָצָה לְשַׁמַּח עֲצֻמוֹ, מְצָא לוֹ הַבַּעַל דָּבָר בְּתוֹכוֹ עֲצָבוֹת. עַד שֶׁלֹּא הַיָּה אֲפָשָׁר לוֹ בְּשׂוֹם דָּבָר לְשַׁמַּח אֶת עֲצֻמוֹ. כִּי בְּכָל שְׂמִיחָה שֶׁרָצָה לְשַׁמַּח וְלִהְרִים עֲצֻמוֹ, מְצָא לוֹ עֲצָבוֹת בְּתוֹכָהּ. וְהִתְחִיל לְשַׁמַּח עֲצֻמוֹ בְּשִׂמְחַת "שֶׁלֹּא עֲשִׂי גוֹי". וְזֶה בְּנֻדָּאֵי שְׂמִיחָה גְּדוֹלָה שֶׁאֵין לָהּ שְׁעוּר. כִּי אֵין לְשַׁעַר הַהֲפָרֵשׁ וְהַהֲבָדֵל אֶלֶף אֶלְפִים הַבְּדֻלוֹת, שֵׁישׁ בֵּין קִדְשֵׁי יִשְׂרָאֵל הַפְּחוּת שֶׁבְּפָחוּתֵים לְבִין זֶה־מַת טִמְאַת הַעֲכוּוֹם. וְכִשְׂיִזְכֹּר הֵיטֵב חֶסֶד הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עָלָיו שֶׁלֹּא עָשָׂהוּ גוֹי, בְּנֻדָּאֵי רְאוּי שֶׁתְּגַדֵּל שְׂמִיחָתוֹ מְאֹד. וְהַיָּא שְׂמִיחָה שֶׁאֵין עָלֶיהָ עֲצָבוֹת. כִּי בִשְׂלֵמָה כְּשֶׁמִּשְׂמַח עֲצֻמוֹ בְּדָבָר שֶׁעָשָׂהוּ הוּא עֲצֻמוֹ, עַל זֶה אֲפָשָׁר לְמַצָּא עֲצָבוֹת עַל כָּל שְׂמִיחָה. כִּי יִמְצָא לוֹ חֲסֵרוֹנוֹת בְּכָל דָּבָר כְּדִי שֶׁלֹּא לְהִנְיָחוֹ לְהִרִים וְלְשַׁמַּח עֲצֻמוֹ. אֲבָל בְּזֶה שֶׁלֹּא עֲשִׂי גוֹי שֶׁהוּא רַק מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עָשָׂה כֵּן וְחָמַל עָלָיו וְלֹא עָשָׂהוּ גוֹי, אֵידָ אֲפָשָׁר לְמַצָּא חֲסֵרוֹן בְּזוֹ הַשְּׂמִיחָה מֵאַחַר שֶׁהוּא רַק מַעֲשֵׂה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. כִּי בְּנֻדָּאֵי אֵידָ שִׁיחָה. עַל כָּל פְּנִים הוּא הַפָּרֵשׁ גְּדוֹל בֵּינוֹ לְבִין עֲכוּוֹם אֲשֶׁר אֵין שְׁעוּר וְעָרָךְ. וְהַצַּדִּיק הַנִּי"ל הִתְחִיל לְשַׁמַּח עֲצֻמוֹ בְּזֶה. וְהִתְחִיל לְשַׁמַּח וְלִהְרִים עֲצֻמוֹ מֵעַתָּה מֵעַתָּה. וּבְכָל פַּעַם הִרִים וְשַׁמַּח עֲצֻמוֹ בְּיוֹתֵר עַד שֶׁבָּא לְשִׂמְחָה גְּדוֹלָה כְּלִפְדָּה, עַד שֶׁהִגִּיעַ לְהַשְׂמִיחָה שֶׁהַיָּה לְמִשָּׁה רַבְּנוּ עָלָיו הַשְּׁלוֹם בַּעַת שְׁעָלָה לְקַבֵּל הַלְוִחוֹת. וּבְתוֹךְ שֶׁהִרִים וְשַׁמַּח עֲצֻמוֹ, פָּרַח בְּעוֹלָמוֹת כְּפִמָּה וְכִמְהָ אֶלְפִים פְּרִסְאוֹת. וּבְתוֹךְ כֵּן הִבִּיט בְּעֲצֻמוֹ, וְהִנֵּה הוּא רְחוּק מְאֹד מִמְקוֹם שֶׁהַיָּה בְּתַחֲלָה. וְהַיָּה לוֹ צַעַר גְּדוֹל. כִּי הַיָּה סְבוּר שֶׁיִּפְלַע לְאַיִזָּה מְקוֹם אַחֵר, וְיִהְיֶה תְּמִיחָה גְּדוֹלָה עָלָיו שֶׁנֶּעְלַם פְּתָאֵם. וְהַצַּדִּיק חָפֵץ תְּמִיד לְהִיּוֹת הַצָּנֵעַ לְכַת. וְהַשְּׂמִיחָה הִתְחִילָה לְפַסֵּק. כִּי הַשְּׂמִיחָה יֵשׁ לָהּ גְּבוּל, שֶׁמִּתְחַלֵּת עֲצֻמָּה וּמִסִּימָת עֲצֻמָּה. וְכִשְׁהִתְחִילָה הַשְּׂמִיחָה לְפַסֵּק, פָּסְקָה מֵעַתָּה מֵעַתָּה, וְנִשְׁפַּל מֵעַתָּה מֵעַתָּה. וְכִשְׁחִזַּר וְיָרַד וְנִשְׁפַּל מִמְקוֹם שֶׁפָּרַח לְשֵׁם בְּשַׁעַת הַשְּׂמִיחָה, לֹא חִזַּר תְּחִלָּה לְמִקְוֵמוֹ הָרְאוּשׁוֹן שֶׁפָּרַח מִשֵּׁם, כְּדָרָךְ פְּרִיחָתוֹ. רַק שֶׁיָּרַד מִיַּד לְמִטָּה מִמְקוֹם שֶׁפָּרַח לְשֵׁם. וְעַל כֵּן הַיָּה פְּלִיאָה גְּדוֹלָה, עַל שֶׁמְצָא אֶת עֲצֻמוֹ אַחֵר שֶׁיָּרַד, לְמִטָּה בְּמִקְוֵמוֹ הָרְאוּשׁוֹן. וְהֵבִן הֵיטֵב. עַד שֶׁחִזַּר לְמִקְוֵמוֹ שֶׁהַיָּה בְּתַחֲלָה, וְהִבִּיט בְּעֲצֻמוֹ וְרָאָה שֶׁהוּא מִמֶּשֶׁ בְּמִקְוֵמוֹ שֶׁהַיָּה בְּתַחֲלָה, וְלֹא נִעְתַּק מִמְקוֹמוֹ כָּלֵל, רַק אֲפָשָׁר כְּחוּט הַשְּׁעָרָה שֶׁאֵי אֲפָשָׁר לְאֵדָם לְשַׁעַר רַק הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. וְהַיָּה תְּמִיחָה גְּדוֹלָה בְּעֵינֵי הַצַּדִּיק שֶׁפָּרַח כְּלִפְדָּה בְּעוֹלָמוֹת, וְכֵאֵן לְמִטָּה לֹא נִעְתַּק כָּלֵל. וְהָרָאוּ לוֹ, שֶׁכָּל כֵּן יִקְרָ בְּעֵינֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ תְּנוּעָה וְהַעֲתִיקָה קִטְנָה שֶׁאֵדָם מַעֲתִיק עֲצֻמוֹ בְּזֶה הַעוֹלָם אֲפֹלוּ פְּחוּת מַחוּט הַשְּׁעָרָה, עַד שֶׁאֵין כְּדָאֵי נֶגֶד זֶה כְּפִמָּה וְכִמְהָ אֶלְפִים עוֹלָמוֹת וּפְרִסְאוֹת: וְלִהְבִּין זֶה. כִּי יִדְוַע שֶׁהַעוֹלָם הַגִּשְׁמִי הַזֶּה הוּא רַק נִקְדַּת הַמְּרָכָה בְּתוֹךְ הַגְּלִגְלִים, כְּמִבְּאֵר לְבַעֲלֵי תְכוּנָה. וּמִכָּל שֶׁכֵּן נֶגֶד עוֹלָמוֹת עֲלִיוֹנִים בְּנֻדָּאֵי אֵינָה נְחֻשְׁבֶּת כֹּל הָאֲרָץ יוֹתֵר מִנְּקֻדָּה. וְיִדְוַע שֶׁכָּל הַקְּוִים שֶׁתְּמַשְׁשֵׁם מִנְּקֻדַּת הַמְּרָכָה, הִנֵּה הֵם, אֲצֵל הַנְּקֻדָּה סְמוּכִים כֹּל הַקְּוִים זֶה לְזֶה. וְכָל מֵה שֶׁמִּתְרַחֲקִים מִהַנְּקֻדָּה, הֵם מִתְרַחֲקִים זֶה מִזֶּה יוֹתֵר. וְכֵן כְּשֶׁיִּתְרַחֲקוּ הַקְּוִים הַרְבֵּה מְאֹד מִהַנְּקֻדָּה, יִתְרַחֲקוּ גַם כֵּן הַקְּוִים זֶה מִזֶּה מְאֹד, אֵף שֶׁלְּמִטָּה אֲצֵל הַנְּקֻדָּה הֵם סְמוּכִים זֶה לְזֶה. לְזֶה: נִמְצָא אִם יִשְׁעַר בְּדַעְתוֹ קוֹיִם נִמְשָׁכִים מִהָאֲרָץ הַתְּחוּתוֹנָה אֲפֹלוּ רַק עַד הַגְּלִגְלִים, נִמְצָא אֲפֹלוּ אִם אֵינוֹ הוֹלֵךְ מִמְקוֹמוֹ רַק כְּמִלָּא הַחוּט, אֵף־עַל־פִּיֶּכֶן בְּמִקְוֵמוֹ הַגְּלִגְלִים נִתְרַחַק מִמְקוֹם שֶׁהַיָּה נֶגֶד רְאוּשׁוֹ תְּחִלָּה, נִתְרַחַק עֵתָה כְּפִמָּה וְכִמְהָ אֶלְפִים פְּרִסְאוֹת, לְפִי עָרָךְ גְּדֵל הַגְּלִגְלִים הַעֲלִיוֹן נֶגֶד הָאֲרָץ הַתְּחוּתוֹנָה כִּי־דוּעַ. כִּי שֵׁם קְבוּעִים כּוֹכְבִים אֵין מִסְפָּר, וְכָל כּוֹכֵב הוּא בְּעָרָךְ גְּדֵל זֶה הַעוֹלָם וְיוֹתֵר. מִכָּל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן כְּשֶׁיִּשְׁעַר בְּדַעְתוֹ הַקְּוִים נִמְשָׁכִים עַד עוֹלָמוֹת עֲלִיוֹנִים, אֲשֶׁר כָּל הַגְּלִגְלִים נִגְדָם אֵינָם נְחֻשְׁבִים כְּלוּם. נִמְצָא שֶׁאֵין שְׁעוּר לְהִרְחוּק שֶׁנִּתְרַחַק שֵׁם בְּעוֹלָמוֹת עֲלִיוֹנִים, עַל יְדֵי הִרְחוּק כֹּל שֶׁהוּא, אֲפֹלוּ פְּחוּת מַחוּט הַשְּׁעָרָה שֶׁנִּתְרַחַק וְהִלָּךְ מִמְקוֹם שֶׁהַיָּה בְּתַחֲלָה. כִּי אֵף שֶׁבְּכֵאֵן בְּהָאֲרָץ הַתְּחוּתוֹנָה לֹא נִתְרַחַק וְהִלָּךְ רַק פְּחוּת מַחוּט הַשְּׁעָרָה, שֶׁבְּעֵינֵינוּ לֹא נִתְרַחַק כְּלוּם. כִּי זֶה אֵי אֲפָשָׁר לְשַׁעַר רַק הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. עַם כָּל זֶה שֵׁם בְּעוֹלָמוֹת עֲלִיוֹנִים נִתְרַחַק כְּפִמָּה וְכִמְהָ אֶלְפִים עוֹלָמוֹת וּפְרִסְאוֹת. מִכָּל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן כְּשֶׁאֵדָם הוֹלֵךְ פְּרִסָּה אוֹ כְּפִמָּה פְּרִסְאוֹת בְּעִבּוּדַת ה', עֵין לֹא רְאֵתָה וְכוּ'. דַּע שֵׁישׁ שְׁנֵי מִינֵי פְּלִטִין, וְשְׁנֵי הַפְּלִטִין דּוֹמִין זֶה לְזֶה. בְּאֶחָד דָּר בּוֹ מְלָךְ, וּבְהַשְּׁנֵי דָר עֲבָד. וּבְנֻדָּאֵי בְּאֵמַת הוּא חֲלוּק גְּדוֹל בֵּין הַפְּלִטִין שֶׁל מְלָךְ לְפְּלִטִין שֶׁל עֲבָד. רַק אֵף עַל פִּי כֵן אֲפָשָׁר לְטַעוֹת בִּינִיחָם. כִּי יֵשׁ קִשָּׁר שֶׁמִּתְקַשְּׂרִין הַרְבֵּה נְפִשוֹת עַד שֶׁנֶּעְשָׂה מֵהֶם בֵּית וּפְלִטִין. כִּי מִתְקַשְּׂרִין אֶחָד בְּאֶחָד וְאֶחָד בְּאֶחָד עַד שֶׁנֶּעְשָׂה מֵהֶם יְסוּד. וְאַחַר־כֵּן נֶעְשָׂה אֶהֱל, עַד שֶׁנִּבְנְהָ מֵהֶם בֵּית וּמְדוּר. וְזֶה הַמְדוּר הוּא מְדוּר לְאֵמַת. וְכִשְׂצָרִיכִין לְבַקֵּשׁ אֵמַת מוֹצֵאִין שֵׁם בְּאוֹתוֹ הַמְדוּר. הֵינּוּ בְּתוֹךְ הַקִּשָּׁר שֶׁל הַנְּפִשוֹת הַנִּי"ל, שֶׁמֵהֶם נֶעְשָׂה מְדוּר לְהֵאֵמַת כְּנִי"ל. וְעַל כֵּן צִוְּתָה הַתּוֹרָה (שְׁמוֹת כג) "אֲחֵרֵי רַבִּים לְהַטּוֹת". כִּי מֵאַחַר שֶׁרַבִּים נִתְקַשְּׂרוּ בְּאֶחָד, בְּנֻדָּאֵי שֵׁם הָאֵמַת כְּנִי"ל. וְזֶה בְּחִינַת (בְּרַאשִׁית מו): "כָּל הַנֶּפֶשׁ הַבָּאָה לְבֵית יַעֲקֹב". הֵינּוּ שֶׁמֵהֶם נֶעְשָׂה בֵּית יַעֲקֹב, הֵינּוּ בֵּית וּמְדוּר לְאֵמַת, שֶׁהוּא בְּחִינַת יַעֲקֹב, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (מִיכָה כ) "תִּתֵּן אֵמַת לְיַעֲקֹב". אֲבָל דַּע, שֵׁישׁ כְּנֶגֶד זֶה קִשָּׁר שֶׁל רְשָׁעִים, שֶׁמִּתְקַשְּׂרִין יַחַד הַרְבֵּה נְפִשוֹת שֶׁל רְשָׁעִים וְנֶעְשָׂה מֵהֶם בֵּית וּמְדוּר לְשִׁקָּר. וְעַל זֶה הַזִּהִיר הַנְּבִיא (ישעיה ח): "לֹא תֵאֱמָרוּן קִשָּׁר לְכָל אֲשֶׁר יֹאמַר הָעָם הַזֶּה קִשָּׁר", כִּי קִשָּׁר רְשָׁעִים אֵינוֹ מִן הַמִּנְיָן. וְעַל זֶה כְּתוּב (שְׁמוֹת כג) "לֹא תִהְיֶה אַחֲרֵי רַבִּים לְרַעוּת". וְהִנֵּה בֵּין שְׁנֵי הַבְּתִים הַנִּי"ל אֲפָשָׁר לְטַעוֹת, הֵינּוּ בֵּין הָאֵמַת וְהַשִּׁקָּר. כִּי הַשִּׁקָּר מְדַמָּה עֲצֻמוֹ לְהֵאֵמַת, כִּי גַם שֵׁם יֵשׁ קִשָּׁר מִנְּפִשוֹת רַבִּים, וְאֲפָשָׁר לְאֵדָם לְטַעוֹת, וְאֵינוֹ יוֹדַע הֵיכָן הָאֵמַת וְלִהְיִין

יָקָרָב עֲצָמוֹ. וְדַע שֶׁעַל יְדֵי מִצּוֹת פְּדִיוֹן שְׂבוּיִים זֹכָה לְהִבְיֹן בֵּין שְׁנֵי הַבְּתִימִים הַנִּלְכָּדִים, בֵּין אֲמַת לְשִׁקָּר בֵּין מְלֶכֶת לְעַבְדָּהּ. כִּי הַשִּׁקָּר הוּא בְּחִינַת עַבְדָּהּ, בְּחִינַת אֲרוּר, בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית ט) "אֲרוּר כֹּנֵן עַבְדָּהּ עַבְדִּים" וְכוּ':

וְדַע שֶׁיֵּשׁ שְׁנֵי שְׂכָלִיּוֹת, וְהֵם בְּחִינַת אַחֲרֵי וְקִדְּם. הֵינּוּ שְׁנֵי שְׂכָל שְׂמֻגִיעַ לְאֲדָם לְפִי הַזְּמֵן, וְכָל מִה שֶׁנִּזְקָן וְבָא בְּיָמָיו יוֹתֵר, הוּא יוֹדֵעַ יוֹתֵר, בְּבְחִינַת (אִיּוֹב לב): "יָמַי יִדְבְּרוּ". וְזֶה הַשְּׂכָל הוּא בְּחִינַת אַחֲרֵי שְׂבָא בְּאַחֲרֵי הַזְּמֵן, כִּי לְזֶה הַשְּׂכָל צָרִיךְ זְמֵן. אֲבָל יֵשׁ שְׂכָל שְׂבָא לְאֲדָם בְּשִׁפְעַ גְּדוֹל, בְּמַהֲרֵי גְדוֹל בְּפָחוֹת מְרַגֵּעַ. כִּי הוּא לְמַעַל מִהַזְּמֵן, וְאֵין צָרִיךְ שׁוּם זְמֵן לְזֶה הַשְּׂכָל. וְזֶה הַשְּׂכָל הוּא בְּחִינַת פְּנִים. וְהוּא בְּחִינַת יַעֲקֹב, בְּחִינַת אֲמַת, בְּבְחִינַת (תְּהִלִּים כד): "מִבְּקִשֵּׁי פְּנִיךָ יַעֲקֹב סָלְהָ".

אַחַר שֶׁבֵּת פְּרִשְׁתָּ וַיְחִי אֶמֶר: בְּשִׁלֵּשׁ סְעֻדוֹת זֶה נֹדַע לִי: סִגְלָה לְפִאקִי, לְקַח קְרִייד, וְשִׁלְשָׁה פְּעָמִים כְּמוֹ מִשְׁקַל הַקְּרִייד יִקַּח זַיִף, וְיַעֲשֶׂה מְשֻׁנֵּיהֶם מְרַחֵץ לְרַחֵץ הַתֵּינוֹק (שְׁקוֹרִין בָּאֵד). וְצָרִיךְ לַעֲשׂוֹת תַּכְף וּמִידָה כְּשֶׁמִּתְחִיל הַתֵּינוֹק לְהִתְחַמֵּם וּלְבַעַר עַל זֶה. וְיֹעִיל בְּעִזְרַת הַשֵּׁם אִם אֵין הַגְּזֵרָה חֲזָקָה, אֲבָל אִם הַגְּזֵרָה חֲזָקָה חֲזָקָה חֲסָד וְשְׁלוֹם לֹא יֹעִיל. וְאֶמֶר כִּי חָלִי הַפֶּאקִי נַעֲשֶׂה מִחֲטָא הַעֲגָל. וּבַעֲנֵן הַזֶּה קִשָּׁה, הֲלֹא גַם אֲצֵל אֲמוֹת הָעוֹלָם יֵשׁ חָלִי זֶה. אֲדָּ אֵינִי בְּמִדְרָשׁ (בְּרֵאשִׁית רַבָּה פֶּרֶשׁה פַח) שֶׁאֲמוֹת הָעוֹלָם הֵיוּ רְאוּיִים שֶׁלֹּא יִהְיֶה לָהֶם שׁוּם חָלִי (מֵאַחַר שֶׁנִּתְּנָה לְחֻלְקָם הָעוֹלָם הַזֶּה). אֲדָּ כְּדֵי שֶׁלֹּא יִהְיֶה מוֹנִין וּמִתְגַּרְרִין בְּיִשְׂרָאֵל, נִתְּנָה לָהֶם כָּל הַחֻלְאִים שֶׁיֵּשׁ לְיִשְׂרָאֵל. וְכִמוֹ שֶׁפֶרֶשׁ רַשִׁי"י עַל פְּסוּק (תְּהִלִּים לט) "חֲרַפְתָּ נָבֵל אֶל תִּשְׁמִינִי", "הִבֵּא גַם עֲלֵי נִגְעִים וּמִכְאוּבוֹת כְּדֵי שֶׁלֹּא יוּכַל לִזְמֹר לִי אֶתֶם לֹקִים וְאֲנִי אֵין אֲנִי לֹקִים". וְהַתְּפִלָּה הַזֹּאת גְּרָמָה לְהִבְיֹא יִסּוּרֵי חֻלְאִים עַל הָאֲמוֹת. וְגַם לְכַאֲוֶרָה קִשָּׁה, הֲלֹא גַם קִדְּם חֲטָא הַעֲגָל בְּנֹדַע הֵינִי חָלִי זֶה. אֲדָּ קִדְּם לֹא הֵינִי חָלִי קִשָּׁה, רַק שֶׁהֵינִי הַפֶּאקִי מִחֲמַת הַדְּמִים שֶׁהַתֵּינוֹק יוֹגֵק בְּמַעֲי אֲמוֹ כְּפִדּוֹעַ לְחֻכְמֵי הָרוֹפְאִים. אֲבָל לֹא הֵינִי חָלִי קִשָּׁה שֶׁיִּהְיֶה מִסְכָּן לְמוֹת חֲסָד וְשְׁלוֹם כְּמוֹ עֲכָשׁוּ. וְזֶה נַעֲשֶׂה מִחֲטָא הַנִּיל. גַּם נִרְמַז קִצַּת בְּיִרְמִיָּה (פֶּרֶק ב) נִזְכָּרִים כָּלֵם בְּפִסּוּק אֶחָד. "גַּם כִּי תִכְבְּסִי בְּנִתְרֵי וְתִרְבִּי לְךָ בּוֹרִית נִכְתָּם עֹנֵד לְפָנַי" פֶּרֶשׁ רַשִׁי"י עַל עֹוֹן הַעֲגָל. נִתְּרֵי, פְּרוּשׁ הַלְעֹז קְרִייד. בּוֹרִית, זַיִף. (נִמְצָא שֶׁמְרַמְזוּ כָּאֵן סוּד הַסִּגְלָה הַנִּיל לְחָלִי הַנִּיל הַבָּא מִחֲטָא הַעֲגָל. דְּהֵינִי לְכַבֵּס בְּנִתְרֵי שֶׁהוּא קְרִייד וּלְהַרְבּוֹת בּוֹרִית שֶׁהוּא זַיִף).

מִיָּמֵי יְלָדוּתוֹ, פֶּעַם אַחַת בָּאוּ אֱלֹוֵי עַם פְּדִיוֹן לְהַתְּפַלֵּל עַל יְלָד שֶׁרָה אֶסְתֵּר בֵּת יְהוּדִית, וְאֶמֶר שֶׁתְּמוֹת וְכֹן הָיָה. וְאֶמֶר שֶׁיִּבְדַּע זֹאת מִהַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה. שֶׁרָה אֶז פְּסוּק (שְׁמוֹת ז) "וַהֲדַגְהָ אֶשֶׁר בְּיָאֵר מִתָּה וַיִּבְאֶשׁ" וּבְאֵלוֹ הַתְּבוֹת "מִתָּה" וַיִּבְאֶשׁ" נִתְּגַלָּה לוֹ זֹאת. "מִיִּתִּיָּה וְיִיִּבִיִּיִּיִּי", רַאשֵׁי תְבוֹת: שֶׁרָה אֶסְתֵּר בֵּת יְהוּדִית וַיִּתְּנָהּ לָהֶם הַשֵּׁם יִשְׁמְרֵנוּ. הַזֵּהִיר לְאֲנָשָׁיו שֶׁכְּשִׁיקְרָה לָהֶם מִקְרָה בְּלִתי טְהוֹר חֲסָד וְשְׁלוֹם, שֶׁיִּלְכוּ תַכְף וּמִידָה לְמַקְוֵה לְטַבֵּל. כִּי עַל יְדֵי הַמִּקְרָה חֲסָד וְשְׁלוֹם נַעֲשֶׂה מִה שֶׁנַּעֲשֶׂה. עַל כֵּן טוֹב מְאֹד, שֶׁקִּדְּם שְׂמַתְחִיל לְהַעֲשׂוֹת מִזֶּה אֵינֶה דָּבָר חֲסָד וְשְׁלוֹם, עֲצָמוֹ הַאֲדָם וְיִטְבֵּל וְיִטְהַר עֲצָמוֹ. וְהַזֵּהִיר מְאֹד לְבַל יִתְפַּחַד הַאֲדָם מִזֶּה כָּלֵל. כִּי הַתְּפַחַד וְהַדְּאָגוֹת וְהַמְּרָה שְׁחוֹרוֹת בַּעֲנֵן זֶה מִזִּיק מְאֹד מְאֹד. בְּפֶרֶשׁ אַחֲרֵי שֶׁגִּלָּה אֱלֹוֹ הַעֲשֶׂרָה קִפִּיטֵל תְּהִלִּים הַמְּסֻגְלִים לְתַקּוֹן חֲטָא זֶה. וְהֵם: ט"ז. ל"ב. מ"א. מ"ב. נ"ט. ע"ז. ק"ה. ק"ו. ק"ח. כְּמִבְּאֵר בְּסִפְרֵים הַנְּדִפְסִים כְּבָר. אֲזַ אֶמֶר, שְׁמִי שֶׁיִּזְכֶּה לְקִיָּם זֹאת, לִזְמֹר אֱלֹוֹ הַעֲשֶׂרָה קִפִּיטֵל תְּהִלִּים הַנִּיל בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם שֶׁיִּקְרָה לוֹ חֲסָד וְשְׁלוֹם, אֲזַ בְּנֹדַע יִתְקַן חֲטָאוֹ, וְשׁוֹב אֶל יְדָאָג כָּלֵל. גַּם הֵינִי מִתְלוֹצֵץ מֵאֱלֹוֹ הַחֲסִידִים וְהִירָאִים שֶׁכְּשִׁמְגִיעַ לָהֶם אֵינֶה הַרְהוּר, אֲזַ הֵם מִתְּפַחְדִים שֶׁלֹּא יְבוֹאוּ לְיַדֵי מִקְרָה וּמִחֲמַת זֶה הֵם רְגִילִים בְּהַתֵּר, מִחֲמַת פַּחַד, שֶׁלֹּא יְבוֹאוּ לְיַדֵי מִקְרָה. וְהוּא זֵ"ל הֵינִי מִתְלוֹצֵץ מִזֶּה. וְעַקֵּר כְּפִנְתוֹ הֵינִי, שֶׁהַאֲדָם צָרִיךְ לְבַלֵּי לְהַתְּפַחַד וּלְהַתְּרָא כָּלֵל מִדְּבָרִים כְּאֵלוֹ, וּלְבַלֵּי לְחַשֵּׁב מִחֲשָׁבוֹת כָּלֵל בַּעֲנֵן זֶה. רַק יִהְיֶה כְּגִבּוֹר חֵיל, לְעַמֵּד כְּנֵגֵד תְּאוּרוֹ, וְיִסִּיחַ דַּעְתוֹ מִזֶּה לְגַמְרֵי, וְאֵל יִתְפַּחַד כָּלֵל. וְהֵי הַטוֹב בַּעֲנֵינוּ יַעֲשֶׂה עִמּוֹ מִה שֶׁהוּא יִתְבַּרֵךְ הַפֶּא. וְרַמְזוּ בְּדְבָרָיו, שֶׁזֶּה בְּחִינַת פְּגָם שֶׁל דָּוִד הַמְּלֶכֶת עֲלֵיו הַשְּׁלוֹם בְּבֵת שְׁבַע וְכוּ', וְלֹא בָּאֵר הַדְּבָר הַיָּטִב: וּמֵאֵד מְאֹד צָרִיכִין לְהַתְּחַזֵּק בְּשִׁמְחָה תְּמִיד, וְאֵל יִפֵּל בְּדַעְתוֹ כָּלֵל מִשׁוּם דְּבָר שֶׁבְּעוֹלָם, אֲף אִם יַעֲבֹר עֲלָיו מִה. וְאִם יִהְיֶה חֲזָק בְּדַעְתוֹ וְלֹא יִתְפַּחַד כָּלֵל, וְלֹא יִחַשֵּׁב מִחֲשָׁבוֹת כָּלֵל (שְׁקוֹרִין אֵיבֵר טְרַאכְטִין) וְיִלְךְ בְּתִמּוֹ בְּשִׁמְחָה, יִזְכֶּה לְסוּף לְעַבֵּר עַל הַכֵּל בְּשְׁלוֹם: וְדְבָרִים כְּאֵלוֹ אֵי אֶפְשֶׁר לְבָאֵר בְּכַתֵּב. וְעַרְוִים בֵּין לְאֶשׁוּרוֹ. עוֹד מִה שֶׁסִּפֵּר בְּשֵׁבֶת חֲנֻכָּה וְנִשְׁפַח. מִבֵּן מְלֶכֶת שֶׁנִּתְרַחַק מֵאֲבִיו וְכוּ', וְהֵינִי מִתְנַעֵגֵעַ מֵאֵד מֵאֵד וְכוּ' וְכוּ'. וְהֵינִי לֹא כְּתֵב מֵאֲבִיו, וְהֵינִי מִשְׁתַּעֲשֵׂעַ בּוֹ מֵאֵד מֵאֵד, וְהֵינִי מִתְנַעֵגֵעַ עַדִּין מֵאֵד. וְהֵינִי מִתְנַעֵגֵעַ עַל כָּל פְּנִים שֶׁיּוֹשִׁיט לוֹ יָד. וְאִם הֵינִי מוֹשִׁיט לוֹ יָד הֵינִי מִחֻבָּקָה וּמִנְשָׁקָה. אַחֲרֵי־כֵן יֵשֵׁב עֲצָמוֹ, הֲלֹא זֶה הַכְּתֵב הוּא כְּתֵב יְד הַמְּלֶכֶת בְּעֲצָמוֹ, וְאִם־כֵּן הוּא יְד הַמְּלֶכֶת, וְכוּ' וְכוּ' (כָּל זֶה לֹא נִכְתָּב כְּרַאשֵׁי כִּי נִשְׁפַח כִּי לֹא נִכְתָּב

תַּם	וְנִשְׁלָם	שְׁבַח	לְאֵל	בּוֹרָא	עוֹלָם
בְּרוּךְ	הַנּוֹתָן	לְעַפָּר	וּלְאֵין	עֲצָמָה	יִרְבָּה.
1	בְּעִבְרִית	כְּתוּב	לְמוֹצָאם	אֵיךְ	צָרִיךְ
2	גַּם	כָּאֵן	לְבִרָר	לְפִי	הַאֲדִישׁ
3	דְּפוּס	רַאשׁוֹן:	רַאשׁוֹן:	"אֵל	תִּשְׁמְשׁוּ"
4	לְבִרָר	לְפִי	אֵם	"נַעֲשֶׂה"	אוֹ
5	דְּפוּס	רַאשׁוֹן:	רַאשׁוֹן:	"וְעֵשָׂה"	מִכְשָׁף"
6	לְבִרָר	לְפִי	אֵם	צָרִיךְ	לְהִיּוֹת
7	לְבִרָר	אֵיךְ	צָרִיךְ	לְהִיּוֹת	הַנִּיקוּד
8	לְהִסְתַּכֵּל	בְּדְפוּס	רַאשׁוֹן	אֵיךְ	מְסוּדָר

9 (בגון "וטמאתם את צפוי פסילי כספך ואת אפדת מסכת זהבך תזרם כמו דנה צא תאמר לו" (ישעיה למ"ד). וכמו שכתוב (ישעיה ב): "ביום ההוא ישליך האדם את אלילי כספו ואת אלילי זהבו וכו' לחפר פרות וכו' לבוא בנקרות הצרים" וכו'. הינו שישליכו תאות ממון שהיא עבודה זרה ממש, ויטמינו עצמן בחפירות וכו' כמבאר במעשה הנ"ל. כי הממון הוא מסריח כמו צואה ממש, כמו שכתוב: "תזרם כמו דנה צא תאמר לו". וכן פיוצא בזה. יכולים למצא כל דברי המעשה הנ"ל במקראות (וכיוצא).